

P. DE WAL

Chronicon (Compendium of 1625, terminus in 1640)
1600-1633

Volumen Primum.

MS Bibliotheca Regia & Bruxellae 1625
no 3859 (7043-2)

Collectaneum
 Rerum gestarum et Eventuum
 Cartusiae Bruxellensis
 Cum aliis externis tum patriae tum Ordinis

Volumen primum

Anno Domini 1625

Iste dicitur novus ^{interiores} homo celestis, habens et ipse
 proportionem non annis sed profectibus, distinctas quasdam
 spirituales aetates suas, primum in uberibus utilis his-
 toriae quae nutritio exemplis ~~est~~ ^{etc.} S. Augustinus Cap. 86. tom. 10.

Episcopus, id quod vel ab initio nascentis Ecclesiae
 institutum fuit, ut rerum Episcopali studio, curaque
 gestarum monumenta existerent, congruè diligentissime
 singulorum Episcoporum qui processerunt, Nomina,
 genes, et Pastorales eorumdem actiones, et ea omnia literis
 consignari, ordineque conscripta in librum certum referri
 curet, ut eorum memoria conservetur quae ab eis facta
 vel acta, vel instituta sunt, ad aliquam disciplinam
 normam perpetuo usui esse possint, atque ad iumentum
 in illa Ecclesia bene gerenda. (Concilium Mediolanense
 Jo. Carolo Borromeo Praesule celebratum anno 1573).

putridum! quoties comprimitur ut fumentum in
 stercore meo nisi obstricente manu tua meus Ordo
 eduxisset me de lacu miseriae tortuosum hominem
 contractum corde, pusillanimum, vermen et non
 hominem, scio quid dicam. Quod autem haec de
 me profero et quod tenuisse me dico aliquando confirma-
 tio est illius quod facitis; et reciproce ^{id} quod facitis
 confirmatio est sensus et cogitatus mei. Alterius
 sic altera facit operam vox et compuncti amicos inquit
 horatius. Itaque quod facitis facite et commendate
 posteris ac futuris aetatibus studium verum.
 Ipsi te laudabunt fratres tui, Juda Catule Leonis
 qui Dormientes in sepulchris, et quorum memor
 nullus est amplius, gratam memoriae recolis et
 revocas ab umbris, et eruis ex chartis. Ad praedam
 (fili sanctorum) ascendisti et lectaris quidem tu
 super nomina eorum, sicut qui invenit spolia
 multa.

Compileris Prologus
ad Posteritatem

Fr^r Petrus de Wal Cartusianorum Bruxellensium minimus
Chara Posteritati de bono in melius proficere usque dum
videatur Deus Deorum in Lion.

Ecce chari Poster, imperitiae nostrae testem producimus opus
praesens ne quae gesta sunt nostris temporibus silentio
sepulta manerent; magnum probrum ignaviae et pigritiae
merito sustineremus, si nihil aut parum deducere possemus
ad notitiam Posteritatis, eorum quae contigerunt et acta sunt in
restaurationse hujus Cartusiae intra muros Urbis Bruxellensis trans-
latae. Quandoquidem majores nostri qui initia Monasterii in
Scheerch literis mandarunt exemplo nos praeterierunt, et
accusamus eos qui inchoatum ab ipsis chronicon continuare
non curaverunt. Sunt in hac Domo Religiosi Docti et pii
qui haec cum laude exequi possent, sed quia in officiis vel
in aliis rebus magis seriis occupantur necesse est vacare
aut lubet huic studio intendere. Sunt etiam qui contem-
nant et dicunt sufficere quod Deus novit nostram conver-
sationem similem illis de quibus scribit R^{us} abbas Bri-
themiensis, qui quamvis reformationis Burffeldensis titulo
viverent dicere non pudebat.

Quid nobis scire conducere potest foundationis Monasteriorum
nostrorum Antiquitas? Quid Abbatum vel successorum
vel gesta reducere ad memoriam consepit, qui in pulvere
mortis dormiunt, nec ullis verbis demulcentur? O jam
sepulti, ignavi homines vivi, inquit Brithemiensis, quorum
peribile memoria cum sonitu, quam sitis asinisi ac rudis
ingenii palam ostenditis qui bonum contemnitis historiarum
quod ad regni non potestis. Historia vivis tam presentibus
quam futuris conscribitur, non mortuis. Vos ergo

Consolatur me
dictum Plinii
ad Capitonem:
Orationi inquit
et Carmini est
parva gratia.
nisi eloquentia
sit summa:
historia quoque
modo scripta delectat,
sunt enim
homines natura
curiosi et quamlibet
nova rerum
cognitione capi-
untur.

Verissimum est enim
quod apud baculum aut
Biberius contemptu
fame contemni vir-
tutes.

Si viventer intellecta historiae utique amaretis. Neque enim
si tollatur historia Evangelii Sacrosancti memoria, neque
martyria et passiones sanctorum ad nostram notitiam
daverissent. Valeant ergo vivi homines ignorantia sepulti;
et sibi vivam soli ignavia sua contenti, nulli utiles
nullique in bonis actionibus vel studiis imitabiles.
Haec ad longum ex praedicto auctore Describere placuit,
ut nostris etiam omnem excusationem vel audam
calumniandi praefererem, qui nihil magis ex instituto
suo facere se putant quam studia literarum contemnere
et praecipue historiam, et jam non modo ignavi homines
sed docti et eruditi, certe antiqui patres nostri Ordinis
institutores nunquam studia prohibuerunt. Verum
e contrario docuerunt solitudine maxime posse
adjuvari, et quos libros conscriberemus tot Divini
Verbi praecones nobis faceremus. Sed inquit
seculum hoc nostrum est quoad Catholicos doctissimum
et quoad haeticos ~~doctissimum~~ ^{mas} (ut ita dicam) Itaque
nihil prolo comitentium nisi solidissimum et limatissimum
Etenim ^{name} ~~prolo~~ nasum Rinocerontis habent. Sed nunquid
qui hoc prestare nequeunt a scientia (quae nulli viros nec
sunt esse ~~prolo~~ repellandi sunt? Vir doctrina ac sanctitate
prostantis Dionysius Rickelius cum tam multa quanta
ipsius in operibus videmus legere, scribere parum
Cartesianis dignam operam sumere suorum nonnullis
videbatur, quibus tamen ille tractatum unico respondet
multa in literarum bonarum studio et cultu commoda
inone hoc tamen unum maximum quod a carnis
voluptatibus minime egregie abstrahant iuxta illud
dictum S. Hieronymi: Aura Scientiarum scripturarum
et carnis vitia non ambibit.

Sed quid historia Cretici nostri dicunt. Laus, inquit, non
propria foetet, non laudet te ostentum sed alienum; ita
quidem sed iuxta exemplum et proceptum Ecclesiastici
Laudemus viros gloriosos et parentes nostros in generatione
sua. Praestat hoc inter ceteros fructus quos affert

eximios historia, siquidem immolabilitatem homi-
nibus inter mortales conferat, rempublicam (Solum
dixerem) exornat conservatque et a multis periculis
prudencia veterum custodit immunitatem, fidei
instruit, erigit spem premio aternitatis proposito,
robore legibus addit, nec aliter Superiores Ordinis
nostri censisse putandi sunt quando in Capitulo

Generali anni 1618 statum promulgarunt ordina-
tionem, quae sic incipit: quoniam ad totius Ecclesie
et Ordinis bonum utile fore iudicamus si Chronolo-
gica rerum Cartusianorum historia in lucem
edatur. Ideo Capitulum Generale mandat omnibus
Prioribus et Superioribus Domorum, ut fundationes
privilegia et miracula eiusdem generis insigniora
et relatū digna mittant. † quare autem dicta
Historia necdum in lucem prodierit non plane
compertum habes nec plane despero quin aliqua
magis selecta et authentica Simus ex ea aliquando
Visuri siquidem Institutū nostri acurata cognitio
non tantum ex frequenti statu torum et ordinationum,
(quas quidem hic frequenter inveniri, sed etiam ex
Historia Ordinis lectione petenda est. In ea namque
saepius vita illorum nobis imitanda proponitur
qui in omni virtutum genere Institutique

Quo, meliorem, ratio
ut haberem Imperatorem
qui famam curare
non novit, quicquid
sibi Respublica nosciat,
faciat eos Consules
duces, Judices, quorum
vitas, merita, etates
familias, facta, gesta
non novit. - Vospius.

† ad R^{mum} Patrem
per exempla fideliter
recognita, idque
intra annum.

Vide concilium Medio
lanense citatum in
facie huius voluminis

ac primo veri Spiritus amore omni aetate flourerunt quamvis
 enim magna fit in omnem partem ad bene beateque
 vivendum vis exemplorum, majorem tamen fructum
 domestica exempla adferunt. Inapropter ea omnia
 (quae apud Corlandum, vel Sutorum aut alios auc-
 thores qui ex professo ~~omnes~~^{res} nostras tractant impressa
 minime existunt) partim colligendo et ab interitu
 vindicando, partim res gestas et eventus hujus nostrae
 Domus describendo operam ponere mihi semper dulce
 fuit. Nam si ad rerum dignitatem nostra non accedit
 oratio non nihil est tamen quod regimus. Haec et
 in picturis vides, et ad artis arcana nondum admittit
 luteo primum solent colores subteruere et prima ~~linea~~
 lineamenta designare quibus manus prudentior fucis
 melioribus decorem consuevit addere consummatum
 prima summo labore facimus fundamenta, quibus
 sapientior architectus observata veritatis regula (quam
 in nullo scienter descrivimus) poterit superaedificare
 et rejicere multa superflua et supervacanea quae hic
 forte existunt, optarem majora me potuisse scribere,
 tamen quaecumque Deus dignatur et operari in vestris
 et nos cum ipso ex se ipsis non decuit, Revivim autem
 Raphael Archangelus, Sacramentum regis abscondere
 bonum est: opera autem dei revelare et confiteri
 honorificum est. Et Psalmista: scribatur haec
 (inquit) in generatione altera, et populus qui
 creabitur laudabit Dominum de universis beneficiis
 suis. Meministis etiam benevolus lector me localem
 et privatam historiam scribere (si tamen haec scripta
 historiae nomine digna sint). Ad externa nihilominus
 extendo propter majorem domesticarum rerum declaratio-
 nem

Historia est imago
 Veritatis. Est autem
 imago ea absolutissima
 quae rem neque major-
 rem neque minorem
 reddit: non ut umbra
 in ortu et occasu solis
 longissima; in medio
 prope nulla.
 Ludovicus Vives
 lib de causis corrupt
 artium.

et uberiores tractationem ac lectoris oblectationem
Denique alia monumenta Ordinis, quae passim
alibi inveni, his inserui ne pereant.

Reperier etiam hic nomina officialium et Confratrum
nostrorum, nec non benefactorum, quorum elemosinas
et gratias in parvo calendario adnotare consuetum fuit
et jam quodammodo in Dissuetudinem venit. Has si
hic legeris ad ferventius orandum Deum pro eis excita-
beris qui tanta nobis beneficia prestitarunt. Nonnulla
alia praeterea invenies quae, ut spero, conducunt ad tor-
porem excutiendum, et pellendam animi tristitiam
ac perturbationem, quae saepe ex rerum et personarum
mutationibus accidit. Et si forte aliquid tibi quod
te merito offendet hoc audacter expunge, reliqua
rogo te, intacta relinque, nam fortassis, Deo donante
aliis prodesse poterunt. Denique scis et protestor me
haec omnia sincero amore et affectu erga Domum
et Ordinem et ipsorum charos posteros scripsisse.
Quibus Deus benedicat, cui est laus et gloria
in saecula saeculorum. Amen.

Qui legeris ista, me mortuo, die precor, mente fidei:
Misere Deus animae fratris Petri qui ista compilavit.

Historia facit, ut praesentibus non minus videamur quam praesentibus
illisque perinde uti possimus ac nostris. Merito sacerdos ~~Aegyptius~~
Aegyptius graecos qui recordationem praesentium non tenerent
pueros appellavit. Historia enim si adsit, ex pueris facit senes;
sin absit, ex senibus pueros. Jo Ludovicus Vivès de tractatu descrip-

Series Visitorum Provinciae Teuthonicae ab anno 1411
 quo per Capitulum Generale a Picardia propinquiori
 Divisa fuit, et per annos 63 appellata Picardia remotior
 videlicet usque ad annum 1474 quo deinceps Prorum instantia
 Provinciae Teuthonicae nomen obtinuit atque retinuit.

Advental prudens lector me in hac serie
 Visitorum non ponere nisi extremos annos, hoc est primum
 et ultimum cujuslibet Visitoris nisi quando Convisitor
 mutatur quo ^{pro} ~~quod~~ ^{videtur} observandum erit atque intermedios
 annos subintelligendos esse. Sciat etiam benigne lector
 quod Theodericum Berlini processerit in officio Visitoris
 D. Henricus de Caseldia Prior domus S. Mariae prope
 montem S. Gertrudis. Vir lectissime devotus, et ait Brithemius
 in scripturis sanctis studiosus et eruditus, vita et conversatio
 ne devotus et magnae opinionis, moritur in domo Vallis
 gratiae prope Brugas visitationis actu salubriter intentus
 septimo idus Julii Anno Dni 1410

	Anni officii	Visitatores	Anni Dni	Convisitatores	Anni officii
1	29 annis	D. Theodericus Berlini alias Harlem Prior Antuer- piae	1411	Prior Sylva S. Martini Everardus Ab. Huyssius	1 tri- annis
			1414	D. Joannes de Alrebatto Prior domus Casellae	2 2 annis
			1418	D. Goswinus de Becka Prior domus Gandensis	3 1 anno
			1419	Iterum D. Joannes de Alrebatto Prior domus Casellae	4 11 an- nis simul 15
2	Vixit bus men- ibus	D. Joannes de Alrebatto Prior domus Casellae qui obit eodem anno penult- ima Julii	1430	D. Theodericus Berlini Prior domus Antuerpensis	5 Anno statim cura provinciae illi relicta fuit
3 / aut	18 annis simul 37/38	Iterum D. Theodericus Berlini Prior Antuerpiae obit anno 1449 11 Januarii	1431	D. Jacobus Rubi Prior domus Gandensis	6 18 annis
4	11 annis	D. Jacobus Rubi prof et Prior Gandensis: qui obit anno 1460 nonis Martii	1449	D. Henricus Loen prof et Prior Casellae: qui anno 1457 institutus fuit Rector nove Plantationis domus Bruxellensis et anno sequenti Prie- or ^{an} Amsterdamni	7 10 annis
			1459	D. Joannes Versar ^{an} prof Gand et Prior Amsterdamni	8 1 anno

Anni officii	Visitatores	Anni Coni	Convisitatores	Anni officii Coni
5	11 annis et aliquot mensibus	1460	2 Joannes Versaren alias Gsdereu prof et Prior Gandavi qui obiit anno 1471 in festo S. Michaelis	9 12 annis
6	9 annis	1472	2 Arnoldus Kaerman prof et Prior Capella	10 1 anno
		1473	obiit 12 feb anno 1484	
7	13 annis	1482	2 Gerardus Spronk Prior Domus Monachorum obiit 12 Aprilis anno 1484 sepultus in domo Ultrajectensi	11 8 annis
		1484	2 Simon de Horreo prof et Prior Gandensis	
8	8 annis	1486	2 Henricus Duvelandia Prior Domus Antwerpensis	12 3 annis
		1486	2 Gaspar Vander Stock Coran prof et Prior Capella	
9	1 anno	1492	2 Arnoldus Hukelen Prior Domus Monachorum	13 2 annis
10	4 annis simul 2 annis	1493	2 Sterum & Simon de Horreo prof et Prior Gandavi qui obiit anno 1497 21 Martii	14 6 annis
		1494	2 Sterum & Simon de Horreo Prior Gandavi	
11	10 annis	1495	2 Arnoldus Hukelen Prior Domus Monachorum. obiit anno 1494 24 Januarii	15 1 anno simul 4 annis
		1497	2 Theodoricus Persin Prior Delfhensis	16 1 anno
12	5 annis	1498	2 Martinus Adornes Prior Domus Brugensis	17 1 anno
		1505	2 Petrus Blanchaert Prior Domus Sylva & Martini	18 2 annis
12	5 annis	1506	2 Arnoldus Helmont Prior Antwerpia qui obiit anno 1504 prima Junii	19 1 anno
		1508	2 Ludovicus Overlin Prior Sylva & Martini qui obiit eodem anno vel sequenti	20 7 annis
12	5 annis	1508	2 Petrus Vassorius Prior domus Gandensis	21 1 anno / e
		1512	2 Petrus Vassorius Prior domus Gandensis	22 2 annis
			2 Gerardus Aysers Prior domus Delfhensis	23 3 annis
			2 Gulielmus Bibautius prof domus Gandensis: et Prior domus Hollandia	24 2 annis

Series Anni
Visit. officii

Visitatores

Anni
Uni

Convisitatores

Series Anni
Conu. officii

13 9 annis & Gulielmus Ribantius 1513
Ribantius prof domus
Gandensis et Prior Hol-
landia qui anno 1521 1517
electus est in Reverendum
Patrem 1518

14 5 annis & Michael Dierycx 1522
Prior Sylva S Martini

15 5 annis & Petrus Vastorius 1527
10 annis Prior d' Gandavi 1528

16 7 annis & Petrus Ras Prior 1532
Braxeti obit ann. 1540
6 octobris cum precedenti
anno cessi in officio
visitatoris

17 11 annis & Joannes Meerhoudt 1539
Prior Bruxellae qui 1544
obit An 1580 10 octobris

18 4 annis & Petrus Scherpeniste 1552
tunc Prior Sirensis

19 18 annis & Theodericus de 1555
Meuven Prior
S Sophie Sylva-ducis
Prior d' Ultrajectensis 1564
institutus et anno 1564
visitator perseverans
obit ibidem An 1574
9 Augusti 1566
1573

& Hermanus Friso alias 25 4 annis
Lubeck Prior Antuerpiae
obit circa annum 1532

& Michael Dierycx de 26 1 anno
Gandens Prior domus
Sylva S Martini

& Hermanus Heysmaet 27 4 annis
ken - Prior d' Diestensis

& Antonius de Grania 28 2 annis
Prior d' Monachorum qui
defunctus officio Convisitatoris
obit circa annum 1533

& Cornelius Clercq 29 4 annis
Prior d' Brugensis

Lui supra

& Joannes Moesdach 30 3 annis
Prior Brugensis

& Petrus Has 31 1 anno
Prior Crajecti

& Joannes Meerhoudt 32 7 annis
Prior d' Bruxellensis

& Joannes Julic vel 33 5 annis
Zuylic Prior Diestensis

Prior Velpensis qui 34 7 annis
verisimiliter fuit & Petrus
Scherpenisse prof S Sophie

& Theodericus de Meuwon 35 4 annis
Prior Sylva-ducis et ibidem
professus

& Theodericus Moynoem 36
Prior d' Hollandiae
obit 9 Jan An 1564

& Henricus Mierlo 37
prof d' S Sophie Prior
et Monachorum qui eodem
anno 1564 a suis electus est
in Priorem S Sophie

Ludovicus a Leodio Prior 38
Diestensis

& Christianus Moutz 39
Prior d' Bruxella

13

13

14

Series Visit	Anni officii	Visitatores	Anni vni	Convisitatores	Series Convit	Anni officii		
/rus /96	20	29	1575	Christianus Hoost Prior d. Bruzcellensis, hic fuit professor d. Licent. Deinde 2 ^o professor et Bruzcella ab 1568 institutus est Prior et perseveravit in utroque officio usque ad hunc 1579	1575	Barba professor Prior d. Gandavi	40	Joannes
			1589	Convisitator assumendus arbitrium Visitatoris			Committitur	
			1590	Adrianus Corpuit Prior d. Capella		41	2 annis	
			1591	Arnoldus Haverstius d. Lovanii et Prior d. S. Sophiae et anno 1595 Prior Leodiy		42		
	21	5 annis	Arnoldus Haverstius Haverstius Prior Leodiy prof. d. Lovanii et ibidem Prior postea ab 1597 Deinde 1598 rursus Prior Leodiy, et 1599 Prior Bruzcella	1596	Petrus Leon, Prior Bruzcella	43	2 annis	
				1597	Hercules Winchelinus prof. et Prior d. Bruzcellensis, et postea ab 1599 Prior Lovanii	44	1 Ke	
	22	9 annis	Hercules Winchelinus Prior Lovanii et postea ab 1608 Prior Bruzcella utroque officio defunctus est ab 1610	1602	Convisitator permittitur assumendus Visitatoris arbitrio Iterum d. Adrianus Corpuit Prior d. Capella	45	8 annis	
/ab /10 /10 /tus	23	tribus circa mensibus	Louis Joannes Emme prof. d. Lovanii, nec Commissarius a R. Patri missus. et Prior Lovaniensis, institutus Prior Bruzcella et Visitator Provinciae sed in proximo sequenti Capitulo abdicavit de officio Visitatoris, manens Convisitator	1610				
/tamen	24	2 circa mensibus 7 in 5 annis et aliquod mensibus	Iterum d. Arnoldus Haverstius qui eodem anno obiit 1610 et 14 Aug 1610	Eodem anno 1610	Louis Joannes Emme Prior Bruzcella	46	10 annis	
	25	3 circa annis nec non Provincia	Iterum d. Louis Joannes Emme Prior Bruzcella	1612	Gilbertus Barbuesius Prof. Lovanii, Prior d. Bruzgenis laboribus et moribus exhaustus morte capite vicarius Lovanii 22 Febr 1638	47	2 annis	
/Gandensis	26	12	Jacobus Demys Prof. et Prior d. Gandavi obiit A. 1625, 10 Aug 1625	1613	Iterum Louis Prior Bruzcella et postea 1616 Prior S. Sophiae Sylva Ducis obiit in Senectute bona 47 Febr 1638	48	2 annis	

pal

lab

Pares
Visitatores
Anni
officii

Visitatores

Anni
Lini

Convistatores

Pares
Convistatores
Anni
officii

27

11 Anni

27 Bruno d'Outclair
Prior d' Bruxellensis
est prof et alias prior
d' Gossay obit obten-
ta prius requie ab officio
suo ~~Capitulum 29~~ / decem-
bris 1639

1623

27 Bruno d'Outclair
prof d' Gossay Prior
prius et alia
Prior d' Colmay

49 2 Anni

/ per

28

12

28 Agathangelus
Le Clerc Prior d'
Gandavi et prof d'
Carthusie et alias Prior
Gornac obit 1650

1637

28 Laurentius Ser-
geants prof Lovanii
Prior d' Capelle et
ante Prior in Zelen et
Gandavi

51 3 Anni

29

29 Christophorus Van
Heetvelde prof et
Prior Lovanii obit ibid.
21 Junii 1675 zelens
annis et meritis

1640

29 Christophorus
Van Heetvelde prof et
Prior Lovanii

52 11 Anni

30

8

30 Petrus Antonius
Peckius prof d'
Capelle Prior d' Lyra
et alias Domorum
Diesthemii, Capelle et
Antwerpiae et Prior domus

1668

30 Petrus Antonius
Peckius prof d' Capelle et Prior
d' Lyra

54 4 Anni

18

18 Valencenarum
Prior Ricardus obit
19 Octobris 1679

1672

30 Hugo de Molynghe
prof d' Leodii Prior
d' Gandavi et alias
Lyra S Martini Lovan-
ni et Leodii in qua
obit

55 7 Anni

/v

Series
Vindict
Anni
officii

Visitatores

Anni
Dni

Convisitatores

Series
Convisi
Anni
officii

31

D. Hugo Gaetho-
-vius prof et Prior
d. Bruxelle et alias
Domorum Sylve et Sti
Martini, Lyra, Antu
erpiæ et Ciestensii

1679

2° Hugo Gaethovius
prof et Prior Bruxelle

56

1 anno

32

2° Constantinus Magnus

1680

2° Melchior Plet-

57

33

2° Josephus Engel-
graven prof d. Bruxel
la, Prior Domorum
Capella et
Sylve Sti Martini - ant
Coadjutor in domo
Bruxelle. Obiit 23 Martii
1744

-tincte prof et
Prior d. Capella

58

34

2° Joseph Van Craenbroch
prof et Prior d. Capella
Obiit

2° Constantinus
Magnus prof et
Prior d. Gandavi

59

35

2° Antonius de Wacher
Prior Domorum Sylve
Sti Martini et Bruxelle
17550

2° Franciscus . . .

60

36

2° Martinus Me-
-laerts Antuerpiensis
Prior Domorum Sylve
Lovanii - obiit 1762

2° Hieronymus
Bodaert prof et
Prior d. Lyra

61

Vanden Kerckhove
prof et Prior Gandavi

62

2° Hugo Vander
Biesen prof et Prior
antuerpiæ et Bruxelle

63

2° Petrus Loein
prof et Prior d. Leodii

64

2° Josephus Van
Craenbroeck prof et
Prior d. Capella

65

2° Hilarion de Capella
prof d. Ville nove
et Prior d. Leodii

66

Ab^{no} 1754 per Capitulum
generale factus est
Coadjutor d. Ville nove

67

professionis sue
2° Martinus . . .

68

2° Melchior
Antuerpiensis
prof d. Lyra Prior
Domorum Sylve Sti
Martini et Lovanii

69

19
Priores Cartusiae Bruxellensis

Series Priorum nostrae Cartusiae Bruxellensis
ab eisdem originibus

			Anni Domini
	1	Henricus Poen prof d ^o Caselle	1456
	2	Marcelius Voet prof hujus Domus	1475
	3	Matthias Eergootens alias Middelboech prof d ^o	1487
	4	Joannes Meerhould prof ejus Domus	1517
	5	Petrus Martini prof ejus Domus	1550
	6	Franciscus de Carriere prof ejus Domus	1560
	7	Christianus Mouts prof primus Lirand Pr. fuit 31 annis	1565
Sub Christiano destructa fuit	8	Petrus de Leon prof d ^o de Miraflores hispanus	1596
	9	Hercules Winchelinus prof ejus Domus	1597
Domus in Scheut atque sub eodem restaurari coepit intra opus dum Bruxellense	10	Arnoldus Haventius prof d ^o Lovaniensis	1599
	11	Petrus de Leon iterum	1602 [alias 1607]
	12	Gilbertus Bauhusius prof d ^o Lovaniensis	1605 - 07
	13	Hercules Winchelinus iterum	1608
	14	Joannes d'Emmechoen prof d ^o Lovaniensis	1610
	15	Gilbertus Bauhusius iterum	1614
	16	Bruno d'Outelair prof d ^o Vallis S. Spiritus prope Gosnain usque ad annum 1640 prof fuit hujus domus et dicit prior.	1621
	17	Agathangelus Le Clerc prof majoris Cartusie	1640
	18	Vincentius Knibbe prof d ^o Bruxellensis	1651
	19	Joannes Pijpenpoort prof hujus d ^o	1653
	20	Hugo Gaethovius prof hujus d ^o	1679
	21	Lyonisius Van Huemel prof hujus d ^o	1695
	22	Hieronymus Van Byverselen prof hujus d ^o	1700
	23	Cheodericus Mallants prof hujus d ^o	1700
	24	Henricus Baymaeckers prof hujus d ^o	1703
	25	Wilberordus Bultenbergh prof. d ^o Celebensis	1711

26	20	Hugo Vanden Bilsen prof ^{us} Antuerpiensis Convisitator	1711
27	20	Joseph Engelgraven — prof hujus d ⁿⁱ Visitator Provincie	1714
		institutus in festo S ^{ti} Ignatii, aug. 1714 optime meritis	
28	20	Antonius de Backer prof hujus d ⁿⁱ institutus	1744
29	20	Bruno Hofman Bruxellensis prof hujus d ⁿⁱ	1762
		Institutus 1 ^o g ^{bris} 1762 obiit 1768.	
30	20	Joannes Baptistæ Luyckx Furnholtanus	1769
		professor hujus domus, institutus primâ anni Visitator Provincie.	

Sequuntur Vicarii

			Anni Ani
1	ℳ	Arnoldus Kaerman prof ^{us} Capella pro paucis mensibus P ^{ro} vid ^{us}	1456
2	ℳ	Joannes Baelen prof Capella	1456
3	ℳ	Jacobus Rusche prof ^{us} Hollandia	1459
4	ℳ	Gaspar Van Stocken, ^{alias van Stockt,} prof ^{us} Capella	1462
5	ℳ	Joannes de Bruyne primus professor ^{us} Domus	1466
6	ℳ	Marcelius Voeh	1470
7	ℳ	Joannes Briesch	1478
8	ℳ	N	1504
9	ℳ	Gudocus Fabri	1512
10	ℳ	Joannes de Groot	1516
11	ℳ	Aeydinus Cuesel	1520
12	ℳ	Henricus Ory	1525
13	ℳ	Simon Vilayn	1532
14	ℳ	Joannes Van Zeyssen	alias 1531
15	ℳ	Petrus Weytens	1536
16	ℳ	Everardus Velthoven	alias 1538 1549
17	ℳ	Gaspar Van Winghe	1550
18	ℳ	Joannes Roelandi	1557
19	ℳ	Gaspar Van Winghe iterum	1558
20	ℳ	Joannes Coumeur	1559
21	ℳ	Hubertus Crolboulh	1560
22	ℳ	Dionysius Le feber	1562
23	ℳ	Joannes Leydensis	1568.
24	ℳ	Franciscus de Caventere	1569.
25	ℳ	Guillelmus a Castro	1578

Vacat ab anno 1578 usque ad annum 1586

Vicarii in nova Domo

Anni
Dni

1	26	L	Franciscus de Cavenere	1586
2	27	D	Joannes Brogerius	1601
3	28	L	Godofridus Haehnle prof d ⁱ Lovanienis	1602
4	29	D	Joannes s. cyrostole primus prof nova Domo	1606
5	30	L	Joannes Brogerius iterum	1611
6	31	D	Joannes Richardus	1621
7	32	L	Gerardus Eligii [Eligius]	1630
8	33	D	Petrus Antonius Pecquius prof d ⁱ Casella	1642
9	34	D	Joannes Richardus iterum	1645
10	35	L	Hugo Gæthovius prof hugus d ⁱ	1656
11	36	L	Bruno Oudenhagen prof hugus d ⁱ	1659
12	37	L	Jacobus Vanden Berghhe prof hugus d ⁱ	1660
13	38	L	Georgius Mielphem prof hugus d ⁱ	1663
14	39	D	Petrus Gortel prof d ⁱ Lyra	1667
15	40	L	Hilarion Strojbandt prof hugus d ⁱ	1669
16	41	D	Augustinus Hupmans ^{Compinienis} prof hugus d ⁱ	1674

obit 13 sept.

22 martii post sepulturam D. Hilarionis in colloquio
fuit institutus vicarius in coena V. Domini, mane post
missam ^{et officium} de Requiem, per P. Planchon can-
-tata sepulture per P. Proven factum; et sepultus fuit 14 sept. hora 12, ^{immediate}
^{post missam, etc.}

17 42 D. Lucas Pauli institutus est vicarius in colloquio 14 sept. post
alterius sepult.; ad suam instantiam fuit absolutus; et in ejus 1676
locum successit

18 43 D. Procopius Geys, 1677, qui obiit 18 feb. 1679, hora 2^a et lectis
vesperi, de Doulina ad ecclesiam delato epⁱ cantatis vesperis agenda
cantata fuit et sequenti die que erat dominica 1^a quadragesime
ad medium ^{per solutis} missis privatis, cantata fuit missa pro
eo, et ad medium ^{octave} novae omnia processione; pulsatum fuit ad
tertiam et aqua benedicta missa cantata. Hora secunda
pulsatum fuit ad vesp. quibus per solutis immediate corporeque
in sacello ^{sanctae} Trinitatis sepulto et post brevem exhortationem
in colloquio habito, et D. Theodoro Mallants vicaris instituto
ad resectorium processimus et post horam 4 omnibus absolu-
-tis ad cellas ivimus.

19

Vicarii in nova Domus.

à reporter à la fin de la liste des vicarii.

- 40 D. Alexander de Travers prof² hujus domus
- 41 D. Bruno Martin, prof. hujus domus
- 42 D. Anthelmus Schuermans, prof. hujus domus.

- 20 D. Dionysius Van Heumel 14 maii institutus, coadjutor monial. Brugis 1680 in aprili, cui successit
- 21 Dom. Joannes Van der Hammeze prof. d³ Dylvae S. Martini 1681
- 22 D. Augustinus Wuyngaerde prof. domus pandensis 1683.
- 23 D. Henricus Logymaleekers, prof. domus hujus
- 26 Josephus Van Thinen, prof. " " 28 oct. 1703 28 Oct 1703
- 27 D. Gregorius de Doncker " " " institutus est in capitulo 1712, 10 aug.
- 28 D. Guilielmus Jacobsen pandavensis et prof. ejus dem, in mense decembris 1716.
- 29 D. Joseph Van Thienen, iterum per capitulum 1719.
- 30 D. Carolus de Doncker institutus in capitulo, 19 nov. 1720.
- 31 D. Henricus Feelen prof. Awerseundae a R. Patre per obedientiam missus ad domum Brussellensem, ibique in vicarium institutus a V. P. Josepho Engelgraven, 30 martii 1721
- 32 D. Henricus Van der Spinnen prof. d. Lirae institutus 23 nov. 1724
- 33 D. Jacobus Peters prof. domus Lirae, per obedientiam missus a domo Resdrossi huc venit 23 aprili 1728.
- 34 D. Aggidius Zimmermans prof. di. Capellae institutus.
- 35 D. Dominicus Van der Elot, prof. hujus domus institutus.
- 36 D. Laurentius Douball, prof. hujus domus.
- 37 D. Carolus Reydaus " " "
- 38 D. Bruno Hofmans " " "
- 39 D. Joannes Van Bever " " "

Procuratores

1	20	Nicolaus Vitz alias Herlaem prof Antuerpie	1456
2	20	Gaspar Van Stocken ^{alias Van Stocke} prof Casella	1458 [alias 1457]
3	20	Joannes de Bruyne primus prof hujus d ⁱ	1460 [alias 1462]
4	20	Gaspar Van Stocken ^{ut²⁴} iterum	1466
5	20	Joannes de Bruyne iterum	1470
6	20	Joannes de Groot	1497
7	20	Joannes Meerhoult	1516
8	20	Judocus Fabri	1517
9	20	Henricus Orij	1522
10	20	Aegidius de Censel	1526 [alias 1529]
11	20	Anthonijs Van Vlesembeke	1535
12	20	Everardus Van Velthoven	1542 [alias 1541]
13	20	Petrus Martini	1543
14	20	Everardus Van Velthoven iterum	1550
15	20	Joannes Courneur	1553
16	20	Franciscus de Cavenere	1559
17	20	Joannes Courneur iterum	1560
18	N 20	Joannes Zichemius prefectus d ⁱ S ^t e Sophiae hic	1562
		Omissus est quem reperio in hac domo Procuratorem egisse ac obisse 1572 die 14 quare potest fieri ut hunc locum postulet, prout etiam postea reperi Zichemius nomen et familiam ^{Fatrie} cognomen familiae Storghen	
19	20	Franciscus de Cavenere iterum	1565
20	20	Henricus Middendorch (franciscus mensurus)	1568 [alias 1567]
21	20	Joannes Leydenis anno 1569 1 ^o Sept institutus rector Sylva	1569 vel precedenti

Procuratores

	22	29	Hercules Winckelius	1569
	23	29	Philibertus Cooman	1575
In nova Tomo	24	29	Joannes Brogerius	1585
	25	29	Joannes Steelant professor d ⁱ Lovanientis	1602
	26	29	Joannes Brogerius iterum	1602
	27	29	Aegidius Van Blitterswyck	1611
	28	29	Arnoldus de Kegel prof d ⁱ Leodiensis	1621
	29	29	Joannes Gispensoy	1627
	30	29	Anthelmus Vanden Zande	1635
	31	29	Nicolaus Vander Hulst professor hujus d ⁱ per Capitulum institutus obiit 1677	1663
	32	29	Dionysius Van Heumel institutus in colloquio	1679
	33	29	Bruno Ferranex 14 Maii	1679
	34	29	Guilielmus Z. Lat. 2 ^a Julii	1684 ap.
	35	29	Dionysius Van Heumel iterum 22 ^a Julii	1685
	36	29	Fredericus Fredericx	
	37	29	Ananias Van Holtum professor d ⁱ Valerianorum Censurum	
	38	29	Bruno Ferranex Brux. iterum 20 Aug	1694
	39	29	Joannes Baptista Schooneboeck Sept ^{bris}	1711
	40	29	Andreas Van Langenhoven	1714
	41	29	Gregorius de Doncker 12 ^{bris} in Capitulo dec.	1716
	42	29	Dominicus Vander Helst 17 Januarii	1720
	43	29	Bruno Pede professor d ⁱ hujus 11 augusti	1724
	44	29	Antonius de Baeker prof hujus d ⁱ per Caput Generale	1731
	45	29	Getrus de Guyper prof hujus d ⁱ 3 ^a Junii	1738

Procuratores

46	L	Dominicus Vander Elst iterum 7 januarii	1742
47	do	Carolus Reydamus professor hujus d ⁱ & b. ap. per Capit Gen.	1750
48	do	Alexander de bravers prof hujus d ⁱ per Capit Gen. an ^o	1760
49	do	Joannes Van Brever prof hujus d ⁱ per Capit Generat ^o	1764
50	do	Bruno Martin prof hujus d ⁱ in Capit ^o s oct.	1770
51	do	Benedictus de Biefre prof hujus d ⁱ per Capit Gen.	1773
52	do	D. Alphonsus Garitte prof hujus d ⁱ in Capit ^o	1781

Sacrista

1	29	Gaspar Van Stoeken [alias Stock]	1456
2	29	Cornelius Block	1458
3	29	Hermanus Coolmet alias Lochem	1459
4	29	Judocus Schapher alias Cuper prof. Montis Dei	1460
5	29	Joannes Roberti a Merchtene	1468
6	29	Joannes a Colonia	1470
7	29	Arnoldus Calek	1470
8	29	Matthias Oergootens	1483
9	29	Henricus de Ruyne Joannes de Bruyne	1487
10	29	Joannes de Bruyne	1497
11	29	Petrus Ticheran [alias Sieram]	1499
12	29	Joannes Meerhould	1509
13	29	Philippus Van Nook	1516
14	29	Antonius Van Vleserbecke	1516
15	29	Philippus Vilain	1535
16	29	Everardus Viltbouen	1545
17	29	Petrus Weytens	1549
18	29	Jacobus de Vadrappo	1549
19	29	Joannes Courneur	1550
20	29	Joannes Roelandt	1553
21	29	Hubertus a Francia Burgundus	1557
22	29	Petrus Beets	1559
23	29	Judocus Abs	1559
24	29	Petrus Beets iterum	1560

Sacrista

25	29	Theodorus Hollandus	1561
26	29	Jacobus Coggen professor D. Brugensis	1561
27	29	Joannes Vander Grecht	1564
28	29	Joanna Leydensis	[1569]
29	29	Hercules Winckelius	1567
30	29	Philibertus Cooman	1569
31	29	Martinus Moor	1574
32	29	Guillelmus a Castro	1575
33	29	Nicolaus Coen ultima Sacrista in Schout	1575

Sacrista in nova Domo

34	29	Petrus Beets tertio	1590
35	29	Jacobus Abs iterum	1596
36	29	Joannes a Moravilla prof. D. Leodiensis	1600
37	29	Joannes s. Apostole	1601
38	29	Christophorus Fofcart	1606
39	29	Aegidius Van Blitter ^{Wryck}	1607
40	29	Joannes a Blitter ^{Wryck}	1600
41	29	Nicolaus Vierhout	1631
42	29	Bruno Van Oudenhagen	1638
43	29	Hilarion Stroobant Brussellensis	1642
44	29	Gregorius Geys ^{Lovaniensis}	1665

Sacrista in nova Domo

45	☉	Cheodericus Moallants Campiniensis	1672
46	☉	Bruno Esauvranex 7 ^{bris} Julii Bruxellensis	
47	☉	Lucas Esauli 14 Maii Campiniensis	1676
48	☉	Henricus Rayemaekers Campiniensis	1680
49	☉	Guillelmus Esad. Bruxellensis	1682
50	☉	Judocus Van Nieuwenhoven 2 Julii Bruxellensis	1684
51	☉	Jacobus Woodas Campiniensis	1692
52	☉	Abraham Smyers Campiniensis 2 ^{bris} Julii	1697
53	☉	Carolus de Doncker Bruxellensis plurimum profuit ecclesie in ornamentis ampliandis, etc, 10 octobris	1704
54	☉	Bernardus Van Boterdael 15 Nov.	1720
55	☉	Petrus de Cuyper institutus 12 ^{bris} Junii	1726
56	☉	Carolus Hydamas institutus 3 ^{bris} Junii	1738
57	☉	Bruno Hofmans institutus 4 Julii	1749
58	☉	Antonius Hydenbaert institutus 16 Maii	1750
59	☉	Joannes ^{Septembris} Morreau institutus 7 ^{bris}	1772

Anni
Domi

Nomina professorum Cartusie Bruxellensis

Religionum
Cartusie Domine nostrae de gratiâ in Icheut
prope Bruxellas.

Nomina, Cognomina, patria; dies annus professionis quae officia obierunt, et item dies exitus ex hac vita

Dom. Hermannus Sochem a quibusdam pronitur primus professor hujus Domus, in qua secundam duntaxat professionem emisit, primam et validam in silva S^ti Martini, in hoc tamen catalogo numeratur quia devote et laboriose plurimos annos in hac Domo vixit et tandem spiam ac prodigiis caelitus decoratam vitam appetit in festo S^ti Thomae Aquinatis Anno 1503 1503
Habuit anniversarium perpetuum in Donibus Provinciae Icheutoid.

1459 D^o. Joannes de Bruyne Herselius in Flandria sacerdos secularis primus a seculi vanitate conversus ^{emisit} professionem in hac Domo 12 februarii Anno 1459.
Postea fuit 4 annis Vicarius bis Procurator simul annis 36, postremo Sacrista. Obiit 8 maii 1499. 1499
Qui tam pie ac sobrie conversatus est tantos labores pro Domo subit, ut dignum se primo loco reddiderit atque ex merito etiam sibi jure vindicet.

1460 D^o. Thomas Meeck Bruxellensis professor & apud 1460. fuit ante ingressum Ordinis Capellanus S^ti P^{et}ri obiit 25 junii Anno 1492. 1492

Anni
Domi

Nomina Professorum

- 1460 f. Henricus Heek Velde Bruxell. primus professor
6 Jun. an. 1460. Obiit autem non sine opinione sanctitatis
12 novb. 1472. 1472
- 1461 d. Joannes Biesch sacerdos secularis Gerard. montensis
professor 19 Jan. an. 1461. Postea fuit Vicarius 29 annis
et multa pro domo scripsit. Obiit post multas lucretas
patientie coronas 17 Septembris Anno 1507. 1507
- 1461 f. Joannes Coede missus in primis laicis Donatus
domus Diestensis. Postea factus est hic conversus. Professor
25 Jan. an. 1461 Obiit vero 10 Sept. An. 1507. 1507
- 1461 d. Joannes Roberti de Werchene. Bruxell.
sacerdos secularis prof 21 Dec. An. 1461. Postea Sacrista
et secunde professor domus Hollandie obiit 33 Junii.
- 1462 d. Joannes Hat Gandensis promotus in artibus Parisiis
prof 20 Aug. A. 1462. Verum obiit simplex et innocens
8 Dec. an. 1497 Hic propterea fuit insutus ingemuit 1497.
et extendit totum corpus ad dimidium pedem.
- 1463 d. Marcellus Voet de Steenbergis in finibus Brabantie
circa Bergas super Zonam. Promotus in artibus Lovanii
Prof 30 Sept. an. 1463. Postea obiit Prior 29 Jul. an 1487 1487
Scripsit seu verius dicam compilavit librum fundationis
usque ad obitum suum. Ut colligere quis potest an fol 52
quando agit de morte d. Henrici Loem et d. Arnoldi Prioris
Capella et alia ut rec.
- 1467 d. Joannes a Colonia sacerdos et frater in domo Nazareth
prof 22 Aug. an. 1467. Postea fuit Sacrista. obiit 12 Dec an 1504. 1504

Anni
Dni

Cartusia Bruxellensis

- 1468 B Arnoldus Calek de Ducatu Clivensi ante ingressum
Ordinis profeta in Maraceth sed novum promotus, prof 91111
est 1 Maii an. 1468. Postea Sacrista hujus Domus et Vicarius
Lovanii. Vixit LX annos in Ordine. Anno 1514 ad suam
instantiam remissus est. Bruxellas obiit ultima Julii 1526 1526
- 1469 D Joannes de Grooto Bruxell. prof 8 aprilis ann.
1469 qui fuit Procurator et Vicarius. Obiit Jubilarius
in Ordine 11 oct. 1533. 1533
- 1469 f^r Joannes Moens Lovaniensis Conversus prof 1 Aug.
anno 1469. Obiit 24 Martii an. 1483 1483
- 1470 D. Henricus Roye Bruxell prof 17 Nov. an. 1470
qui fuit Sacrista et 56 annis laudabiliter vixit in Ordine.
Obiit 15 Aug. Anno 1524. 1524
- 1471 D Matthias Bergootens alias Middelhordt Bruxell.
prof 15 Aug an. 1471 qui fuit in Sacrista creatus Prior
tertius hujus Domus annis 30. Obiit 9 Aprilis 1517. 1517
- 1474 f^r Hermanus Humbroek alias Viche prof. 20 Martii an. 1714.
- 1475 D Petrus de Casleto in Flandria prof 30 Jun. an. 1475
fuit 2us Prior et Barcelio magister in artibus.
- 1476 D. Joannes Florentis prof prima augusti Anno 1476.
Obiit primus in hac Domo Anno 1489 1° Septembris. 1489
- 1477 f^r Amandus Amelen natu sterobz Conversus prof 10 oct. 1477
Obiit 14 Maii circa annum 1495 1495.
- 1478 D Petrus de Chismo Bruxellensis Decanus Anderlectensis
prof 18 aprilis. Anno 1478 obiit 14 octobris 1478
- 1479 D Andreas de Cornaco prof fuit Domus Capella 1470 nisi fuerit
illi alius Cognominis, et secundam hic emisit professionem in reor idque
23 aprilis Anno 1479. Obiit 25 Calendas Martii Anno 1507 1507

Anni
Dni

Nomina professorum

- 1489 & Henricus Orty prof 5 februarii Anno 1489. Postea
Vicarius et Procurator. Obiit 10 feb. anno 1534 1534
- 1492 & Adolphus de Collocan Brussellensis prof 5 feb. an. 1492
obiit ultima Mai anno 1527 1527
- 1492 & Petrus Eckardt Brussellensis prof 7 feb. anno 1492
Obiit die 20 Novembris anno 1507 1507
- 1492 & Henricus Hinkact Brussellensis prof 7 Junii an. 1492
obiit 25 Jun. anno 1529 1529
- 1498 & Judocus Fabri prof 10 Nov. an. 1498 qui successive fuit
Sacrista Vicarius et Procurator in hac Domo, postea etiam
Prior domus St Jacobi in insula de Capro nec non et Sadula
in Provincia Lombardie remotioris in qua defunctus est et
in domo de Brisulto 9 Septembris anno 1532 1532
- 1498 & Laurentius de Kinderem Conversus professor 9 Oct. an. 1498
obiit 26 Aug. anno 1536 1536
- 1498 & Levinus Cooman conversus professor eodem die et anno
obiit 27 Octobris anno 1517 1517
- 1498 & Lucas Waeremberch Conversus prof 10 die et anno quo supra
obiit 22 Julii Anno 1507 1507
- 1499 & Hubertus de Loen Buscoducensis prof 14 feb. anno 1499
Postea Prior St Sophiae prope dictam urbem annis 27 cum dimidio
obiit 13 Decembris anno 1530 1530
- & Jacobus Hugonis professor 8 Januarii sed quo anno
scire me ignorare, ideo ad eadem hujus seculi eum rejeci
In carta anni 1555 habetur & Jacobus professor domus Brusselle
Prior domus Herbipolis et puto eundem esse cum superiore. vide
attamen pag. & Judocus Scamfarlete prof hujus domus

Cartusid Bruzellensia

et secundo Montis Dei. Anniversarium ipsius 3 Maii
 Sed prout contrarium cum Montis Dei primo fuisse
 profertur, et esse eum qui fuit quartus Sacrista et
 cognominatur aliquando Scapher et Cuper.

2° Franciscus de Bruzella professor, domus de quo
 altum ubique silentium nisi in charta anni 1555.

Fr^s Christophorus Gandensis Conversus primus domus
 Bruzella, secundo d^o Monachorum habetur in charta
 anni 1569

- 1500 L^o Simon Vilain Bruzellensis prof. 6 Januarii
 anno 1500. Postea functus est officio Vicarii.
 Obiit 5 Augusti anno 1539 1539
- 1500 L^o Petrus Siceram Bruzellensis prof. 11 Martii an. 1500
 qui fuit Sacrista. Obiit 12 Martii Anno 1509 1509
- 1501 L^o Gabriel ~~Officiarius~~^{Thuyt} prof. 26 Julii Anno 1501. Secundo
 domus Lovanii in qua obiit anno 1535 vel sequenti. 1535 vel 1536
- 1504 L^o Jacobus Cooman Gandensis prof. 29 Aprilis an. 1504
 obiit 7° Martii anno 1525 1525
- 1504 L^o Hubertus de Lacu prof. 4 Dec. an. 1504 qui
 fuit Vicarius domus Argentinae et ibidem obiit 25 Aug. 1537 1537
- 1508 L^o Joannes Meerhould prof. 14 Feb. Anno 1508, fuit
 Sacrista Procurator et 34 annis fere Prior hujus domus
 et Convisitator et Visitator Provincie. Plurimum profuit
 domui in redditibus ampliandis et aedificiis erigendis.
 Obiit 10 Oct. 1550. Fuit vir exemplarius, zelosus, maturus,
 probus laudabilis vite boni nominis et fame. 1550

Mortua professorum

- 1508 & Aegidius Coesel prof 14 feb anno 1508, postea fuit
Vicarius et Procurator eius Anniversarium 16 feb.
- 1509 & Antonius de Vleserbeke prof 21 mai anno 1509. Bruxellensis
fuit Sacrista et postea Procurator in quo officio obiit 29 junii 1541 1541
- 1510 & Firminus Cornet Mechliniensis prof 6 Augusti anno 1510
extitit Benefactor Domus. Obiit 16 Decembris anno 1557. 1557
- 1510 & Philippus Vander Noot Bruxellensis prof 12 Nov. Anno 1510
Anniversarium ipsius in Novembri.
- 1511 & Petrus Weyters Ablostensis prof 17 junii anno 1511
- 1511 & Petrus Comperis de Casselets prof Anno 1511 an fit idem cum
priori dubium est. Obiit hic 18 octobris anno 1514. 1514
- 1514 Philippus Vilain Bruxellensis prof 10 julii anno 1514, postea
sub Priore Joanne Meerhould fuit Sacrista. Obiit 1° Sept. anno 1546.
- 1522 & Joannes Zanten prof 14 junii Anno 1522 aliquas contulit domui
sed postea retro respexit.
- 1526 & Adrianus Vander Hooven Lovaniensis prof 9 octob. An^o 1526
obiit 20 feb. Anno 1539 1539
- 1527 & Everardus Velthoven prof 10 septembris Anno 1527 Qui postea
extitit Sacrista Procurator et Vicarius hujus Domus et tandem
Prior Domus Lovaniensis obiit in hac Domus senior Anno 1563 1563
- 1528 & Gaspar de Wighem prof 14 Septembris Anno 1528 qui fuit
Vicarius 28 circiter annis, valde obsequiosus et paratus omnibus.
Vir magna patientia et pacis, non curiosus neque vindicativus,
amator simplicitatis et rusticitatis, zelosus. Obiit 25 Aug anno 1559 1559
- 1530 & Jacobus de Coedraes prof 18 januarii Anno 1530. Obiit senior hujus
Domus 9 sept. Anno 1569. Domus in calendario Capella Prior de Herbipolis 1569

Anni
Sic

Cartusie Bruxellensis

- 1533 D. Joannes Brunear a Uraco professor Anno 1533. Antiquior
hujus domus. Obiit in domo S. Andemari anno 1583 habetur 1583
in calendario domus Capelle 17 Septembris.
- 1536 D. Petrus Martini prof 18 oct. Anno 1534 postea procurator
et quintus hujus domus. Sui valde fuit diligens in officiis,
et multas reparaciones fecit in Ecclesia et Capitulo. Obiit 16 Dec. 1559 1559
- 1539 D. Joannes de Merica alias Vanderbyen prof. 2 Junii Anno 1539
Obiit Vicarius domus Rutile anno 1582. Scripsit aliquos libros. 1582
Vide bibliothecam Carthusianam 8 Octobris in calendario S. Capelle 1578
- 1540 D. Joannes Vander Grecht latine a fouca ex Minorita professor
Carthusianus 24 Martii Anno 1540. Obiit in domo Vesalior 24 Martii 1573. 1573
- 1540 D. Cornelius Vierendel alias Vitredel professor 19 Junii 1540
Obiit 16 Octob. Anno 1543 1543
- 1540 D. Joannes Brugman eodem die et anno professor quo procedens.
- 1540 D. Joannes Roelants Abostanus professor 9 29 Octobris anno illo
festi 1540 postea Diversarum domorum Prior in Germania
scilicet Erfordie Bruxie et in Iteimbach. Obiit circa annum 1586 1586
fuit sacrista et Vicarius hujus domus
- 1545 D. Abeginus a Bruxella prof 18 Julii Anno 1545. Interfectus
est brajecti ad Nosam ab Hispanis quos offenderat sua nimia
in Carcere gravavit hanc domum multis scandalis. Deus
reputet ei hanc mortem in satisfactionem peccatorum suorum
Sepulture mandatus fuit per D. Franciscum Canoven professum
hujus domus qui Capta Civitate per Sueem Parmensem illuc
acceserat.

Anni
vni

Nomina professorum

- 1546 D. Joannes Carneus profg 8 Nov. An. 1546 qui fuit Sacrista
Procurator et Vicarius hujus D^e. Admodum strenuus et diligens presertim
in describendis libris. Scripsit enim librum foundationis et alios libros
de redditibus Domus. Etiam librum de ornamentis et uestensilibus
Ecclesie. Et orbandum et alios. - Obiit hospes in Domo Capella 6 Aug.
- 1546 D. Joannes a Moerckene profg 15 Dec. An. 1546. An forte idem 1546
sit cum illo qui profg fuit 21 Dec an. 1461 et error sit in anno.
- 1548 D. Hubertus a Francia Burgundus profg 17 Mai an. 1548
- 1548 F^r Joannes a Dolorebus Brussell clericus redditus profg 29 Junii an 1548
qui iusta etimologiam cognominis Matri suae huic inguam Domui
multos Dolores adtulit et tandem Leodii in Xenodochio obiit et agnovit
ordinem suum ab epusque pariter agnitus et charta Capituli inscriptus 1582
An. 1582
- 1550 D. Petrus Bets a Lanais profg 19 Mai. An 1550. Vir simplex et rectus, pius
admodum, et devotus sanctorum cultor, mitis sine felle. Obiit in nova
domo senior non sine opinione sanctitatis 8 Aug. An 1605 1605
- Sub Priorc 1552 D. Henricus Kermpt prof 19 Mai Anno 1552
D. Petro Martini
- 1552 D. Abegidius a Beato profg 3 Aug An. 1552
- 1553 D. Franciscus de Cavenera a Nuygen profg 17 Julii An. 1553
qui fuit Procurator Capella, item successive Procurator, Vicarius
et Prior hujus Domus. Obiit autem senior in nova Domo 28 Mai An 1611 1611
- 1559 D. Judocus Abs profg 5 Mai An 1559 qui fuit Sacrista obiit 31 Oct. 1603. 1603
- 1560 D. Joannes Leydensis profg 9 Apr. An. 1560 qui fuit Sacrista et Vicarius hujus
domus. Obiit Prior Sylva St Martini 9 ap. An 1572. 1572
D. Guilielmus a Castro prof sub D. Francisco a Cavenera Priori. Eno autem
anno et die ignoramus, supervixit nostro tempore alibi in Germania, sed de quo
et obitu nihil adhuc intelleximus.

Cartusia Bruscellensis

Anni
Dni

- Sub C.
Christiano
Priore
1564
- 1564 & Georgius Cooman Meebliniensis prof 22 Apr. An. 1564 vel
sequenti. Obiit 15 Aug An. 1572 1572
- 1565 & Henricus Middelbourck Bruscell. prof 1^a Julii An 1565 qui fuit
Procurator hujus Domus. Obiit 6 Oct. 1577 1577
- 1566 & Martinus Moor flander prof primus domus Sylve S^{ti} Martini
secundo Brusellae 16 Jan. 1566 diem suum obiit Erfordiae circa annum
1597 ibique fuit Vicarius ultra 40 annos. Laudabiliter vixit in ordine. Notatur
eius obitus 24 7^{bris} in calendario Capella.
- 1567 & Hercules Wijnckelius Bruscell. prof 8 Apr. 1567 qui fuit Procurator
et bis Prior nova Domus. Item Prior Sylve S^{ti} Martini Brugensis et Lovaniensis
nec non Visitator Provinciae. Vir gravis et probus sufficienti doctrina ornatus.
Obiit hic in Domino, omnibus ecclesiasticis sacramentis munitus 16 Junii
protius 8 Julii An 1611 1611
- 1569 & Philibertus Cooman Meebliniensis prof 8 Sept. An 1569 qui fuit ultimus
Procurator in Schenk et postea Prior Leodii et Brugis in qua domo obiit 9 Jun. 1602 1602
- 1572 & Nicolaus Coen Bruscell prof 22 Martii An. 1572 qui fuit postremus
Sacerdos in antiqua Domo obiit 22 Nov. An 1580 in Domo Gosnay. 1580
- 1574 & Petrus Leuvenensis ex Haga - Comes in Hollandia prof 26 Dec. An 1574
dormitionem accepit in patria sua, dum haec Belgicae Provinciae mutarentur
et quo tuto se noscitur recipere saepe ignorarent.
- 1576 B. Joannes Bræyere Bruscell. qui ultimus fecit professionem in antiqua domo
Jellai 1576 fuit Sacerdos Valencenis septem annis et longo tempore Procurator
nova Domus itemque primus et decem annis Vicarius nunc Senior
pacificus et pius. Interiit ex apoplexia 29 Oct. An. 1627 ejus anima 1627
in sancta pace quiescat cum omnibus fidelibus. Amen
- Ultimus
Professus
in
Schenk
1576

Nomina Donatorum Cartusiae Bruxellensis

Donatos quos invenire potui alphabetico ordine recensere quoniam tempus admissionis ad Ordinem vel exitus ex hac vita ut plerimum ignoro

	Simon Mervekens primus donatus et portarius hujus domus missus ad domo Sylve S ^{ti} Martini. obiit anno 1464 9 Januarii.	1464
16 Feb.	Adrianus Van Leren de Antuerpica qui etiam tria vota fecit in statu Donati, servivit fideliter in officio Bruxatoris aedilioris. obiit 16 Feb. an. 1533	1533
1 Martii	Adrianus Gaudeloyz Donatus et Coquinarius. obiit 1 Martii an. 1590.	1590
	sepultus in Fricho	
ultima septem-	Aegidius Waj Wynghel custos Vivariorum oriundus ex pago bildous prope Lovanium / In carta anni 1542 habetur unus Aegidius bhiels.	
24 Feb.	Cornelius Ziefzeringer	
7 Maii	Gilbertus a Praet postquam fuerat triginta annos probendarius receptus fuit pro Donato 22 Nov. 1520	
17 Junii	Guillelmus de Beckere qui Zuevene dictus est Bruxellensis Sartor receptus. Anno 1521 in festo de collationis S ^{ti} J ^u Baptistae obiit 17 Junii 1586	1586
3 Sept.	Gerardus de Ymsel auriga obiit 3 Sept. anno 1530	1530
1 Nov.	Henricus Hemeloys olim loquus obiit 1 Nov. anno 1620	1620
	primus sepultus in magno cemeterio nova domus multis saecularibus presentibus	
Nota	6 Jan. Jacobus Cambier quondam balivus Gerardi Montis sexagenarius venit ad ordinem. Anno 1472 fuit Portarius.	1472
12 Junii	Joannes de Bloyere receptus anno 1509. Obiit 12 Junii Anno 1519	1519
23 Jul.	Joannes de Bree alias Vaes, forte Raes 1516 Vivebat.	
1 Nov.	Joannes Sepereoren receptus ad tria vota Anno 1470	
11 Jan.	Joannes Holus obiit 11 Januarii Anno 1529	1529
29 Sep.	Joannes Courardi alias Elzelaer qui fecit tria vota in statu Donati et dedit omnia bona sua hereditaria pro quibus reddat illis	

Nomina Conatorum Cartusie Bruxellensis

	Dominus vitam eternam. Obiit gravissimè ac patientissimè ex parvulis pustulis 29 Aprilis Anno 1519		1519
8 Sept	Joannes a Gandavo alias Vanden Dreghe hortulanus Diligens, utilis Domini, tam in die quam in nocte frequen- tans Ecclesiam. Obiit 8 Sept. Anno 1559		1559
12 Mai	Joannes Hoeven coquus obiit 12 Mai 1572		1572
22 Jan	Joannes Bessel qui fuit valde simplex et devotus		
10 Mai	Joannes Lambertus olin portarius et piscator obiit 10 Mai 1597 Sepultus in nova Ecclesia		1597
17 Junii	Joannes Marien Donatus et Custos Sacelli B ^e Mariæ qui ultra 50 annos laudabiliter vixit in domo obiit 17 Junii Anno 1592.		
2 Sept	Joannes Van Hulthem cupes anniversarium 2 Septembris		
22 Mai	Joannes Pluvier de Lovanio Coquus receptus Anno 1490 obiit 22 Mai Anno 1503		1503.
	Joannes Van Wapex portarius. In charta anni 1540 habetur habetur Joannes Aequaten.		
	Joannes Incesman de Gandavo		
20 Nov	Joannes Verbaeren ex Geldria receptus Anno 1490		
6 Sept.	Judocus Richaert obiit 6 Sept. Anno 1472		1472
6 Dec	Judocus de Janne Abloensis obiit 6 Dec. Anno 1562		1562
29 Dec	Lu Solphus Coesmech		
29 Nov	Lucas Everberge credo eundem qui ex Varemberchi scribitur obiit Anno 1534		1534
	Matthias Velthoven Donatus obiit Anno 1579		1579
10 April	Petrus Caelmge coquus obiit 10 Apr. Anno 1582		
	Petrus Beer obiit Lesdi circa annum 1582		1582
22 Nov	Petrus Cuesel de Ninivis receptus receptus Anno 1520 obiit 22 Nov Anno 1537		1537
9 Sept.	Petrus Zouet obiit 9 Sept Anno 1528		1528
	Reynerus Broomans Brussell Superior familia honestorum Civium quidam ex Nominis. Obiit circa annum 1572		
	Reynerus Bossigt Coquinarius et Sartor obiit 15 Jan. Anno 1542		1542
	Simon qui supra in primo loco.		

411

Nomina professorum Cartusiae Bruxellensis.

Religiosorum Cartusiae domine nostrae de gratia ab initio ipsius restorationis in oppido Bruxellensi.

Nomina, cognomina, patriae; dies, mensis, annus, sub quo Priora quisque professus fuerit, item dies exitus ex hac vita, quem Deus nobis felicem tribuat, atque superstites notare non negligant.

D. Petrus de Léon, prof. domus de Miraflores secundam hanc professionem fecit, atque novae domus praecipuus promotor fuit, quippe qui elemosynis a suae gentis hominibus Hispanicis impetratis eam a fundamentis incepit et eo usque produxit, ut haberet sacellum ad portam, ecclesiam et circum eam ~~est~~ parvum ambitum duas cellas cum parte majoris ambitus, refectorium et domum aliam quam inhabitant facile quatuor religiosi habentes singuli bina cubicula, et a frontispicio templi turrim unam, pro quibus laboribus Deus det illi requiem aeternam. obiit 3 augusti a^o 1609.

1599 D. Joannes L'apostole mechliniensis, ante impressum ordinis carmelitae necdum sacerdos, receptus in Cartusia Lovaniensi, sed prius in hac nova domo ordinem cartusiensem professus est. 10 novembris a^o 1599, sub priore D. Arnolde Havensio. Fuit sacrista et vicarius, obiit senior domus 4 febr. a^o 1633.

1604 D. Aegidius Blitterswyck Bruxellensis prof. 8 februarii a^o 1604, sub D. Petro de Léon. Fuit sacrista et procurator solers et strenuus 10 annis et quondam ibidem vicarius. obiit procurator dⁿⁱ Sylvae J. Martini 29 aprilis 1638.

1606 D. Joannes de Blitterswyck Brussell. prof. 22 januarii a^o 1606, sub D. Gisberto rectore, praesente visitatore D. Hercule Winckelio. qui obiit jubilaris 28 julii post prandium

hora 2, anno 1661.

1606 D. Christophorus Focant Brussell. receptus (sicut et praecedens) ad ordinem a D. Petro de Leon Priore, fecit professionem 16 aprilis a^o 1606, praesente D. Hercule Priore d. Lovaniensis et visitatore, sub D. Gisberto rectore.

1607, D. Petrus de Wal Gandensis sed ex parentibus ducatus Luxemburgensis, prof. 2 octobris a^o 1607 sub D. Gisberto Bauhusio priore. obiit a^o 1648, 31^a may.

1612 D. Joannes Richardus Dampvillereus in ducatu Luxemburgensi, magister artium, sacellanus divae fudulae prof. 6 martii a^o 1612.

1613 D. Gerardus Elijius Raddelet Durbutensis in praedicto ducatu sed in diocesi Lesodiensi prof. 3 martii a^o 1613, obiit vicarius 30 dec. 1641.

1613 D. Nicolaus Smitman Brussellensis prof. 11 augusti a^o 1613, obiit 20 augusti anno 1624.

1614 D. Vincentius Knibbe antea vocatus Erasmus Brussellensis, professor 22 januarii anno 1614.

obitus.

1618 D. Deodatus Vicher Emdanus prof. 19 nov. 1622 subdiaconus.

D. Judocus Finsdertalen Brussellensis prof. 17 sept. 1617.

1638 D. Nicolaus Dierhout Forcommiensis prof. 21 oct. 1618, fuit sacrista diligens, sub quo nostra ecclesia mirum in modum prosperavit.

D. Petrus Alvarez d'olivos Brussellensis patre Hispanus prof. 1620, 3 febr.

1654 D. Joannes Pipepoy Brussellensis ex parocia S. Joannis Baptistae in Meulenbeck, magister artium et S. Theologiae Baccalaureus, prof. 1623, 23 apr., fuit prior Brugis et Brussellis.

1681 D. Bruno Van Oudenbagen (antea vocatus Henricus) 9 may.

- 24
- Bruxellensis 1623, 6 aug. multa domui legavit, obiit vicarius 1660, 12 may.
- 1655
23 mart. D. Cornelius Steyaert Antuerpiensis magister artium, 1627, 20 junio.
- D. Anthelmus Van der Heenen (alias Van Zande) Antuerpiensis, antea vocatus Joannes, magister artium, prof. 1628
- 1668
14 sept. 6 aug. obiit prior Gandavi.
- D. Hilarius Stroobant (ante vocatus Joannes) Bruxellensis prof. 1628, 21 oct.
- 1674
21 mar. D. Guilielmus d'outelair ode-Rhodiens Buscoducensis disc. prof. 1632, 18 oct. obiit prior in domo Diestemij.
- D. Angelus Schotte (Joannes Evangelista antea vocatus) Bruxellensis, prof. 1633, 24 apr. qui fuit in sacculo pedestris militie ductor.
- D. Josephus d'outelari (Joannes antea vocatus) prof. 1638, 19 mar., frater germanus Dom. Guilielmi supra dicti, in diversis domibus fuit prior.
- 1688
10 mar. D. Franciscus Planchon Tornacensis prof. 1638, 18 aug.
- D. Engelbertus de Neve, Bruxellensis prof. 1640, 8 febr.
- 1648
5 jan. D. Hugo goethovius patria Beruiganus (antea vocatus Reynerus) prof. 1643, 12 apr.
- 1679
D. Jacobus Vanden Berghe Bruxell. prof. 1647, 28 julii, domui bene providit et aliquando ibidem vicarius.
- D. Bernardus Jaillars Bruxell. (ante vocatus Jacobus) prof. 1647, 21 nov., qui obiit in hac domo coadjutor 1676, 19 sept.
- 1678
2 mar. D. Hand. de Roue, Bruxell. prof. 1648, 21 oct.
- D. Macharius Macharis Bruxell. prof. 1649, 21 dec.
- 1684
29 mar. D. Philippus de Baelaer Duncerkanus prof. 1680, 7 mar.

- D. Georgius Millian Brussell. prof. 1690 8 nov. obiit in domo Capellae vicarius 1676, 27 aug.
- D. Nicolaus Van der Hulst Brussell. prof. 1697, 13 maii, obiit procurator 1677
- D. Gregorius Geys Mechliniensis prof. 1699, 26 julii, obiit vicarius. 1679, 18 feb.
- D. Theodorus Mallandts Gelensis prof. 1663, 1 febr. 1707, 21 junii.
- D. Bruno Ter vrancx Brussell. prof. 1663, 2 febr. 1711, 23 julii.
- D. Augustinus Huyssmans Balensis prof. 1664, 28 aug. obiit vicarius 1674, 13 sept.
- D. Anthelmus Braemt Gandensis, prof. 1669, 11 oct. 1669, 8 dec.
- D. Dionisius Van Heumel, Mollensis, prof. 1666, 15 aug., *prior obiit in domo capellae 1700, 20 febr.
- D. Martinus Weyts ex Deiel campiniensis prof. 1667, ^{hic #} 1672, 5 oct.
- D. Christianus Weyts prefati Martini frater germanus prof. 1671, 18 oct., obiit procurator apud Morval Brugis 1674, 15 jun.
- D. Lucas Pauli Gelensis prof. 1671, 18 oct. 1687, sept.
- D. Henricus Raymaecker ex Wefelbroo Campiniensis, prof. 1674, 19 aug. 1711, 2 aug.
- Dominus Guilielmus Elsas Brussellensis prof. 1678, 21 aug.
- D. Josephus Van Ehiemen Bruss. prof. 1678, 21 aug.
- D. Judocus Nieuwenhove " " "
- D. Hieronymus Van Nyverzele Bruss. antea sacerdos saecularis, prof. 1680, 15 sept. 1700, 12 jun.
- D. Franciscus Tou, Anstellsdamensis, antea dictus Theodorus, prof. 17 sept. 1680 1708, 20 jul.

Obitus

22 sept. 1729

D. Andreas Van Raengenhove, antea dictus Baldwinus, prof. 30 nov. in festo S. Andree 1680, Bruxellensis.

1698, oct.

D. Jacobus Noydens prof. 13 apr. 1681, Campiniensis ex gierle.

1694, 3 mar.

D. Joannes Moens prof. 22 julii 1682, in festo B. Marie Magdalene, Campiniensis ex Meerhout.

18 jan. 1720

Gregorius De Doncker, ante vocatus Joannes Georgius, prof. 19 martii 1683, in festo S. Josephi Bruxellensis.

Albertus Ten Ham, prof. 20 febr. 1684, ex semet in de Meyerye.

1719, 4 nov.

D. Fredericus Frederix prof. 10 aug. in festo S. Laurentii 1684 ex geldria.

1704, 18 oct.

D. Abrahamus Meyers, prof. 10 febr. in dominica septuagesime, Campiniensis ex Eyndthoudt, obiit 1704, in festo Sancti Ruce.

1704, 23 sept.

D. Paulus Walraeve Brux., capellanus Sancti Augustini, prof. hujus domus Brux. 10 jan. 1684.

D. Carolus de Doncker, Brux., prof. hujus domus 16 jan. 1684, frater Germanus predicti Gregorii De Doncker; obiit 28 maart 1721

D. Joseph Engelgrave, antwerp., prof. in festo B. Joannis Bapt. 1691, ante vocatus Carolus, ob. 23 mar. 1744.

D. Philippus Van der Elst, Brux. prof. 1700 17 nov.

D. Joannes Bapt. Van Schoovendonck, Brux., prof. 1701, 18 oct.

D. Benedictus Wicaer, Brux., prof. 1709, 29 junii, ante vocatus Carolus; obiit feb. 1744.

D. Bernardus Boterdael, Brux., prof. 1709, 14 oct., ante
Vocatus Josephus, obiit 19 apr. 1737.

D. Dominicus Van der Elst Brussellensis prof. 1712,
7 aug., obiit 10 dec. 1730.

D. Petrus de Cuyper Brux. prof. 6 nov. 1718; obiit 4
jan. 1742.

D. Bruno Bede, Brux., prof. 21 apr. 1720, ante Vocatus
Guillemus.

D. Carolus Rydamus, prof. 30 sept. 1722, ex hac Parochia.

D. Antonius de Baeker prof. 19 maii 1726, Brussellensis.

D. Hugo Schoevaerdt, Brux. prof. 29 nov. 1727.

D. Joannes Van der Reggen, Brux., prof. 26 oct. 1728

D. Laurentius Bombae Brux. prof. 9 oct. 1735.

D. Joseph Blockmans ex Campin. prof. 21 oct. 1743

D. Antonius Hysenbarts, Brux. prof. 3 maii 1744.

D. Bruno Hoffmans, Brux. prof. 21 feb. 1745.

D. Joannes Van Bever ex Humbeccke, prof. 23 jan. 1747

D. Joannes Baptista Luyckx, Fourholtanus, prof. 10 jan.
1752.

D. Alexander de Cravers Brux. prof. 14 feb. 1752

D. Benedictus de Biefve Brux. prof. 3 feb. 1753

D. Antheimus Schuremans, Anderlecht. prof. 23 feb. 1755

D. Bruno Martin Brux. prof. 6 oct. 1755

D. Bernardus Eruyts, Brux. prof. 19 maii 1757.

D. Hugo Verduyn, Eiletanus, prof. 18 oct. 1757. - Apostata.

D. Joannes Bapt. antea Gerardus Morreau ex Walshou-
-them

30 sept. 1765.

2 oct. 1762.

16 mar. 1763

. 1744

2 jul. 1751

18 may 1771

19 dec. 1768

3 aug. 1770

mai 1781

Bitus

sept. 1729

D. Andreas Van Rangenhove, antea dictus Baldwinus, prof. 30 nov. in festo S. Andree 1680, Bruxellensis.

698, oct.

D. Jacobus Noydens prof. 13 apr. 1681, Campiniensis ex gierle.

694, 3 mar.

D. Joannes Moens prof. 22 julii 1682, in festo B. Marie Magdalene, Campiniensis ex Meerhout.

Jan. 1720

Gregorius De Doncker, ante vocatus Joannes Georgius, prof. 19 martii 1683, in festo S. Josephi Bruxellensis.

Albertus Ten Ham, prof. 20 febr. 1684, ex semet in de Meyerye.

719, 4 nov.

D. Fredericus Frederix prof. 10 aug. in festo S. Laurentii 1684 ex geldria.

D. Abrahamus Meyers, prof. 10 febr. in dominica septuagesime, Campiniensis ex Eyndthoudt, obiit 1704, in festo Sancti Ruce.

704, 18 oct.

D. Paulus Walraeve Brux., capellanus Sancti Augustini, prof. hujus domus Brux. 10 jan. 1684.

704, 23 sept.

D. Carolus de Doncker, Brux., prof. hujus domus 16 jan. 1684, frater germanus predicti Gregorii De Doncker, obiit 28 maart 1721

D. Joseph Engelgrave, antwerp., prof. in festo B. Joannis Bapt. 1691, ante vocatus Carolus, ob. 23 mar. 1744.

D. Philippus Van der Elst, Brux. prof. 1700 17 nov.

D. Joannes Bapt. Van Schoovendonck, Brux., prof. 1701, 18 oct.

D. Benedictus Wicaer, Brux., prof. 1709, 29 junii, ante vocatus Carolus; obiit feb. 1744.

D. Bernardus Boterdael, Brux., prof. 1709, 14 oct., ante Vocatus Josephus, obiit 19 apr. 1737.

D. Dominicus Van der Elst Brussellensis prof. 1712, 7 aug.; obiit 10 dec. 1750.

D. Petrus de Cuyper Brux. prof. 6 nov. 1718; obiit 4 jan. 1742.

D. Bruno Bede, Brux., prof. 21 apr. 1720, ante Vocatus Guilielmus.

D. Carolus Rydams, prof. 30 sept. 1722, ex hac Parochia.

D. Antonius de Baeker prof. 19 maii 1726, Brussellensis.

D. Hugo Schoevaerdt, Brux. prof. 29 nov. 1727.

D. Joannes Van der Reggen, Brux., prof. 26 oct. 1728

D. Laurentius Bombae Brux. prof. 9 oct. 1735.

D. Joseph Blockmans ex Campin. prof. 21 oct. 1743

D. Antonius Hysenbarts, Brux. prof. 3 maii 1744.

D. Bruno Hoffmans, Brux. prof. 21 feb. 1745.

D. Joannes Van Bever ex Humbecke, prof. 23 jan. 1747

D. Joannes Baptista Luyckx, Fourholtanus, prof. 10 jan. 1752.

D. Alexander de Bravers Brux. prof. 14 feb. 1752

D. Benedictus de Biefve Brux. prof. 3 feb. 1753

D. Anthelmus Schwermans, Anderlecht. prof. 23 feb. 1755

D. Bruno Martin Brux. prof. 6 oct. 1755

D. Bernardus Fruyts, Brux. prof. 19 maii 1757.

D. Hugo Verduyn, Ziletanus, prof. 18 oct. 1757. - Apostata.

D. Joannes Bapt. antea Gerardus Morreau ex Walthou-
-them

10 sept. 1765.

2 oct. 1762.

6 mar. 1763

1744

2 jul. 1751

8 may 1771

9 dec. 1768

aug. 1770

mai 1781

prof. 3 junii 1771, ante impressum ordinis nostri erat sacerdos secularis.

D. Petrus Van Eyndhoven, Dylvaeducensis, prof. 1ma oct. 1772.

D. Alphonsus Garritte ex Steinkerke, prof. 1ma oct. 1772.

D. Josephus, antea Joannes Baptista Van Zucht, ex Embodegem, prof. 1ma octobris 1772.-

Nomina Conversorum Cart. Bruxellensis.

- F. Judocus Nivode conversus, Alostanus, prof. 3 junii 1598, exercuit officium dispensatoris, braxatoris, simul et pistoris, vir religiosus ac timoratus, benignus in conversatione et assiduus in frequentanda ecclesia 1612, 24 feb.
- F. Henricus de Vasseur Normandus, prof. 1601, 3 julii, fuit hortulanus. 1638, 8 apr.
- F. Jacobus Schellekens, Tyrannus, conv., prof. 11 febr. 1602, fuit sartor et dispensator; obiit portarius 1626, 1 aug.
- F. Paulus Esffens, Brux. conv. prof. 1608, 28 oct., fuit coquus, largus et benignus. 1637, 22 oct.
- F. Andreas Van Meren, Brux. conv. prof. 21 aug. 1613, qui obiit Brugis sub Dom. Joanne Pipepoy ibidem priore 1653, 18 oct.
- F. Ludovicus de Bossio Antuerpiensis, conversus, prof. 29 sept. 1617. 1659, 26 apr.
- D. Regidius de Wint, Nildenburgensis, conv., prof. 3 may 1618, obiit ultimus hujus provinciae jubilaris conversus. 1669, 9 jan.

Nomina Donatorum Cart. Bruxellensis.

- F. Carolus Peeters Bruxellensis ad donationem receptus in principio mensis julii 1591 1606
- F. Thomas filmans Barbantus receptus eodem fere tempore, fuit 30 circiter annis portarius, obiit morbo phtisi. 1622 30 sept.

F. Jacobus Laurent ex Bremia-Comitis in Harmonia, recep-
 -tus 3 nov. 1598, cognus industrius, obiit portarius 1640,
 19 nov. -
 F. Joannes Pater noster, aliss a Rosario, Hevenensis pro-
 -pe Augiam, receptus 11 aug. 1613.
 F. Guilielmus Kermaecker, Liranus, receptus 12 jan. 1617,
 sartor, pistior et portarius fuit, ob. 1631, 28 dec.
 F. Bartholomeus Olaye, Hevenensis prope Lovanium, recep-
 -tus 1630, 24 aug.; ob. 1630, 19 nov.
 F. Joannes Baptista Claes, Bruxellensis, receptus 5 mai 1633
 F. Mathias Lambrecht Brus. receptus 16 nov. 1638.
 F. Hugo (in baptismo vocatus Honorius) de Graese, Brus.,
 receptus 16 april. 1643.
 F. Anthelmus Walraven, Brus., receptus 1646, 22 sept.
 F. Petrus Terwecoren ex Meys in comitatu Grimbergans,
 receptus 22 sept. 1646; ob. 1668, 2 dec.
 F. Alexander Pole receptus a^o 1654, 9 aug., Bruxell.
 F. Joannes Martinus, receptus 2 maii, 1662, Bruxell.
 F. Simon Spriinck, receptus 2 maii 1662, "
 F. degidius Heembeke, receptus 18 maii 1667, "
 F. Andreas Jevens receptus 4 julii 1669, Campiniensis
 ex Balen.
 F. Anthelmus Van Cutsum, receptus 1669, Anderlaccensis.
 F. Hugo Van Ginden Caute, ^{ante} dictus Joannes, Bruxell., re-
 -ceptus 20 aug. 1678
 F. Petrus Van Laethem, ex parochia S. Martini de
 Rennieck, receptus 4 nov. 1680; parentes ejus dicti
 qualterus Van Laethem et Catharina Van Reenbeer.

1660, 19 apr.
 1662, in Maio.
 1690, 10 nov.
 1676, 17 dec.
 1723, 20 maii
 1700, 19 febr.
 ob. 9 jan. 1726
 ob. 30 dec. 173...

P. Daniel Bulte, receptus 8 jan. 1688, ex parochia Vendepies, circa Valencenas.

ob. 24 maii 1726.

Honestus juvenis Henricus Van Aken, sartor, Riramus, receptus est a conventu 9 dec. 1712, in prebendam postquam 18 annis servivit domui, confirmatus est a R^{do} patre Antonio Tertio, 21 jan. 1713.

ob. 16 apr. 1748

P. Joannes Mertens ex p^{ro}p^o Herinensi receptus ad contractum 8 nov. 1722; ob. 3 nov. 1741.

P. Epidius Prossens, ex Rondersele, contraxit 28 jan. 1724.

P. Joseph Penninx, ex p^{ro}p^o Herinensi receptus ad contractum 7 jan. 1730; cognos. -

ob. 11 apr. 1748.

P. Guillelmus Ketelbant ex parochia Anderlectensi, contraxit.

P. Joannes Van den Abeelen contraxit 9 dec. 1743. -

Collectaneum rerum, gestarum, et eventuum
maxime in Provincia Euthonia et Cartusiã
Comina nostra de gratia Bruixellensi, cum
quibusdam externis.

Incipit ferè a Saeculo 1400

Exordia hujus Cartusie Enã nostra de gratia satis prolixè et doctè
scripserunt primo Magister Adriamus Dullaert in quodam particulari
tractatu qui adhuc extat m. s. in pergamento. Dein & Marcellius Voet
Secundus hujus Domus Prior in libro fundationis quem prosecutus est
quidam Vicarius usque ad annum 1523. vel Circiter. Utinam posteri
talium Virorum vestigiis institissent, neque permisissent res gestas
quinguenta amplius annorum in tenebris oblivionis Delitescerent; /re
et quidem & Joannes Courneur scriptor impiger dictum fundationis
librum nobis vindicavit a blattis et tinea, quibus obnoxius erat, atque
spatio unius mensis ex gravi morbo necdum adhuc confirmata
penitus valetudine pulchro caractere descripsit, quia inquit, affectus
provalebat infirmitati, nec patiebar moram donec mentis mea
hujusmodi propositum ad effectum perduxissem. Sed melius adhuc
de posteritate meritis fuisset si suo morte aliquid prestidisset, et res
sui temporis nobis litteris consignasset. Igitur quicquid passim in
Calendaris et aliis chartis inveni, hic collectim refero, et ut uno modo
tota constet narratio summam repetam, quae in supra dicto libro
fundationis scripta sunt. Ab ipso ora, ut dicunt, et Saeculo 1400 incipiam
quod / fuit arcum Cartusianis in hac Provincia. Ut probe, veram /vere

esse laudem ipsos antiquam virginis suae dignitatem servare, non
 deficere sed paulatim ^{crescere} reficere: Haec calamitas sequentia saeculi
 irritam illam reddidit quoniam communis fuit omnibus, omnes
 Regulares pariter ac Saeculares involvit, et regnum Dei a multis
 Provinciis ablatum fuit et datum gentibus hactenus fere incognitis
 fides migravit ad antipodes quo necdum Religio nostra perducta est
 nec forte unquam pertinget usque. Sed in aliis Provinciis / maxime catholicis
 in Lusitania regno gloriose multiplicata est.

In primis igitur fuit ab antiquis temporibus et est quidam locus
 dictus den Hoogecouter, sic dictus ab altitudine situs habens ab
 oriente in chlytum oppidum Brussellense; ab occidente villagium
 dictum Vielbek, a meridie Anderlaciensium, ab aquilone Berchem
 infra libertatem dicti oppidi, sed in Parochia Andelotensi.

In praedicto loco, pristinis temporibus anno J. C. M C C C L V I
 quodam die mercurii XVII Augusti regnante tunc Illma D^{na}
 Joanna Ducissa Brabantiae bellum non modicum magnaeque
 strages populorum contigit inter Ludovicum Comitem Flandriae
 et nobiles et Communitatem Ducatus Brabantiae ex parte Ducissae
 praedictae, ita ut maxima Christiani sanguinis effusione dictus
 locus scribitur irrigatus fuisse, et ex infectioe corporum prostra-
 torum in quandam beetsbecam adjacentem, ubi dicta beca
 vocata sit mortenbeke: Unde juxta antiquorum Jurisconsultorum
 oppidi praedicti interpretationem dictus locus Hoogecouter ex sanguine
 Christianorum ibidem occisorum bene potest dici factus Religiosus.

De hoc bello sic scribit R^{ph}alphus de Rivo Decanus ^{Bongrensis} ~~Bongrensis~~ in
 historia Episcoporum Leod^j.
 Joannes Dux Brabantiae obiit Aetas 1355 qui locum et gentem
 suam summa tranquillitate rexit, sepultus in monasterio Villariensi

Sunt verba
 libri fundationis
 Joanna primo
 quae dicitur Bra-
 bantiae Joannis
 nupta erat Ven-
 ceslao duci
 Lutgemburgensi

1a
 Pienicem

de 17 annis
 1356 est
 ben un
 murensi

12

habitu Ordinis Cisterciensis. Habuit duos iste tres filias: Margare-
tam nuptam Comiti Flandriae, Mariam nuptam Reynaldo
Duci Geldriae, et Joannam primogenitam nuptam primo Wilhel-
mo Comiti Hollandiae, et post ejus obitum Wenceslao Duci
Sutzeburgensi, quod ita curaverat Pater, futurum sperans,
ut amicitia magnorum Principum quibus sanguine junctus
erat Wenceslaus longam sibi relinqueret pacem, quod non
ita evenit, nam eo defuncto inter Brabantos et Flandrenses
gravis orta est controversia ratione oppidi: Mechliniensis
Ludovicus Vivorensi Comite Flandriae sumum esse jure emptionis
asserente. Wenceslao Brabantiae Duce illud sibi asserente quod
a Brabantiae Ducatu separari nequirit. Ut res tota sine armis
componi posset in arbitros primum ab utraque parte compromissus
fuit, sed compromisso frustra tentato ad arma non procul a

erat enim
frater Caroli
Imperatoris

Nota 1356 Comes
Flandriae Bruxellam
cepit 17. aug. Italia
multa Brabantiae
Causa belli
Mechlinia fuit
quam Dux nobilem
one comitis sine
superiore platea quatuor

Bruxellensis) anno sequenti eventum est.
Victoria Flandriae cessit qua non infeliciter ^{usus} apud Comites Bruxellense
suburbium flammiis donat, urbs ipsa se dedit. Mox ejus exemplo
Mechlinia Lovanium et alia minora oppida imperium ejus
agnoscunt. Solum Brusellensis Wenceslao parat ad quod ille
Joannaque illius uxor refugit.
Verum Bruxellenses / Serclasio Episcopi Cameracensis fratris
vehementer illos sollicitante a Ludovico Comite Flandriae deficiunt,
Wenceslao Brabantiae Duci sese dedunt qui extemplo justum coegit
exercitum dicta que oppida recuperat.

Pax Composita

Coepare paci resarciendae intento, Wilhelmus Bravarus Hollandiae Comes
post multos tractatus habitos, eo annuente Principes ad has pacis
conditiones induxit: ut Wenceslaus toto Ducatu Brabantiae
quamdiu uxor sua Ducis defuncti filia vivat protiretur.

id
id
id

id

(76)
Anno Dni 1400

excepta Mecklinia quam Pater Ludovici emerat ab Episcopo
Lendicensi et Antuerpsia, quam ipse Comes vi armorum sibi
subegerat: post obitum vero uxoris predicti ~~Wenceslai~~ Wenceslai
tota Brabantia ad Comitem Flandria et filiam ejus Margaritam
quam suscitabat ex Margareta altera Ducis Joannis ultimo
defuncti filia sine mora revertetur. Et hoc est Margareta
hanc provinciarum ex arte haeres quae in manus venit cum
Philippo Audace Burgundiae Duce.

/domini

Circa principium hujus seculi 1400, maxime
floruit in Ordine Thomae qui fuit vir utriusque juris
consultus omnium sui temporis eruditissimus qui mortua
uxore adhortatus a B. Vincentio Germano suo Carthusiense
Ordinem elegit ejusque habitum suscepit in quodam monas-
terio extra urbem Valentiam quod vocatur Porta Caeli in
qua iudicium post professionem quam etiam emisit
(singulari privilegio) ante annum novitatus expleturn
Prior extitit et anno 1401 mittitur a rege Aragonum
ad Regem Galliae et anno 1402 ad Benedictum XIII. Eo
item anno domus prope Subecum attributa est. Ordini vero
(Vide chartas nostras de Origine Cart.) [Nicolaus de Albergatis Prior
Car. Bononiensis postea Episcopus et Cardinalis Reformationis
Frigidionensis (ord Regularium) fuit Coadjutor et benefactor. Anno 1401.
Robertus de la Val factus Abbas Ecclesiae S. Petri (Lorenensis O. B.)
quam optime rexit per 14 annos. Et cum esset sexagenarius intravit
Ordinem Cartusiensem in Domino Luigniaci (Lugny) 1400. In quo ordine
sanctissime vixit. (Chronica M. S. dictae Abbatiae)]

/c

/riac

/icum

/2

(en
merge)

Vixit circa haec tempora Laurentius Justinianus Cartusiensis

qui composuit insigne quoddam speculum quod hortum deliciarum
indigitavit. (Vide Biblioth Cart)

Anno 1400 celebratur secundum antiquam constitutionem Ecclesie
Romane in urbe Jubbileo. Ejus indulgentie capessenda, et visita / otium
tionis Liminum Apostolorum causa, ad Urbem ceteratione utriusque / ie
homines sexus in maxima multitudine pene per totum illum
annum advenserunt; quorum multi erant nobiles et egregie
personae, ac larga offerentia ad Urbanas Ecclesias attulerunt. (Bzovius)

Anno hoc sacro Jubilei 22 Aprilis obiit / in via Romana / peregre
nobilis Baro ~~Guillelmus~~ Guillelmus de Abbeude Coparcha de / dominus
Gaebfke de Pub et Streven yncipalis fundator et dotator / c
Cartusie Ultrajectinae, in cujus monumento licet legere
quam mirus fuerit locorum sacrorum cultor et amator,
et quemadmodum ex conspecta Veronica Abbatissa Cely animam / monstrata
restituta edificandi Cartusiam. / se

Robertus de la Val Abbas Ecclesie S Petri Lenouensis ordinis S Benedicti,
quam quam optime rexisset per 14 annos, Sexagenarius intransit
ordinem Cartusiensem in Domo Lurigniac.

Wenceslaus Romanorum Rex ab ea dignitate propter inertiam
remoto, Rupertus Ravarie Rex ipsi sufficitur. Qui adversus
Joannem Galeatum Mediolani Ducem a Florentinis in
Italiam accitus nulla re proclari gesta in Germaniam rediit,
gravissimum ibi unde digressus erat, bellum relinquit. (Hirons) / se
Anno 1401 Rex Aragonum **Petro de Luna** Antipapa (qui
Abbas custodiebatur Avenione) / liberando, nuntios ad Regem / c
Galliarum misit, inter quos Bonifacium Ferrarium ~~Sancti~~ Vincentii / Divi
Dominicani Germanum, Porta-Celi Carthusianum in regno

Valentia Cenobii, Priorem. Hi nihil aliud impetrarunt quam
 ut ad dies mensis Aprilis cum designatis a Rege viris deliberarent
 si qua ratione ~~Petro~~ ^{Petro} possent Conciliare Cardinales, Clerum
 et populum Arduencensem etc. (Bispositum Num XV)

Inoniam ad historiam facti, prout ad longum bullam de
 Indulgentia quam habemus ad Be ergo quaerimus de Be
 Deum laudamus: et etiam gratias agamus (in prefatione missae)

Ferdinandus misericordie Divinae Beneficentia Duodecim
 Apostolorum de urbe S R E Presbyter Cardinalis, Cirason
 vulgariter nuncupatus: Venerabilibus et religiosis viris ^{Majoris} ~~Magister~~
~~et~~ ceteris Prioribus ac fratribus Donatis omnibusque aliis,
 et singulis personis Ordinis Cartusien^{is} salutem et sinceram
 in ~~Dei~~ Charitatem. Sacra vestra religionis que hujus mundi
 tenebras tanquam lucifer matutinus illuminandi promoveretur
 honestas: ut ea per que vestra ad Sedem Apostolicam, caput
 fidelium omnium et magistrum accrescat devotio, et salutaris
 animarum vestrarum proveniat incrementum, Vobis libera
 liter concedatur. Hinc et Sanctissimus in Christo Pater et
 Dominus noster, Dominus Benedictus Divina providentia

Papa Decimus tertius Decimus vestris supplicationibus inclina
 tus: vobis et vestram Cuilibet in obedientia et devotione, ipsius
 canonice ^{intra annum} ~~per octiduum~~ persistentibus qui in matutinonem
 officio dum in hymno Be Deum laudamus ille magne
 devotionis versus: Be ergo quaerimus ~~in~~ famulis ^{subveni}
 quos pretioso sanguine redempti cantatur, quibus plenis steterint
 tres quadragenas. Nec ^{quoties} ~~quoties~~ ⁱⁿ ~~in~~ prefatione missae,

*Sanctissimi
 Ciracii
 Domino*

Domini

| n

| i | 3/4

| ad

| suis

| n

haec vota videlicet, gratias agamus Dominis Deo ~~no~~ audiente,
genua flexerunt, et Presbyteri sic Celebrantes caput reverenter
inclinaverunt, centum dies de infunctis eis penitentias per
praesentes auctoritate Apostolica misericorditer relax^{avit}averunt.

/nostro

Obsidio
Papae

Verum cum propter nonnullas persecutiones satis toti orbi
notarias, proh dolor eidem ~~Sanctae~~ Papae illatas, Obsidionemque
manifestam in qua in Archiepiscopo palatio Apostolico per biennium
et ultra detentus est: ac subtractionem bullae Papalis sibi factam
litterae Ap^{osto}licae, tam super huiusmodi quam super aliis ^{diversis} gratiis
quas personis diversis dictus ~~Sanctae~~ ~~Sanctae~~ Papa fecerat, et etiam
etiam faceret, nec non iustitiae et aliis litteris in Cancellaria
expediri consuetis, more solito expediri et bullari non possent.

Dominus
nos

/osto
Dominus
noster

ne persona huiusmodi dictarum gratiarum et aliarum litterarum
praedictarum frustrarentur effecta. Idem ~~Sanctae~~ ~~Sanctae~~ Papa statuit
et per suam constitutionem ordinavit quod nos Ferdinandus
Cardinalis Viratorum praefatus, supra praedictis omnibus et
singulis concessionibus et indulgentiis et aliis gratiis quibuscumque
factis et faciendis: nec non et litteris aliis quibuscumque in
Cancellaria expediri solitis litteras ~~sanctae~~ ~~sanctae~~ sub sigillo ~~sanctae~~ sigillo

Dominus
noster

/is

/nostras
/nostro
volens
Domini

mensis

concederemus etc. Datum Avinionis sub anno a Nativitate ~~sanctae~~
millesimo quadragentesimo primo Indictione nona die vero
Januarii. Pontificatus praefati ~~sanctae~~ ~~sanctae~~ Benedicti Papae
anno septimo.

/ctione
/quinta
/is

/Domini nostri
Domini

Hoc anno 21 Aprilis obiit ~~Sanctae~~ ~~Sanctae~~ Gaudisalvus de Nona
Archiepiscopus Hispalensis primarius fundator Cartusiae
de Cois.

Dominus

Hoc anno 11 Nov^{em}bris facta consecrata Ecclesia Cartusiae Vallis Christi,

/mensis

(quam Secundus Princeps Martinus dum adhuc infans erat
Regni Aragonum fecerat) ministerio R^{um} f. Antonii
Athenarum Archiepiscopi ipso Rege presente cum proceribus
Regni et oratoribus Regum. Vide origines et Anacephalostasim
Reliquiarum plurimarum et pretiosissimarum ^{quas} ~~quas~~ ^{Dono} ~~Dono~~ ^{de} ~~de ^{Dedit}
predictus Princeps fundator, quae custodiuntur in arculis argenteis.
Cartusianorum exemplo Canonici Regulares in 13° cl^o
clausuram suscipiunt et mediocritate sua contenti pro illis
se dilatant in initio hujus saeculi 1400. Quarta ^{et} ~~et~~ ^{quae} ~~quae~~ ⁱⁿ
ostentatione apud ^{omnes} ~~est~~ fuerunt Cartusiani Christenses.~~

Reynaldo hujus nominis tertio, Gelridi Duci cum Eduardo fratre suo
gravis controversia erat, quae dum totius Gelriae partialitatibus
usque ad publicas inimicitias processisset apud Oppidum ...
aperto bello diffinatum est. Cessit victoria Eduardo, et Reynaldus
a fratre suo juniore (Suecubum hic antebat) prictus et vincit
decennis in custodia conservatur. Ab Domina Maria conthoralis
illius, Joannis III Brabantis Ducis filia tanto infortunio accepto,
cessit victori est ad domatium suum in Chermont regressus,
ibique Castrum suae habitationis construxit. Hanc hereditatem
cum 14 villis adjacentibus Joannes Dux genitor eius in filialem
portionem illi assignaverat. - Eduardo Duce post bellum,
quod cum Wenceslao Brabantis et Lutsemburgia Duce habuit
defuncto. (Historici scribunt eum ab uno amicorum suorum
interfectum) Reynaldus Dux e custodia liberatur, sed quarto
mense subsequenti moritur anno 1376. Quo defuncto perman-
sit Domina Maria in sua Viduitate; ac cum solorem non haberet
recreationis gratiam Crebris Bruxellis apud ducissam Joannam
Sororem suam Comquebat;

filius fundato
ris. C^o Monichus

/ Domini

/ o

/ o

/ i

/ Domina

/ a funda-
-mentis

/ Domina

Factus est autem hujus Confessor vir devotus & Godefridus
 Wene professor & viciis-Vallis, fidelis Procurator domus, sua
 pluribus annis, qui ex discipulis V. Joannis Reysbroeck
 novam plantationem in Gemsteyn illuc mittens, exercitiis
 devotionis, ceremoniis religionis, et forma vera mortificationis
 (sicut a tanto Patre imbuerat) informare et irrigare studuerat.
 Hic ergo religiosus Pater ~~suam~~ Mariam, quia filiali herede
 carebat sapienter admonuit ut Christum suarum divitiarum
 faceret heredem, constructo monasterio virorum, qui propriis
 et suorum progenitorum animabus perpetuis temporibus
 Rex dignum, et devotum presterent obsequium. Lento ad factum
 dum ~~suam~~ Maria cum amicis hac de re deliberat divinitus
 illi occurrit occasio opportuna, ^{ut} fundandi monasterii si sibi
 adesse animus mancipare eum posset effecturi. Fuit illo
 tempore Venerabilis Sacerdos quidam Walterus de Gierlis artium
 Magister, qui morum honestate, et prudentia strenuitate
 hominibus, admodum erat acceptabilis: Hic magisterii
 gradum assecutus aliquot annis scholas rexit Bescoducenses,
 ubi et Magistri Gerard. Magni, cujus ^{hunc} ~~terram~~ fama celebris erat
 notitiam et amicitiam adeptus est, cujus admonitionibus
 scholas reliquit, et cuidam D. Arnolde Cleys devotissimo
 Sacerdoti in Churnouk adhesit, illisque salutaria documenta
 tanquam semina vite in terram bonam et optimam cordis
 sui recepit, et ad ea in eger proctore coaluerunt, ut omnimodis
 ea quae mundi sunt spernere, et adprobata proponere Religionem
 profiteri. Quod ut efficacius et fructuosius agere posset, opportuna
 admodum ei advenit occasio. Innotuit enim his duobus

Dominam

Dominam

(quam ^{Sanctus} Princeps Martinus dum adhuc infans eius
Regni Aragonum fecerat) ministerio R^miff. Antonii
Athenarum Archiepiscopi ipso Rege presente cum proceribus
Regni et oratoribus Regum. Vide origines et Anacephalostasim
Reliquiarum plurimarum et pretiosissimarum quas ^{Dono} de Deo
praedictus Princeps fundator, quae custodiuntur in arculis argenteis -
Cartusianorum exemplo Canonici Regulares in 1° claustrum
clausuram suscipiunt et mediocritate sua contenti prae illis
se dilatare in initio huius saeculi 1400. Quartaque in
estimatione apud ^{omnes} fuerunt Cartusiani existentes.

Reynaldo huius nominis tertio, Gelrid Duci cum Eduardo fratre suo
gravis controversia erit, quae dum totius Gelriae partialitatibus
usque ad publicas inimicitias processisset apud Bapudum ...
aperto bello definitum est. Cessit victoria Eduardo, et Reynaldus
a fratre suo juniore (Ducalium hic amittebat) victus et vinculis
decennis in custodia conservatus. Ab ^{dux} Maria conthoralis
illius, Joannis III Brabantiae Ducis filia tanto infortunio accepto,
cessit victori et ad dotalitium suum in Ghernoult regressus,
ibique Castrum suae habitationis construxit. Hanc hereditatem
cum 14 villis adjacentibus Joannes Dux genitor ejus in filialem
portionem illi assignaverat. - Eduardo Duce post bellum,
quod cum Wenceslao Brabantiae et Lutsemburgia Duce habuit
defuncto. (Historici scribunt eum ab uno amicorum suorum
interfectum) Reynaldus Dux e custodia liberatur, sed quarto
mense subsequenti moritur anno 1376. Quo defuncto perman-
sit ^{dux} Maria in sua viduitate; et cum solorem non haberet
recreationis gratiam Crebris Bruxellis apud Ducissam Joannam
Sororem suam commorabat;

/ Domini

/ o

/ o

/ i

/ Domina

/ a funda-
-mentis

/ Domina

filius fundato
ris. C^a Monachorum

Factus est autem hujus Confessor vir devotus & Godefridus
 Wene professor & viciis-Vallis, fidelis Procurator domus, sua
 pluribus annis, qui ex discipulis V. Joannis Reysbroeck
 novam plantationem in Eemsteyn illuc mittens, exercitiis
 devotionis, ceremoniis religionis, et forma vera mortificationis
 (sicut a tanto Patre imbuerat) informare et irrigare studuerat.
 Hic ergo religiosus Pater ~~suam~~ Mariam, quia filiali herede
 carebat sapienter admonuit ut Christum suarum divitiarum
 faceret heredem, constructo monasterio virorum, qui pro ipsius
 et suorum progenitorum animabus perpetuis temporibus
 Res dignum, et devotam praestarent obsequium. Lento ad factum
 dum ~~suam~~ Maria cum amicis hoc de re deliberat divinitus
 illi occurrit occasio opportuna, ^{ut} fundandi monasterii sibi
 adesse animus mancipare eum posset effectui. Fuit illo
 tempore Venerabilis Sacerdos quidam Walterus de Gierlis artium
 Magister, qui morum honestate, et prudentiae strenuitate
 hominibus, admodum erat acceptabilis. Hic magisterii
 gradum assecutus aliquot annis scholas rexit Buscodacenses,
 ubi et Magistri Gerard. Magni, cuius ^{tunc} ~~tunc~~ fama celebris erat
 notitiam et amicitiam adeptus est, cuius admonitionibus
 scholas reliquit, et cuidam D. Arnaldo Cleya devotissimo
 Sacerdoti in Eburnouk adhaesit, illisque salutaria documenta
 tanquam semina vitae in terram bonam et optimam cordis
 sui recepit, et ad eos in epus pectore coalescunt, ut omnimodis
 ea quae mundi sunt spernere, et adprobata proponere Religionem
 profiteri. Quod ut efficacius et fructuosius agere posset, opportuna
 admodum ei advenit occasio. Innotuit enim his duobus

Dominam

Dominam

/Domino
/B

/siri

/Magister

/Domina

/Tempora
lium

/o

/c

Sacerdotibus incerta fama dispergente, voluntas D. Mariae Ducissae
 praenominatae condendi monasterium. Inare spem ferventer
 et ambo ~~se~~ servientes Ducissam advenit spem tunc pro
 munere offerunt ad fundationem monasterii; se toto corde
 Collaboraturos ~~et~~ promittunt. Sed a Domina nullam resolutionem
 sed ambiguum responsum recipiunt. Inare ~~spem~~ Walterus
 ea spe frustratus ad Monasterium Hollandiae prope S. Gertrudis
 Montem oculos dirigit, Cartusiensem in eo professurus.
 Intelligit hoc, reperiens nonnullis, ~~se~~ Ducissa, et veritate
 tantum amittere virum, cuius accretum rogat obnoxius
 ut novae plantationi suae impendere dignetur, paratam se
 et cupidam erectioni Monasterii intendere ~~bonorum~~
 sufficientia loci dotem augere in construendis necessariis
 aedificiis auxilia opportuna prestare, si Magister Walterus
 habitum Religionis suscipiat et cum duodecim fratribus
 Cartusiensem, sive Regularium Canonicorum quem
 potius vult ~~profiteri~~ ^{alter} Ordinem: nulla tamen in
 aeternum admitta persona foeminae quae monasterium
 possit ingredi sine gratia speciali Sedis Apostolicae. Et
 Confestim inter vivos resiquat Magister Walterus nemus
 quoddam vetustissimum, cum pratis, pasuis et vicinis
 adiacentibus ab antiquis ~~horrifendous~~, id est mont
 Candelarum nuncupatum.

Attendant
 hoc qui nunc
 reprehendunt
 foeminas exclusas
 a nostris Ecclesiis

76

His et aliis nonnullis legibus ac promissionibus p. v. Mariam
 Ducissam facit Magister Walterus fundationem acceptam
 Anno Salutis et gratiae 1393. Non sufficiebat donatio satis
 onigra ut Cartusiensem Ordo, multas requirens expensas

fundaretur. Quare ad Regularium Ordinem inchoandum
 intentio conversa est. Nonnulli viri in Dei timore secum
 vivere cupientes in unum colliguntur, et evulsis rostribus,
 sentibus et arboribus, in fundationis loco humiliter / *construunt / presenti*
 monasterium edificatur, concurrentibus vicinis laicis undique
 et cooperantibus. Aedificiis necessariis adunilibus erectis,
 in maxima in paupertate (quia lacte unius vaccae sustentabantur
 omnes) sub seculari habitu ~~et~~ famulabantur et adiacentes / *Domino*
 villas circumcumbentes ferventer praedicationi instantes favore
 magno populi receptas elemosynas distribuabant.

Oratorio de lignis constructo fundationis confirmationem oratorii
 consecrandi et fratrum Regularium Canoniorum ordinem
 recipiendi Capitulo Generali de Wirsberg se uniendo licentiam
 a Joanne de Bavaria Commendatario Cameracensis Diocesis
 Walterus impetravit Anno 1398. Sepuncta tandem ~~in~~
 necdum anno vertente, nimirum 1° Martii Anno 1399

Principe Mariae Cenobii ~~fundationis~~ et apud Minoritas / *price*
 Bruxellis sepulta: arctissimo in statu constituti ~~et~~ / *1401*
 animos fore despondant. Verum Joannia Succissa Prabantia
 vel defuncta soror iisdem succurrit et dotem auxilium, quod
 etiam Antonius Burgundio Joannae successor, praestitit.
 Qui tunc temporis frequentissime Churnouti oras et Bruxella
 minor vocabatur ^{Venationes} ~~et~~ in vicina silva aliasque delitiis.
 Postea vero anno 1434 die 10 Julii multis Ecclesiae Praelatis
 praesentibus perpetuam Clausuram Corsondoncani adsump-
 serunt, non ex obligatione ^{fundationis}, sed sua sponte et ex voluntaria
 devotione. Pagus inclusionis suscipienda magno ab initio

Beabile
 principium
 melior fortuna
 sequitur

hortator fuerat supra dictus Ven. Walterus a Gielis primus Prior,
 qui etiam cooperatore fuit fundationis quatuor aliorum Monasteriorum
 virorum et quatuor Virginum, quae omnia S. Mariae Virgini Consecrata
 libuit. ~~¶ L. Bethleem~~. Endopienne, Thronianum, Tuagrenee
 Vallis S. Mariae et Barbarae Throniz, Illucia juxta Breidonopolim
 Facentinum Antaeopid, et Horti Conduci in Herentalis, quae omnia
 excepto hoc ultimo Ordinis Praemonstratensis ejusdem instituti.
 Corffutacannum Cenobium tanquam matrem suam agnoscent.
 Monasterium S. Mariae de Bethleem ordinis Regularium, extra muros
 oppidi Lovaniensis, circa annum 1407 fundatum est, et Capitulo primum
 Viridi Vallis anno 1410 incorporatum fuit. Perum postea anno 1418
 Windesemensis se subiecit.

96

Fuit autem omnium Virorum Monasteriorum primum quod se
 obligatione voto expressae professionis firmata ab initio Clausuram
 suscepit et promissit idque juxta voluntatem Fundatoris Godofredi
 (de Curia) cui hoc Catharina ibidem reclusa commendaverat, ut
 nimirum ad normam Carthusianorum in Tealem prope Diest
 Clausura ibidem introduceretur quod et factum est et multi fun-
 datoribus Carthusianorum Ordinem suaserunt.

Cenobium vero Throni S. Mariae fundatum fuit haud ita procul ab
 oppido Herentalensi per Arnoldum de Crayenhem Dominum in Grobbendont
 et ejus uxorem Joannam a Steinvort anno 1414

Diploma fundationis recitat Miroet, in quo haec ad propositum nostrum:
 nos Arnoldus de Crayenhem Dominus de Grobbendont Eques et Joana de
 Steinvort ejus legitima Conjuges dantes in puram elemosynam bona infra
 nominanda ad edificandum Monasterium quod per modum Carthusianorum
 claudat in honorem Dei ejusque Genetricis Mariae in nostro fundo prope

Grobendonk qui nunc vocatur ~~mauer~~^{mauer} Nolen et in posterum vocabitur
 Thronus B. Mariæ in Diocesi Cameracensi pro sex Religiosis presbyteris
 Ordinis Augustini etc.

Præterea Religiosum istud per Congregum Anno salutis 1400 domum
 quandam cum orto sitam in civitate Haredaleusi dederunt in peram
 elemosynam ad fundandum in ea perpetuo Conclavum Monasterium
 quindocim Melatarum Monialium et quinqve Conversarum Ord. Pro-
 monstrat^{is} ad honorem Dei Genitricis Mariæ, quem locum deinceps
 Hortum Conclavum B. Mariæ vocari voluerunt, et dictam Virgineam
 numeram augeri noluerunt sine consilio Abbatis Bungenloensis
 (Cui idem subjecerunt) et Prioris in eadem Ord. Carthusianorum
 juxta Diestensium.

Erat tunc temporis Prior Cartusie Diestensis S. Gosuinus Comhair
 qui postea factus Episcopus Scalotensis in Curia. Vir in magna esti-
 matione apud Principes sæculi hujus et maxime proceres et nobiles
 Belgii quorum ~~multos~~^{erant} multos habuit secum professos ut Hermannus

forte Montignij Laerdorpius Vicarius Monialium Brugensium, Johannes de Montignij
 Claris arti natalibus, ut etiam Domus Nobilium a vicinis vocaretur

Sed quod præcipuum est clausura et regulari disciplina vigebat
 hinc B. Leuwigis Virgo Schedamensis qua hoc tempore florebat
 sanctitate et patientia in morbis variis, et cujus vitam scribit
 Thomas de Campis. Gaudet et congratulatur iis qui in hoc
 Domino conversationis religiosæ habitum suscipiebant: prout
 narrat idem Thomas Lib. 2. Cap. XIII in hæc modum.

Erat quidam juvenis Henricus nomine de Hagis villa Ducis
 Hollandiæ natus quem Virgo prius nunquam viderat qui gratia^{Dei}

/e
/ensis

/engis

/dit
/sit

inspiratus nescientibus parentibus habitum sanctae religionis
 apud Carthusienses in partibus Prætantis prope Diest quaerivit
 et accepit. Cujus Pater Wilhelmus nominatus, nesciens quid
 circa filium suum factum fuerat, ingressus ad virginem
 forsitan aliquid quaeriturus, qui statim proprio nomine et
 agnominis vocatus audivit virginem prospera filio suo impre
 cantem, et super bonis a Deo ei factis congratulantem. Super
 quo ille miratus causam hujus congratulationis discit
 At illa stupore ejus verbum jucundum adficiens, respondit cum
 in supradicto monasterio sanctae religionis habitum induisset.

/ ejus

/ ab ea

Sermo XIII

Et de solitudine ac clausura Ordinis Cartusensis narrat
 exemplum Eodem Thomas de Kempis in sermonibus ad Novitios,
 quos pluribus exemplis nutrit ac informat super Doctrinam Augustini
 Eundem inquit frater regularis Ordinis foras emissus expleto negotio ad domum
 suam celeriter ac desideranter redire stetit, sed Deo liberius silentio vacare. In via
 autem constitutus, invenit ^{quemdam} viatorum sibi amicum et notum, qui diversa
 loca sanctorum, et monasteria se visitasse asserbat. Interrogatus ergo de religiosis
 locis dicebat se in Carthusia ^{quodam} fuisse. Cumque nulla bona de situ loci
 illius in alto monte et arcta solitudine ac fratrum ibidem habitantium rigore
 loqueretur, hoc tandem intulit: Inveni fratrem cum quo licenter loquens
 curiose interrogavi dicens: quanto tempore hic habitasti? Cui ait: qua
 draginta anni lapsi sunt, et interim non vidi primam portam, per quam
 primo ingressus sum. Audiens haec frater praedictus miratus est, et aliis
 fratribus suis ista pro bono exemplo amanda solitudinis recitavit. O quam
 rarum et alienum est istud in multis religiosis, temporibus istis: qui pro
 pona Carceris reputantur, si infra annum extra monasterii, vel extra
 portam, spaciandi causa exire non debent.

/ s

/ sibi

/ septa

Monasterium aulae dei quod erat domicilium Canonieprum Regularium apud
Memmingam in Germania adsignatum et Carthusianis. Anno 1404. ^{at in textu habes} Guilielmus
Dux Juliacensis et 4 Geldrensiun, Mariae Gabriel et Guilelmi Ducis Juliacensis
primogenitus ex Catharina Alberti Bavari Hollandiae Hanoviaeque Comitiss
filia prolem non sustulit. Anno 1402 Sepultus apud Carthusianos Ar
nhemenses cum uxore.

Nicolaus de Albergatis Prior Carthusiae et postea Episcopus Bononiensis et
Cardinalis Reformationis Frigidianarum Coadjutor et benefactor ex Gabriele Pennoto
Anno Salutis nostrae 1401 Bonifacius IX anno 11 sui Pontificatus. 8 Cal. Aprilis
datis litteris a protholicis ad Abbatem S Petri in Coelo aureo Papiae et Priores
S Frigidiani Lucensis et S Pisanorum Provinciale ^{Capitulum} ~~Episcopum~~ Canoniceorum illos
Cogere juxta Benedicti XII decessum et Constitutiones ab eodem Benedicto
pro Reformatione Canoniceorum Regularium promulgatas mandavit publicari
et executioni mandari. Eo igitur Anno V^{to} Sacerdos Bartholomaeus cum
esset civis Romanus ex prosepia nobilissima de Columnensibus Canonicusque
Comensis divinarum humanarumque scientiarum eruditione clarissimus
verbi Dei praedicator egregius in suo per Helvetiam discessu lucam veniens et
videns Frigidianarum monasterium tempore schismatis, bellis attritum et
et Canoniceorum numerum in eo imminutum et consequenter vigorem
Canonice disciplinae relaxatum et servatum, et pauperes Canonicos
reformationem desiderantes ex civitate Papiae ubi tunc degerebat duos
S Petri in coelo aureo Canonicos professores viros eximios scientia et vita
integritate praecellosos Frigidianarum ad ponenda fundamenta reformationis
promittit destinavit.

~~Leo de Carrate et S Bradicus de Banasco~~ ⁺ transmissi quos
monasterium fore destitutum esset, Canonicis ad paucos relictis, illisque

10

19

Frigidiana
-narum

~~Leo de Carrate et S Bradicus de Banasco~~
Canonice
ambo S Petri in
Coelo aureo Papiae
a S. Bartholomaeo
missi

propter eminentia pericula intra civitatem apud S. Dalmatii Ecclesiam
 et plurimum degentibus, et quia monasterium sub Episcopi Lucensis
 potestate jam ab aliquot annis erat constitutum, sine cujus licentia nec
 ad monasterium accedere valebant, nec illud reformare, non statim
 ad illud accesserunt, sed ad vicinum Carthusianorum castrum, cui
 tunc R. P. D. Nicolaus de Albergatis qui postea fuit Episcopus Bononiensis
 et S. R. E. Cardinalis praesidebat, immediate divertarunt. Cui non solum
 illor benignissime suscepit, et per aliquot dies necessaria ministravit,
 sed et ad obtinendum ab eodem Episcopo monasterium cum omnibus
 ad illud spectantibus, et cum libera facultate, illud reformandi
 efficaciter operam suam impendit: et tandem monasterio obtento
 ipsemet R. P. D. Nicolaus ~~off~~ personaliter ad praedictum monasterium / eos
 vobis comitari, et in possessionem, ut aiunt, immittere, suscipiantibus / cum
 illos summo gaudio pauperibus Canonicis et de illorum proposito colla- / e
 tantibus, et ita deo favente sanctissimaque Dei Genitricis loci tutelari /
 suis precibus ^{favente} ~~favente~~ provita fuerunt fundamenta istius sanctissi-
 me Reformationis Canoniorum Regularium in Italia sub Pontificatu
~~anni~~ Pontificis Monigalli IX anno illius 12 et humane salutis MCDI. / S
 Anno MCDII idem Ven. Pater D. Bartholomaeus cum sociis ~~mon~~ / nomine
 Benedicto ~~Armenifronsi~~ qui fuerat Gregorii Papae XII tunc Cardinalis / rini / ae
 familiaris, Pavia recedens ad idem monasterium contendit, et die
 6 Maii corrente festo S. Joannis ante portam Latinam, Lucam pervenit
 die vero 27 ejusdem mensis, in festo S. Joannis Papae et martyris, habitum
 Canoniorum Regularium in monasterio S. Mariae de Frigidonaria
 suscepit, qui 6 Junii electus est ab ipsis Canonicis in Praesem in festo
 S. Philippi qui fuit ^{unus} ~~unus~~ de 7 diaconis, et die 8 ejusdem mensis in
 festo S. Medardi ~~off~~ confirmatus ab ~~off~~ Lucensi secunsum antiquam /
 / episcopi /
 / episcopi

Consuetudinem Priorum ipsius monasterii et eodem die possessionem
positus presentibus ~~et~~ P^r & Nicolao Priore Cartusie, Michaeli Rectore
Hospitalis ~~et~~ et ~~et~~ Guidone de Petra ^{1^o testibus} vocatis et rogatis. (Gabriel Ponto / Venerabili
liber 3 Cap. 8 n. 3 et 4.) / Mariae
/ ser.

Bonifacium
Ab hac hoc anno 1402 Stephanum Priorem Portæ Celi una cum Episcopo
Oscensi ad Petrum Lunam ire junctum qui conditiones concordie exponeret,
et obstinate mentis hominem ad ea que pacis et unitatis Ecclesie essent
adducere.

Guillelmus II cognomento Reinaldi ex Priore Vallis-bond factus Ordinis / nis
totius Generalis, Cardinalatum sibi obtatum recusavit. Quin immo
etiam [ad summum] Pontificatum unicum habuisse suffragia dicitur.
sed malens in sua delitescere Cartusiana quiete cum ad annos circiter
triginta quinque prudenter laudabiliterque Ordinis negotia administrasset
ipie sancteque in Domino ^{cessavit} Anno nimirum sparta salutis 1402 / B
die quinta junii. Petrus in notis sic videtur sentire Tutor et Polycarpus
minus ergo probabiliter alii ad sequentem annum ^{reficiunt} inuadissent.

Successit in regimine Cartusie de Ordinis profusus V^lis P. & Boni
facius vir litteratus Doctor decretorum, Quis et Cartusiam majore
tum verbo, tum exemplo strenue gubernans multos habitus religioso
donavit enim quos ~~occidit~~ frater ^{suus} Vincentius predicando ad penitentiam
provocabat eos ad Religionis habitum, Bonifacius iste suscipi debet
(Tutor).

Vixit annos
47 mensis 10
dies 18. obiit
1402
reynardus
24

Joannes Galeatus Maria Dux primus Mediolanensis moritur.
Is occiso Barnabone avunculo eodemque socio suo Mediolanum
invaserat eumque Dominatum firmis presidis et variorum Principum
affinitatibus firmaverat. Ad hoc insubiam Bononiam, Senas / Perusiam

18
Anno 1402. 1403. 1404. 1405.

Pisas, ~~Vulvie~~ partem, Veronam, Vicentiam aliasque urbes occupavit
quibus successibus elatus, cum ad totius Italiae principatum
aspiraret adversus Florentinos continuum fere bellum quam
diu vixit, acriter gessit. (Mirand)

Magnificentiis studiis Cartusie templum construxit ad quantum
lapidem a Bizinensi ^{parce} arce, ubi ferarum septa terminantur.

Consule Bronium
ad hunc annum.

ad dicta in alimenta sacerdotum latifundiis. In eo templo
humari voluit. Spectaturque post aram maximam colati
operis admirabile sepulchrum.

Obitus R^{ti} Patris
Guilielmi Railnaldi

Stante schismate R^{ti} ^{Sue} Pater Guillelmus Railnaldi Prior ~~et~~ / domus
Cartusie, terminum hujus temporalis vite faciens veramque
exuens universae carnis. Dum rexisset domum Cartusie, totumque
Ordinem 36 annis, post multos labores deficiens, in senectate

Vide Chron. Bel. Moie

bona mortuus est, et sepultus in domo Cartusie 5 mensis Junii 1403. alias 1402. / tract.
Hic statuta nova edidit (Vide Jurorem Lib 2 ~~et~~ 3. cap. 7 Corlandum. Biblioth. / ce
Cart.) Anno 1402 Obiit illustris Joannes Galeatus Rex Mediolanensis

D. Bonifacius Gualis
A 1402

Anno Dni 1403, R. P. D. Guillelmo successit in regimine R. P. D.
Bonifacius. Vir litteratus Doctor Decretorum qui praefatus Domini
et Ordini sollicitas satis praeficit usque ad annum 1410.

Hoc tempore, claret in Cartusia floret B. Maria prope Pragam, D. Joannes
Kode Hamburgensis scriptor. (Vide Biblioth. Cart.)

Obitus Philippi
Audacis

Anno 1404 Philippus Burgundus cognomento Audax, dum in
Galliam in qua fere assidens erat, ob nepotis Caroli sexti Regis curatorem
in oppido Hollensi quod in Virginis Matris tutela est, defecit e vivis, et
/ vol
pene in ~~divi~~ gremio spirare videbatur, nobilissimus Principum
Christianorum, et Calendar Martias, sepultus est ~~divine~~ apud

Patres nostros Cartusianos quos ibi collocaverat. bectus veste religiosa ordinis, desumpta ex domo Capella non procul a dicto oppido Hallensi. Cumbā protomodum sumptuosa per Philippum ^{Bonum} Nepotem oronatur est. Eius cor ad S Dionysii Regem conditoris ad junctum non nisi cum Regibus, nobilit illa portio quiesceret, qua Reges ipsos magnificentia et splendore superavit, in testina ad ^{diva} ~~diva~~ Matris Hallensis tumultata.

1 ut

Hic tres mares filios habuit ex Margareta. Joannem qui ei in Ducatu Burgundia ac Comitatu Flandriae successit. Antonium qui fuit Dux Brabantiae, Philippum ^{Reverisii} ~~Merensii~~ et Rethelii Comitem, et filias s.

Primus professor ^{de} Amsterdamentis

B. Theodericus Sloyer primus professor ~~de~~ Amsterdamentis, tertius autem Prior Ultrajectinae obijt hoc anno 1404 in festo S Hugonis Gratia ^{popolitana}. 4 Aprilis sepultus in domo ~~Bracled~~ quo forte diverserant ascendit ad ~~Captium~~ in cuius locum subrogatus S. Bernardus Backer ^{in Monasterium} per electionem habitam circa festum Pentecosten.

/ domus
/ domus
/ m
/ capitulum

professor Ultrajectensis scultetus factus humilis Bonatus

Hic Willelmus Overdie Vecht olim scultetus Trajectensis, postea Bonatus ibidem Ultrajecti obijt in profesto S Simonis et Iuda. Aula B Maria in Brucia apud Kemuningum ^{Suevia} oppidum diocesis Augustanae, Canoniceum Regularium olim Domicilium extitit, ope

in Germania inferiori

Novae Cantuarii Fundatoris, novi Henrici de Ellerbach Canonici Cathedralis Ecclesiae Augustanae, hoc anno reparatae salutis 1404 Cartusianis ad signationem insigni adificiorum splendore, nec non et operum magnitudine etiam non ceteris istius loci laudibus supereminet. (Huc virum in origine lat. Morphi.)

/ a

S Guillelmus de Wandenoj Prior de Antuerpiae et visitator Picardiae mortuus

Anno 1405 in festo Annuntiationis obijt S. Guillelmus de Wandenoj Prior Antuerpiae et plures visitator Picardiae. Hic fertur in die obitus sui praemouisse vicarium suum ut collationatori praemoueretur si ex saecula legeret.

Obitus Margarete Anno 1405 Decimo septimo Cal. Aprilis moritur Margareta Philippus
 Comitissa Flandrie et ducis vidua, non toto anno a marito funere superstes, apoplexia
 Artesid *Arrebatu in suis adibus contracta, anno etatis circiter 56. Lila in
 S. Petri Basilica commone cum Ludovico Malcano Patre, sepulchrum
 introivit, postquam Joannes Flandrie et Artesid Comitatum
 adeptus est. Habuit tricennarium.*

Albertus Comes Hollandie et Comites Hanoverid, Hollandie, Flandrie, ac Dominus Fritid, cui
 fundator C^{1a} successit filius ejus natus major, Wilhelmus sextus pater Jacobus
 Amsterdamentis Comitid. Vir singularis prudentie et religionis amantissimus.
 moritur *Solitus in suis Diplomatis Cartusianos vocare sacellanos, quibus
 et monasterium contraxit prope Amster~~edam~~ ^{sedam}. Postquam
 Hollandiam regisset annis 46. Fratris sui nomine annis 19, et suo
 nomine 27. sepultus in Haga in suo palatio. Prior ejus uxor
 Margareta filia Ducis Brigensis in Polonia, et hoc obiit anno
 1386, sepulta in Palatio Hagensi. Posterior Margareta filia Ducis
^{Glivia} *Clivie que monasterium Predicatorum in Haga fundavit
 in quo tumultata paulo post obitum Alberti 1404.**

Joannes Intrepidus Anno 1406 17 ~~Junij~~ ^{Julij} Ill^{mus} Joannes Comes Flandrie Artesid
 confirmavit *Burgundie etc, privilegia Sylve S. Martini confirmavit et
 legia Cartusia Sylve liberaliter auxit. Hic ex captivitate Burcif rediit non parum momenti
 S. Martini a laudatib^{us} apud Patrem Gallie Princeps abulire fertur, ut schisma quo Ecclesia
 factione Clementis Antipapa laborabat, resarciretur cum pacem
 amereret apud Burcos, Christianos ^{exhiberi.} *passim exhiberi quos factiones
 alerent, et in una Ecclesia unius Christi duo Principes Vicarios
 haberent. Egrege hic egit intrepidus qui non solum arma sed
 religionem pietatemque incoluit dum laborantis Ecclesie gemitum**

1 Martii

1 ca

per se alioque compescuit, ut ubi quae alieni ^{intra} velle cesserant, jam
solis fidei libera dispensaret.

Cartusia Basile-
ensis fundatur
a piosissimo viro
Jacobo Zyebel

Cartusium Vallis 1 Margaritae in urbe Basiliensi Jacobus Zyebel tribunus
plebis, suis sumptibus construxit circa hunc annum.

Innocentio 7
successit Gregorius
12

Hoc anno 8 id Novembrii moritur Roma Innocentius 7. Vacatque Sedes
diebus 23. Successor illi electus est Angelus Corarius Venetus qui dictus
est Gregorius 12. Hic ex presbytero tit. S^{ti} Marci creatus fuit | Calenti, Decemb
Coronatus non. Dec. Sedit annis octo, mensibus septem, diebus 5.

Anglorum in Arteriam irruptiones notantur hoc anno ab Historicis.

Joanna Bur-
brabantiae
moritur

Joanna Brabantiae ~~pat~~ Limburgi Dux. e vivis excedit cum annos fere 21
profeisset Bruxellis apud Carmelitas condita. Antonius Philippi Auvacii
filius post majorem, materteram suam Ducatum suscepit.

Anno 1407 placuit Benedicto 12 rem aliquibus committere qui cum
Gregorianis deliberarent et tandem omnia decernerent. Petrus de
Poreo tit. 1 Susanna et Guido de Malosico Provenstus Cardinales
Purhani. Petrus Zagarrical
Herdensis ~~episcopus~~ et Franciscus Abranda, illo saeculo vir doctus et
prudens qui ex intimis arcuorum Regni consiliis, Carthusiana
Religioni se adixerat. (Bonif. Annal. Eccles. Rom 15. an 1407. num 3)

Franciscus
Abranda Cartusia-
nus hoc saeculo
celebris

Anno 1407. Hoc anno ¹⁴⁰⁷ consecrata fuit major Ecclesia Cartusiae

Consecratio
Ecclesiae
Ultrajectinae
et
gloriosa sepultura
fundatoris

Ultrajectinae, cujus Fundator fuit Notabilis Baro Zvederus de
aperte ~~comit~~ de Gaesbeeck de Tub de Stein, Quo autem miraculo / dominus
inductus fuerit ad fundationem domus Ordinis nostri, habet apud
Gorlandum lib 6. Cap 28. Sed perperam scribit Novitiori edificasse
ubi peregrinus erat, sed potius Ultrajecti prout patet ex libro funda-
tionis dictae domus. sibi videre est quam assiduum fuerit in
peregrinationibus recipiendis ad loca ^{loca} sacra et ad sanctam Veroni-
cam in dicto oppido colebant. Adfecit animum ut de Roman

118

113

13

dominus

128

pergeret in Jubilaeo anni 1400. Eo in itinere diem suum obiit. Nec diffitendum quin gratiam Jubilaei arcentus fuerit et plenam omnium peccatorum remissionem. Atque etiam Deus videtur fecisse illi signum in bonum, et honorem, qui sanctis exhiberi solent, illi quodammodo detulisse. Nam hoc anno septimo (qui numerus apud Hebraeos, etiam sacer est, nam septimus dies erat festus et Sabbatum, sicut et septimus annus erat annus sacer libertatis remissionis et quietis terrae.) ossa ipsius de sepulchro extracta, atque eodem die consecrationis ad Ecclesiam praefatam valde solemniter translata praesentibus quique collegiis ac ceteris ordinibus, cum crucibus facibus et cereis secundum consuetudinem nobilium terrae, et ante summum altare recondita.

Joanna Uxor
Ducis Brabantiae
morditur

Joanna uxor Antonii Brabantiae et Limburgi Ducis, filia unica Walrami Comitis I Pauli, mulier formosissima 18 Augusti morditur et fura sepelitur. Reliquit ex marito filios superstites. Joannem et Philippum post patrem Duce Brabantiae ex ordine. Omnis caro fenum et omnis gloria ejus quasi flos agri.

Isaie 40

Excitatum est fenum et cecidit flos quia Spiritus Domini sufflavit in eo. (Isaie 40)

/ Isaie

Stemma et series Ducum Mediolanensium

1 Joannes Galeatus Viscomer 1 Dux Mediolanensis MCECLXXXII.

/ ce

Uxor Isabella Caroli V Gall. Regis filia, qua sine liberis defuncta, Catherinam patruelam suam duxit, Barnabae filiam. Ex hac nati

2 Jo Maria II Dux Medii.

{ Philippus Maria III
Dux Medii. Uxor Beatrix
Sicula, deinde Maria Sabauda.
Utraque sterilis. & Concubina
Agnete Moana

Valentina natu maxima
Duci Aurelianensi Caroli V
Galli. Regis filio nupta

/ tis / n

~~fr~~

Blanca Francisco Sfortia nupta, bellorum princeps
causa ~~est~~. Franciscus IV Dux Mediol. fuit

/ exstitit

5 Galeatus Maria	7 Ludovicus Morus VII Dux	Ascanius Maria
v Dux Mediol. Uxor	Mediol. Captus a Ludovico XII	Sfortia S.R.E.
Bona Sabauda. a	Gallo Rege in carcere perit.	Cardinalis
Lampugniano exsul	Uxor Beatrice Herculis Ducis	
	Ferrariæ filia	

6 Jo Galeatus VI Dux	8 Maximilianus Sfortia VIII Dux q Franciscus Sfortia	
Mediol. Uxor Isabella	Mediol. In Gallia obiit	IX Dux Mediol. Uxor
Aragonica. obijt. obiit	ubi liberalitate Regis Francisci	Christiana Christiani
1494	alebatur	Daniel Regis filia

/ & II & IS

Post Ludovicum Morum Provinciam tredecim annos Ludovicus p. Galliarum occupatam tenuit. Post Maximilianum Sfortiam aliquot item annos Franciscus Rex. Post Franciscum Sfortiam, 10 Carolus V Imperator Provinciam sibi vindicavit Posteris que tradidit.

Hæc autem usui venient ad intelligendum subsequentis temporis historiam et ea qua scripsi in originibus.

In Joanne Galeasio fere plurima non illaudanda que legere poteris apud 1320 fiam. Atque mortem ejus dices Comites protendere visus est, qui per aliquot dies ante ejus mortem, arsit lucida et furens, oblongaque oblongaque cauda, versus eam eeli plagam, quæ in Cornu ventum obvertitur. Postquam ^{Boronia} protitus fuisset mense Septembris, ^{Mariniani} fato cassid ex pestilenti febre - s. 7⁶ 1402.

Guillelmus de Wardenoy Prior Antuerpiensis qui obiit anno 1505 in die Annuntiationis

Annuntiationis erat Professor Vallis Viridis prope ^{Parisios} ~~Parisiis~~.
 Ad Annum 1405 Petrus de Luna Antipapa Vincentium Ferrerium Dominicanum
 insigni sanctitate prestantem a confessionibus et predicationibus sibi
 adhibuit, ut ab exemplo illius, ea multitudo quam ^{traheret} ~~habebat~~ in obsequio
 suo perseveraret. Ex quoque fratre Germano Bonifacio Ferrerio, pro-
 fessione Certusiano, utebatur Petrus Luna quod sciret hominem
 summa Religionis sanctimoniam, ac rerum divinarum et sanctionum
 Apostolicarum, jurisque civilis scientia, inter plurimos prestantem
 viro, ut nec illius virtutum aciem spendor fraterni nominis
 quæstringeret, aut ejus luminibus officeret sanctitatis ^{et} altitudo
 et gloria.

76

18

Sanctus Antoninus hos et alios religiosissimos, atque si qui fuerunt alios
 miraculis fulgentes, a crimine schismatis excusabat, idcirco quod questio
 de schismate nunquam hactenus potuit ad eum modum definiiri,
 quin semper ad plurimos remaneret dubia. Nam, tametsi necessarium
 sibi credere, aut sicul utram esse Catholicam Ecclesiam non plures.
 ita d unicam esse Pastorem vicarium Christi, juxta illud Joannis x:
 fiet unum ovile et unus Pastor, tamen si contingit plures per schisma
 creari seu nominari Pontificis Summos uno et eodem tempore,
 non videtur saluti necessarium credere istum esse vel ~~alium~~ ^{illum} res
 alterum eorum, qui scilicet canonice fuerit assumptus. Qui
 autem fuerit Canonice electus non tenetur quis scire, sicut
 nec jus Canonice; sed in hoc proptali sequi possunt majores
 suos seu Prelatos (S Antonini tit 22. Cap. 2) Caterum Petrus Luna
 non ignarus legitime Assumptionis Urbani Sexti, ac post illum
 Bonifacium IX et Innocentii VIII gravissimè ^{ejus} criminis ^{reus} fuit; tanto
 magis quod hominibus sanctissimis et imponeret et abuteretur
 ad faciem faciendum simplicioribus qui eorum Judum sequebantur
 (Broussin)

illum

reus

(Broussin)

Anno 1406 Innocentius VII Papa moritur, sufficitur Gregorius XII Venetus ex ordine Cisterciensi.

Octavo Calend. Januarii Henricum Regem Castelle anno natum XXVII Boleti mors oppressit. Corpus in veste Franciscana Regio Speculo templi Maximi ibidem tumulatum. Verissimis totius gentis lacrymis lactesque immatura morte peremptum, eximia indole Principes lamentationem. Hic primus Cenobium condidit de Uira Flores, sed filius ejus Joannes illud Cartusianis addidit.

De unione facta in Ordine nostro congregatis Patribus ad Capitulum in Domo Cartusid, quamprimum illuxisset Aurora Unitatis in Ecclesia.

Anno 1409 Benedictus 13. Avinionensis et Gregorius 12 Romanus Pontifex ultro citroque missis litteris inter se mutuum hortati sunt Principatum deponere, ut nova fieret electio unitasque rediret Ecclesie, cum neuter haberet propositum resignandi, Cardinales autem videntes collusionem Pontificum ab utraque parte conveniunt Papat concilium celebrare indict 8 hujus anni. Erant ibi Proclati circiter sexcenti, Theologi centum viginti quatuor, Jures consulti prope trecenti, qui cum ambos istos a potestate removissent post 20 dies unanimiter elegerunt J Petrum Philardi Cretensem Ordinis Minorum, qui ex Presbytero Card. Bas. 12 Apostol. creatus 6 Calend. Julii. Coronatus non. Julii. Sed mensibus 10 diebus, fuit que appellatus Alexander Quintus Gregorius interim et Benedictus contempto Concilio Pisano, sese Pontifices (ut ante gesserunt). Subviti tamen ne caperentur alter Arminium, alter Catalauniam diffugerunt.

Ad his non dissimulanda Ordinis nostri monumenta quae sic habent. ^{les} Pater
 S. Bonifacius vir literatus Doctor Doctorem Bononi Cartusii et Ordini
 sollicitus satis profuit donec ex utraque parte se ^{obediuntiarum} ~~obediuntiarum~~ convenientibus 12
 in unum in Domo Cartusii Prioribus post Communionem - 4ta Ecclesia
 tandem Deo miseraute Capitulum Generale celebratum est. (Anno M.CCCCX)
 Sicque fluctuante jam diei Matre Ecclesia tam in Capite quam in Pisolata
 membris quasi per spatium xxx annorum tunica ~~saep~~ ^{saep} inconvulsi Domini
 quasi spiritualiter dissipata tandem miseraute Patre misericordiarum Domini
 cuius miserationes super omnia opera eius, ipsi ~~saep~~ ^{saep} Cardinales Domini
 relicto utroque Parte, dolentes super tandem Petri, heu! navi-
 cula fluctuante jam jamque periclitante sub bicipite ~~consecrati~~ ^{consecrati} ~~perierunt~~
 ex utraque parte in unum in civitate Pisana Italia, ^{ubi} ~~ubi~~ ^{tunc}
 elegerunt in Papam ^{III} Petrum de Candia Doctorem in Theologia
 sollemnissimum Cardinalem Mediolanensem de Ordine fratrum
 Minorum, postea appellatus Alexander V. Ambo tamen partes
 derelicta S. Angelus de Cornario qui vocabatur Gregorius XII Papa
 Romanus, et ex altera parte Petrus de Luna vocabatur Benedictus
 XIII Papa Avinionensis retinuerunt statum Papalem, primus
 in regno Neapoli, et secundus in Calabria. Verum anno sequenti
 1410 post electionem Alexandri V quo ipse fuit defunctus (sed et
 annis in Pontificatu nisi per annum) successit ei in Papatu
 Cardinalis Bononiensis Balthasar de Cossa Neapolitanus
 qui fuit vocabatur Joannes XXIII. Qui laborante instantissime
 ad omnimodam unionem Ecclesie Siziundo Romanorum
 Rege depositus fuit a Papatu in Concilio Constantiensi. Ubi fuit
 novus Papa creatus de Martino. Alii vero duo qui adhuc Papatum
 tenebant resignaverunt.

Domini

Vide

Bronium ad
annum

Ipsa autem anno primo predicti Alexandri Pape qui fuit annus ab Incarnatione
~~anno~~ 1410 Convenerunt Priores Ordinis Cartusie de Francia et Alemania nobiliores
 unione
 pro Ordinis reformatione facienda tenentes ibidem Capitulum Generale in loco consueto.

In quo Capitulo S. Stephanus Prior S. Joannis in Reith qui ibidem tenebat officium / en
 Prioris Cartusie, Venerabilis valde Pater petivit personaliter in ~~se~~ suam ab officio / misericordie

Prioratus Cartusie. Et supradictus Bonifacius Prior Cartusie qui jam recesserat
 de Cartusia in Cataloniam, vocaverat eum Petrus de Luna, vocatus Benedictus Papa
 petivit absolutionem ab officio Prioratus Cartusie. Cuius ambobus Prioribus C^o
 facta fuit misericordia et fuerunt absoluti a Capitulo generali ab omni iure / a
 quod habere poterunt ad Prioratum Domus Cartusie. Deinde idem Capitulum
 ordinavit in Priorem Cartusie Reverendissimum valde visum S. Joannem
 de Griffomonte Priorem Vallis viridis iuxta Parisios, qui natione Saxo fuit
 seu Alemanus. Vir valde morigeratus, benignus, acceptabilis Deo et hominibus.

Utrique autem absolute concessus est Monachatus pro laboribus suis. Et dicitur
 Cui dicitur Chronico Capelle. Et S. Stephanus de Senis factus est eodem anno
 aut circiter Prior Papie ut patet in epistola quam scripsit anno 1411.

/ S
 offic
 hic se habet precedenti quidem anno 1410 missus fuerat Prior S. Pontiniani / formis
 sed hoc anno ante Capitulum, mense Martii revocatus ^{est} hic in / rum

Item anno MCCCCXI Commissa est a Capitulo generali eidem S. Stephano
 Visitatio domorum Italie, et concessa potestas Capitulo generali.

Item ab eodem Capitulo missus est S. Joannes de Attrebatu Prior ad domum
 Capelle (cum indiciabili est bono) qui ante fuerat Prior in domo Aquitanie
 qua dicebatur Mortu' maris, et erat profusus domus Lunigniaci in Bur-
 gundia, et ante ingressum Ordinis fuerat Carmelita.

Ludovicus Hoc anno Ludovicus rex Aurelianensis frater Caroli VI Francorum Regis, conduxerat
 Avinionem quemdam, ut Joannem Burgundum ^{proditorem} perderet; recevit hoc ille, et ait perbe / orie
 jussu Joannis illum qui te misit, et conduplicabo mercedem tuam, et factum est ita 29 Nov.

Intrepidi interficiuntur
fictur et multiplicata
sunt mala in terra

feria 3 Parisios post ~~noctem~~ ^{noctem}, cujus occasione plus decies centena
millia Francorum perisse leguntur. (Suffraganeus Petri annus notatur
hoc versiculo: Contare brachia peccatoris.)

Nicolaus Abbergatus
Prior C^o Romana

Hoc anno 1407 B. Nicolaus Abbergatus constituitur a ~~Capitulo~~ ^{Capitulo} generali
Prior Cartusie Romana ac generalis Procurator Ordinis ~~Sancti Augustini~~ ^{Sancti Augustini} nostris
eo officio annis 3 de quo saepius in praedictum erit.

Bellum contra
Leodientes atrox

Anno 1408 magna erat dissensio inter Joannem a Bavaria Leodienis
electum et ~~quosdam~~ ^{quosdam} cives Leodientes cum sibi adhaerentibus, quae cladem
Leodienibus perniciosam attulit, quos Joannes praefatus superavit.
Leodientes namque obsiderunt ipsum Joannem in Maestricht, ubi
tantam crudelitatem exercebant quod mulieribus propter inopiam
a dicta civitate fugientibus ubera et vestimenta circa pudenda
amputarunt. Et licet Wilhelmus Dux Bravaiae Comesque Hannoveriae
Zelandiae, Hollandiaeque frater Joannis Electi, nec non Joannes
Dux Burgundiae filius sororis amborum in principio nullam
ei vellent facere assistentiam, postremo tandem videntes eum in tanta
necessitate positum, ei cum centum militibus ad bellum expeditis in
adjutorium venerunt ipse ipse, cum civitate a Leodienibus obsessa.

Alia sororia

Poenitentiam
qui gratiam libenter
plus amaverunt quam
gratiam Sedis Apostolicae
et Dei benedictionem

Venientes autem ad civitatem Maestricht praefati Duces cum exercitibus suis
Leodienes inopinate irruerunt 23 die mensis Septembris, et ex parte eorum
quinque millia et eis occiderunt paucis evadentibus ex parte eorum vix decem occubuerunt
vix decem occubuerunt. Et sic Joannes Electus totam Diocesim obtinuit.

Rebellionem

Hac Britth. Qui vult hanc historiam exactius et plenius cognoscere, videat
Historiam Leodienensium. In hoc proelio Perminus ^{novus} episcopus
interfectus occubuit.

Obitus quorundam
magis celeberrimorum
in Ordine

Hoc anno in privilegio I Thomae Apostoli obiit B. Henricus Kalkfr professor
ac Prior Cartusie Coloniensis. Vir haud exigua sanctitatis et doctrinae; qui
multa scripsit et multa officia obtulit in Ordine. Vide Biblioth. Cart. tractatus de eo
quosque Britthamius, Postius, Jusor et Olandus lib. 5. Cap. 10.

simon
generali
nostris

10 Je

1a

Unio Ordinis

Conveniunt Prior et Ordinis Cartusie de Francia et Alemania nobilitate ^{sup}
 pro unione Ordinis facienda tenenter ibidem Capitulum Generale
 modo consueto. In quo Capitulo D. Stephanus Prior S. Joannis in Riez qui
 ibidem tunc officium Prioris Cartusie, Venerabilis valde Pater petivit personaliter
 misericordiam suam de officio ~~se~~ Prioris Cartusie. Et supradictus Bonifacius Prior
 Cartusie qui jam recesserat de Cartusia ad Cataloniam (Vocaverat eum Petrus
 de Luna Vicarius Benedictus Papsa, petivit absolutionem suam ab officio Prioratus
 Cartusie. Quibus ambobus Prioribus Cartusie facta sunt ^{ita} ~~ita~~ et fuerunt ^{Henricord}
 absoluti Capitulo generali ab omni jure quod habere poterunt ad Prioratum
 domus Cartusie, et utrique concessus est monachatus pro locoribus suis.
 Deinde idem Capitulum ordinavit in Priorem Cartusie Reverendissimum valde
 virum S. Joannem de Griffemonte Priorem Vallis Vididis juxta Parisios, qui
 matris Saxonie fuit seu Germanus. Vir valde munitus, benignus acceptabilis
 Deo et hominibus. Hic domum dictam Cartusie strenue regit et gubernavit
 non tamen sine magnis anxietatibus cordis propter Prioratum Buxel quem
 perdidit non de jure sed violentia facta, quem statim postea recuperavit.
 S. Stephanus de Senis factus est eodem anno aut circiter Prior Papiæ, ubi
 scripsit ex ~~Epistola~~ quam scripsit de vita et moribus S. Catharine de Senis, quam ^{Epistola}
 scripsit anno XI. Fuit enim ante ordinis ingressum ejusdem B. Catharine
 Senensis Amanuensis et discipulus, ex cujus ore magnam Dialogorum
 partem accepit et posteris tradidit.

1409

1410

1410

Henricord

Epistola

S. Stephanus de
 Senis priore institus
 est Prior D. Pontinnianus
 sua Professionis et se-
 quenti anno Papiæ.

Obitus S. Henrici
 Coosfeldii Visitantis

Henricus Coosfeldius Westphalia fuit ditione oriundus utpote Diece
 Monasterienti, de quo non solum Bostius, ^{sed} ~~et~~ Vithofius, Tutor S. Hubert Senensis
 Fuit Prior domus S. Mariæ prope moulon S. Gertrudis in Hollandia et Visitator
 Picardie. Homo, inquit Chronicon D. Capelle, magna scientie et litterature
 et bone fame. Obiit que in actu ^{Visitantis} dum officio suo facturus satis Cartusiam
 adiret Brugensem, illic namque pie in Domino obdormivit anno salutis humane
 1410. Septimo Idibus Julii. Habuit monachatum. Scripsit de profectibus. Vide Biblioth. Car
 per

1410

per

Et Hermannus
Prior Burgundis

Eodem anno obiit S. Hermannus ~~Abbas~~ ^{Elym} Prior S. Trugensis ~~et~~ habitus monachatum
Bilsmanus ab Eydel Abbas Munsteriensis Luxemburgi Wenceslas Regi admodum
familiaris, postea etiam ab Archiepiscopo Breverensi suffraganeatus sui
munere Cohonestatus obiit Breveris Alexandro quinto Clavum-curvitas
Christi Ecclesie moderante, et in Cartusien ~~san~~ extra dictam civitatem
sepelitus, prout vivens prae-disposuerat ante Capitularem Domum amplo
lappidit tegumento absconditus est

10/18

Abbas
Munsteriensis
sepelitur in
Cartusia
Breveris

10/18

Martinus Ara-
gonius Rex vita
defungitur ultima
Mai - cui duas
Cartusias fundavit

Martinus Aragonius rex nulla prole relicta Barcinone pridie calendas Junii diei
obiit. Ex eo tempore regni Aragonia felicitas obscurata est. In Martino Rege, visibi-
Barcinonensi unum Comitatum prospicio intercisit, quae extenuis in sexcentisimum
annum propagata est. Post varias contentiones tandem Ferdinandus Rex, renan-
ciatus est Rex Aragonius, ut infra dicitur. Hic Martinus quantum colligere
possunt ex monumentis, Ordinis, fundator extitit duarum Cartusiarum,
Vallis Jesu Christi, et Domus Jesu Christi in Majorica Insula. Nomen pre-
dicti regis invenitur in Chartis usque posterioribus.

Castel-
lee

Alexander V Papa e vivis discedit. Cuius locum excepit Joannes Indictus XXIII
Neapolitanus. Rupertus Imper. mortuus Oppenheimi, et Heidelbergae in aede ^{S. Spiritus}
sepelitur. Sigismundus Caroli IV filius succedit.

XXII

Eodem anno 1410 in Atrabatis Burgundio Comitia celebrata, ubi coram
Belgica nobilitate de Croycas intercepto a Gallis et questionibus admoto graviter
expostulata egregia liberalitas Furventium et Besquistium ad J. Winociensis
quorum illi decem millia, hi vero octo millia in apparatus belli contulerunt

a Gandis

Conflavit proterea ingentem vim pecuniae Intrepidus cum juvene principem
Philippum filium ^{novo} ~~no~~ ^{circumtulisset} ~~per~~ ^{Centulisset} ~~qui~~ ^{qui} ~~(ut~~ ^{(ut} ~~sunt~~
semper suorum Principum amantissimi) variis revis illum excepit.
Abdral in hac expeditione Intrepidus Antonius Dux Brabantis, sed Gandenses
importune missionem preteritis irritam ex parte reddiderunt.

X

92
Divisio Provinciarum

In anno 1411 facta est a Capitulo generali divisio Provinciarum Picardie in
provinciam Picardie propinquioris, et in Provinciam Picardie remotioris, propter
Diversitatem linguarum et distantiam domorum et pluralitatem. In Provincia
Picardie propinquioris remanserunt domus eadem quae nunc sunt. Sed
modo vocatur Provincia Picardie absque addimento. Ad Provinciam istam
scilicet Picardie remotioris (quae modo vocatur Provincia Benthoniensis) separa-
tae sunt novem domus Ordinis, scilicet domus Capelle, domus Brugeois
domus Antuerpid; domus Sylva S. Martini; domus Hollandiae montis S.
Gertrudis; domus Zeelae prope Dieck; domus Gandavi; domus Leodii;
domus Monialium S. Anne prope Bruyas.

Visitatores instituti de Theodorico Berling Prior Antuerpid, et Prior
domus Sylva S. Martini de Everardo Ab. Huyssius.

Ab eodem Capitulo injuncta est de Stephano Senensi Priori de Papiis
Visitatio domorum Italicarum et commissa potestas Capitulo Generali. Fallitur
igitur Corlaudus qui putat prole depositum officium Generalatus, sibi
et solitudini ipse. Liber 7 cap. 35 sub finem.

Et constitutus est Prior Capelle de Joannes de Altrebato, nuper ab officio
de Mortui Maris absolutus.

Eodem anno 1411 Imperator Sigismundus cum decem milibus equitibus
venit Aquasgranae coronam Imperii accepturus; quo cum Brabantia
dux Antonius in primis ob contractam affinitatem honoris gratia
vocatus esset, instructus Levas usque profectus est. Sed hinc susur-
rationibus quorundam consilio mutato, mox domum reversus est.
unde Imperatorem non invidiositer offensum habuit. Juxta Caletum
induciae inter Flauros et Anglos in quinque annos componuntur.

Hoc anno 15 Martii natus est Ab. Adrianus Bullach in domibus S. ecclesiae S. Barthelemi
in Weerdeste qui postea fuit secretarius oppidi Bruxellensis, et scripsit originem nove
Plantationis in Scheek a quo demum primus et precipuus promotor.

italici

de Antrebat

de Joannes de Altrebato
ex Aquitania missus
per Capulum Prior 9^s
Capelle et eius de
instaurator futurus

ost

1e

Anno 1412 pax inter Willelmum Hollandiae Comitem et Juliam Ducem Raynaldum
 est composita, qua Gorichemum sive Goreoniam Archiepiscopi Ditionis ~~facta~~
 polis Hollandiae Ditioni adjecta est, neque qui Dominus ejus quondam
 fuerat Comes Joannes de ~~Stille~~ ex pace comprehensus est.

10
1e

Sollemnis
 electio Regis
 Aragoniae Cui
 interfuere
 duo Cartusiani

Extincto Aragoniae Rege Martino cum nulli legitime filii ei relictus esset
 qui regno succederent, subrepta est magna disceptatio inter multas clarissimas
 familias cuiusnam regni septimum jure deberetur. Cuiusque multo tempore
 res ipsa in controversia fuerat nec aliquis finis ostendebatur qui eis discep-
 tantibus pacem esse allaturus: tandem fuit omnium Communis
 sententia ut aliqui eligerentur quorum tanta esset eruditio, tanta
 auctoritas, tanta fides et tanta religio, ut in tanto negotio non immerito
 qui probati ~~que~~ ~~indicio~~ essent. Itaque delecti sunt nosse in om-
 nibus quae in Hispania comperiri poterant quorum duo fuerunt
 Cartusiani, D. Bonifacius Ferrerius et Franciscus Abranda.

1i
10
10

[iudices

Anno 1412 defuncto Martino Rege triem Regnum in Hispania
 sine prole. Ordines statuerunt nosse novem viros tantum cooptandos
 ex tribus liquidem regnis, ternos qui Electorum quos in unum finge-
 rentur, ex Aragonensibus, Catalaunibus et Valentibus. Ex Valentibus
 Primus Bonifacius Ferrerius Porta Caeli Monasterio Cartusianorum
 Praepositus Prior. Homo iustus, natura bonus, prudens et laudatus
 studiisque ~~fatis~~ civilis juris atque canonici optime ~~definitus~~.

Bonifacius
 Ferrerius

10
16

Franciscus
 de Abranda
 fuitque de praecipuis
 fundatoribus
 9° Porta Caeli

Franciscus seu ut vulgo vocabatur Bon Francis Abranda in Burden-
 civitate Pyrenaei familia natus non ignobili. Homo sane
 regis et ab omni cupiditate remotus, veritatis amicus et apud
 omnes maxime clarus. Hic fuerat studiosum et officiorum Joannis
 et Martini Regum maxime conscius eorumque fidelis ^{ac} ~~et~~ benevolus
 consiliarius. Sed ex omnia contemnens jampredam se in otium

solitudinemque contulerat ac in celebri Cartusianorum caenobio Porta Caeli
 nuncupato illius se dederat Religioni; sub eorum quoque ibidem Donatos
 appellare solent instituto. Quorum more vestitus capillatioque quam
 antea barbaque ~~magis~~ incedebat. Inde ergo fuit ad Regiam huiusmodi
 causam iudicandam ~~excusabile~~ ^{universae reipublicae} vocatus.

Hanc electionem sive iudicium mire laudat Lipsius in monitis et exemplis
 politicis quam et sic prosequitur: Dies igitur dicta electioni, locus
 captus ~~est~~ ^{est} Caspa in Aragonia. Magna expectatis concursus,
 aperta et occulta vota aut metus. Denique ipso jam die tribunal
 pro foribus templi erectum, auleis instratum et regifico ornatum
 condescerunt ~~principes~~ iudices, praesedit illi (nam adesse voluit ipse
 Pontifex, etsi in schismate, Benedictus, tum surrexit Vincentius Ferrerius
 Dominicani Ordinis, magna sanctimonie opinione, et insigni ac
 feruida eloquentia, qui concione ad rem apposita Proceres et
 populum conseruire obedire denique novo Regi hortatus est.

/ is Luciferus? suspendit aliquandiu omnium animos, et grandi tandem
 voce protulit Ferdinandum. Glamor eos undae et jubilus ~~prope~~
 praecautum. Nam plurimorum in hunc et virtutes ejus inclinatio;
 quorundam tamen et inestitia, qui suos candidatos decidisse
 tanta spe indignabantur. At ipse coronam novo Regni ^{sollemni.}
 ritu accepit: pacem ubique reperit aut praesepit et magnum illum
 Alphonsum genuit Aragoniae, Siciliae et Neapolis Regem.

Haec prolixius quam (Institutum nostrum fert) retuli: quia vidi
 Mariana auctores qui quasi reprehendebant tantam auctoritatem dictis ^{viris}
 concessam, cum controversiam subiungat Lipsius: Pulchra electio et quam
 in manu Lusitanorum erat nuper ^{imitari} ~~imitari~~. (mortuo Sebastiano) Et capite 4
 diebus Ferdinando beum Aragonia regnum contulisse tanquam pretium virtutum
 / sibi qui antea Joannem fratris filium protulerat.

Cum exarsisset bellum inter Regem Castellae Petrum dictum crudelium
 et Regem Aragoniae Petrum et illius milites Domus Portae Caeli
 prope Valentiam devastassent. D. Franciscus de Abranda reparavit
 et post fundatores praecipuus benefactor extitit, in qua et habitum Donati
 suscepit procul dictum est.

Circa principium hujus anni electus fuit in Priorem Cartusiae
 D. Henricus Mildem de Calenboreh professor et Procurator istius S. qui
 postea institutus est Prior Coloniensis ibique obiit.

Obiit hoc anno D. Joannes Luscotus primus Prior Cartusiae Londinensis
 in Anglia.

Anno 1413 ad quintum idus Aprilis Illustrissimus Rex Angliae Henricus
 quintus sollemni ritu Ecclesiae Catholicae inauguratus cum sciret omnia
 Divinitus gubernari, humanasque vires proe coelesti potentia infirmissimas
 esse, statuit a pietate et justitia imperium inire. Flaque suo exuobia
 prope villam Regiam, cui hodie Richemondia nomen est, novo operis
 apparatu aedificare coepit, magnisque tam possessionibus, tum
 derogatis privilegiis locupletavit. Aetherum autem sacrum voluit
 nomini Jesu appellarique Bethleem, idque Cartusianis monachis
 postea incolendum dedit. Est hoc cenobium in leva Thamesis ripa
 e regione alterius, quod in altera fluminis ripa situm dedicatum
 que est pariter Jesu atque Dei Parae Virgini ac Divinae Perigida
 quod ejus ^{etiam} Ordinis viris et foeminais commune est, weabusque
 Sion. Indedit prius Princeps hujusmodi. Cenobium Bethleem et Sion
 nomina, ut per hoc memoria terra sanctae unde solus nostra
 profecta est, in regno suo perpetuaretur. Obiit ann. 1413 4 Cal. Sept.
 anno aetatis 40 - Et ubi ex testamento ipsius constat voluit
 numerum in praedicta Cartusia esse 40 religiosorum.

D. Franciscus de
 Abranda restaurator
 et Portae Caeli

ultrajectina

Domus Jesu
 de Bethleem
 juxta Sion
 aedificatur

1 er

18

Hæc domus sola, (quæ in manu Regis remanserat) restituta est Cartusiensis
tempore Regni Harid filii Henrici 8 schismatici. Quod Cartusiani in
Belgio exiles facti post mortem dictæ Harid, totæ Catholice retulerunt sibi.
illud nomen Dⁿⁱ Schene ex qua postremo exiverunt.

Hoc Anno 1413 Arundiani Præfatum in Gallis fugaverunt ^{quæ consulte} ab ^{Regem} ^{Arundini}
quæ Flandros se recipit. Margareta Præcipua ^{Arundini} Præfati soror
Schæwenstedeni Domino nunciis postulatis concedentur.

fratrem Regi reconciliare frustra nititur.

Licheus Brabantie op. Thome Distensium ^{Episcopus} ab Reginaldo
Schoonvotensi Domino nunciis postulatis concedentur.

Joannes a Glinis et Florentius a Prosclo, generi Henrici Domini Borgarum
ad Roniam fluvium in Brabantia de Soceri defuncti hereditate contententes,
ita pacantur ut Florentius, præcipuis aliquot aureorum millibus, Joanni
Borgas cedat. Hinc illustres apud Brabantos Marchiones Bergenses
prognari.

Anno 1413 Ordinatio facta est de variis accipiendis uniformiter per
totum ordinem quando dicitur de fergo quæsumus, et gratias agamus

Domino / nostro ~~Sancti~~ / ~~Sancti~~ / in missa, et habemus indulgentiam centum annorum
procul declaravit Ferdinandus, Cardinalis Basiliæ 12 Apostolorum an. 1407

Hoc anno 1413 S. Bartholomæus Ravennas prius Cartusie Gorgone,
postremo prius bicuensis Cartusie Prior, quem Angelum deir
Seraphica virgo / Catharina Senensis appellare consueverat cæle
recepit.

Concilium Generale
Constantiense ex
parte reprobatur
inchoatur

Concilium generale Constantiense anno 1414 Calendis novembribus est
inchoatum, cui inter fuisse memorantur tria millia nongenti et quadraginta
Viri Prælati, Prælatorumque Vicarii

In Capitulo generalis Ordinis ~~no~~ nostri institutus est Convisitator hujus
Provincie, Prior Capelle, D. Joannes de Attrebat. Et ordinatio talis facta est:
Committimus omnibus Prioribus et Vicariis Monialium et Rectoribus

Monumenta
Ordinis
Conscribendi necessitas

ut proximo Capitulo transcribant nomina Domorum suorum, et annum
magis nobilium sibi proximarem. Et hoc nullatenus omittant.

Et si non noverint ista et similia, quomodo respondere poterimus interrogat:

Eodem anno factionibus Aurelianensium instaurato inter Gallem et Bur-
gundionem funestissimo bello, Carolus rex Neapolitanus, caput Arterni
oppidum. Hinc factus timidior subito cum valido exercitu (quod quinquaginta

Abtrebarum
frustra
a Gallis obsidetur

hominum millibus constare ferebatur) Abtrebarum veniens
cominus ad veteres Compluriensium ruinas, castra metatur, atque per
septem hebdomades viribus omnibus oppugnat, oppidanis nihil remissis
se tentibus, donec magna Gallorum parte dysenteria cadente, et
Joanna Flammoid et Hollandia Constissa, Joannis ~~fratris~~ atque
atque ipso Delfino Burgundionis genere intercedentibus, Carolus rex
et Burgundio ad pacis foedera convenerunt.

Floruit circa hunc tempus B. Erasmus a professor Cartusie Friburgensis,
Scriptor. B. Cart.

Anno 1415 Walramus Comes I Pauli Judicii Luxemburgensis Ducatus
oppido mortuus, ex cujus filia Joanna Antonius Prabaatid Dux
Joannem et Philippum fideles sustulit.

Joannes Hussus Haeresiarcha in Concilio Constantiensi damnatus
regni traditur C. Julii.

Prædie Calend. Junii Joannes 23 Papa coactus abdicavit se. Vacavit
Sedes annis duobus mensibus quinque diebus decem. Gregorius
12 Papa per Procuratorem abdicavit 25 Nonas Junii.

Proscribitur
quomodo se
procedendum
sit in schismate

Qui presidebant Capitulo generali sic in Ordinationibus scripserunt:
Exhortamus et obsecramus omnes personas Ordinis nostri in visceribus
Jesu Christi quatenus diligentia et devote orent pro bono statu Ecclesie

Sci et pro omnium membrorum eius pacifica et quieta, necnon
 universali unione, Quod si preccatis nostris exigentibus non
 sortiretur affectus, ordinamus et volumus, quod nulla domus se
 determinet ad aliquam partem, sed denunciat R^{do} Patri nostro
 / Domino
 / reverentia
 / Cartusie, qui tunc habebit convocare aliquos Priores Ordinis
 qui cum eodem Patri nostro possint celebrare concilium private
 et qui quod Sancto Spiritu invocato determinaverint, habeat per
 totum Ordinem nostrum roboris firmitatem.

Reges postulabant
 personas Ordinis
 ex hac Provincia

Super Personis mittendis in Angliam ad instantiam / Regis / Domini
 committitur Prioribus domorum B. Chatharicæ prope Antuerpiam et
 B. Marid in Monackhuissen prope / ^{Amhem} / ~~Amhem~~. Is erat Henricus V qui
 edificabat domum Devene ut supra diximus.

127 / Prioris domus Biesh ad instantiam / ^{Homi} / ^{et} / ^{serenissimi} / ^{Principis}
 / n Regis / ^{Carlie} fit misericordia, et esuecimus eum predicto Principi
 in sua nova plantatione prout petivit. Erat (ni fallor) D.

Goswinus Cornuhaer qui fuit postea Episcopus / ^{Salutensis}
 Procecdenti anno legatione functus fuerat ad Sigismundum
 Imp. nomine ducis / ^{Brabantie} / ^{Antonii} et Elisabethæ quam
 secundam uxorem duxerat pro dotali ducatu retinendo quod obtinuit
 Henricus V Angliæ rex bellum illaturus Francos, antequam ex Angliæ
 soleret apud Antonia portam dum exercitum recognoscere. Laudanus
 quidam cum viginti militibus bellicè instructus, cum ceteris transmissis / ^{per}
 cum rege, preesto fuit. Is aliquando Cartusianorum se societati
 addixerat; et durioris illius vitæ porturus, et nescio quid causatus, ita
 apud summum Pontificem exiit, ut per eum a religione illius vinculo
 sit solutus. Sed Henricus multum Laudano religiosior repperas fuit.
 Exercitum suum resque suas gestas tali consortio quasi contaminare

Vindicta Dei
 in / ^{Apostatam} / ^{burgensibus}

1 e facessere itaque sum jubet. Cui indignationis et ira ex ea ne aculeis
 valde exagitatus profugit. Et prius a claustris leuissimus profuga
 ad Gallorum castra, ubi in proelio apud ^{Abincuriam} ~~Abincuriam~~ a ~~Francis~~ casus
 est. Hist. Ecclesie Anglia folium 588.

121
probris

Conflictus
 celebris
 apud historicos
 inter
 Anglos et Gallos

Eodem ipso die St. Crispi et Crispiniani qui 28 octobris fuit, in campis
 Blangianis prope Abincuriam, quae est Comitatus I Pauli proelium
 committum fuit inter copias Henrici Anglorum Regis, et Caroli VI
 Regis Francorum, in quo victoribus Anglis maxima fere pars nobilitatis
 Gallicae perit. Occubuit ibidem quoque Brabantia Dux Antonius
 et frater eius Riuernid Comes Philippus. Antonio regitur Patri suo
 filius Joannes in Ducatum Brabantiae surrogatus est, adolescens
 annorum tresdecim. Vidua autem Antonii Elisabetha, Sigismundi
 Imperatoris neptis huius novi Brabantiae Ducis, noverca cum non
 satis digne se haberi arbitraretur proli mollem mariti irato animo
 Brabantiam reliquit et in Lutemburgiam concessit. Cujus
 querelis Sigismundus Imperator adversus Joannem Ducem ita
 exasperatus est fuit ut legatos ejus Constantiam ad se missos
 audire noluerit.

Joannes etiam de Bavaria Princeps Lotharingensis qui suum negotium
 agebat quo gratiam Imperatoris captare ducem Joannem
 impediturus videbatur ne ille ad Bractium ad inaugurationem
 sui proficere posset. Sed Dux intellegens confestim exercitu
 conscripto acceleravit Bractium antequam Episcopus se apparare
 posset.

Adolphus Clivensis
 Comitis
 et fundatoris
 Wisaliensis
 Hospitalis

Adolphus Clivensium Comes cum Maria Joannis Burgundiae
 Ducis filia matrimonium contrahit: genuitque ex ea Joannem
 Clivie Ducem et Adolphum ^{Parvitanum} Philippo Bavariae viri bello clari, patrem.

1415.

1416

Fundavitque Cartusiam Wisalientem.

Hoc anno 28 novemb. missus est Prior Cartusie (Fons Calii) frater S. Vincentii Ferrerii ad Petrum Lunam, qui nomine Ferdinandi Regis illum monebat, ut Procuratores ad renunciandum Pontificatus constitueret. Circa hunc annum obiit Bñus de Borbon fundator Cartusie prope Hostochium que S^a inchoata fuit. anno 1398

Anno 1415 obiit S^a Catharina Ghetti de Senis Ordinis Sⁱ Dominici recommendata. Sequebatur anno in Capitulo. Non videtur quod fuerit illa sanctitate celestis, nam Rousa obiit anno 1380.

Anno 1416 cum ~~edificium~~ ^{edificium} Cartusie Mantuanæ esset absolutum,

et Nicolaus Albergatus ab officiis quoque Rectoratus absolutus est, hinc verbis in charta Cap. gen: Rectori prope Mantuanam fit ~~misericord~~ ^{misericord} ~~magnum~~ ^{magnum} ad suam instantiam, et ad honorem Sanctissime Trinitatis, ad instantiam quoque Magnifici S. Mantuanæ (qui omnia que promisit abunde adimplevit) eandem Plantationem in nomine ~~Sⁱ~~ Ordinis nostri incorporamus, volumusque, ut domus Sⁱ Trinitatis prope Mantuanam nuncupetur ~~et~~. etc.

Ab hoc igitur tempore reversus est Sⁱ Nicolaus Albergatus Bononiam ad domum professionis suæ, videturque secundo ejusdem Cartusie Prior, vel a Conventu electus, vel a Visitatoribus institutus: Anno ^{id est anno 1417} sequenti consecratus est Episcopus Bononiensis.

Hoc anno ~~1416~~ 1416 in Capitulo generali prohibetur Rectori monialium domus exiliarum ne illam ~~monastium~~ recipiat, sic dicit hæc domus de illarum prima.

Ferdinandus Castellæ Rex die secundo Aprilis Decedens, Alphonsum filium heredem nuncupavit.

Hieronymus Pragensis, sectæ Hussiæe assecla, a Concilio Constantiensi

Incorporatio
Cte Mantuanæ

Domini
etur

128
novi

regni
ic

damnatus et condemnatus 30 Maii. Disperdit dominus universa labia
dolosae et linguam iniquiloquam.

/er/2

Imperator Sigismundus in inferiorem Germaniam et inde in Angliam
proficiscitur, studio reconcilianda unitatis in Ecclesia, quam
Wilhelmus Comes Hollandiae, ingenti Principum et nobilium
caetera comitatus est. Sigismundum, ex Anglia rediens Inter
fidus Burgundiae Dux per Flandriam in Brabantiam decessit, ut
Germaniam repeteret.

Moritur interea Ludovicus Aquitaniae Dux, idemque Delfinicus
gener Burgundionis, ab adversariis, ut creditur veneno sublatu.

Succedit Joannes Hannoniensis gener bonus Princeps et proinde motis
invisus, qui illum biennio necem expleto Compressit quo illum

/i
/n
/n

Socer Hannoniensis ex Hollandia adduxerat toxico interfecerunt, et
Carolum Patavensem coronae et liliis insererunt unde bellum atrociss
recondit

Obiit
Joanna
anno 1417
mense aprili
(mi fallor) Jacobi
Bavarici
Carolus rex Regni
Galli filius minor
natus

Adiuvant sive sacellum Nobilissimi Caesari a Flavio inelyti Equitis et Sacerdot
in Sintero et Haer Ecclesiae S. Antuerpiensis inclusum, R^{mus} Henricus
D. G. Roseus Episcopus, Vicarius in Pontificatibus R^{mus} B. Joannis Episcopi
Cameracensis consecravit S. Idus Augusti A. 1416 ornavit paramentis, tam
solemni quam privato missali, calice ac albata tabula. Insuper ejus ore
ac ore Domini Kilianum ex media parte comparavit, qui ^{stium} ~~et~~ diversis
occasionibus et temporibus signati auri facile summam 1560 aureorum
Franciae nobis contulit, quae hoc tempore plurimi fiebat, propter lampadem
sacello a se ornato et excitato, quendam quoniam ex pulcherrimo Sacerdot in
Gaeb ~~et~~ dono perronarium substruxit inno domum tegulis intexit

/Domini

/sbecek

... .. quodam largitur obiit 21 Maii, Uxor 14 Nov.
incertum quibus annis.

Fundavit que Cartusiam Vesaliensem.

Hoc anno 28 Novemb. missus est Prior Cartusie (Porta Celi) frater S Vincentii Ferrerii ad Petrum Lunam, qui nomine Ferdinandi Regis illum monebat, ut Procurator ad renunciandum Pontificatus constitueret. Circa hunc annum obiit B'nus de Borham fundator Cartusie prope Rosochium que S^o inchoata fuit. anno 1398

Anno 1416 obiit S^a Catharina Ghetti de Senis Ordinis Sⁱ Dominici recommendata. Sequeati anno in Capitulo. Non videtur quod fuerit illa sanctitate celebris, nam Rouse obiit anno 1380.

Anno 1416 cum ~~adificium~~ ^{adificium} Cartusie Mantuanæ esset absolutum.

Sⁱ Nicolaus Albergatus ab officiis quoque Rectoratus absolutus est, hisce verbis in charta Cap. gen: Rectori prope Mantuanam fit ~~missio~~ ^{missio} misericordiam ad suam instantiam, et ad honorem Sanctissime Trinitatis, ad instantiam quoque Magnifici S. Mantuanæ (qui omnia que promisit abunde adimplevit) eandem Plantationem in nomine ~~Sⁱ~~ Ordinis nostri incorporamus, volumusque, ut domus Sⁱ Brindabⁱ prope Mantuanam nuncupata ~~et~~. etc.

Ab hoc igitur tempore reversus est Sⁱ Nicolaus Albergatus Bononiam ad domum professionis suæ; videturque secundo ejusdem Cartusie Prior, vel a Conventu electus, vel a Visitoribus institutus: Anno ^{id est anno 1417} siquidem sequenti Consecratus est Episcopus Bononiensis.

Hoc anno ~~1416~~ 1416 in Capitulo generali prohibetur Rectrici monialium domus Exubiarum ne illam ~~monastium~~ recipiat, sic desit hæc domus de illarum prima.

Ferdinandus Castellæ Rex die secundo Aprilis Decedens, Alphonsum filium hæredem nuncupavit.

Hieronymus Pragensis, sectæ Hussiæe assecla, a Concilio Constantiensi

Incorporatio
e Mantuanæ

Dominii
/ etur

/ r
/ novi

/ regni
/ ic

Damnatus et Confematus 30 Maii. Bisperdat dominus universa labia
Dolosa et linguam magniloquam.

/er/2

Imperator Sigismundus in inferiorem Germaniam et inde in Angliam
proficiscitur, studio reconcilianda unitatis in Ecclesia, quem
Wilhelmus Comes Hollandie, ingenti Principum et nobilium
cetera comitatus est. Sigismundum, ex Anglia rediens Inter
fidus Burgundie Dux per Flandriam in Brabantiam debuit, ut
Germaniam repeteret.

Moritur interea Ludovicus Aquitanie Dux, idemque Delfinicus
gener Burgundionis, ab adversariis, ut creditur veneno sublatu.

Successit Joannes Hannonius gener bonus Princeps et proinde motis
invisus, qui illum biennio usum expleto Compressi quo illum
Socer Hannonius ex Hollandia adduxerat toxico interfecerunt, et

/i
/n
/u

Carolum Patavensem coronam et liliis insererunt unde bellum atrocius
recondit

Obiit
Joanna
anno 1417
mense aprili
(mi fallor) Jacobi
Bavaria

Carolus erat Regis
Galli filius minor
natus

recondit
Aedulam sive sacellum Nobilissimi Cesaris a Flavio indygi Equitis et Satrape
in Lintero et Heer Ecclesie Ste Antwerpianae inclusum, R^{mus} Henricus
D. G. Roseus Episcopus, Vicarius in Pontificatibus R^{mus} B. Joannis Episcopi
Cambracensi consecravit Ste Iouis Augusti A. 1416 ornavit paramenter, tam
solemni quam privato missali, calice ac albaris tabula. Insuper ejus ore
ac ope Domini Kilianum ex media parte comparavit, qui ^{stium} ~~et~~ diversi
occasionibus et temporibus signati auri facile summam 1560 aureorum
Francie nobis contulit, quae hoc tempore plurimae fiebat, praeter lampadem
sacello a se ornato et excitato a grendam quin ex pulcherrimo Satrape in
Gaeb~~...~~ dono penitentiarii substruxit immo domum tegulis intexit

/Domini

praedium largitur obiit 21 Maii, Uxor 19 Nov.
incertum quibus annis.

/sbeek

Anno 1417 de Nicolaus Albergatus Professor et Prior Cte Bononiensis
 Jam dicitur Episcopus ejusdem Civitatis et consecratur 24 Julii.

Inter ordinationes Capituli hujus anni, talis una habetur: Dudum
 fuit ordinatum tempore divisionis Ordinis Statutum bonum et utile

cujus tenor sequitur in hac verba: Cum propter Priorem Ordinis ~~nostrum~~ / nostri
 evagationes nimias et discursus, eorum vestes et equalitatis curiosas

et plus debito pretiosas, nec non et plurimas alias inordinationes
 et excessus qui modernis temporibus, proh dolor! ab ipsis et ceteris

personis Ordinis ~~nostrum~~ committuntur, nostra Religio sic instabiliter
 et merito fore ^{sublime} diffamata: ea propter statuimus et ordinamus

ut amodo Dominibus visitantibus ^{procuratoribus} omnibus tam mona-
 chis quam Conversis, totum Capitulum de reprehensione legatur

per Visitatores nostrae et distincte, ~~et~~ contenta ibidem, faciant
 infallibiliter de cetero observari etc. Quia tempore unionis ordina-

tionis hinc inde facta fuerunt revocata, ideo attendentes utilitatem
 iam dictae ordinationis volumus ipsam in sui roboris firmitate

perpetuo manere. Sic zelosi Patres diffinitores Priorum
 evagationem compescerunt et fama Ordinis de abtracta vita

conservata est in illo saeculo. Sed cum jam officiales, nullas
 amplius leges sibi praescribunt exequi, propra sunt timenda.

Pauci sunt qui jam indifferentes non exequi; singularis est
 Prior Parisiensis S. Augustinus Joyeux qui cum a duobus annis

visitaret hanc domum gloriabatur in Domino se paucis aliquot
 et numerabilis vicibus exisse in civitatem ab eo tempore quo institutus

fuisse Prior, donec cura illi demandata fuit promovendi novam
 plantationem Aureliani. Et de Bogathangelus Le Clerc Prior in hac

domo Bruxellensi, professor Cantuiae assidue chorum frequentat

Statutum in
 Divisione
 factum tanquam
 bonum et utile
 Confirmatur

/ nostri

/ et

Anno 1624

nec ad civitatem exit spatii 8 annorum forte, non ter.

Guilielmus Comes
Hannonie et Hollandie
et Zelandie moritur
qui 25 annis post
patrem, ducem Albertum,
regnavit

Guilielmo Bavaro Hannonie, Hollandie et Zelandie Comite
hoc anno 1417 maii 30 defuncto, Jacoba filia succedit; qua
anno proximo sequenti, cum Joanne Brabantie Duce nuptias
contrahit.

Ligismundus Imp. ex Anglia reversus in arce ^{Montluentano} Montluentano
non procul Lugduni Amadæum primum in Sabaudia ex
Comite creat Ducem.

Item Adolphus II Blivie Comes in Concilio Constantiensi a dicto
Ligismundo Imp. primus Civis Dux creatur.

Sublato schismate
Martinus V
Creatur Pontifex
Summus

In eodem Concilio Otto Columna Diaconus Cardinalis S. Georgii ^{romani}
in Velabro creatur Romanus Pontifex 3 Idus Novemb. Consecratus
11 Cal. Decemb, dicitur Martinus V, qui nostrum Ordinem nullis
privilegiis affectit.

In Capitulo generali anni 1418 ordinata est missa de Spiritu
Sancto in conventu cantanda pro eodem S. D. N. Martino Papa V
qui de novo concessit R^{do} Patri nostro ~~Sancti~~ Cartulie ac decem Dominis
Prioribus Ordinis nostri per eum eligendis, auctoritatem
absolvendi et dispensandi cum personis Ordinis / casibus reservatis / in
Sedi Apostolica quatuor exceptis, usque ad annum 20; et gratiam
generalem et perpetuam fecit omnibus personis Ordinis nostri
ut possint in mortis articulo / ab omnibus ^{suis} preceatorum pleniter / absolvi
due potestatis.

Gosvius de Beke
de quo scribunt
Hostius, Corlandus
et
Lubor
ante ingressum Ordinis
Canonicus fuit

Inventur hoc anno, institutus Considerator hujus Provinciæ
Gosvius de Beke professor D^e Silva Martini, Prior D^e
Gandavi, juris ubique Doctor egregius, sapientia, auctoritate
ac vita innocentia memorabilis qui meritis meruit multos posteros

in eodem officio habere successores, postea profuit Cartusie
Divionensi Divionensi.

Circa hunc annum obiit Bona Elisabetha Comitissa Ciliid fundatrix
Cartusie in Helvetiis Flavoniis Vico. Unde colligitur haec
Domum incolatam fuisse citius quam habeatur in originibus
Cartusiarum a Miroso edis qui scribit inceptam anno 1430
Joannes Bavarus electus Episcopus Leodiensis, cum suis [et] annos] pro
fuisse Episcopatum in manus Martini resignavit; qui Joannem Wualter
rosium tunc Bigonem in Livonia Archiepiscopum illi sufficit qui hoc
anno 8 Augusti solemniter in sede sua est collocatus.

Externa

igitur Joannes Bavarus Elisabetham suam ex fratre nepotem Lutgenburgia Ducissam
Antonii Ducis Brabantie relictam viduam uxorem duxit. Pace facta cum Ducibus
Brabantie obtinuit Hollandia non contentandam partem, ac eisdem Provinciae
nec non Zelanda et Frisia Gubernationem in qua expletis sex annis mortuus
est 5 Jan. anno 1424. Improvisè hoc anno 1418 Concilium Constantiense
factum est.

Dominus Joannes de Lilladam cum 300 viris Parisiis ingressus
vociferatur: viva Burgundia, statim cives multi adhererunt ei
et occiderunt ex adversis Ducis ad tria circiter millia.

Martinus Papa duos illustrissimos Cardinales fadere resarciendo
mittit, ut Burgundiae Caroli sexti Regis curatellam reciperet, et
totius regni cum Delphino liberam administrationem.

Joannes de Athrebat
Prior Capelle novam
Ecclesiam cum novo
ambitu aliisque
officiis adificari
curat

40. e anno 1418 in profecto Joannis Baptistae Patres nostri in
domo Capelle novam Ecclesiam intrantes qua tunc recentè erat
aedificata et dedicata afflaverunt divina. Sic apparet post annum
qua illuc advenerat Joannes de Athrebat Ecclesiam fuisse perfectam.
In cellis autem et aliis aedificiis constantibus usque ad mortem occupatus fuit.

10

Ferrerorum &
 Vincentii &
 Bonifacii
 Bonifacius obiit
 in domo Vallis Ch.
 27 Apr. an. 1417
 eodem mense et
 anno nisi quod
 novis annis & 27
 Paschate in c. p. p.
 Defuncto jam Bened.
 tamquam p. p. p.
 Pontifice

Anno 1419 ad meliorem vitam migravit S. Vincentius Ferrerius Ordinis
 S. Dominici, Venetie in Gallia Asponica 5 Aprilis feria 4 ante festam / e
 Palmaram, et 27 ejusdem mensis sed anno 1417 quae quoque in
 Domino obdormivit S. Bonifacius ejus frater, Doctor juris et 25 generali
 quondam Ordinis nostri qui ob sanctitatem a Bastio cap. 18 et Dorlando / quoque
 lib. 4. Cap. 28 laudatur. Sua opera exaravit, vide Biblioth. Carl.

Circa hunc annum obiit S. Petrus de Albergatis genitor Dni. Epi. Bon / scopi
 nicensis. Inter cetera ordinatum in Capitulo generali: quia Divina operante
 Clementia noster Ordo per omnes mundi partes est crevit, domos omnes
 singulas prefati a contributione solita relevamus, etc.

De persecutione nostrorum in Bohemia.

Wenceslaus Rex Bohemiarum mortuus est anno 1419 die 16 mensis Augusti
 in crastino autem, (ut habent vetusti quidam codices Bohemiorum) Pragenses / senor
 antiquos tum nova civitatis Hradca, quorum Ductor erat Joannes Barbatus
 Magister civium antiquae civitatis, violenter invaserunt Ecclesias et monasteria
 in omnibus civitatibus Praga, hoc (est) in nova, antiqua, et parva civitate
 Pragensi, frangentes ubique imagines in eisdem. Ubi autem pervenerunt
 ad Cartusiam Praga vicinam Monachos illius Monasterii Capite eduxerunt
 in praetorium antiquae civitatis, Monasterium ipsum omnibus et singulis
 rebus expoliantes. Altero autem die ipsum exusserunt et domum destruxerunt
 Monachos vero illius Monasterii et Ordinis (quos prope inutiles et qui velut
 Isidem verbis Monachos in claustris saginarentur dicebant) alio migrare jusserunt.

An. Alneas
 Sylvius in
 in hist. Boh. 238

Hac causa populo plumbicis, sed audi' verissem sequitur enim. Hinc
 Colluvici ac turba (nequid mali dicit) ducem se probavit Joannes Zisca
 nobilis genere ex loco, cui Brosnonia nomen, censu tenui in curia Regis
 a puero eruditus et bellicis in rebus exercitatus, uno carens oculo, quem

quem strenue pugnavit Jampridem amiserat, infectis Hussitarum
veneno, et rapinarum avidus. Is collecta ea perditorum hominum multi-
tudine in Ecclesias que restabant impetum fecit, simulacra sanctorum
et imagines Magni Dei prescepit, factaque Monachorum inter Hussitas men-
tionem turbam inconditam et temulentam in Monasteria precipue Predicatorum
et Cartusianorum impulsit quos utroque veluti principes ipsius Hussi delatores
suspectos habuit. Eorum bona mox diripuit, Monachos percussit, edificia
stravit, et postremo ignem prostratis subiecit. Atque mox vertit impetum
in templum veteris Romanum in omnibus caeremoniis retinentia, in quibus
altaria nudavit, confregit organa, delevit imagines, expulit foras Pastores
et in locum illorum fures et latrones substituit. Quosdam Cartusianos
fuisse occisos aperte habetur in vita S. Joannis Campstrani, Caput 18
de Cartusia Pragensi. In ipsa Praga facto concursu per agrum invadunt
fideles Cartusiani adpropinquant, quos reperere querunt, ipsam a funda-
mentis evolvunt.

Ad majorem horum confirmationem et elucidationem subjiciam que
mihi communicavit D. Georgius Garnfeld Cartusianus Colonien-
sis.

Exceptis de historia Bohemica.

Ab anno ab Inceptione Domini 1419 regnante in Bohemia Wenceslao filio
Caroli IV Romanorum Imperatoris in urbe Pragensi gravi persecutio in
Catholicos et hereticos commota fuit qui in die S. Abdon primum in
civitate Pragensi (huic Joanne Discha homine nobilissimo quidem ab scelera-
tissimo) senatoribus cum Proetore in curia judiciali / aut crudelissime vivis
in fenestris (armatorum ferreis hastis excipiendo) / aut crudelissime vivis
necdum sanguine sui Magistratus nefarie et plusquam gentilitate profuso
patiat) in Monasterium S. Petri et Pauli dictum S. M. S. Bara ceu se impetum

fecerunt illud que spoliata sunt ac succubuerunt tunc per rates lignorum in alto-
 altorum fluvii Vulkanie ripam transcurrentes Monasterium S. V. Marie Matris
 Christi fratrum Ordinis Carti: (quod anno 1341 Joannes Cæcus Rex Bohemorum
 plane regali munificentia construxerat et doctoribus invasere Dirigerunt
 concremarunt que, et comprehensis ibidem dicti Ordinis undecim veneranda
 pietate et caritate Patribus, caputibus eorum spineas coronas imponentes
 contumeliose per fontem ad antiquam civitatem Pragensem traxerunt
 quodam Cardone nominato Naryick sacris vestibus (quibus sacerdotes in
 tremendo Missæ sacrificio uti solent) induto et calicem in manu gestante,
 eosdem mimorum more prosaliente; id Cardo eodem vespere ex Senatus consulto
 antiqua Praga decollatus fuit: In fonte vero ortus pugna inter Hæreticos
 quibusdam volentibus ut præfati Patres Certusiani in fluminis gurgites
 deprecantur ac submergerentur, quibusdam vero hoc prohibentibus
 multis vulneratis duo occisi sunt, includuntur tandem boni ac pii
 Patres carceribus quos cum aliqui ex fessu Senatus consulto inviserunt
 tantum decem reperti fuerunt observantur diligentius ac fortius janua
 ac fenestra carceris. Sequenti die funus ex decem desideratur. Mirantur
 Senatores examinant et inquirent ubi sunt alii duo, quomodo et
 quo evaserunt. Respondent mansuetissime charissimi filii f
 cum procedentes in facies oramus pro maxime nobis et nostris
 inimicis et ipsi nobiscum, unus et alter quo devenimus ignoramus.
 Vespere convenientes Senatores, et cum ipsis Joannes Barbatus
 Consul ~~aut~~ unus ~~instar~~ instar turbam personaliter eosdem
 in Carceribus Patres advenit ac numerant ^{novem} ~~novem~~, et obseratis non
 modo januis, sed ob signatis quoque sigillis propriis sicut et omnibus
 fenestris a procul dubio adhibitis custodibus recedunt, mane

/ sic

/ altero die

/ iterum

/ 46

octo tantum inveniunt, exquirunt ubi sit novus. Respondent: nos
Charissimi filii ignoramus quo devenit tunc, cum nos orationi incum-
beremus. Obstupuerunt Senatores ac reliquos octo liberos in Moraviam
securi deduci procuraverunt.

/e

Hae ex Annalibus Bohemiae a Vener. et Catholico Sacerdote Wenceslao Hagedt
de Libetian diligentis descriptis, et a serenissimo invictissimoque Rege Roma-
norum Hungariae, Bohemiae Ferdinando Senatoribusque iudiciis terrestribus
nomine ^{omniū} statutis Regni Bohemiae examinatis et approbatis bona fide
excerpta sunt ad gloriam Bui et singularis virtutis pietatisque celebri
familiae Cartusianorum commendationem. Lythomislii in Regno
Bohemiae 3o Junii Anno 1992 in gratiam R. P. Francisci Ord. Cart.

Visitatoris. Hae ego infrascriptus accepi a Venerabili Petro Winter
Priore Cartusiae Adildesheimensis qui prius etiam in superiori
Alemannia Prioratus generat. f. Georgius Garneselt. Cart. Col.

/Episcopi

De isto Episcopo
fit mentio in vita
de Livynghii Cart.

In Joannis Malendorii Leodientis ~~Ep~~ defuncti locum Joannes Heint-
bergius annos 23 natus suscepit ad officium, qui mox sacerdos,
et annis sequenti ~~Ep~~ consecratur, et recte quidem in tanto statu / iscopo

Dignam instituisse vitam, atque penitus secularem exiisset.

Joannes Burgundus
ab Carolo Delphino
Auridianorum impuber
tuecatur ad confluen-
tiam Scanna in Pione
in Sequanam vulgo
Montreuil - faull-
yonne en Gastineis

Decima Septembris Dominica die Joannes Princeps ab Carolo
Vicentiadi Delphino specie consilii ad Anglos Gallia impel-

lentos capiendi, Moustolium alias (Montreuilium) evocatus

in ipsius Delphini conspectu crudeliter tuecatur. Hora 4

ponediana etatis ejusdem Joannis Tutepid: 48.

Ejus corpus ad Cartusianos Divisios ~~Ep~~ translatum atque / e

sepultura traditum est. Cui quadrat optime locus iste Scripturae

Reg. 3: Egredus itaque Joab a David misit nuncium pro Abner in
et revertit eum ad cisterna. Tunc ignorante David. Cum querecisset Abner in Helon
Morsum ~~ad~~ misit eum Joab ad medium porta ut loqueretur ei in dolo et percussit
illum ibi in unguine et mortuus est in ~~Abner~~ Absael fratris ejus

/Sanguinem

Ergo licet exclames inquit ferreolus Locius.
Invidus immerito Cognatum morte perenni
 mors (haec!) quae Gallis plurima damna tulit
 Hinc odium sedes variis, bellumque perenne
 Hinc quoque mors similis ~~est~~ subeunda fuit.

/ nostri

Philippus
 Bonus successit
 fundator Belgii
 Imperii

Etiam ait Iesus in Evangelio omnes qui acceperint gladium, gladio peribunt. Math. 26. 52
 Joanni Philippus suspectus cognomento Bonus a peramena et
 benigna indole in auguratus autem utriusque Burgundis, Flandris
 Arthabibus, Mechliniensibus, accesserunt Brabanti Limburgi
 cum Provincia transmosana et Marchionatus Imperii, ceteraque
 omnia quae Brabantis subjecta sunt successere ex genere matris
 mo et Bavariae Comitatus, Transoniis, Hollandis, Zelandis
 Frisii. Jacobi Bavaria sine liberis decedente, et demum
 Luxemburgenses et Namurcenses emptioe facta cum sangui-
 guineis. Addictus est Comitatus Carolensis emptus a
 Comite Armeniaco, quo illum Philippus studens Douaverah
 acerbitimo nuntio ^{patens} coedis afflictus foedus inivit cum Joanne
 Brabante, Joanne Bavaro, Joanne Clivensi, Margareta Hau-
 novienti, quo eam vindicaret quibus accessere Parisiensis
 et Anglii.

Postchievium Academiae hoc anno institutum tradit Cranteing
 Hoc anno 1419 Catharina de ^{Flemalia} ~~Flandria~~ uxor Henrici
 de Ponte Consulis Leodiensis et ipsa filia Consulis obiit
 25 Julii. Haec post viri obitum qui contigit annis 1408 26 sept
 coram summo alari ~~ca~~ ^{ingrediendi} ~~ca~~ ^{ca}, votum Continentiae perpetuae emisit,
 licentiam habens Ecclesiam et totum conventum. Ipsa enim
 edificavit sex cellas et sex novitios ^{ultra} ~~ca~~ ^{ca} solitum numerum

117

Catharina de
 Flemalia ex
 fundatoribus Le
 Leodiensis
 votum Continentiae
 emisit
 in eadem domo

/ Carta
 -siae nos-
 -trae

gustis recipi quibus alendis trecentos modios speltae, assignavit et
plura alia. Vivens dedit inter quae, tres habitus singulis annis
pro religiosis, Sepulta est in medio Chori ~~traif~~

Anno 1420 inter Henricum V Angliae regem et Philippum Bonum
Burgundiae Ducem, mense martis foedus concluditur, hoc inter
ceteras, lege obnglus. Catharicum Caroli VI Francorum Regis filium
Ducem uxorem, Dotique nomine post Caroli mortem Francorum
accipiet regnum filio Belpheus ob eadem Joannis Burgundi
heredito. Ut amplius Henricus et alii historici ~~traif~~ narrant.

Quantum vigeat observantiae disciplina in ordine nostro videamus ex
ordinationibus factis in Capitulo generali - et puto subsequente ad
instantiam secularium (qui forte castimabant nos propter peccata
nostra praecedentes persecutiones pastores, quorum etiam curatiam audivimus)
institutam fuisse sic se habet:

Quia multorum instantia frequens et querulosa nos impulsavit
super ecclesiis seu potius abusibus (quod dolentes referimus) in
nonnullarum Domorum potantibus et irrefrenatis excessibus aliisque
inordinatis ministrandi modis etiam ultra et praeter ordinationem
et sufficientem Statutorum nostrorum provisionem et praecipue factis
seu abstinantiarum fariis quod ~~videtur~~ videntur in eis contra nostram
Religionis institutionem salutarem, qua necessaria sufficienter
ministrari et superflua omnino rescari jubentur. hinc est quod
hujusmodi provide occurrere volentes dispendiis ordinamus quod
in diebus potantiarum non amplius quam quatuor ova ~~in felleis~~ ^{inclusis}
ovis cum pulmento potatis, aut aequivalens si forte qualicumque
genus piscium ministrantur; diebus autem abstinentiae deputatis
gratiam humiliter petentibus pulmentum dulciter simplex cum potu
levi consueto. Et indulgetur quod haec ordinatio non ponatur ad

Carteas Provinciarum ubi in talibus non fit abusus.

111

Patres agnos-
cent sobrietatem
in victu multos
in
locis

Item quia divina gratia favente Domus Ordinis nostri germinantes in di-
versis mundi partibus prope cernimus sunt plurimum multiplicata, item
earum negotia pro quibus scribitur Capitulo generali tempore in Statutis
contento videlicet tribus diebus Capituli debite expediri non possunt ob
eorum multiplicatam de quo Domus plurimae conqueuntur, Ordina-
mus ut pro Statu Ordinis et pace Domorum personarumque conser-
vanda, generali Capitulo inchoato Diffinitores et Provinciarum Visita-
tores, vel unus eorum aut qui ex parte Provinciae missi fuerint ibi
remaneant usque ad sabbatum diem exclusive.

idem

Priori domus Vallis Omnium Sanctorum fit ~~reus~~. Et quia conven-
tuali illius domus ordinationibus Visitationum in proxima Visitatione
in eorum presentiam recalcitrando persistit actor se opposuerunt, volumus
ut quilibet eorum, qui in hac rebellionem culpabilis extitit trina vice ad
terram in refectorio sine quantitate comedat, et totidem in Capitulo
recipiat Disciplinas. Procurator vero qui plus eorum rebellavit assensu
se potius velle domum ipsam deserere, quam ipsorum subire ordinationem
sit ab officio Procuratoris absolutus. Et nihilominus omnia que
dicti Visitatores ordinaverunt approbamus et confirmamus precipue de
colatarum in stallis chori contra simplicitatem Ordinis curiose factarum
amotione, infra unius mensis spatium a presentium receptione.

miseri-
cordia

extitit

Simplicitas
Ordinis

Joannes
Benedictus
fuit professor
d. Capella et
plura habentur
in Chron. dicta
domus

Floruit circa hunc annum B. Joannes ~~Benedictus~~ mundanus insigni
Flandrie oppido, Scaldis adiacente oriundus. Fuit vir divinarum litterarum
cognitione ac vite sanctimonica, uti et ~~Prithocius~~ et Possevinus con-
stantur admodum prestant, qui, sic qui non solum magna cum laude
proceffit Cartusie isti Siligniacensi qua in Sabaudie partibus celebris est
atque ad Burgundie Provinciam pertinet, verum etiam vicinis aliquod

litterarum monumentis claruit. (Vide Biblioth. Cart.)

Fundator secundarius
Claustrici P. Marini

Hoc anno 14 Dec. obiit D. Theodoricus de Balle Canonicus
Hildeshemensis Cartusie Claustrici Marini prope dictam Civitatem
Fundator secundus nam fundator principalis fuit ipse & fuit D.
Gerardus ante Verdenis quartus secundum Orantheum.
Secretarius Regis Anglie epistemicus tunc tactus, et de vita desperans ope
Desperata Virginia convaluit, Cui voto se adstrinxerat quod Certu
sianis de velleh (ut fecit) adjuvare. Kinetus lib. 1. tit. 3. Cap. 8. Vide
origines nostras m. 3.)

Bona Capituli
Generalis suspensa

Anno 1421 Diffinitores in Cap. Gen. vita ratione seu computa
re infra scriptis notificamus inquit, omnibus personis Ordinis
quod Gener. Capitulum tenetur et obligatur domini Cartusie in notabile
summa pecuniaria ratione expensarum et sumptuum factis tam
in Cap. generalibus quam pro levione Ecclesie et Ordinis, et quia
non sufficienter census, redditus seu proventus debiti in Cartalonia
dicto Capitulo. Ea propter redditus et proventus ac elemosinas
generali Caplo pertinentes cedant in usum et utilitatem domus Carta
tie, donec et quousque sit dicta domini Satis factum de Subditis supra
dictis.

Captivi quidam
ex Ordine
recommendantur

Recommendamus hic omnibus Prioribus Ordinibus qui presentibus
interfuerunt Cap. gli quatenus Dei amore et Charitatis intuitu
recommendatum habeant, et largas manus ad elemosynam
porrigant (sicut qui presenti Caplo interfuerunt) pro redemptione
sen Captivorum a Saracenis de Insula Gorgon domus Ordinis
nostri, videlicet duorum Monachorum, duorum Conuocorum
et aliorum duorum famularum qui ab infidelibus detinentur
in viculis.

Martyres in Bohemia

Circa hunc annum obiit S. **Marcus** Prior prope Pragam quam Carlosius supra anno 1419 diximus fuisse combustam ab Hussitis et Religiosis sub hoc anno male habitos. Sed a **433** ¹³²¹ **Joan** in Annalibus Ecclesiasticis sub hoc anno 1421 num. 13 et **Paulo Langio** in Chronico Cisterciensi: Combussent, ait, eodem tempore, Cetero gesta sunt quae refert **Dubranus** Histor. Bohem. lib. 26, et **Steneas Sylvius** cap. 44) inter alia monasterium **Bressa** Ordinis S. **Benedicti** quod **Adalbertus Episcopus Pragensis** et Martyr de Patrimonio suo fundaverat. Item Abbatiam suam in **Straba** Ordinis **Permonstratensis**. Nam Hussites in furiam versi circumpositas terras fidelium igne et ferro vastaverunt, et Catholicos tam laicos quam Religiosos eadem verania exturbaverunt, eorum praedia, villas, oppida et monasteria flammis et gladio vastaverunt, quae tempestate **Cartusiam** trans **Pontem** subverterunt. Item circa **Pentecosten** festum in **Capitiz** obtinuerunt et honorabile Convivium Ordinis **Cisterciensis** ibidem **Fidelitz** nuncupatum funditus diruerunt, in quo quidem **Cartusien** pro fatis **monasterii** capuli fuerant, ad tempus recepti ut hospites, quam obrem **Hussites** excandescentes ipsos **Monachos** receptores una cum omnibus **Cartusien** interfecerunt. **Cartusien** illos fuisse **Pragensis** **Cartusie** nihil mihi visum illis occurrit, quia ante diximus ultra **Pontem** sitam fuisse, fuit tamen oppidum quoddam quod **Pous** dicebatur et tunc a **Hussitibus** possidebatur, sed an ibidem **domum** **Ordo** habuerit mihi compertum non est. **Cartusie** etiam **Rischa** **Cartusian** **Vallis** **Josaphat** apud **Olomotium** **Episcopatus** **Moravie** urbem, et sic nullibi **Religiosos** consistere passus est. **Quare** in **in** **proximo** **Capitulo** **indicta** **et** **missa** **de** **Spiritu** **Sancto** **pro** **impetratione** **celestis** **auxilii** **adversus** **infideles** **et** **haereticos** **persequentis** **Christianos** **et** **maxime** **Clericos** **et** **Religiosos** **in** **regione** **Bohemie** **et** **locis** **vicinis**, **bona** **eorum** **distipando** **et** **conferendo** **et** **mores** **crudelissimas** **eis** **inferentes**, **eosque** **a** **fide** **Jesu** **Christi** **et** **Sancte** **Romane** **Ecclesie** **discedere** **compellendo**, **et** **pro** **extirpatione** **dicte** **haeresis** **et** **defensione** **Principum** **ceterorumque** **Christi** **fidelium** **contra** **Sector** **haereticos** **bellantium**.

13

It / 28

Anno 1421 Consules Bruxellis esse coeperunt, Antea enim ex quibus, et
 septem viri erant, et ex his qui Primus Ordine Consulibus instat quas Iohannes
 referat, inter 7 urbes sidera eminebat, Gerardus Pisonioz
 Praetor primus est, et Principem munere perpetuo representat
 Consul populum sed ^{annuo} ~~annuo~~.

B. Henricus Veethusen. professor in Monichusen Prior C^o Ultrajectina
 propter senium et continuas infirmitates suas, absolutus fuit in Capitulo hujus.
 anni. Verum morte praevit chatham quia legatur alibi quod officium suum
 laudabiliter fuisset. Obiit autem in vigilia Nativitatis S. Joannis Baptistae. Successit
 ei D. Albertus Buez professor ibidem in Monichusen, de quo infra.

Hoc anno 11 Sept. obiit R^{us} Gaber B. Joannes de Griffemonte (non sine
 maximis doloribus, illum de Cartusia dominum qui noverat eum)
 et sex Monachi cum eo de epidemia. Item quatuor Conversi, et de
 Bonavis et Familiaribus omnibus cum parvulis simul computatis
 numero octodecim.

Successit D. Joanni de Griffemonte in regimine D. Prioratus Cartusie, D.
 Guillelmus de ~~Alota~~ Monachus Domus Cartusie, valde magnus Clericus
 et temporalis, qui per longum tempus Procurator fuerat in domo Cartusie.
 Hic erat Sacerdos Spiritualis et devotus; sed rigidus multum, infirmus corpore
 et longaevis, notabile Gallus diocesis Valentiniensis. Vide Ictorem, lib 2 de
 vita Cart. tract 3, Cap. 5.

Dux Bonus insigni victoria potitus contra Francos Abbevilleam contendit,
 ubi parvam Virginis Mater supplicans Deo proliam retulit, et non nisi post
 longos preces triumpsum celebravit.

Moense novembris inter Montem S. Gertrudis et Dordracum Hollandiae oppida,
 frag: 72 fluctibus maris sunt absorpti. Meyerus, hinc Chronographia:
 In Lisbeth nocte nimis fluctus nocere.

Hoc anno circa forum Viti et Modesti Martinus Paganus Germanian

Obitus R^ois Patrie
 D. Joannis de Griffemonte
 ex parte quae octodecim
 personas simul
 consumpsit

V

part

1000
 /i

Expeditis
contra Hussitas

ac Belgium misit Brandouem Cardinalem Placcarium ad predicandum crucem
adversus Hussitas in regno Bohemie, quo hortatore magna expeditio a fidelibus
adversus eos suscepta, sed non magno fructu, adhuc virga furoris Dei erat extenta
super regnum istud, quae hoc tempore remissa videtur cum subjugati sint here-
tici saepius ab eo tempore rebellantes. Notari superius vires inditas fuisse
al ordine pro eodem negotio.

Liouinium
Jacobam Bavaram
et Joannem Brabantie
Ducem non hoc anno
sed 1424

Anno 1422 Clocestrius Angliæ Rector Jacobam Bavaram Joanni Brabante
Comitem abduxit sed volentem, cui propterea Bonus ad Janum Audomert
duellum viriliter indixit anno 1424, sed non comparavit reverentia
Ducis vel timore.

| m

In festo Epiphaniæ obiit tutor Hollandæ, idem qui quondam electus fuit
Episcopus Leodensis Joannes de Bavaria venens sublebus per ^{equitem} Joannem de Vliet
qui ad hoc a Duce Glocestriæ ~~seductus~~ ferebatur, ne Joannes de Bavaria
supplicatas quas promiserat Duci Brabantie ferret adversus Jacobam,
qui quidem Joannes de Vliet ob hoc facinus in Haga Comitibus de collatis
aquadripartito inspectus est. Hoc contigit anno 1424 et inattentione
contigit ut superius subjungere.

| in

| i

| orib

In Cap. nostro generali plures Ordinationes et declarationes pro mortuis et
morituris factæ sunt quæ nunc habentur in Statutis. Inter ceteras decla-
rationes de illo verbo Statuti primæ partis Capituli ubi dicitur quod post sepulchrum
personæ Ordinis, exeques de Ecclesia convenimus in Claustro et Prior dicto
Benedicite itarum absolvit defunctum, quod absolutio illa non debeat fieri
in forma absolutionis sacramentalis sed per verba orationis etc. Super hoc
absolutione defuncti Gerson questionem tractat. Postea agunt de
dispensatione oculi propter eos. ~~fere~~ qui procedenti anno prete mortui sunt
et quod sufficiat lapsum aspergere cinere.

| ect

Comus Venetiarum

Bonus Venetiarum quae Sts Andrea de litore vulgo nuncupatur
conceditur Cartusiano Religioni, amicit. Religiosis S. Augustini
qui eam ab 1190 incoluerant.

^{Michaeli}
Mense Julii Philippi Principis Uxor (quam etiam bene amabat) atque
Caroli VI Francie Regis filia, primo abbatissae flore Gandavi moritur; adeoque ^{obrepunt} plerumque
funesta et tristia latus et secundis rebus obrepunt, et nusquam fore
sine nebula, ne apud Rhodios quidem serenam de spectanturque eorum
aspicitur, mitigare hunc dolorem altera nuptial, quae a Martino
Papa impetravit cum Bona de trebatol Philippi Nivernensis
patris sui vidua 1414.

ve

Quarta Calendas Sep. etiam moritur et Henricus V rex Anglorum
anno etatis 40 qui fuit fundator Sts Schene, Henrico VI ^{filio}
im. subere relicto successore.

Duodecimo Cal. Nov. etiam decedit Carolus VI Gallie Rex hinc inter
Anglos et Gallos odia et querela quae perennant de legitimo
Gallie regni herede, adeoque mixta utriusque Regni in
Anglicanis secto insignia

Jam decimas octavas mensis lapsus erat quo in Gallias venisset
Ep^{us} Bronoviciensis Albergatus pacis pertractanda causa
inter nominatos Reges quorum alterita perturbatis passim
et commutatis rebus pacem exacta damnum redire ^{coactus est.} ~~coactus est.~~
Mortuus est hoc anno mens. Sept. Petrus Luna qui Benedictus
XIII dictus est.

le

Ab Rep. Antuerpiensi
immunitas datur
Cartusianis emendi
Corvisiam absque
vectigali

2 Octobris Respublica Antuerpiensis dedit facultatem ibidem
Cartusianis emendi ^{per} vitia planstra intra vel extra oppidum
Antuerpiense sine et ullo vectigali.

plurim

Indulgentie
Martini v

Fundator d^s
Erfordensis

Anno 1423 de speciali gratia S^{ti} Martini v concessa est omnibus personis Ordinis
florissima omnium peccatorum indulgentia, et modus absolvendi prescriptus.
S^{ti} Mathiol de Heberstein proposito Ecclesie S^{ti} Mariæ Erfordensis fundatori
secundario d^s Elisabethe prope Innoentium altaris suis magnis beneficiis,
concessum fuit Anniversarium perpetuum scribandum sub die obitus sui
qui fuit circa Cal. Aug. Nixius scribit dictam domum debere jurisdictionem
sua Curusie Erfordensi.

In S^{ctis} domibus hujus Provincie aliquid nebuloze contigisse propter
sequentes ordinationes, sic habet Charta: Ordinationem factam in domo
Brugensi per Visitatores quod nec Prior, nec Procurator nec aliquis Religiosus
Ordinis n^{ostri} a cetero debeat interesse processioni etc, confirmamus. Exhor-
tamur in visceribus Jesu Christi Priorem novum et totum Convantum, quatenus
instantes laborent ut liberentur a grandis civium Brugensium, quod
consuevit fieri feria quinta ante Ramos Palmarum, nihilominus
infringente omnibus personis dictæ domus, quod si de cetero dictam
praedictam in domo sua fieri permiserit, et se non appropinquaverit quantum
in eis est, prima die in pane et aqua abstinere, nec cellas egrediantur
nisi secundum formam Statutorum. Nescio an novus Prior non
prevaluerit hanc ordinationem sequi, aut aliter l^{ib}er affectus fuerit
quia in charta sequentis anni habetur: Priores d^s Vallis gratie
prope Brugas licet multum visiterit non fuit missa, committitur
tamen Visitatoribus ut infra hunc et festum Assumptionis Virginis
gloriosa cum concursu majoris et sanioris partis Convantum et non aliter
sibi faciant postulata.

Hoc quoque anno 1423 Priori et Convantui d^s Dyest imponitur distimpe
ut in mundis Septembris Antecessie mittant Priori dicta dicta domus

18

sericordi

ric

1423

1424

Gosvinius Episcopus
redit ad Ordinem

Art. 44 Coronas francie ratione muniti per Dominum Cartusie facti
Dominus Gosvino et 20 coronas pro tunicellis Car^a quas summas
ipse assignavit de his que sibi debentur super dictam domum.
Stappard ex charta sequentis anni Priorem Dyestensem ^{remisit} ~~venit~~
dictas pecunias refundere, sic enim habetur: Propter absolutivum

Gosvinius Episcopus
redit ad Ordinem

Prioris de Reclum factam per Priorem Antuerpiam in transitu
ad Capit. gen^l electionem futuri Prioris, committimus conventui.
Res est, sicut a majoribus accepimus: Dominus Gosvino
Commaher primo professor fuit Dⁿⁱ Dyestensis advocatus a
Rege Davide et institutus Episcopus Schalotensis, postea hujus

ante primam professio-
nem

dignitatis tediis affectus, rediit ad Cartusiam Dyestensem,
et sui (nescio qua de causa) noluerunt eum denuo recipere;
quare accessit majorem Cartusiam, et ibi fecit secundam
professionem, et ratione honorum quos contulerat Domui
Dyestensi has repetit pecunias et alios: quare dicta domus
habuerunt inter se litas, et Dorlandus improvisal succedente
Priori quod timore absolutivum non viriliter resistit majore
Cartusie. Unde domus Dyestensis pauperior effecta est.

alias Rodenborch

Circa annum 1424, obiit D^{ns} Albertus de Rotenburg
sacerdos Canonicus Lubecensis, qui fuit de primariis fundatoribus
Dⁿⁱ Ordinis nostri de Lubek. Simplicitatem Ordinis ad huc
usque tempora viguisse satis arguit ordinatio facta hoc anno
que hujus tenoris est: quia in plerisqueque plerisque nri
Ordinis Provinciarum domibus tabulae cunctis imaginibus
depictae, in altaribus, et aliis diversa pictura cum clipeis et
armis secularium, et formae mulierum contra sanctam
Ordinis simplicitatem et humilitatem tam in fenestris vitreis

Simplicitas et
humilitas Ordinis

et aliis locis contra Statuta multiplicentur, de quo nobiles viri non modicum scandalizantur, Ordinamus ut tales omnes picturae tabulae, et aliae curio-
 sae picturae, ut praedictae amoveantur ubi sine gravi scandalo fieri poterit,
 et non de cetero fieri permittantur. Visitationibus ^{que} Provinciarum committantur
 ut hoc firmiter faciant observari, et Priores in hoc inobedientes punire
 non omittant.

Rexa Hussitarum cum Bohemia postea, iusto Dei iudicio peste attingitur.
 Jacobus 1us e Carcere liberatus regnat apud Scotos annis 26 qui et Cartusiam
 in regno suo edificavit, ubi ipse et Uxor sepulti sunt.

Philippus Bonus

Augusti 17 feria quinta Signa inter Francos et Anglos miscenter atque
 acerissime pugnantur remanente penes Anglos, quibus cum nostro Principe
 junctus erat, victoria, multisque Gallorum caesis et captivis, in quibus
 Joannes ^{Procomes} ~~Procomes~~ Carbonensis quadrigariam sectus est, et cruci
 appensus, quod nefarie necis Joannis Burgundi fuisse evincitur.

1e

Anno 1424 in Cartusia vicinensi S. Stephanus maconus ejusdem de
 nuper Prior & Catharina ^{Jenensis} ~~Jenensis~~ nomen ingeniosus brevissime
 mortalitate exiitur VIII Idus Aug.

1m

Anno 1425 Ordo Monachorum S. Hieronymi a sua ^{primaria} ~~primaria~~
 institutione collapsus ^{a venerabili vero Lupo reformatur} ~~ex dictis divi Hieronymi contenta~~, oblata summo

Academia
 Lovaniensis

Pontifici regula ex dictis divi Hieronymi contenta et ab eo confirmata.

Anno 1428 Joannes IV Brabantiae Dux Antonii Burgundi ex Joana
 Lutemburgica fani S. Pauli Comitissa filius, quem urbs Lovaniensis
 pereunte beneficis paulatim ad vastitatem rediret, Academiam

Cujus prima
 professio caput
 anno 1426 mense Sept
 secundum Massari

ibi instituit agrobante Martino Pontifice et protestatione faciente
 omne genus artium docendi, sola tamen theologia excepta. Dispo-
 sita datam et signatum que hoc anno VIII Idus Decemb, lectioes autem
 anno demum sequenti posthodie Cal. octobris primam suam habuit.

Actaque fuit promotis Anno 1429 yvodie conversionis Pauli
 Donicus Joanne a Groesbeck legum Doctore eximio Censuico
 Ecclesie S. Serrasie Braxatoris facultatis ordinis collationem
 faciente, ac Donico Wilhelmo ab Ascha Proposito S. Petri Lovanicensis
 tanquam universitatis Cancellario hujusmodi promotionem impendente
 Legi in Chronicis Domus Capelle D. Henricum Loen primum
 Priorem Cartusie Brussellae fuisse per prima formali promotione
 dictae universitatis etiam primum, qui fundavit Pedagogium
 Forense cum socio M. Nicolao foleoville. Anno autem 1431
 Eugenius IV indulget ut et Phisologia Lovanii doceretur: cum
 ejus rei causa legatos ad ipsum misisset Philippus Burgundiae
 Brabantiaeque Dux; Princeps vere cognomento Bonus qui et Dolanum
 Atcusaniam in Burgundiae Comitatu excitavit.

Fundator Cart.
 de Coris

Hoc anno 13 Sept obit nobilis et potens vir Datus Petrus Affan
 de Lavinera fundator Domus S. Mariae de Coris prope Hispaniam.
 Bonus Philippi Principis confus Divinione moritur atque apud
 Carthusianos sepelitur magno sui desiderio relicto.

Comenti pulverci
 usus in Gallias
 introducitur

Usus Bombardarum hoc primum anno Gallis innotuit
 Thoma a monte acuto Sarisberie Comite Angli Caesarianorum
 urbem oppugnante.

Subactis Hannonibus Jacoba Philippo deditur, Gandavum mandato
 Principis migrare jubetur. Illa solitudinis impatientis a S. Batale
 fuit Gandavo virago in veste viri clam profugit.

Circa annum 1426 fr. Joannes Conversus de quondam Gorgone
 obit captivus Saracensium.

A Capitulo hujus anni talis ordinatio emanavit: Seclaramus

de Episcopis et Abbatibus si quando in posterum recipientur in Ordine nro quod
 Quomodo ad ob reverentiam sui status et dignitatis ante nri Ordinis ingressum datur eis optio
 Ordinem recipientes antequam profiteantur de Officiis Ordinis pro eorum professionem suscipiendis vel
 Epi et Abbates non suscipiendis.

Privilegia in utraque obedientia nunc Deo Gratias Sancta Matre Ecclesia unita, dicta privilegia
 impetrata durante una dudum obedientia impetrata fidem non faciunt in alia, nec e contra.
 schismate Conficta instantiam Ordinis R^m Pater Locus Cartusie impetravit nuper a S. N. Papa
 Mantur a Martino V unico et universalis confirmationem omnium privilegiorum Ordinis
 alia plurima de Novo Concessa
 generaliter de qua sunt quatuor bulle ejusdem tenoris. Et rursus in speciali
 quinque privilegia quae sequuntur videlicet de decimis papalibus et aliis
 subsidiis non solvendis, de quo sunt duae bulle ejusdem tenoris. Item execu-
 torium adversus molestantes Ordinem contra privilegium praedictum, de quo
 executorio sunt tres bulle ejusdem tenoris quae diriguntur L^o Ep^o Bononiensi
 Lugdunensi
 Praeposito Colonien^{si}, Beano Lugdunensi.
 Item privilegium de non contribuendo in expensis legatorum et Nuntiorum Aposto-
 licorum, de quo sunt duae bulle ejusdem tenoris. Item exemptionem totius Ordinis
 a feode jurisdictionis Metropolitan^{is} Episcopalis et ceterorum Ordinari^{um} in qua
 includantur et ^{Bonati} ~~Beano~~, de qua sunt duae bulle ejusdem tenoris. Item quod
 nullus de Ordine nro se transferat ad alium Ordinem sine bulla plumbea papali.
 Quae omnia constituerunt ducentis Lxx viij ducatis sive ^{scutis} ~~denariis~~ boni ponderis
 pro quibus Domus Cartusie est obligata in Italia ubi recepit mutuo dictam
 Annuatam. Praeterea omnia praedicta privilegia remanebant in Domo Cartusie
 ubi ea recipient qui indigebunt ad faciendum transcriptum in Gratiopolis
 expensis ipsorum: exceptis tribus executoriis praedictis quarum unam servabit d^o Bononiae,
 aliam d^o Colonie, aliam d^o Cartusie quae domus sunt propinquiores executoribus per eas
 bullas deputatis.

Nicolaus Albergatus
 creatus S. R. E.
 Cardinalis

Martini vix Calendas Junias Nicolaum Episcopum ^{ad urbem} Nononensem
 Ordinis nri Cardinalem renunciavit, atque ei jam adventante
 obviam ipsa dignitatis insignia misit. Sed ille, miratus,
 eadem, quae antea Episcopatum, animi magnitudine respuit.
 Verum paullo post Pontificis in conspectum progressus, cum
 adhuc ejusmodi abs se honorem averteret, sacri tamen
 anathematis intentione commotus assensit. Atque ita idibus
 Junii Presbyter tituli S. Crucis in Hierusalem et vocatus.
 Quem titulum adeo gratum habuit, ut postea pro insigni
 gentilitis ipsam solam crucis effigiem tulerit. Cujus rei
 cum plurima adhuc in Episcopis apparet vestigia, tum
 Franciscus Philippus et auctor in epistolis inquirens:
 imitatus es enim corpus crucem pro signo geris, Christum
 opt. Max. Quem deinde Thomas ipsius discipulus imitatus,
 ubi ad Pontificatum pervenit claves ipsas pro familiaris signis
 accepit. Ceterum Nicolaus sic honorem hunc gessit,
 ut S. Antonino teste, quemadmodum Episcoporum uni insigne
 exemplar extiterat, sic clarissimum, speculum Cardinalium
 fuerit, nec majorem dignitatis splendorem ab ^{sacra} ~~sancta~~
 nitore purpureae cepit, quam ipse claritate veritatis sue
 ei tradiderit. Haec ex Sigonio in vita ipsius.
 In sequentibus Ordinis nri Capitulis, missa de Spiritu Sancto
 injuncta est pro R^{mo} in Christo Patre vno Cardinale S. Crucis
 ut in gradu ad quem assumptus est, Spiritus Sanctum
 eum dirigere dignetur.
 Anno 1427 quinto decimo Calendas Maias P^{re}cell^o m^ortuar

1427

1428

Joanne IV mortuo Philippus Brabantia Dux
 Joannes Brabantia Dux nulla prole relicta anno aetatis 24. Cessit tunc Brabantia Philippo eius patri Lignivensi & fratri Pauli Comiti. Funerum eius funus debatum est ad Antonii Patris tumulum. Fortur cum morte instanti Psalmum miserere mei Deus devotissime pronuntiasse. Jacaba Bavara eius vidua praeter dignitatem Francisci Borsole nobili quidem familia apud Batos nato, ac clienti suo beneficiario postmodum nupsit. (qui fundavit Cartusiam nostram Delphensem.) Contra illam Philippus Dux bellum gessit hoc et sequenti anno.

Scriptor Italus Guido de Pisis professor C^o Bononiensis scripsit tractatum patris prolixum de electione Prioris, aliaque nonnulla floruit circa hunc annum 1427.

Diffinitores Capit generalis anno 1428 celebrati monent omnes Priores, nec non Domorum Rectores, Vicarios Monialium et Breveatores domorum, ut domum Bourbonis casualiter combusta faciant ex charitate elemosynam.

duo Scriptores celebres in hac Provincia vita se Hermanus de
 Hoc anno 1428 nono calendis Maii obiit & Hermanus Studorpensis, vir in divinis scripturis probe admodum versatus, ac vita integritate celebris, qui Brungenis C^o monialibus per annos triginta circiter magna cum laude profuit; quarum spirituali profectui, ut plus adjuvanti adferret, scripsit de regimine monialium librum unum super oratione

Petra a Henricus de Hassia
 Dominicae sermones quinquaginta. Huius viri meminerit Hostius, Brithemius Ponerinus, Tutorius, Sixtus Lencensis. Vide Biblioth. Carl. Puto fuisse profectum Carthustensis. De ipso plura alibi scripsi notatu digna. †

Noviticia liberatur a gravi tentatione
 Hoc anno 1428, quidam Novitius apud Carthusienses Coloniae importunitate tentationum, nec dubium quis inimici devictus saepe quaesivit opportunitatem dimittendi habitum Ordinis assumptum, aliquoties voluit eundem deponere ad pedes Prioris, aliquando publice in choro, aliquando in conventu, et consimiles modos plurimos excogitavit fortitudine suggestionum expugnatu: postremo tandem voluit omnino habitum deponere. Invenit Magistram suam qui solent dari Novitiis et seo disponente non invenit eum in cella sua, licet iteratis vicibus eum quaesivisset.

†

14 Augusti, viam praeter universa carnis ingresses est & Henricus de Hassia junior, S. Theologiae licentiatu et Prior S. Monachorum B. Mariae in Geldria. Vir fuit in divinis interpretandis scripturis ad modum eruditus et secularis philosophiae non ignarus et antequam religioni se dedere publicis diversarum Academiae Professoribus. Vide Biblioth. Carl.

Seipsum Jesus volens salvare famulum suum de manu circumcisorum reduxit eum sic discurrentem ad ostium propuscul cellae. Cui stans in ostio cellae vidit et sensit omnem perversum passionum motum in se mirabiliter extingui et cor suum igne divini dilectionis accenso, et ad cor reversus, et poenitentia ductus, cepit egulare et gemere prosumptis in lacrymas et verba lamentabilia dicens: O bone Jesu quid facere proposui, quid cogitari te fontem aquae divini reliquere? Ignosce quae ro mibi, Jesus, parce iniquitati et insipientiae meae. Et sic per gratiam Dei a tali tentatione liberatus nullo modo voluit recedere, sed usque in finem vitae in Ordine perseveravit.

Domus Carbonis
in Provincia combusta
Hamurcum
Brugundia accedit

Circa hunc annum combusta fuit Domus Carbonis (quae fuit monachalis, Ordinis nostri) sed elemosinis Priorum nostrorum restaurata. Eodem anno 1428 Philippus Princeps, Joanne Hamurcentium Comite per mortem de facto, ejusdem Comitatum nemine repugnavit adispiratur.illum quippe Joannes, quem nec liberos, nec uxorem habebat, proles ante Philippo 13200 aureis coronatis vendiderat, statim ab ejus obitu nec prius providendum. Itidem et Brabantibus advocatia quam, idem Joannes occupabat, Jo. Octavio SS Innocentium anno 1438 obtulit & Evassartus Henricus Everardi Vander Luen de Yperhove in loco vicarius beneficiatus Ecclesiae Schartani Ultrapreti, qui relicto beneficio Ordinem nostrum ibidem suscepit in exemplum plurimorum. Et postea a fratribus electus fuit in Praesensuram dⁿⁱ. Fuit etiam Prior dⁿⁱ Brugundis, in Capitulo generali Diffinita.

Joanna Virgo
Obsidionem Aurdie
Solvit et Carolum
Dedecit Remos
Consecrandum

Anno 1429 peritus se in Galliam agentibus Anglis, Carolus qui jam patre mortuo, septimus erat, obsessa Aurdie dardibus suis undique diffidere, nisi Dominus illi Joannam puellam submisisset. De qua Historici.

Circa hunc annum obiit nobilis miles ^(S. Laurentius) de ~~Abbrano~~ filius fundatoris domus S. Laurentii prope Florentiam.

In octava Apostolorum obiit S. Albertus Kreuz, Prior S. Basilicæ ^{circa annum 1426} profusus S. Marci- chusen, et ~~ab~~ Prior S. Ultrapodine sed anno 1439, creatum est apud pres in adventum legendum 1429 pro 1439 sicut et in precedenti Priore S. Ultrapodine Joannes Gerson sic

dictus a loco natali qui est in Diocesi Remensi. Doctor theologus et Cancellarius Parisiensis hoc anno moritur 12 Julii iuxta Brithemium, quod etiam probatur ex charta Capitali Generalis. Eo autem insignior theologus quod in plurimis Difficile possit agnosce- ^{in eo} ultra fuerit. Major pietas ne an eruditio, an operibus una lectio de non esu carniuum quam Carthusianis scripsit et incipit: Egregio Viri, opusculum de perfectione et moderamine Religionis, ad Cartusienos gratia vobis et pax. Opusculum ad fratres Celestinos et Cartusienos de laude Scripturæ sanctæ scrutaminis. Scripturas Epistola ad Petrum ^{Abaldum} ~~Abaldum~~ Cartusienum de statuto Cartusie, de absolutione defuncti Cartusien. Vide Possinimum.

Anno 1430 Philippus bonus Burgundie, Brabantie que Dux et Flandriæ Comes ^{Impere} tuenda majorem religioni, et augendo stabilendoque Equitibus velleris aurei, collegium longe augustissimum instituit; ducta nimirum origine et appellatione sine a Jasone qui in Colchida cum Argonautis ea profectus ad navi qua maria primam sulcasse dicitur et nuncupata est Argo, quod Argini in lecta eo vini recti, putabant felleum in auram arietis. Sed protius a Gedeone magno illo, ^{rorulentum} Doracitarum Duce qui vellus siccum ~~vidit~~ ^{vidit} intacta scilicet Virgini in Matris symbolum: eoque signo confirmatus trecentos Juste Dei viros elegit, quibus numerosas Madianitarum copias profligavit Ipso itaque nuptiarum die, quas Burgis Flandrorum 9 idus Januarii. hoc anno cum Elisabetha Joannis Lusitaniæ Regis filia regio pelone luxu celebravit. Ipso itaque nuptiarum die Equites 24 eligit, et singulis torquem aureum

12us Junius
Magister Gerson
istius ordinis
moritur Lugduni
12 Julii
etatis 66
Sepultus in eccle
S. Laurentii
Monsens

Philippus
Princeps tertio
Balamum instaura
Cum Isabella
Lusitania, quod
felix faustumque
fuit patriæ et
Ordini nostro

Ordin velleris
aurei instituit
torquem aureum
velleris quidam
sic interpretatur
est, ut silicibus
ferro adscribere

Orate ferit quam
flamma nitet
flammescit ubique

insertis ignitabilis sciutillas ex silice excutientes (quod quidam symbolum
fuit Joannis Intrepidi Burgundiae Ducis) aureo que vellere appressa
donavit, et haec colligra aurea post mortem eiusque ad ordinem
redant alius Distribucenda.

Andiamus Patres Diffinitores Capituli generalis quia hoc anno plurima
ordinarunt quae ad rem faciunt et ad cognitionem Historiae huius temporis.

Comus Vallis Virtutis
in Scotia
Ordini nro in corporatur

Comum noviter fundatum ab in clyto Dno Rege Sctorum (Jacobo I)
Ordini nro in corporatur et ^{unimus} unimus in nomine Patris et Filii et Spiritus
Sancti Amen, et eam Vallem Virtutis secundum voluntatem regiam
volumus nuncupari, et sub Provincia Picardiae remota sit (quae nunc
beathonia ^{dicta} d=) inscribi q proficentes ibidem B Oswaldum Cordis

Porte addendi Dicendum
de Cordis

Monachorum professorum d= Cartusid (et olim Vicarium) in Priorem
primum dictae d=. Regimen spirituale et temporale eidem gene
raliter ^{et specialiter} committentes. Quod Cartusiani Scoti petierunt inscribi sub
hae Provincia, in causa est quia non volebant subesse Visitatoribus
Anglis, sicut et Patrum memoria Lusitani maluerunt habere
Priores Francos quam Castellanos aut Hispanos.

Jacobus I Rex Scotid cupiens pietatis suae extare monumentum, canonicum
extruere in animo habuit. Erant tum Cartusiani instituti sinceris veri
moribus, ac inter eos Oswaldus Anglies genere, vir multam prope
sanctitatem ferens. Horum itaque religio ~~suam~~ religionem pro aliis
eligens in suburbio Perthano monasterii fecit fundamenta ac
Oswaldum convocatis monachis quo exemplo suo reliquos in eadem
ducat pietatem profecit

Ordinamus quos Donati vicarias sine propriis annuo habeant
Beneficium Brevis sicut conversi, apparet quos antea non ^{habeant} habuerunt.
Cura Priorem et ceteri ad Capitulum veniendo et redeundo propter

Donati gaudent beneficio
Brevis 1 post stat Cap 36 n. 3

Oratio Adesto
pro Prioribus ad
Capitulum proficiendum
ordinatur

Diversa viarum discrimina exponuntur multis periculis; Ordinem autem ut a feria
secunda ^{feria} post diem Paschae usque ad diem primam post octavas Pentecostes
singulae personae litteratae Ordinis in orationibus quae dicuntur post Deum venerunt
gentes, singulis diebus adfungantur orationes adesto quae est pro itinerantibus.
Et quia Ordo multiplicatus est, et ex hoc multiplicentur negotia quae non possunt
tribus diebus Capituli expediri sicut praetendebant antiqua Statuta, ideo ordina-
mus ut oratio deus qui corda, vel praeterea de quibus loquuntur Statuta dicenda
in missis pro Prioribus praesentibus Capitulo continerentur ad Sabbatum inclusive
in omnibus domibus Ordinis et a singulis personis ejusdem, et fratres laici: Pater et
ave.

Basatur quolibet Provincia seu Ducatus pro expensis Procuratoris et famuli in
Romana Curia, qui se opponeret petitionibus et detractionibus fugitivorum et Apostatarum
quod officium, nescio quare Prior C^a Romanae non obibat aut forte non sufficiebat. Vide
folium 27 in fine.

Pro Prioribus
Antwerpiae tota
Provincia contributio

Prioris Dⁿⁱ Antwerpiae non fit misericordia, et quia persecutio quam habet contra Johannitas
pro eo quod Clericum redditum domus suae receperunt de facto ad professionem in Ordine
respicit bonum commune Ordinis nostri et ejusdem privilegiorum conservacionem
volumus ut in expensis tam factis quam faciendis Provincia Picardiae remotior contribuat.
Priori Dⁿⁱ prope braytem qui interdictum Apostolicum in dicto loco positum postquam rescivit
voluntatem Ordinis per Priorem Antwerpiae benivole litteratorie intimatam non servavit,
filii Dⁿⁱ vero Gerardum Japel et Thomam de Nyuen Monachos ac f. Joannem
Clericum redditum dicte domus causa qua supra et praecipue qui litteras Visitatoris profane
suppressisse ad tempus non modicum estimatur subficiamus disciplinae generali ad Ordinis
voluntatem. Et in casu ^{quo} adhuc interdictum violando a divinis celebrandis publice cessare
voluerit omni privilegio Ordinis ac societate ejusdem, alienos ac precisos timore presentium
horum volumus. Ad regendam autem temporalia dicte domus Procuratorem domus
Antwerpiae deputamus qui ad minus semel in anno et quoties requisitus fuerit Visitatoribus

Provisio computationem legale facere non omittat ad usum profane domus.
 Hunc temporis priorat Prior D. Otto Amylii de Houtfordia qui fuerat
 Canonicus Ecclesie S. Martini Brapetauris ac socius Archidiaconi longo tempore
 post duos annos interdicto necdum tollato electus fuit Prior D^s Burgundis
 ut infra dicitur. D. Myner primam professionem fecerat in domo
 Hollandie, secundam in domo Ultrajectensi anno 1428 in qua fuit Prior
 et in domo Burgundis.

Idibus Junii obiit D. Joannes Clutinal Professor D^s Capelle antea monachus
 in Affligem. Penultima Julii obiit V^{us} Pater n^r Joannes de Athesato
 Prior D^s Capelle qui prioratum istius domus tenuit XIX annis. Vir valde
 idoneus et religiosus pro observantia Ordinis, cui professus D^s Luviniaci in
 Burgundia et fuerat de ordine Carmelitarum. Domum Capelle fore
 totam a fundamētis restauravit, ut supra expressum est. Insuper
 domus multum fructibus inclinata in redditibus sub epus regimini;
 unde a vulgo hujus terrae solebat vocari bonus Prior.

D. Petrus Petronius Lencensis, Pater sanctitate venerabilis ac miraculis clarus
 floruit circa hunc annum 1430. (Vide Borland lib 5. Cap. 1) Coeserum Augustinum
 Datus in oratione de laudibus Sⁱ Bernardini Lencensis, vocat ipsum
 virum florem Spiritu Sancto.

Anno 1430 obiit Otto de Legenhan Archiepiscopus Breverensis in
 confluentia ex veteri morbo calculi. Breverimque relictus ante altare
 S. Virginis in Ecclesia majori sepultus est. Homo certe magnificus
 et ut Deum singulari devotione traditus qui ecclesiam suam
^{optime} optime regit et multa bona fecit. Ipse primus Ordinis S. Benedicti
 monasteria circa Breverim cum multis laboribus et impensis
 reformavit. In quod sanctum opus Joannem Rode de Curtusia
 antea abbatem S. Mathie constituit. Vide ^{Primum} in notis Borland lib 7
 cap. 2. Item 15 Anal. secl. anno 1430

Reformatio Curas-
 sedensis Ordinis S.
 Benedicti incepta
 anno 1429 vel circiter
 a Jo. Rode qui
 fuerat Cartusianus

Post obitum Joannis de Abbatate Prioris Dⁱ Castellae in eus locum elegerunt conventuales
 & Joannem de Monteguis, Vicarium Dⁱ in Relem qui fuit nobilis miles in Harmonia antequam
 intraret ordinem. Et ecce litterae confirmationis quas in antiquis monumentis inveni.
 P^{re}sentibus Thomae & V^{ic} Patris S. Joanni de Monteguis Vicario Dⁱ in Relem, salutem et pacem,
 et per obedientiam meritum praemia aeterna feliciter adipisci. Pater in Christo venerande
 noveritis per presentes quod Vicarius et Conventus M. Mariae in Capella prope Augiam,
 orbati Priore per mortem V^{ic} P. S. Joannis de Abbatate (cujus anima requiescat in pace)
 in unum pariter congregati triduo jejunio servato, etiam missa de Spiritu Sancto
 in conventu celebrata aliisque rite peractis que canonicam electionem de jure
 et Ordinis observantia procedere consueverunt nobis specialiter pro confirmatione
 novi Prioris requisitis et presentibus in loco ad hoc apto veram personam unani-
 miter in Priorem summum et Pastorem per viam legitime elegerunt, dictam electionem
 per nos confirmari humiliter postulantes. Nos vos de vobis confidentes, ac suffi-
 cienter informati de vestrorum morum probitate, litterarum scientia competente,
 nec non aetatis maturitate decente et sanctae religionis favore, ac discretionis mode-
 ramine temperato, quae sunt in Ordine nostro praecipue requirenda, dictam electionem
 rite sic factam ac canonicam celebratam facto prius intervallo competente ad obsequendum
 seu probandum contra formam electionis vel ipsam electam, nemine in contrarium
 quicquam obstantem seu rationabile opponente ad praefati conventus instantiam
 ratificamus auctoritate Capituli nostri generalis nobis in hac parte vigore Statutorum
 seu alias concessa et approbamus, ut postquam dictae electioni consentieritis.
 Prioratus officium suscipiatis et ad dictam domum per vos spiritualiter et temporaliter
 gubernandam per presentes vobis praecipiendo mandamus quatenus dictae electioni consentiendo
 Prioratus officium suscipiatis, et ad dictam domum per vos spiritualiter et
 temporaliter gubernandam. Visi presentibus sine mora dispendio personaliter
 accedatis. Insuper ^{sum} Patrem Priorem ^{vestrum} moneo in Domino quatenus ad consen-
 diendum dictae electioni vos inducat, et si necesse fuerit sua auctoritate vos compellat.
 Datum anno MCCCCXXX die 5 mensis Augusti ^{indignis} ~~indignis~~ ^{nostris} ~~nostris~~ sigillis in testimonium veritatis.

Littera confirm
 ationis de hoc de
 Monteguis in
 Priorem Capelle
 electi

De Rosario

Dominicus Rosarium beatissima Virgine revelante assidue precoravit, et
 universalis esse orandum plebibus Dei in ambone publice predicavit, et
 iste modo orandi multos ad amicitiam charitatis pervenisse legitur, lib. 2 apud
 cap. 28 - Plurimi etiam devoti Cartusienenses hoc roboraverunt prout refert
 Discipulus in promptuario suo quod scilicet Anno Domini MCCCCXXX
 in monasterio Cartusensi juxta Breveriam quidam Pater Devotus se in
 Rosario exercere consuevit et quem putato fuisse Dominicum secundum
 relationem P. Lanspergii quod confirmatur.

Quandem hoc tempore
 Honoris Cartusiae
 Breverensis

Supra dictus Joannes de Attrebatu fuit 15 annis Convisitator hujus
 Provinciae, et hoc anno (in Charta nisi fuerit error) scribatur primus
 Visitator) In sequenti anno dum denunciatur obitus ipsius Dⁱ
 simpliciter Prior Capelle, fuerat etiam Prior Dⁱ Mortui Maris.
 Locum Domus hae sibi sibi, incompartum adhuc est. Sita erat
 in Aquitania, desinit nunc.

Philippus Brabantiae
 Dux moritur

Lodovici Philippus Burgundus Brabantiae Dux atque Jani Pauli Comes
 per mortem de medio tollitur Maximam nullas leges capientes, adeoque
 nec ejusdem fructurum. Dixi matrimonii: nam solutus ex Concubina
 Nothos suos habuit: Antonium et Philippum qui Brabantiam
 sunt cognominati et haerediti incapaces. Itaque in Brabantia
 Ducatum in successoribus Philippus Bonus.

Basilienae Concilium
 inchoatur

Etodem anno mense Decembri inchoatum fuit generale Concilium
 in civitate Basilienae et duravit plusquam 13 annis. Initium
 habuit pulchrum et gloriosum sed finire debile et confusum.

Sic Brithemius sed alii scribunt anno sequenti prius fuisse inchoatum.

Cartusia Passionis
 Christi juxta Legnitz
 extruitur

Domus Passionis Christi apud Legnitz in Silesia Ducatu fundata est
 per illustrissimum Principem Ludovicum Duce[m] Legnitensem et Brigensem
 circa annum Christi MCCCCXXX deducta nimirum recenti Colonia

ex Cartusia Episcopi diana sic Mirans. Obiit ipse 26 Dec. 1439, et Bna Elisabetha Ducissa
 Silesie Marchionissa Brandeburgensis Bna Legnicensis jure Omnium Anno 1450.
 Anno 1434 Martinus Papa defunctus est 18 Feb. die Dominica optime de Ordine
 nro promeritus, a quo habemus ad minus Decem Bullas. Vacavit Sedes diebus 12.

Successio Pontificum

Succedit Eugenius IV Venetus antea dictus Gabriel Lodovicius Canonius S. Georgii
 in Alba apud Venetias.

Ultima bulla Martini V fuit de exemptione a solutione primitiarum et decimarum
 possessionum nostrarum quas propriis manibus colimus; Data 8 Cal. octob. anni
 Pontificatus ejusdem XIII. Ideo Biffinitores in Capto generali hujus anni 1431

Bulla de nova
 solvendis decimis
 quibus prohibet

ordinarunt ut pro contributione bulla impetrata in Curia Romana qua
 constitit LX^{ae} Ducatos sive florenos de Camera qualibet domus solvat unum
 Ducatum nunc aut futuro Capto generali, aut si non habet Ducatum
 solvat ei grossos Sabaudie pro Ducato. Et declaramus et notificamus omnibus
 domibus dicti Ordinis quod dicta bulla relevat a Decimis non solvendis de
 possessionibus quas tempore dote bulla domus Ordinis possideant, et non de
 acquirentis post datum dicta bulla. Item non fuerit domus Ordinis que
 habeat compositionem cum Ecclesiis pro partibus de certa quota. Item nec illas
 que jam tanto tempore solverunt decimas quod sufficit parti adversa pro
 prescriptione legitima. Ideo incantamus omnes et singulas domos Ordinis ne
 contra predicta intendant in litem contra partem adversam.

Prior Romae
 est
 Procurator Generalis

Item cum anno preterito ordinatum fuerit quod in Curia Romana constitueretur
 Procurator pro toto Ordine videlicet persona Ordinis et causis in dicta Ordina
 tione expressis qui habeat pro suis laboribus summam ibidem taxatam.
 Ordinamus ut Prior Romae qui est aut pro tempore fuerit pro majori
 autoritate sue Domus sit Procurator quamdiu placebit Capto generali
 et antea consueverat esse nisi fallor Ordinis ad tempus alium constitueret generale
 Capitulum, sed forte novum quod sequitur) et habeat singulis annis a qualibet

taxa hae sequenti
anno suspensa fuit

Provincia Ordinis duos Ducatos quos praecipimus per Visitatores
 Provinciarum Dividi et Distribui per singulas domos hae Provinciae et
 Adolphus Vicarius C^o brevem sibi scripsit vitam B. Margaretae Palatinae
 Rheni Bojarie Principis Roberti Bavari Imp. filiae Caroli II Ducis Lotha-
 ringiae conjugis cui fuit a sacris confessionibus. Nupta quippe optimo
 Principi in domum familiam religiosissimam est deducta. Ubi S. Brunonis
 Cujus in loci contubernia magnam partem sanctitatis laudem collegerant
 sodales familiariter, usque a plurimum ex eorum consuetudine
 in virtutis cultu promovit ~~confessio~~ ^{scripsit} unus quidam ex eorum ebra
 libellum ab amoenis hortorum ut solet Rosarii ducta metaphora inscriptionem
 quo Christi Dei, deique Matris res olim in terra gestas amplexus est. Hunc nostra
 Princeps cepit assidue volvere mente que intra breve tempus proficere uti Margareta
 via Margaretam agnosceret etc. Maritus Carolus fundator Carthusie Rutiliana
 hoc anno 1430. Obiit ipsa 16 Augusti, A^o 1436. Condita in sede S. Georgii.

2° p. Stat cap. 22. n. 16

Permittimus ut facientes sermonem ~~vel~~ collationem in Caplo generali aut in
 Visitacionibus senalibus conventualibus proinde ~~in~~ ⁱⁿ scriptis recitare
 quod ante non licebat, nam S. de ^{Wardenor} ~~Wardenor~~ quondam Prior Butunepie et plures
 Visitator Picardie asserunt quod non fuit intentio Capli generalis ut collationes
 solennitates Candelarum in Caplo ex schedula vel libro legi deberent, addens
 quod Capitulum generale si ita fecerit voluisset bene orderi assere collationes que
 legi poterunt: sic idem per plures annos grati voluit quod ex libro fierent.
 Item in die obitus sui scilicet in festo Annuntiationis quia collationi non
 interierunt praemonuit Vicarium ut praevitentiam imponeret collationatori
 si ex schedula vel libro proferret. Visum autem ante divisionem Provinciam
 scilicet ante annum 1411. Credo quod quando dicitur fuit non credebant se
 consequi indulgentias si quae sunt indulta.

Domus Rutila

Domus S. Sixti Pontificis ac Martyris dicta Rutila quippe Sixti in feribus

accedit Ordini nro

Lotharingie versus Luxemburgum, fuit olim Abbatia S. Benedicti. Sed illustrissimus Dux Lotharingie Carolus (infallor) secundus qui obiit anno superiore impetravit a Concilio Basiliensi ut incorporaretur Ordini nostro.

S. Bernardus Abbas Claravallensis pagum vocabulo Rutilans in Ducatus Luxemburgensi finibus situm aliquando pertransiit, ubi ex Patrum traditione posteris commemorant eundem S. Bernardum eodem tempore quasi exultandum in hac prophetica verba erupisse: O Rutila, rutila tu rutilalis aliquando que virum Dei Ode Cartusianis in istum locum post annos fere trecentes introducendis, ac ibidem modo adhuc habitantibus praedixisse nullus inficias erit, qui ipsius adentissimum affectum erga Cartusianos voluerit considerare. Hunc etiam locum Rutilensem scilicet vicum miraculis illustravit quando tres mulieres claudas et duos caecos restituit sanitati, in cuius rei perpetuam memoriam imago S. Bernardo erecta est in ipsa Ecclesia. Fiant que ad eam ^{annua} processiones feria sexta post Pentecostem quando illa miracula facta ibidem fuisse ex veteri traditione Devotus populus arbitratur.

Quaestio de
Lotharingie Ducatu
Vide genealogiam
Ducum Lotharingie
in nris originibus
ex Chronica Abbeis

Antonius Vandemontii Comes Caroli Lotharingie Ducis anno superiore defuncti frater Lotharingie Ducatum sibi debere praedicans competitorum suum Renatum Andream Ducem Comitemque Barrensem qui que jure uxoris (Duxerat enim Isabellam filiam praefati Ducis Caroli II) suum contendebat esse Ducatum juxta Concilii Basiliensis sententiam, memorabili proelio vicis et capis mense Augusto. Renatus ad Philippum Burgundie Ducem qui Antonio auxiliares miserat copias missus Civitate in custodia fuit. Sicque Alphonsus interea Aragonius in regno Siciliae seu Neapolitano res suas stabilivit.

Henricus rex
Coronatur

Henricus Anglie Regis filius annos non dum duodecim natus Lutetiae per Cardinalem Wincestrie coronatur.

In locum S. Joannis de Athrebato superiore anno defuncti Convicator hujus Provincia institutus est S. Jacobus Rubeus Prior S. Gardavi usque ad annum 1449.

Hoc anno Philippus Bonus Concilium Brabantie fixum Brusella constituit.
(Mirans)

Processionem ^{in splendem} celebrantibus (in Capella B. Mariae de Brailia) indulgentiam concessit Nicolaus Cardinalis S. Crucis, cum Rothomogum venisset. (Barolinus fol. 63)
Anno 1439 ordinatum ut oraretur pro Directioe sacri Concilii generalis tunc in Basilea Sedentis et reformatione et pace Sanctae Matris Ecclesiae pro qua Dominus Cardinalis, I. Angeli legatus et praesidens in ^{prol} dicto Concilio concessit omnibus celebrantibus missam vel audientibus centum dies indulgentiarum; et monuerunt Patres ut singuli sacerdotes semel in septimana dicere missam votivam de vivis, non celebrantes litanicam. Conversi 10 for. et av. vates et av.

Orationes injectae pro Directioe Concilii Basiliensis

Contributio pro Prioribus existentibus in concilio Basiliensi

Item ordinamus (singuli Patres) ut pro contributione impensarum Priorum qui pro toto Ordine resident ~~concedat~~ in Concilio generali in Basilea quolibet domus Ordinis solvat unum Ducatum aut 20 grossos in montis Sabaudie. Et impungatur Visitatoribus ut dictam summam dividant per domos suarum Provinciarum juxta facultatem ipsarum domorum et annis futuro apportent vel mittant ad Capitulum generale. et per hanc Ordinationem et aliis causis moventibus ^{Petres} per Diffinitores esse ordinatio anni prolegeti de uno Ducate pro bulla Papali.

In Provincia Beuthonia et Alemania nulla domus habet duos Procuratores

Item quia in Provincia Beuthonia et Alemania ^{et} Superioris et inferioris Rheni Saxonie et Picardie recentioris nulla domus habet duos Procuratores paucis domibus exceptis Volumus et ordinamus propter majorem ipsarum domorum uniformitatem quod singulae domus dictarum Provinciarum sine contenta unico Procuratore, et licentia super hoc concessas revocamus.

Item quia in capitulo generali proximo elapso, per Diffinitores Literatos et contra Cartam fuerunt ordinata sequentia ut sequuntur: visum esse Diffinitoribus Capitis generalis anno Domini 1437 Cartam celebrati pro observacione pacis et honoris totius Ordinis sequentia fore observanda et R^{do} Patri Cartusie secreto intimanda et de eis quantum fuerit necessarium seu opportunum etiam conventualibus d^e Cartusie publicanda. Primo quod R^{ms} in Christo Pater Senus Prior Cartusie

Ordinationes pro R^{do} Patri

et
 conventus Cartusie libere utatur potestate sua tam ordinaria quam per Cap. generale sibi. delegata, nec illam
 nimis moderetur aut restringat quorumcumque suggestionem seu alterius cuiuscumque
 virtutis aut commoditatis gratulatione, sentiendo cum Apudolo: quomodo dicitur Genesim
 Apostolus ero, officium meum honorificabo. Secundo quod nullus Monachorum dⁿⁱ
 Cartusie aut conventus eisdem in tribunal se committat se potestatis quam passive de factis Ordinibus
 aut singularum Domorum vel personarum; et si ab eisdem Domibus vel personis
 litteras receperint nisi quod secundum Statuta permittunt, alias volumus per
 R^m Patrem Cartusie dictorum Monachorum importunas instantias non admitti.
 Tertio quod nullus Monachorum predicta domus per R^m Patrem constitutus
 Visitator valeat aliquem Priorem ab officio Prioratus absolvere sine expressa
 consultatione dicti R^{mi} Patris Cartusie, qui R^{mus} Pater habito consilio ^{formaliter} Monachorum
 seu alios quomodolibet arbitretur utrum dicta absolutio sit per Visitatores
 Monachum eodem contentu fieri debet aut pro bono pacis et honore Ordinis usque
 ad Capulum gen. differenda.

Idcirco Idcirco comperimus premissa sic ordinata a tenore Statutorum
 et rationis transeunt non discrepare, sed potius iuri ac Statutis et rationi consonare.
 Ideo premissa sicut premissa ordinata approbamus ac Capli gen auctoritate
 corroboramus et sequenti anno ¹⁴³³ confirmamus. sic. Ordinationem per Diffinitores
 anno 1431 factam, et R^{mo} Patri D^{no} Cartusie in scriptis ad partem traditam, se-
 quenti quoque Capli generali publice in charta appositam et confirmatam, que
 incipit: Venerabilibus et Diffinitoribus, ^{etc} tanquam totius Ordinis n^{ri} reforma-
 tivam, et conservativam iterum approbamus et confirmamus adficiendum
 ad perpetuam rei memoriam ne tam salubris Ordinatio in oblivionem
 transcat quod singulis annis biscentibus in Capli audientia Patrum de
 Verbo ad verbum legatur.

Vacante adhuc Prioratu Cartusie Ultrajectensis a quo absolutus fuerat B. Otto
 Anselmi anno 1430 quia interdictum Apostolicum in dicto loco positum non

Terraverat nec dum adhuc sublati electus fuit in Priorem dⁱ Brugensis
 et ecce ~~frater~~ fragmentum confirmationis: Nos fratres Theod^r et Jacobus domini
 1373. Catharini juxta Antuerpiam et Vallis Regalis prope Gandavum
 Cartusiani Priores ^{et alii} in Christo Patri B^e Ottoni Anselmi monacho
 I Saluatoris prope Trajectum ejusdem Ordinis electo in Priorem
 Domus Vallis Gratie prope Brugas, ac per nos Priores prefatos,
 postquam Consenseritis confirmato saluberris et pacem et per
 obedientiam proximam merito premia felicitatis adipisci debent.
 Novertitis per presentem quod Vicarius et Conventus Domus
 Vallis Gratie superius nominatae quod absolutionem sui Prioris
 nobis tanquam confirmatoribus presentibus vestram personam
 unanimiter et concorditer in Priorem suum et Pastorem per
 viam legitime elegerunt. Insuper in virtute sanctae Obedientiae
 tenore presentium quia alium Priorem seu Superiorem in sine
 diatum post Capitulum gener. et Dominum Cartusie praeter nos
 Visitatores minus tamen idoneos non habentes, presentium tenore
 vobis precipiendo mandavimus visit^{personalia} ^{praesentibus} sine mora
 dispendio ^{mensis Julii} accedatis. Datum anno Domini MCCCXXXII die 11°
 nostrorum sub apprehensione sigillorum.

Onus Otto Anselmi
 noster absolutus a
 Prioratu dⁱ Ultrajectensis
 dicitur Prior Brugis

Pax Ecclesiae
 Ultrajectensis

Quibus diebus post scilicet XII Julii Ihesus istud fuit abolitum et pax
 Ecclesiae et Patriae Trajectensis restituta per R^{em} Patrem et Dominum
 B^e Johannem Ep^{iscopu}m Matisiorensem Apostolicae Sedis ad opus prescriptum
 Vicarium et Commissarium tunc per quem omnia ad beneficia et
 statum pristinum restituebantur. In prioratu autem Domus Ultrajectensis
 successit B^e Ottoni, B^e Waltherus Peregrini professor dⁱ Amsterdam.

Domus Visitacionis
 B^e Mariae de Auxiliis
 nona et ultima
 Regni Angliae
 alias Norfolkiae

Domus Visitacionis B^e Mariae de Auxiliis hoc anno incorporata est in
 quam fundavit Thomas Mowbray Comes Northamptoniae et Harescullus
 Angliae et hanc Henricus Hatfieldius in catalogo monasteriorum

Angliæ. In monumentis Ordinis dicitur Dux Nortfeldel qui obiit 1400 (nisi sit error).
 Et fundatrix Illustissima & Dna Catharina Ducissa Verfolciæ (ex emendatione
 ad marquisem videtur idem Ducatus & locus in Tusula Auxedune ubi sitam et monasterium)
 Obiit hæc Dna quorum fuit filius, prædicti Ducis circa annum 1489.

Hæc præter anno Sigismundus Imperator Romæ in Basilica Vaticana ab Eugenio IV
 coronatur 15 Calendas Junii.

Visitatores
 primo electi
 ad absolvendum
 a casibus reservatis
 Sedi Apostolicæ

Anno 1433 Sanctissimus S. N. Dnus Papsa Eugenius quartus gratiam aliter
 concessam Ordini nostro pro absolutione et dispensatione super casibus Sedi Apostolicæ
 reservatis renovavit et ampliavit. Hinc primo omnes Visitatores Provinciarum
 electi sunt ad absolvendum a dictis casibus, ex modo quo adhuc observatur in chartis
 sic habet carta hæcus anni: Piores electi per R^{sum} Patrem Cartusie ad absolvendum
 et dispensandum cum personis Ordinis in casibus Sedi Apostolicæ reservatis secundum
 novam gratiam a S. N. Papsa Eugenio IV concessam, et in numero solito ampliores
 sunt omnes Visitatores Provinciarum in quibus intelligitur persona non officium
 (Nam alias satis incommodum erat personas Ordinis deducere ad Priores aliarum
 Provinciarum qui dictam potestatem habebant et fieri abusus cum hæc modo
 personæ a recto itinere notabiliter divertebant.)

Lubet describere professionem & Ottonis in Priorem domus Brugensis assumpti
 et statum dictæ domus referentis sic habet: Reverendi in Christo hominis et
 Patris S. N. Priori Cartusie ceterisque Giffinitibus ac universis Patribus
 Prioribus aliisque personis in nro Capitulo generali Ordinis Cartusensis congregatis
 Otto indignus Prior Vallis Gratie juxta Brugas Ordinis prædicti debitam
 subjectionem cum omni reverentia honoris et obedientie. Reverendi Patres et
 Dni cum ad dictæ domus officium Prioratus noviter assumptus, me propter
 insufficientes et idoneum cognosce, peto humiliter ab eodem pro absolutionis
 beneficium michi miris fieri propter Deum. Quam si vestris paternitatibus
 reverendis ac me non placuerit facere ex tunc per litteram hanc

Status Domus
Brugensis

gratentem promitto obedientiam, Deo et vno Capitulo generali
pro me et domo nra predicta, Cujus pro nunc status talis est:
Sumus in domo me fratre Ottone incluto, XII Monachi professi,
duo Clerici redditi, et duo Conuerſi cum alia familia competenti.
In frumento et vino ac aliis necessariis magnam non habentes
provisionem. Aliqua debemus, sed plura nobis debentur.
Abundat etiam domus non pecuniis sed ruinosis edificiis
magnis et gravibus reuolendis expensis jam incipient,
Consummah qui cunctorum fines ante eorum intactur initia.
In veritatis testimonium etc. In paruo chronico d' Ultrapectine
Dicitur quod ibidem reparaverit adificia et presertim unam
partem clauſtri lateris egregie quodque anno 1438 in die s' Thomae
de Aquino, ibidem Prior defunctus sibi et sepultus.

Visio infantis
de Sacra Eucharistia

Vertur quod hoc anno dñi 1433 in die Natiuitatis quidam
infans nondum sex annorum apud Cartusienses Colonie
circa chorum stans et intuens generalem Communionem
fratrum ibidem degentiuons, fieri dixit inter cetera quod
videret in manibus sacerdotis celebrantis (quem appellabat
bonum cum pulchra capſa) pulcherrimum puerum.
Eum interrogatus quo deuenisset ille puer; quod ille Dominus
cum pulchra capſa ad os aliorum fratrum posuisset.
Erat autem puerulus ^{iste} orbatus utroque parente et morabatur
tunc temporis in monasterio sub cura eiusdani Conuerſi a quo
didiscit orationem Dominicam et Salutationem Angelicam quas
quotidie flexitosis genibus dicere consuevit ad laudem Dei et
gloriam Virginis Mariæ. Hæc Henricus de Piro eiusdem
monasterii Monachus.

Hæc anno 27 Junii obiit B. Bertrandus Nicolai Mercator

et civis Barthionensis qui legavit domini Montis trilaris 8455 florenos, habetur sequenti
anno in carta.

Felix receptio
Laurentii de
Marchezze
et perfecta votatis

Quam heroice et evangelice S. Laurentius de Marchezze reliquerit omnia et reclusus sub
Christum in Ordine nro (quod contigit circa hunc annum) habet apud Corlandum
in coron. Carb. lib. 7. cap. 2 (Cujus verbo et exemplo multi prestantes viri et firmi Uni-
versitatis Lovaniensis nostrum institutum amplexi sunt. Inter Henatum Abdygansum
et Antonium Wandemontanum. Philippus Burgundia Rex pacem composuit; accepitque
Antonii filius natu grandior uxorem sibi Solantillam Henati filiam majorem.

Pax inter Henatum
et Antonium
duxerit Bonum et
Jacobum Bavaram

Ab eodem Philippo Jacoba Bavara sibi maritoque Imperialis gratiam extorquet omni
jure exadens quod in Hannonibus Hollandis, Zelandis ^{Frugiis} ~~Frugiis~~ que interabatur.

Hoc anno 14 Aprilis B. Ludovica (sive Lidewigis) Virgo Schidamensis Hollandia in Bno
obdormivit.

Circa hunc annum 1433 S. Joannes de Montegypsa Prior Capella edificavit Chorum
fere Capellam ubi nunc veneratur imago Beate Virginis.

Anno 1434 a Cyprio generali emanavit ordinatio: Ordinamus quod
pro competitive mille septingentorum Ducatorum in Saero Basiliensi Concilio pro
meliori totius Ordinis magistrorum et fructuum consilio favorabiliter appunctuata
et conclusa, et hoc pro incumbentibus ipsi generali Concilio actibus, et pro defensione
et reformatione S. Matris Ecclesie dictum scribantibus omnes domus Ordinis
nri solvant taxam eis pertinentens, et per generale Concilium eis adjudicatum
prout in litteris protentibus inde confectis et sigillis appenditiis roboratis de
Visitatoribus Provinciarum ad dictam taxam exigendam traditis extentis
continetur, nec tercantur ex hoc professores Ordinis, aut de hac competitive
miserentur, quia cum longe aliter omnia membra Ecclesie etiam exempta
fere plus in triplo solvant, quam Ordo nri qui hanc competitive gratiam
in oculis sacri Concilii miserius ^{advenit} ~~advenit~~, quodque Concilium in favorem
dicti Ordinis cullas omnibus collectoribus per totum mundum subsidium

S. Lidewigis Virgo Schidamensis in Hollandia cum esset 53 annorum fere et jam trigesimum octavum
annum decuberes languidi languoraque tempore multos annos continuasset sine
aliquo cibo humano vivens, Spiritu prophetia plena defuncta est feria tertia Pasche. Eius
ossa Albertus et Isabella Belgarum Principe Schidam Pruxillas secrete transferre
curarunt ne a Calvinis

per ipsum impetum levantibus et onerantibus. Dissidit, ipsos Collectores
evitando quomodo per competitionem profuturi Ordo Cartus in hi non solvit,
nec ab ipso Ordine amplius migrant in futurum.

Oswaldus de Corda
moritur

Oswaldus de Corda ex Vicario majori Cartusie Domus Virtutum in Scotia
Prior primus effectus acer ingenio, doctrina proclari, ^{vite sanctissima} ~~placido~~ ^{et} ~~quodammodo~~ ^{difficultate}
eximius, postquam distinctus in suscepto regimine exantlasset
~~anno Domini~~ ~~in suscepto~~ ~~regimine~~ ~~exantlasset~~ labores plurimisque

difficultates cum Deo superasset, tandem coram fratribus positus, ipsique
sereniter trantibus, placide in Domino et dormivit hoc anno, ^{Septimo} ~~Septimo~~
Calendarum Octobris. Et anno 1436 imponitur Priori Vallis Virtutis
in Scotia quod omnes libros, libellos et scripturas quos equas D Oswaldus
quosdam Prior ejusdem domus, monachus professor D^e Car^e ad eandem
domum Scotie secum detulit hinc ad proximum Capitulum gener
fideliter et integre remittat sub periculo conscientie sue, et gravem
Ordinis disciplinam voluerit effugere.

Natalis Caroli
Ardacis

Certio Idus Novembris feria 13. Martinus Sacris Divisione natalis Caroli
Martini cognomento studacis Philippo 13mo et ^{parentibus} Elizabetha Principis
nri futuri.

Arnoldus 11 Sabaudie Dux primus, amissa uxore seculi potestatem
apud Ripallium Genevensis ^{opisidum} ~~diocesis~~ in canobio S Martini Ordinis
Augustiniani suis a majoribus excitato monasticam vestem induxit.

Pax inter Philippum
Principem et Carolum
Regem Conciliata per
Cardinalem S Crucis

Anno 1435 Philippus Princeps noster prolixum factum patris Joannis
nocem cyregie ultimus nec habere Gallorum Rex ubi quiesceret
quam plurimum totius Europe Principum rationibus ac etiam precibus
 tandem delinquit ab tractatu in celeberrimis Comitibus, quibus Nicolaus
Albergatus Cardinalis tit S Crucis Monachus Ordinis nri, legentis
Papa legatus presidebat cum Casolo septimo Gallorum Rege reconciliatur.
Ibis ob eandem rem, Gallias petierat causarumque

Summa industria tractaverat, tandem Deus non est gratus labores suos esse inanes, cum tertio reversus est pacem conficit.

De Alnea
Sylvio qui fuit
postea Pappa dicitur
Pius Secundus

Aeneas Sylvius relicto Bartholomaeo Hoxariensi Epō, quod ob crimen laesae majestatis ab Eugenio in judicium accessit. Reversus in Italiam ad Nicolaum Bononiensem Cardinalem S. Crucis laudatissime probitatis virum se contulit, quod audierat profecturum legitime in Galliam de pace inter Franciam et Britanniam Regis acturum. Cum ^{vero} Secretarius Basileam iterum profectus exinde Abtrebatum quem de pace agi ceptum esse, et Britanni detractarent aperteque ^{adversarentur} (~~adversarentur~~), missus est a legato ad Regem Sotorum adversus eos sollicitandum, aliter regnum et ~~fructum~~ Britannis bellicosum esse contulit. Redeunte autem in Italiam Nicolao quem Venetorum et Philippus Mediolani sua auctores componenda pacis requirebant. Aeneas non admodum Eugenio gratus Basileam revertens magno ^{semper} ~~spem~~ in honore apud omnes habitus.

Nota vim
excommunicationis
et Signa Apostolatus
Cardinalis S. Crucis

Annales Hollandiae narrant Cardinalem S. Crucis cum nullis firmo verbi Moni animum posse, et ipso Anglorum Rege per se pacem cum franco facere minatum esse se contra eum ac Anglos iure aditurum quod contenta Ecclesiae auctoritate, cujus iudicio controversiam paulo ante commisit, nec equitati nec rationi locum darent sed iniquissimis

Pontus Huberus
in historia Ducum
Burgundiae

conditionibus summa cum pernicacia et impietate insisterent. Ab eae nec aliquo modo de potestate quam Christus Ecclesiae tribuit dubitare potuisse dictum Cardinalem candidum puerum cui in amplissimo Concilio Consessu cum summa in Deum fiducia male esset precatus subito nigerrimum extitisse magna omnium qui aderant, cum admiratione; iterumque piis verbis spem bene precatus pristinum recepit candorem; ac ex eo tempore Burgundum concepto terrore, sese se Procerum Ecclesiae arbitrio submittere

ac dimissis Anglis cum Franco pacem fecisse. Postquam Gallias
 sedecim continuis annis cum incomparabili detrimento oppugnasset
 ac manibus armis que Joannis Intrepidi plurimum satis parentasset.
 In ade ipsius Sivi Vedasti accesserunt ad Philippum jam delinquentem
 Legati Regis Francie, Carolus Dux Bobonii, Comes Richemundus
 Archiepiscopus Remensis et alii, eoque ad pedes prostrati incumbentes
 nomine Caroli Regis orarunt, ut parentis sui eadem ei remittat
 profitendi se se id facinus imperitia adolescentie et improborum
 suorum designasse, ac dolere quod ita accessisset, et nisi factum
 esset, ne unquam fieret omni ope annixurum. Ad hos
 supplicationes demissiones que Philippus illa chrymatum pro-
 munitur se omnem injuriam condonare, tum propter venerationem
 mortis passionis que D. N. Jesu Christi, tum quia populi Gallici ^{miseri} ~~orosa~~
 eum caperet, tum etiam ut Concilio Basiliensi et Papae et Christia-
 norum Principum moribus morem gereret, qui verebantur, Et
 hoc a se impetratum, sic Marchantius. De ista pace in Archivis
 Atrebatum, hi reperuntur versus: Illuxit nobis Clari
pace luce Matthaei. Pro qua Francisci debent
eum laude letari. Atrebatum primo sonat hoc
vox jucunda. Christus laudetur cui cuncti
subjiciuntur. Inter conditiones pacis haec compre-
 hense erat, quae nostrum ordinem tangunt sed minime observatae
 saltem de monasterio construendo datae sunt prope Oppidum
 Aboutheranum Canoniam Cartusianorum duodecim sacerdotum
 qui pro salute Intrepidi continuo crebra edificari, dotarique
 praecipito. Apud Cartusianos Digesenses, ubi nunc quiescunt
 ossa Intrepidi propitiarium quoque inter missae orationes

Caroli supplices
 verba precario.

Regius Philippi
 animus et pietas

Jesu Christi sacrificium solemni symphonia pro expiatione vitiorum *Interp. vi.*
 et Noxelle quotidie decantandum instituit. Ad hanc pacem una cum aliis
 Principibus allaboraturus accesserat & Joannes Heinsbergius Episcopus et Princeps
 Leodiensis cujus comitalis albis equis ducentis, abbasque vestimentis rubro varie-
 gatis insignis erat, sed potenter protenter tormenta patienter. In hoc conventu
 supra decem equorum millia fuisse narrat Monsteelatus. Inter erat etiam
 Arnoldus Goltiae Lux.

Hoc anno 1435 Conversus quidam Cartusianus in Agraech implorata
 ope B. Virginis gravissimum ignis periculum evasit. Vide Refut
 Heinii - dist 3 cap 69 et Secorum Collectaneum nrm fol. 209.

Calceum frustra tentatum a Philippo Buca
 Anno 1436 Lux Brabantiae Philippus expeditionem in Calceam
 (contra Anglos) temere parat: cogitur cum dedecore recedere. Unde
 tanto dolore affectus est, ut metus esset ne in gravem morbum incidere
 Enger. lib 6. Gandenses plerosque de magistratu occidunt quos fuisse
 causa tam turpis a Calcea discessus.

Comus Zirizeus Comus Moritzion prope Zirizeam in Zelandia incorporata fuit Ordini,
 incorporatus Ordini hoc anno sexta Maii et octavo ejusdem mensis et anni ad meliorem vitam
 transiit & Joannes Lini fundator dictae Comus.

Injungitur a Diffinitoribus Capituli generalis, ut quicumque haberit
 conservatorium & Joannis Pape XXI reddat Domui Cartusiae similiter
 qui seiverit vel audierit ubi sit.

& Jacobus Crom 27 Julii obiit & Jacobus Grom diaconus professor D^s Ultrajectine specul
 diaconus D^s Ultraje
 tunc pie moritur *Exemplar totius domus presentis conventu aphantias dicentē.*

Hoc pariter anno tertio Idus octobris obiit illuistris ac magnificus vir
 Obitus fundatoris
 D^s in Fletriach & Hermannus Cilia et Sagouil Comes, fundator D^s J. unitatis
 Fletriach Slavonid vico.

A D^s Astheim

Similiter vivendi finem fecit D. Erckingius a Swartzemburch cujus
 familia nunc Comitis tituli virtutis (exgo est insignita), fundator Portis
 B. Mariae in Astheim Franconiae pago tribus miliaribus Wirceburge distat.

Octavo idus octob. in Belgio Jacoba Bavara Hanonid, Hollandie
Zelandie Comitissa, Frisiae Brabantiae et Groningae Domina
moritur. Hereditarias Consobrinae suae Provinciae adit Philippus
Bonus Princeps nr. Omnes enim et quasi aquae dilabuntur
in terras quae non revertuntur.

Jacobus I Rex Scotiae
a Sicariis in aula sua
interfectus. Parricidae
sunt tam barbari et furoris
prensos Deo Patria
persolverunt

Jacobus I Scotorum Rex a cognatis suis sceleratissime interimitur
21 februarii et sepultus est ad Cartusianos, quibus ipse in subulis
Pothousi monasterium, inchoaverat templo jam perfecto.

Anno 1437 Philippus et Isabella Principes nr. monasterium
Claristarum Herdini edificant, quod J Coleta in sponsa
virginum gratia et meritis proscribita prima incoluit, collectis
aliquot virginibus ex Burgundia.

Libri juris quibusdam
interdicuntur
Meliora de hoc
Adolpho leguntur
in Bavaria pia

Studium nostrum Diffinitores de Adolpho professo de
Brevenensibus libros juris penitus interdiximus, ne occasione
ipsorum de ipsam et Provinciam suam sic hactenus valeat
perturbare et Capitulum generale infructuose occupare.

sed amodo studeat cum Hieronymo non doctores sed filii
habere officium, vel se, vel mundum luceat et Dni providus
perstoletur adventum etc. Heres an sit idem qui Confessarius
Margarita Ducissa Lotharingae extitit. Obiit ipsa 1434 et
Adolphus 1438. Vide fundationem de Brevenensibus

R. P. Guilielmus de
Mota postobitum
miraculis clarus

R. P. Pater de Mota ^{Guilielmus} Generalis Ordinis nr. post multos vitae
hujus agones sempiterna inmaximilique corona donatus est
18 Junii. Reputatus est in vita justus et sanctus, et post obitum
miraculis clarus, teste Petro Sutore p. 863 et in charta sequentis anni

Anno 1436
fur quidam suspensus
invocata Virgine
tranquillari sequit
moritur tum post de
in Cartusia Basilien.
Sepelitur

sic habetur: R. P. in Christo Pater, pie et celebri memorie Guilielmus
de Mota Prior majoris Cartusiae habeat per totum Ordinem (pro ut
bene meruit, duos monachatus, et eodem anno tibi facta in Ordinatione:

Anno 1436 cum perquisitum fuisse homicidium circa Ecclesiam Capella B. Virginis in Hebranis die quo circumferabatur
personaliter Imago B. Mariae, et Gerardus Maghal Delpheus tunc Prior istius domus impetravit a dno Ludovico Comite
J. Pauli et dno ^{franc} Anglie ut ipsa processio esset, et amplius annuatiis non fieri sicut factum est
quavis de hoc multi de populo Eo praecipue juvenes dolerent. Solebat etiam prior et Procurator domus
personaliter incedere in ista processione quae fiebat post festum S. Jacobi et Christophori.

Cum R^{mo} Patres Uni Priores majoris C^{ae} habeant portare onera totius Ordinis per totum ~~annum~~^{annum}, prout ceteris quibuscumque Visitatoribus Ordinis annuo quod anno do ipsi et soli habeant duplicem Monachatum per totum Ordinem.

Enno Guilelmus de Mota successit in regimine Dⁿⁱ Cartusie R^{mo} Gales et Magnus Clericus & Franciscus Naresme de magna voluntate C^{ae} ~~Capituli~~ ~~Ordinis~~.

Successio Imperatoris

R^{igismundus} Imperator R^{omanus} & idus Dec. mortuus; succedit gener ejus Albertus II Austrius.

Hoc anno absolutus fuit a Prioratu Dⁿⁱ Capelle & Gerardus Waghel de Welft qui D^{no} Joanni de Monteny^{is} successerat et fuerat Procurator D^{icte} Domus. Vir valde religiosus, zelosus ac rigorosus, nam jejuniis 2^{ae} et 4^{ae} ferie fecit sevari (suis tantum ministrans potagium) et abstinentiam semel in hebdomade in pane et aqua.

S. Laurentius de Mouchesch Prior Capelle et ejus liberalitas in pauperes

Et videtur propter nimiam rigorositatem absolutus a Capite generali, in ejus locum electus fuit S. Laurentius Mouchesch de quo supra, Vir devotus, religiosus ac timens Deum. Hoc eodem anno cum esset ingens frumenti inopia, et diversa circumquaque regiones gravi fame periculo laborarent, et de Delfhevis, qui eum precessit in officio Prioratus (ut dictum est) vir enim parcus, solarum reliquit plena annona et blendis, quae iste Laurentius tam largiter erogavit pauperes, et alia quae habere poterat quod inde magnam famam acquisivit in vulgo, et merito nam et ego non tam liberalitatem ejus admisor sicut fiduciam ejus in Deum quod de crastino non cogitaverit. De prefata caritate scribit etiam Brittonius in Chronico Gronheimensi: eodem anno (sc. 1437) magna ~~est~~ ^{est} fames in omni regione et praecipue in partibus inferioribus in Hollandia, Zelandia, Hannonia et circa Rheenum ubique exorta est, et frumenta in nimis caro factis, ita ut multi pauperes tam in civitatibus quam in villis perirent. Hanc annonae caritatem refert Locius ad annum sequentem.

Anno 1438 Nicolaus Albergatus ex Ordine nro Cardinalis Sacris primae actioni quae post 8 id Oct. in Concilio Ferrariae habita est interfuit, inter

Concilium Florentinum
oecumenicum sive
universale XV a Jacobum
Ferraria inchoatur et
anno sequenti Florentiae
finitur

sea Latinos Doctores, qui totidem gratis de Spiritus Sancti processione
dissentirent, cum graeci ipsum a Patre duobus al, Latini a Patre
Filioque procedere affirmarent. In hoc Concilio Joannes Paleologus
Graecorum Imperator Eugenium IV universae Ecclesiae caput
agnoscent eidem se suosque summa humilitate submisit.
Voluit Eugenius in eadem synodo ut primariae ecclesiae
hoc ordine statuerentur Romana, Constantinopolitana
et Alexandria, Antiochena, Hierosolymitana.

Hoc anno obiit D Henricus Everardi Vander Loen quondam
Prior de Ultrajectina, de quo vide in anno 1428, ubi perperam
prostitus est. Item 12 januarii Ludolphus Sculte quondam
Canonicus B. Mariæ projectensis et S. Plechtelmi Ob Sanderlen
prostea Donatus Ultrajecti.

Ordinarum hoc anno quod in omnibus Missis de Spiritus
Sancto tam Conventualibus quam privatis dicatur
Kyrie eleison Dominicale et Gloria in excelsis quod spectabat
ad Majestatem Spiritus S^{ti} cum Patre et Filio coequalis et
coeterni, et de quo agelatur in Concilio.

Anno 1439 Amadeus VIII olim Sabaudie Dux ex Monacho
schismate contra Eugenium VI Antipapa in Concilio Basiliensi
creatur, dictusque Felix V, nonis novembris. Anno sequenti
coronatus fuit 7 Calendar Augusti, sed et annos 9 menses 5
diebus aliquot.

Schisma in Ecclesia
sed non in Ordine

De hoc schismate sic legitur in monumentis Ordinis.
Tempore Eugenii Papae sedebat Concilium Generale in Basilea
Universali Ecclesia longo tempore quod bonum habuit principium

H. P. Franciscus Maroni
qui Cartusie praesidebat
tempore hujus Concilii
Basiliensis tanta

reputationis
apud omnes extitit
ut decem voces in
electione Summi
Pontificis habuisse
dicitur. Sed

Deus voluit utrum
Ordinem pontificis
annuo Antipapae
decorare

sed medium non per omnia bona propter schisma quod ipsi oriebatur
in Ecclesia. Finem vero accepit ad ipsum Concilium tempore Nicolai
Papae V qui successor praefati Eugenii fuit. In tantum dissentiebant
hoc Concilium circa eius consummationem post diutina iurgia habita
cum praefato Papa Eugenio quod ipsum a Papatu deposuit. Et
Anno demum presbyterum qui dudum Comes erat Sabaudiae in Episcopum
consecravit et Felicem vocavit, sed ne Ordo Cartusienis tunc unum
biliter divideretur sicut anno Domini 1378 temporibus Urbani VI qui
sedebat in urbe Roma et Clementis qui sedebat in Avinionem
impretravit utrique Papae Eugenio Felice et Felici, praefatis et singulis
eorum uniformiter obedire et subdipone mandatis; sicque idem Ordo
indivisus et in bona pace stetit.

Zelus Ordinis

Non possum tacere lacrymas Ordinis et Ordinationem factam de fugitivis
comprehendendis in qua Zelus Patrum ad Ordinis honestatem conservandam
probat ad reprimendam fugitivorum et apostatarum et quovagorum temerarios
discursus, atque nefandos ubique terrarum potissime in Romana Curia
in grave animarum dispendium nostri Ordinis vituperium, et inter-
antum scandalum prohi dolor! frequenter a dictis vicinis libere et licentius frequen-
tarent nisi solerti Ordinis vigilantia succurratur. Ea propterea omnes Priores et Rectores
et Monachorum Vicarios fortiter indicimus et strictius quo possumus admonemus
tanquam et tanquam vigilas S^{ti} Ordinis relatores et plus solito ferventiores effecti-
entur eos capere et in carcere; invocato si opus fuerit brachio saeculari etc. Et tamen
hoc tempore agebat in Curia Romana Cardinali Albergatus Ordinis nri quia propter
ipsum forte isti fugitivi majorem fiduciam accipiebant.

Tempore belli
Conventus ad
tertium loca
se recipere
poterunt

Nonominus Ordo suis sufficienter providet, ne manendo in monasteriis periculum
ullum incurrent, sic quoque Ordinatum et hoc anno; Concedimus Prioribus et Conventibus
Domorum Ordinis nri ut tempore guerrarum dum periculum imminet possint

se cum bonis suis ad loca tutiora transferre de Consilio tamen unius
 Visitatoris si commode fieri poterit, alias Priores cum Concilio seniorum
 de conventu habeant ad plerumque de predictis ordinare.

Intimamus omnibus personis Ordinis nri quod quidam vocatus Janinus de
 Moisis natione gallus abatis 68 annorum, statura pusillus, valde calvaster
 facie rugatus et aliquantulum curvatus qui se gerit per ^{domos} Donato Cartusie et
 et litterarum Patrio Cartusie peritore, et ceterorum ordinis negotiorum
 gestore, qui Janinus discursando per domos diversarum Provinciaum
 diceit se fore in via ^{de} predaturaria et quod lras quas portabat simul
 in praesa amisit, et sic a domibus extorqueit vestes, pecuniam et
 multam securitatem in Cartusia pro ipso promittit, quod
 iste Janinus non est Donatus Ordinis, sed pauper homo girovagus,
 qui de cetero talem vitam consuevit se alimentare, et jam omnes
 sic adrisati ne praefato Janino litteras vel pecunias tradant vel
 quacumque alia negotia Ordinis committant.

Anno 1439 ^{7 februarii} Sanctissime obit B. Joannes Bertrandus quondam
 Prior Scala Dei ^{et} Preceptor B. P. Joannis Forl, cum in dicta domo
 maxima virtutum et monasticae conversationis fragrantia vixisset
 45 annos, aetatis suae 70.

Monasterium B. Mariae boni lapidis Germaniae Guelpharum apud
 Vrachium Ducatus Witeberl Wirtembergensis oppidum: fuit olim
 Praepositura Monachorum Benedictorum a Trifaldensi Diocesis
 Constantiensis Abbatia dependens. Sed Ludovicus Vrbalicus Witten-
 bergensis anno MCCCCXXIX eo loco Cartusianos collocavit teste
 Gasparo Bruschio in Chronologia Monasteriorum Germaniae: Obit
 generosus Vrbalicus 2 Iulii 1480, Ludovicus 24 ejusdem mensis Anno 1450.

Joannes Rode primo Ecclesiae Brevisensis officialis, deinde in Cartusiano
 Abbas 1 Martii apud Brevisos, de quo superius scripsimus hoc anno.

Impostura unius
 Girovagi a qua Ordo
 suus praecavech.

Domus B. Mariae
 boni lapidis prope
 Vrach Ordini nro
 attribuitur

Joannes Rode ex
 Cartusiano Abbas
 vita defungitur.

prima die Decembris in opusculo Diocesis Argentoratensis nelyo Moutaber facta edita
et in dicta abbacia honorifice tumulatur. Vide Biblioth. Cart. fol 214 et seq. —
Eodem anno 5 Cal. Nov. Albertus 11 Imp. obiit. In Albar Regali conditus.

Fredericus Imperator

ANNO 1440 Fredericus tertius Ernesti filius Archidux Austriae Romanorum
Imperator creatus est Cal. Januarii; imperavitque annis 53 mens 7 dies 19.

Cytopographia
inventae

Eodem anno Ars typographica Moguntiae a Joanne Faustis reperta
dicitur de eius tamen inventione plures inter se nationes contendunt.

Hadrianus Junius in Batavia Descriptione Laurentium Joannem
cognomento aedituum sine custodem, civem et incolam Hallemensem
praedicat hujus artis inventorem.

R^{us} = Pater

Ordinem reformare
studet, seu multa
in meliorem
formam redigere

Solent humana omnia in praesens ruere, ac retro sublapsa referri quod in eis
quoque obtinet quae pietati et religioni excitandae et promovendae Deo ipso
Auctore constituta sunt; et quo minus illam defectio nis gangrenam aliquando
sentiret, Ordo n^r annue celebrat Capitulum generale, et divinitus inspirata seu
studiose quaesita adminicula suis suggerit et commendat alumnis in speculatioⁿibus
officium graviter in eumlibet Capitulum generale ut ex hac ordinatione colligere licet
Quod salutare propositum quod subivimus si in dictis nostris collapsum videretur
(non igitur affirmat) Ordinamus quod omnes Visitatores tam per se quam per
consultationem aliorum Priorum et Monachorum ejusdem Ordinis in eorum
Provinciis expertorum Deumque limonium et Reliquum sanctum et discretum, habentium
in scriptis redigant seriose omnia illa quae secundum Deum et observantiam
regularem eis occurrerint in Ordine reformanda seu immutanda aut in
totum vel in partem renovanda ac etiam de novo si opus fuerit, ordinanda,
et illa habeant in futuro Capitulo R^{us} Patri n^{ro} C^o apportare, ut sic dicitur
R^{us} = Pater vice totius Ordinis quae sibi fuerint apportata valeat super annum
consulibus visitare et pertinenter certis sub articulis in forma debita exarare
et Patrius Ordinis oportuno tempore generali Capto congregatis examinanda

presentare; quibus tunc sigillatim consideratis, et aliis per diversa Capitula secundum eorum exigentiam mature digestis, illa Domus Dei Capitulum generale praefatum efficere valeat, quae in futurum liceant et expediant toto ordini nro ad salutem.

Comus Monachorum
subiectur hinc
Provinciae

Circa hunc annum posita est domus Monachorum in Geldria sub hac Provincia quae prius erat de Provincia Rheni.

Cartusiani Antuer-
penses vendunt
Dominium Kiliaenum
Reip. - Antwerp-

Dominium Kiliaenum (in quo olim sita fuit St Catharinae)

Pater Summo studio conuersant per partes, Diverso tempore, scilicet annis MCCCCLXIII, MCCCCLXXXI et MCCCCX ac deinceps in hunc annum MCCCCXL possederant Cartusiani multis auctum privilegiis et immunitatibus quod actione satis scrupulosa eodem anno Reip. An. ^{vendiderunt.} ~~vendiderunt.~~

Anno 1441 post varia praedia maritima, praedaeque saepius abactas inter Hollandos et ~~et~~ Ostalungos, ut vocant, qui sunt Lubecenses Hamburgi, alique Germanici Oceani accolae, inducia in annis 12 factae sunt apud Hasniam Danica metropolim Meyerus contra contra hos omnes populos durum nunc bellum gerimus.

Nihil videtur magnificentius in templo C^o Antwerpiae fornice lapides in medio dicti templi assurgente et dividente obisium id est Chorum a reliquo edificio cui gemina imposta erant altaria quod meridiana spectat 1°. Alterum ad Aquilonem prospiciens 2° Martini ad dictum. Ulterius impoite reliqua et dedicatum hoc anno 5 Septembris per 18um S. Petrum de Andros S. Th. Doctorem Ordinis Fratrum Minorum D. G. Episcopus Dorensem vices agentem in Pontificalibus 12um in Christo P^{re}s Principis Joannis a Burgundia eodem gratia Episcopi Cameracensis Opus plane regia magnificentia theatrale quomodo spectaculo in templo medio conspicuum Hispanicae pietatis antiquum trophaum

Isabella Princeps
nra Domini Antuerp
multa beneficia
conculit: sicut et
aliis Domibus Ordinis

quod Isabella Lusitaniae Regis serenissima filia statuerat, aliaque eius recessit
et Arnoldus Helmout Prior Antuerpiae, imo marmore ⁱⁿ sculpsit murosque
impacta aeternum testata esse potuissent. Si fatalis huius C^{ae} non intercessisset
calanitas. Nonnumquam volumus facere mentionem quia aliis etiam Domibus et maxime
huic Domui in principio sue foundationis in Schent beneficit ac Ordini
summe addicta et devota fuit.

Audiamus quid in melius reformatum fuerit ex intimatione ordinationis
anni elapsi. Propter maiorem reverentiam cultus patriae sacro Christi Corpore
exhibendam et devotionem utriusque Status Secularium Domus nras
Visitantium conservandam atque augendam, et scandalum jam oblitum
agnos nonnullas utriusque Status personas cedendum ordinamus
quod in Communione Monachorum et Conversorum Ordinis nri
non stantes ut dicitur Statutum, sed flexis genibus usque in finem
dictae Communionis perseveremus.

Tricenarium
pro cunctis fidelibus
defunctis in carta
primo loco ponendum

Quia Charitas quanto plus diffunditur prius respectibus plus augetur
ordinamus quod officium tricenarii pro omnibus animabus detentis
in Burgatoriis modernis temporibus in ultimo loco cartae ordinationis
in primo ordine Beneficiorum spiritualium dictae cartae modo
preferatur.

Severissime reprehenduntur officiales, qui in itinere constituti expensam
a cassa distrahebant.

Fredericus Imperator
excipitur honorifice
a Philippo Bono

Anno 1442 Fredericus Austrius Imperator postquam abquis grana
Coronam argenteam fuerat redemptus, per Burgundiam in Austriam tendens
a Philippo Bono Reventione variis lictibus generibus excipitur, magnisque
muneribus ornatur, cedens omni iure, quod Imperii nomine in
Brabantiam, Hollandiam, Zelandiam et Flandiam habebat: Coronari
autem a Papa propter schisma, quod erat ^{inter} Eugenium et Felicem

die distulit, tandem a Nicolao I Coronatus fuit.
Atolphousus Aragonus Neapolim capite pulso Renato Ardeyevant
qui in Gallias ad suos rediit.

Provincia Castellae

In Carta hujus anni 1442 de Institutione Provinciae Castellae in
Ordine nro sic scriptum reperiri: Quoniam divina favente cla-
mentia Serenissimus Rex Castellae et Legionis illustris de
novo erexit unam domum Ordinis nri in suis regalibus
palatiis de Mira Flores prope egregiam Civitatem de Burgos
Et illustrissima Sna Regina Castellae Consortis sua aliam
etiam domum novam in loco de Avieigo erexit et fundavit;
et alias erant in suo regno aliae nri Ordinis domus fundatae.
Ideo propter honorem et reverentiam tanti Regis, Ordinamus
ut de novo Provinciae in regno statuimus et creamus, quae
perpetuis temporibus Provincia Castellae in toto Ordine nro
nominetur.

Nunc more suscepto quid in Capto gener ordinatum fuit respicimus
quod tamen historiam, vel veram mutationem maxime spectat videtur.

Benefactorum
secundo loco
admittendum
in Carta Capli

Ordinationem praeterit: anni, quae sic incipit: quum caritas
quanto plus diffunditur etc. Confirmamus adficientes ob maiorem
caritatem merito diffusorem quod beneficium breccuarum,
Defunctorum tam benefactorum Capituli generalis quam habentium
participationem Ordinis in penultimo loco carta ordinatum,
in secundo ordine beneficiorum spiritualium circa principium
dictae Carta admodum admittatur.

Quomodo
Confitendum sit

Super verbo Statuti Cap. 11 2^{ae} partis Statutorum antiquorum
dicendum quod prostratus debent ac toto capite quilibet
quando confitatur. Ordinamus quod non prostratus sed genuibus
flexis

procurando super formam annuo confiteatur, cum ita sit ^{modus} ~~in~~ Ecclesie
 sancte Dei magis conformis et a personis Ordinis, que varia interdum
 praticuntur impedimenta honestius praticabatur. Quia Sacer Ordo na
 priscis temporibus heremiticus, raroque utens missa, et Dono Dei in
 sacras propugnas Status monasterii modernis temporibus Diffusius dila
 tatus, Ordinamus quod Priores et Procuratores ceterique Domorum
 Ordinis nri Rectores ac Monachorum Vicarii qui ratione suarum
 negotiorum suarum Domorum habeant tam infra quam extra terminos
 laborare de Magnatibus et aliis Curialibus sepe presentare, quod
 propter Decentiam Status et Ordinis Clericalis semel in hebdomada
 et Monachi Claustralia prout alias ordinatum fuit, de quindena
 in quindena suam valeant facere rasuram.

Rasura frequentior
 imperatur
 2 p. Stat. cap. 11. n. 5

ordinatio prolixa facta est pro Visitatoribus ne in potestate sibi dele
 gata excedant aut Monachos pugnent sive contra suos Priores insolere
 cere permittant.

Uova compilatio Statutorum iudicta an vero in effectum deducta
 sibi, non invenio. Nonendum tamen fuit sequenti anno quod
 hae compilatio Statutorum non in derogationem priorum, aut
 contemptum eorumdem aut Ordinis alterationem sed pro bono
 Communi et supplementum dicti Ordinis multa et varia ^{hinc} ~~hinc~~
 inde sententiarum quiete et pace exercitio dicti Ordinis innovato
 et si ad in quantum expedire fuerit concepta fuerit. Scilicet un
 antiqua et nova Statuta simul compilantur et quid... actum
 sit, ut dici ignoro. Nam tertio vocatur, Compilatio Statutorum
 quae facta est sub S. Francisco de Sales. Anno 1509.

Domus Vallis
 virtutum in Scotia

Domus Vallis Virtutum in Scotia ad instantiam Vicarii et conventus
 dictae Domus a Provincia Picardie remotioris eximimus a Provincia

sub speciali cura
R^{do} Patris
constituitur
Quia professi
in Ordine Cisterciensi
non poterant habere
obedientiam in Ordine
nro sine dispensa-
tione Capli generalis
proh^u expresse habetur
in l^{ta} compilatione
Statutorum Cap^o 4

Geberendi incorporamus et sub speciali cura R^{do} Patris Cartusie ponimus
Et dicta domus orabat pastore per mortem D. Adami proficimus in
Priorem L. Laurentium Henton monachum professum, dicta domus
non obstante defectu quod presbiter in Ordine Cisterciensi fuit professus
super quo defectu sensum disputamus. Unde colligimus ab antiquo tempore
fuisse dubitatum an religio alterius religionis translata ad nostrum Ordinem
valeant officia ibidem promoveri, et propterea forte Ludolphus Saxo qui fuerat
Ordinis Prædicatorum, et in Ordine nro prope Prior C^o Confluentium petiit
a dicto officio absolvi ad ledendum scrupulum conscientie sue ut loquantur
antiqua monumenta. Et quia vidi nostris temporibus hanc questionem
moveri, quamvis multa exempla proponantur huiusmodi ad officia
promoveri, opere pretium duxi Declarationem Ill^{l^{mo}} Cardinalium
Sacri Concilii Tridentini interpretum adficere. (Super l^{ta} XIV de reform.
Cap^o 11 de uno ad alium Ordinem translato.) Omnes eaque religionis legi-
time translata ad Cartusianos possunt in eadem Cartusiana religione
in claustris Priorum et extra Claustrum Procuratores esse.

Et Henricus de Piro
Prior Cisterciensis

Hoc anno procebat domus Diestensis D. Henricus de Piro professor D^o Colonia;
juris utriusque Doctor, ob cuius viri memoriam, et ut patet quid fuerit
status domus Diestensis subieci Capiam epistolaram quas scripsit
R^{do} Patri: una cum aliis de Conventualibus petens ut apud et supra
annuum vicium sibi fieri. Reverendissimo Dominico Priori Cartusie
ceterisque Venerabilibus in Christo Patribus, Capitulum generale
representantibus fr^{at} Henricus Vocatus Prior domus S. Joannis Baptistæ
prope Diest — et omnium subiectionem. Cum pridem ad Prioratum
domus prope Diest vocatus fuisset compulsus obedire. Ad quod
tamen officium nequaquam valeo tunc propter meos crebras corporales
infirmities ob quas anno preterito a domo Westphalia absolutus fui,

tam propter imperfectionem animi et mentis, quibus tanquam imperitus cotidie
 magis magisque consternor. Quapropter humillimam instantiam prelo ad os dero
 me indignum ab hoc officio absolvi, mihi que inq[ui]to misericordiam fieri,
 quod si denegatur extunc obedientiam Caplo generali pro me et pro domo mea
 Status P. Viestensis promitto. - Status autem domus - Comus in edificiis plurimis est
 imperfecta, ~~atq[ue]~~ ^{nec} levi sumptu perficienda. In exterioribus plus aliis laboriosa
 et sumptuosa. Habens XV monachos, duos novitios et me. Item unum
 Conversum, duos redditos laicos et tres donatos cum mercenariis aliis.
 Equos quatuor, vacas quinque, vitulos VII, cum nullis seu francie
 provisionibus pecuniarum et aliorum. In redditibus et pensionibus
 et emolumentis annuatim circiter mille florenos Venenses (nisi
 male legerim, quod vereor.) Plus alii tenentur sibi quam domus aliis.
 In cujus rei testimonium, hanc cartam una cum infra scriptis subscriptis
 et sigillo conventus sigillavi. Anno 1442 circa principium septembris.

Lucemburgensis
 Ducatus Philippi
 Principis ditacionibus
 accedit

ANNO 1443 Elisabetha Joannis Gorbientis Ducis filia, Antonii
 Burgundi Brabantie Ducis relicta atque Lucemburgensis Ducatus
 Principis maximis ferens animo quod subditos in officio contumere
 nullo modo prohet quin apud summis passim afficeretur injuriis
 Philippo Principi nepoti suo Lucemburgensem Ducatum cedidit hac
 conditione ditacionem ab hostibus securam redderet sibi que quoad diu
 viveret decies mille nummos numeraret. Dictum factum. et in agro
 Saxonie Ducem Lucemburgensium malo utpote quo contumaciae pena gravi subsecuta
 sit. hanc locum. Hoc possum testari me vidisse ruinas unius oppidul-
 dicti Chavancy ubi fuerat habitari, ut jam non sit ^{nisi} pagus cum
 antiquissimo castro quod adhuc injuriis istius belli et subsequen-
 tium evasit.

Contra Guilielmum
 Saxonie Ducem

Cum Eugenius Papa senis consideret Nicolaus Albergatus Cart.

Nicolai Albergati Ep^{us} Bononiensis et S. R. Eccl. S^{enioris} Crucis Cardinalis graviter
 Cardinalis Ordinis n^{ostri}
 ex hac vita felice
 emigratio
 Annus vite 68
 Conversionis 30
 Episcopatus 27
 Cardinalatus 17

tentare calculo, ^{coactit} quocum per aliquod dies patientia magis et
 virtute quam remissione doloris aut spe aliqua vita hactenus est
 quam libenter se cum meliore atque optabiliore commutaturum
 esse dicebat et quancumque gravissimo et extremo morbo affectus
 pati tamen non poterat ut quicquam sibi de solita Certusie observantia
 mutaretur (Et ut habet Chronicon Capelle) in extremis existens non
 potuit induci ab Eugenio papa (qui illum voce diligebat, et nocte
 saepe solus invisitabat) ut Carnes concederet, unde sanctus reputatur
 Sic ibi. Quamvis alia multa sint quae illum de sanctitate com
 mendant, sed quando quidam vita ipsius a viribus celeberrimis
 doctoribus conscripta lucem aspexerit hic non haerebo: morbi
 gravitate (nam et intima ardentissima febris accesserat) ac doloris
 pertinacia victus VII Idus Maias, anno aetatis suae sexagesimo octavo
 immortalis Deo Spiritum reddidit, rite omnibus sacramentis
 Ecclesiae quae idem tempore petat ante expiratus.

Incredibile dicta est quanto more, quibus lacrymis atque suspiriis
 haec Nicolai mors Pontificem, Patrem et Urbem omnem populumque
 compleverit. Nam et splendorem et decus Ecclesiae (dicamus et
 Ordinis n^{ostri}) illum concordia omnes et consona voce indicabant,
 et predicare non desistebant. Haec enim ex Ordine n^{ostro} ad tantum
 culmen honoris nullus pervenerat. Unde merito in culmine
 arboris ^{suave} ~~ferace~~ ^{arborum} et filiorum S. Patris transivit residet non
 minus purpura quam meritis gloriosus.

Sepultus est 13. Nicolai in Certusia Florentina in qua olim officium
 Prioris ^{officium} administrabat, atque in ea hoc qualecumque obitum est
 in eis: Sepulchrum omne laude dignissimi et Reverendissimi Patris

Epitaphium

Nicolaï tituli S. Crucis in Hierusalem presbyteri Cardinalis. Hic natus
Bononiæ, primum in Priori Cartusiansi, postea prope Bononiensi
Episcopus: tum a Martino Pontifice, Cardinalis designatus: post plurimas
susceptas legationes, ^{penis} diem suum obiit ætatis suæ anno sexagesimo
octavo. Vir piissimus, mitissimusque, vitæ integritate singularique, virtute
omnium Testimonio comprobatus.

Memorabile autem illud quod paucis post mortem diebus idem Thoma Sergea
nensi familiari suo obitum suum impatienter ferenti, ac flatu lacryarumque
prosequenti in somnis se obtulit ac dolorem omittere, et sine cura ipsum dargere
possit: nam proclare secum Christi beneficis agi, illum vero nisi Pontificatum
maximum adepturum.

Gerardus Schedamius Prior Sylve S. Martini
monitur
Proclarum quoque lumen amisit nra Provincia hoc anno & scilicet Gerardum
Schedam Priorem Sylve S. Martini, qui dudum Prior fuerat Leodiæ et Hollandiæ,
fuit, inquit, brithemius vis in divinis scripturis longo studio exercitatus et eruditus
ingenio mitis, et dulcis eloquio non minus conversatione quam scientiâ venerandus.
De ipsius scriptis Consule Bibliothecam Cartusianam - Rothium.

et fundatrix
Domus Assumptionis
S. Mariæ in Monte
Gravid
Hoc præter anno defuncta est Illma Bna Comitissa Harild prima fundatrix
Montis Gravid quæ in septima Domus in regno Angliæ.

Hæc ordinatio a Capto generali emanavit, quæ pro ceteris memoria digna videtur.

Vide 1 part Stat
Cap 24 n 1 et 2
Cum observantia peregrina proscripsi ritus Ordinis in mutatione nullatenus debent
tolerari, conjuncter consuetudinem aliquarum Domorum, quæ Monacho in extremis
laboranti. Convertus ad cellam suam vadit, et sibi legatibati abus clui recommenda
tionem sic communiter dictam consulte revocamus, et talia conventualiter
anno do fieri prohibemus, quæ si dicta recommendatio diligenter pensatur
prolius ad statum laicalem quam monasticum dignoscitur pertinere.

Gerardus de Gyro absoluitur
ab officio Prioratus domus S. Martini
Per hoc Capitulum Gerardus de Gyro professor Colonie absolutus fuit
ab officio Prioratus domus S. Martini et institutus Prior S. Ulbrachonis de

non videtur redidisse, quare eque loco Visitatores Rectorem posuerunt de
Henricum Joannem Heeswick qui postea fuit Prior usque ad annum 1450.
De. autem Henricus de Gyro promotus fuit ad Prioratum d' Leodiensis.
Littere confirmationis ad Priorem noviter electum loco supradicti d' Henrici
quas non forma communi, sed novis conceptis verbis exaravit Pater
Visitator. Venerabili in Christo Patri Dño Henrico de Orsoy Procuratori et
Monacho domus Geldrie ordinis Carthusiensis prope Strubhem.

Littere confirma-
tionis ad Successorem

Mos fratres Theodoricus et Jocus domorum J Catharine juxta Antuerpianam
et Vallis Regalis prope Gandavum ejusdem ordinis Prior et salutem in
eo que est vera salus omnium. Cum juxta Apostoli Vocem qui bene
presunt digni duplici honore sunt: scilicet gratia in presenti, et gloria
in futuro. Videtur hoc quam maxime religioso gratiam et gloriam cumu-
lare qui non solum seipsam, sed etiam alios secum studeat et ipse
salvare presertim quando ad hoc per divinam ordinationem et subditorum
voluntariam electionem pro ceteris omnibus fuit sublimatus. Ideo
Venerabili Patri Henrico de Gyro secundum ordinationem Capli generalis
ad suam magnam instantiam ab officio Prioratus d' J Joannis Baptist
in Rechem prope Diest absolute. Nobis que confirmatione futuri
Prioris, si electio canonica foret, commissa, atque in eadem domo
pro electione facienda existentibus Vicariis et Conventibus omnibus
qua ad agenda videtur opportuna rite secundum formam juris
et Statutorum nostrorum presactis in veram venerandam ^{assa} personam
personam suam vota dirigentes nos per viam scrutinii in suum
Priorem et Patrem spirituales concorditer omnes et canonicelopersant
se nobis ibidem presentibusque ipsam electionem confirmari cum
instantia petierunt. Hinc est quod nos attendentes sufficientiam ^{man}
et plurima dona quibus, largiente Deo, polletis confidentes quod

in eisdem ad culmen altius ascendentes, praemissam electionem sic de vobis factam,
 auctoritate Dei et Ordinis nri qua fungimur in hac parte postquam consensit
 confirmamus. Venerabilem Patrem & Priorem Vrum secundum nri tenorem
 statutorum monemus quatenus vobis in virtute & obedientie districte praecipiamus
 ut consentatis electioni praedictae.

Et nos nihilominus, vobis eadem districte praecipimus vcl rigore
 ejusdem Statuti. Mandantes quatenus omni dilacione et frustratoria
 excusatione remotis, ad dicta domus regimen gubernandum vos viriliter accin-
 gatis vestram personam visis presentibus citiori modo quo poteritis persona-
 liter exhibentes atque ita ex hinc vobis et gregi invigilantes quod veri
 Pastoris nomen mereamini possidere. Nosque id audientes maximo laetari
 possimus et gregi ipse sub vro regimine spirituales valeat militiam
 coram Deo virtutum salubriter exercere. Bene nos valere semper optamus
 et in vestris ^{devotis} orationibus nostrorum saepius reminisci. Datum anno Dni
 MCCCCXLIIII (1443) ipso die Sanctorum Joannis et Pauli Martyrum sub sigillo
 rum nostrorum appositione in testimonium veritatis.

In festis
 mobilibus
 habemus nos
 conformare
 Diocesi

Anno 1444 Biffinitores in Capitulo generali ordinaverunt ut in festis
 mobilibus Diocesis nos habeamus conformare: Cum iniquum, super
 ordinatione Septuagesimae istius anni in diversis mundi partibus
 notabiliter utriusque facultatis Doctores Cathedralium Ecclesiarum atque
 Diocesium fuerit praesentis, ordinamus quod si in futurum aliud
 simile contigerit domus Ordinis cum Ordinariis Prelatis, in quorum
 Diocibus sunt sitae, propter scandalum vitandum se habeant conformare.
 Quod etiam R. P. Bruno d'Offhaigner respondit esse faciendum in
 simili re.

Luna divinisimum sacrae Eucharistiae ac misericordiam sacramentum

In die Cane
majus altare est
solemniter ab
parandum

propter suam in mensa dignitatis, celebritudinem non potest condigna
reverentia venerari, Ideo ad ipsius ampliore reverentiam ad augendam
ordinamus ut in die Cane Dominice per totam missam altare
magis solemniter sit paratum.

Clades Varnensis
in qua octoginta
millia utriusque
cecidimus
in Hoenam forte
quia Ladislaus Rex
Polonia a morte
Impr Alberti Austri
occupaverat regnum
Hungaria cum
illi superesset filius
Ladislaus qui post
hanc cladem anno
abatis 14 recipitur
Rex Hungaria anno
-tente Joanne
14 unniade

Hic est annus clavis Varnensis Christiano populo luctuosissime in proelio
apud Hadronopolim commissa. Solo cui Verna nomen ab Amurathen
pater Mahumetis II Turcarum Rege aliquot Christianorum millia
coesa: in his Ladislaus Hungariae Rex capite ab hostibus truncatus
et Julianus Cesarianus S. R. E. Cardinalis in fuga ab Hungaris
latrunculis necatus. Joannes Huniades Dux fortissimus cum
millibus aliquot Hungarorum et Waslachorum evasit. Hinc cum
Sylvium lege et Paulum forium.

Papa ad instantionem Imperatoris Constantinopolitani miserat in Hungarias
Julianum Cardinalem qui suscitaret Hungaros ad inferendum bellum
Turcis atque disprenderet in Sacramento sui iurjurando quo recenter
promiserant ei pacem. Sed Deus ostendit etiam inimicis servandam
fidem. Joannes Huniades sicut ante rem fortiter gerebat atque
Turcas cohibebat. Sed Quilici Hungari glorie eius invidantes se
ex regem precipitarunt dum voluerant et ipsi Turcas invadere.

Hoc anno Gulielmus Salanus nobilissimus in Aduaticis Equestri
Ordinis, Heros Hollandiae, Flandiae atque Frieslandae praeficitur.

S. Bernardinus pius Ordinis Franciscani Reformator notione Turcus ad
Boninum migrat, anno 1450. Divis ad lectus a Nicolo V
Pontifice Maximo.

Dux Mantuae
et fundator ejusdem
Cartusiae moritur

Hoc anno 14 Sept. Obiit Joannes Franciscus Dux Mantuae qui
anno 1407 proesse cepit et edificavit Cartusiam prope dictam civitatem.

Domus inferior
Cartusie Combusta

Hoc Anno 1444 in festo S. Andree domus inferior Cartusie combusta fuit et
 patet ex ordinatione Capituli generalis anni sequentis que sic habet: Nos Diffinitores
 Capituli generalis ex corde Dolentes significamus omnibus personis Ordinis nri
 illa que propriis oculis vidimus, domum scilicet inferiorem dⁱ Cartusie primam
 et principalem Matris Ordinis nri casuali incendio fore vastatam die scilicet
 S. Andree anni effluxi in qua erant mansiones et officina cum certis
 et non paucis communibus pro toto Ordine provisionibus. Ea propter
 hortamus omnes et singulos Priores Ordinis nri cum conventibus suis
 quatenus de facultatibus domorum suarum quantum poterunt ^{secundum} Im-
 gratiam eis a B^{no} inspiratam succurratur predictae Matri nre pro sua
 necessaria et in favorem boni communis peribili instauracione com-
 mittentes singulis Visitatoribus Ordinis ut per seipsum vel alterum ipsorum
 sive per Priores Ordinis ad prefatum negotium promovendum idoneos
 per ipsos Visitatores deputandos ad eum Probatos, Reges, Principes ceteros
 que Honorabiles Brugenses ac cives, nec non Devotos Ordinis nri personas
 inducentes eos que et rationaliter propter Deum et in tutela pietatis
 subveniant servis Dei et pauperibus Jesu Christi, procul a quemadmodum
 eis inspirare dignabitur nri Clementia Redemptoris.

Dux Borbonius et Comes de Richemont sepius in cartis commora-
 morati sunt sedisse ad instauracionem prefate domus pingues elemosinas.
 Anno 1445 Gandavi comitia ab urbe Valleris septimum celebrantur
 in quibus quum hactenus ea feris S. Andree sacris habita fuissent
 statutum est ut deinceps non nisi secunda Maii cogerentur, nec tricenno
 frequentius. Creati non Equites inter quos Franco Borsaliensis
 Austriacensis Comes viduus Jacobus Bavarie comitis de Hollandia
 qui postea fundavit Cartusiam Delfheuzem.

Initium Capelle
et Monasterii
ter Schucht
Ordinis Cartusien-
sis et Scopus
inra Descriptionis

In quodam loco nuncupato ten Schuchte extra muros Bruxellam
et infra libertatem ejusdem oppidi ac in parochia S Petri
Anderlectensis sito, extitit quaedam amoena viridis et fava
planties figurae triangularis contigua vel publicae; in qua
nihil seminari consuevit aut plantari, ex eo quod ad istam
plantiam conveniebant termini seu limites diversarum
hereditatum circumjacentium.

Quidam autem Petrus de Ascha Agricola et pastor ovium
aetatis circiter 60 annorum in vicinis scilicet in Mortenbeka
habitans. Vir justus et bonus, simplex et timoratus, circa
annum Dni MCCCCXLIII in dicto loco triangulari pro derelicto
habito et tanquam limitario a nemine possesso quandam tiliam
et duas spinosas arbores plantavit itinerantibus commodas,
ut sub frondibus earum viatores refrigerium tantum a calore solis
quam etiam laboris invenirent ac ex itinere fatigata membra
recrearent. Verum enim vero velut sapiens Achimedes cum pedem
prostrasset extra circumjacentes hereditates, eas movit et transtulit
ad unum Dominum, tum enim Dominus nra de Gratia ut patet ex
libro Reddituum.

Origo Donus Gratia

Hunc dedit Ascha ducem: bello qui signa ferebat }
hic tamen occubuit: numerosasque turba virorum }
Anno 1445 }
dux belli de quo agitur in
principio vocabatur cognomine
Ascha

Effigiem: Marii simplex homo quem tulit Ascha }
In spatio hęc prosuit: unde orta salus animarum }
Ficus et Opilis qui effigiem
Marii prosuit in loco ubi
alter cum suis ceciderat.

Post duos vel tres annos circa hunc annum 1445 considerans idem Petrus

Omnis sanctimonid praecipuum exemplar B. Petrus Adoumes Burgien-
 sium Burgimaster ex praclara Bucum Generensium prosapia exortus
 sequella christiana Elisabetha Praderix uxore sua et constructa (Bruzis)
 Hierusalem, relicto omnibus suavi Christi jugo se subdidit factur ibidem
 Clericus redditus hoc anno 1445; obiit 1464.

In Charta hujus anni 1445 sic habetur: Novam plantationem prope
 Schincken in nova Marchia Provinciae Saxoniae dono Dei erectam ob
 devotionem et reverentiam per magnifici Principis et Dni Conradii
 de Herlichusen Magistri Generalis Ordinis B. Mariae V. Theutonici
 et V^o Walseri Kercorf Capitanei in ^{Schincken} ~~Thorschen~~ Schincken Ordinis ejusdem
 quorum contemplatione et ~~ob~~ zelo ferventi honeste presmoti domum
 pacis Dei appellamus et per totum Ordinem nostrum de cetero appellare
 volumus ad firmam tant. Principis et V^o Capitanei praedictorum
 Nobis super hoc exhibitam debita petitionis instantiam in nomine
 Patris et Filii et Sp^{is} sancti nro Ordini incorporamus. Obiit D. Conradus
 7 Novembri Anno 1449.

Anno 1446, in Capto generali sequentia memorabile digna ordinata
 noscuntur Significationem Demonstrativam, oculis que propriis
 subjectam super casuali incendio domus C^{ae} inferioris cum celebratione
 communis et committique singulis Visitationibus Ordinis anno praeterito
 operatum quod sic incipit: Nos Diffinitores Capli quibus et Confer
 manus adicientes cum gratiarum actionibus de factis et
 procuratis, quod in futurum dicti Visitatores et Priors Ordinis
 praefati cum suis conventualibus per amplius circa restorationem
 dicti incendi perseverent manus suas ad voluntaria ^{beneficiorum} subsidiorum
 subsidia praerigendo adhibere. Nam multa quae in dicta domo

Subsidium
 praeterit pro
 restoratione
 Cartusae

Combusta subsidere debebantur consilio Magistrorum expertorum oportebit in totum destrui et ex consultis a fundamentis incipere et futuris contingentibus super periculo ignis prospere obviare.

Admonitis
sapius inculcata
et saluberrima
pro officialibus
ex qua patet
quam laudabilem
antiquorum
vestigiis insistere
Pater Generalis

Reflicentes mentem antiquorum Patrum quorum memoria in aevum non debetur tam in Stat^{is} nostris quam in diversis chartis nri Capituli generalis expressum Re^l Ordinis celebratam elaboratam super instabilitate nonnullorum Presidentium et Procuratorum qui de facili et levibus de causis domos suas dimittunt, Curias Dominorum frequentant nundinis fere omnibus seu foris more secularium intersunt litigiis voluntariis meant et causas forensibus se immergunt. In gratias suis vel collaris nimiam moram trahunt, graves expensas ibidem faciunt et raro in domibus suis resident. Sed totum vicariis suis dimittunt. Iterato utiliter sentientes cum Augustino Ordinem quod illa negotia quae per conversos vel Donatus vel Famulum aut liberos fieri possunt aut debeant: dicti Presidentes et Procuratores in persona propria amodo non exerceant, sed cum Monachis a quibus assumpti sunt remaneant per regulares observantias in continuo convictu se eisdem confirmant, divina cum eis obsequia die noctaque frequentant, sciendo quod primo querendo que Dei et Ordinis sunt cetera eis accommodata divino munere adficiantur tam ipsi quam domus ipsorum conservabuntur, et semper augmentabuntur et per contrarium quod absit ad nihilum reducuntur. Infringentes Prioribus Visitatoribus Provinciarum quatenus circa praemissa uti sunt ordinata sinceriter invigilent quod a personis praefatis diligentem observentur, aliter transgressores taliter puniendo quod cedat omnibus in exemplum. Priori S^{an}ctae Vallis Regalis prope Gandarum non fit m^{en}ti. Et seriose hortamur et monemus Conventualibus dictae domus, quatenus

Capitulum male informatum de conventu Gandensi

Prioris sui absentibus pro factis domorum Provincie et Ordinis sepius impeditis patienter et sine murmure sustineant ne Ordo habeat aliter providere. Verum Caplum anni sequentis per Priorem dictae domus melius informatum super scriptis in Carta hujus anni commendat tranquillitatem conventualium ejusdem domus.

Obitus Mariae Regine Castellae quae fundavit domum de Aniago.

Hoc anno 1446 XV Martii obiit serenissima Regina S^{ca} Maria Regina Castellae et Legionis fundatrix Dⁿⁱ P^{ri}or. Mariae de Aniago ad Durum fluvium haud longe a Cordesilla urbe Hispaniarum domus Montis S^{an}cti Joannis Baptistae in Hassia quam Landgravius

domus montis S^{an}cti Joannis Baptistae in Hassia ordini accedit.

Hassiae in ditioe sua anno 1448. construi curavit de qua in Cartusiae Erfordiensis chronico, haec reperitur: Sub octavo Priore Erfordiensis B. Joanne Rotlas Nimbürgensi quoddam Monasterium Monialium in Hassia prodigaliter vivendo interitui prae propinquum erat, unde cum pro facto Priore id dono oblatum esset, ita magis industria et parcimonia tantum effecit ut rebus omnibus amaffinis compositis pristino splendore restitueretur, Cartusianusque instituto accommodaretur.

Hoc vero anno 1446 Ordini in corporata entid hec verba in carta contentis: Novam plantationem in Hassia Provincie Abennae inferioris ob reverentiam et singularem devotionem Illustris Vni Landgravi: Hassiae ejusdem fundatoris sub nomine S^{an}cti Joannis Bapt. Ordini nro incorporamus et proficiamus ibidem in Priorem Le Bielmanum de Magdesuch professum, Dⁿⁱ Erfordiae, et Joannes de Werkelheim ^{alias} ibidem Nector monach in eadem officium Procuratoris ad nutum Ordinis exerendo.

Obitus de
Bartholomaei
Prioris Carthusiae
Remondanae -
sanctitate et doctrina
celebris

Bartholomaeus Prior Nuremundenus et Visitator Provinciae Rhemondanae atque
S. Gh. Doctor prope diuturna vitae eius exercitia, tandem ab his tenebris migravit
ad aeternae vitae claritatem Coloniae in Cartusia anno presentis 1446 quarto
iduum Julii. Is fuit breviter ad Mosam oriundus, tantae humilitatis ut
aliquoties pedes ad maiorem Cartusiam iter remotissimum confect. De quo
insigni viro qui eruditionis virtutisque testimonia desiderat, consulat
Brithoniam, Postium, Tutorium, Colandum.

Obiit praeterea hoc anno Petrus Juliaccensis professor d. Bruzie Joseph
Memmingen, Sueviae oppidum, scripsit quaedam. Vide Cart. Biblioth. p. 137

Nicolaus Bobentinus
Canonizatur.

Nicolaus Bobentinus Picenus Ordinis Eremitarum S. Augustini,
ab Eugenio IV inter divos refertur. Unde Groverb 28 dicitur: Melior est
pauper ambulans in simplicitate quam dives in gravibus itineribus.

Anno 1447 Eugenius IV Papa obiit 7 kalendas Martii. Vacat
Sedes dies octo. Pontifex conspecto ^{tommo} ~~tommo~~ uno operum Dionysii Cartu-
siani qui Pontificatus ipsius tempore, scriptis incumbere ceperat,
dixisse fertur: Laetetur sancta Mater Ecclesia quae talem filium habet.
Successit Eugenio Thomas Lucanus Cardinalis tituli S. Iuzanne
dictus Nicolaus V. hic creatus pridie non. Martii, coronatus 18
cal Aprilis sedit annis 8. De quo scribit Platina in vitis Pontificum
Luit autem qui scribant Thomam Pisis natum, Lucce educatum,
Bononiae litteras et bonas artes didicisse maxime vero Philosophiam
et Theologiam, ad patris beneficentiam sanctissimi viri Nicolai Albergati
Cardinalis S. Crucis adolescentis ingenio delectati. Hanc ob rem in
Pontificatu hominis de se bene meriti nomen sumpsit. Cum vero
Magistri nomen in gymnasio consecutus esset accuratissimis disputationibus
probatus Cardinalem S. Crucis secutus, ^{familia} tanti viri oeconomicus factus

Nicolaus V
Alumnus Nicolai
Albergati a quo
etiam
nomen desumpsit

in numero scriptorum Penitentiarii prius refertur, deinceps Subdiaconus, Pontificium adoptiv. bene agendo, vitam que sine invidia et simulatione ducendo magna mente concepit. Sic ille.

Obitus B. Coleta

Gantavi sexta alias 4 Martii: Veneranda et famosa religiosa soror Coleta generalis Abbatissa novarum Plantationum Devotarum religiosarum S. Clare Ordinis S. Francisci (sunt verba cartae) fragilem hanc vitam cum aeterna commutat.

Item Gosvini Comar Episcopi Ordinis nri

Gosvius Comar professor Cartusie Distentis ac postmodum Episcopus Schalotensis in Dania obiit in majori Cartusia 20 Julii Scripsit super Oratione Dominica. Consule Bibliothecam Cartusianam

nec non fundatrix Vallis profunde

Item mortuus hoc anno 24 Decembris Ill. Domina Dona Philippa de Monte acuto Comitissa Roigniaci (aut Pigniaci) fundatrix Vallis profunde, foete de genere fundatorum et precipua benefactrix, quia ex ordine Domorum hoc antiquior apparet.

Super restauratione domus inferioris Cartusie Diffinitores affectibus quibus possunt omnes Visitatores et Fratres et Conventus domorum Ordinis nri in Christi visceribus exhortantur, ut quod pie et laudabiliter incepserunt usque ad perfectum continuare velint cum res ipsa sine facultatibus universi Ordinis sit R^{do} Patri nro Cartusie (ut claresperemus)

Annus 1448

Comuncula constructa supra Imaginem 13 Virginum in Sebuet

impossibilis. Postquam ^{ad} aliquod tempus imago 13 Virginum stetit in trunco, ut est predictum. Patris ^{de} Abscha cum suis adiutoribus quandam parvulam Domunculam super quatuor stipites ligneos sine parietibus cum ~~testo~~ ^{de} super latericio in qua pauci possint residere apud imaginem construxerit, in qua etiam ^{sapius} missae postmodum celebratae fuerint. Istis autem sic perfectis cepit devotio cum Patri dicta

Visiones Petri de Abscha et devotio

quam multorum aliorum ad praefatam imaginem augeri cointentus

quod idem Petrus saepe ter in die ex sincera sua devotione ad eandem imaginem
 veniens ipsam visitaret et orationes et vota sua eidem solveret summe desiderans
 quod in futurum eidem proset Ecclesia in honore Dei Genitricis Mariae fabricari
 et divinum officium celebrari. Eam quidem Ecclesiam cum duabus turribus
 tam in visione quam ^{etiam} clara die cum lumine se vidisse professus est.

Circa hunc annum ¹⁴⁴⁷ sicut putatur accidit ut Ogidius ^{OTJ}
 insidens aequo cum altero pro seposito transitum faceret ante dictam imaginem,
 sic ut praefertur in Domuncula collocatus et videns rotas ante imaginem positas
 diceret assidenti sibi in aequo capiamus has rotas, quid habet opus imago Beate
 Virginis de istis rotis? His dictis cum vellet eas expere, antequam id perficere
 posset, ecce subito cecidit aequus cui insedebat in terram et ipse cum socio suo.
 Quo viso recognovit ipse Ogidius malum esse propositum suum et dissiplere

Rotas imagini
 Beatae Virginis
 Volenti auferre
 quid contigerit?

Gandenses rebellant

Anno 1448 Philippus Burgundus Transbambid Dux, Flandria Comes etc
 vectigal salis omni populo conatus est imponere, sed quo minus obtineret
 Gandenses obstiterunt. Sic quandoque subditi rebellando ^{lib} Principum
 conatibus obstant, nam cum Bucee Rhodum insulam anno superiore
 oppugnarent, Equitibus Rhodii Philippus Dux triremes tres egregie armatas
 subsidio miserat, quibus et aliis Christianorum Principum auxiliis territe
 Bucee obsidionem soluerant.

Philippus Dux
 Mediolanensis
 moritur Anno 1447
 Joannes Galeaces
 primus Dux
 Mediolani et
 praecipuus fundator
 Carthusiae Tapsiensis

Illustrissimus Princeps et Dux Dns Philippus Maria Dux Mediolani, Joannis
 Galeati filius (vide Miraeum in Chronico Belgio) fundator D^e S^{an}ctae Mariae de Gratia
 prope Capuan (ut habet charta hujus anni) 23 Junii anni precedentis evasis excessid.
 Ejus filiam naturalem Blancam nomine Franciscus Sportia hoc anno
 uxorem duxit et Mediolanum occupavit.
 Hoc anno 1448 Ellypt Adolphus d Dux Clivia qui habuit Mariam

Tororem Philippi Ducis Burgundie in uxorem, fundator Cartusie
Wesaliensis morti concedit.

Hoc anno 1448 Goremii in profecto S. Augustini Henricus Kook extractus fuit
e flammis
per S. Barbaram eius patrocinium implorabat, ut Ecclesia Sacramenta reciperet
ante mortem.

A Caplo gener. hujus anni hoc devotissima processit Ordinis: Cum aliis
plura (ut dignissimum est) de Vereratione Excellentissimi Sacramenti altaris
fuerunt in Carta Capli Ordinata, modo eidem pie devotionis affectu
superaddentes, Ordinem ut per totas octavas Sacri Corporis Christi sub voce
Symbonidum ad Vesperas, videlicet, tantum ergo veneremur cernui, et
ad laudes. Salutaris hostie que Celi portis ostium, tam in Ecclesia
quam extra ubi fuerimus Veniam super formam accipiamus.

Quia domus Dei instauratio domus Cartusie inferioris Combusta quam
diligenter visitavimus plusquam presumptum fuit dictum prosperatur
et adiutorium Ordinis nri sub eius fide R^{dux} Pater Cartusie videt
ab inspecto minoratur, Ordinem seriose quod Visitatores Provinciarum
Ordinis nri: sint magis solliciti ad habendum virtute propria a domibus
suarum Provinciarum subsidium ⁱⁿ formativum pro sublevatione
tristitia dicti R^{dux} Patris nri C^{ae} et dicta restorationis prosecutione
aliis (quod dictus R^{dux} Pater C^{ae} nolle) Caplum gener habeat aliter
providere.

7 Octobris obiit in Christo Pater Dnus Theodericus ^{patris} ~~berlin~~ Petrus Donato
Episcopus Paduanus qui in vita sua disposuit fundare unam domum
Ordinis nri prope civitatem Paduanam quae dono Dei ineffabiliter
sortietur effectum. Vide annum 1451

Subsidium pro
Cartusia continuatur.

Fundator Cartusie
Paduana moritur
hoc anno vel precedenti

Obitus & Theodoricus
Berlinus
primi Visitatoris
Provincie nostrae a sua
separatione

Anno 1449 Januarii obiit vobis Pater & Theodoricus Berlinus alias Haslem Prior
Antuerpiae Visitator Provincie nostrae Principalis. Vir multum reputatus ob bene visus
in Ordine oratoria (ut habet Kalendarium domus Ulbageris) Praefuit 38 annis Provincie
nequam habuit subsequentes tanti temporis.

Proximo Capitulo institutus principalis Visitator & Jacobus Ruls professor et Prior
de Gandensis, Convitator & Henricus Lven professor et Prior de Caspelle.

Schisma tollitur

Hoc anno 1449 Benedictus Sabaudus qui et Felix Papa Calendis Maii amore pacis
et unionis cessit omni iure suo quod habere potuit in summo sacerdotio. Deinde
Monasterium Hierosolymense misericorditer restauravit, ibique sepultus in pace requiescit.
Eodem anno magister de motus in Flandria & 3 Aprilis facti s

Ordo B. Francisci
reformatus
in Belgio

Beatus Bernardinus Franciscani Ordinis reformator in Catalo gentium
a Nicolao Pontifice refertur. Cum studiomaropoli, Lunkerkel aliisque Flandriae
locis coepere ad ejusmodi reformationem varia reparari curanda.

Hoc anno 1449 in die Ascensionis Domini, ut Hermannus Adorleucht retulit cum
quidam ex ter nocte ad locum Schuel venisset, et quaedam pulchra forma Beatae
Virginis oblata ibidem perspexisset (ut ~~sciret~~) eorum pulchritudine affectus auferre
tentavit, sed ut praedictis de rosis, ita isti de pomis accidit. Nam antequam quod
progruere perficere potuit se ad terram prostratum invenit, et ipse culpam recognoscens
veniam petiit et B. Virginem in eodem loco devotissimam ⁱⁿ magna devotione habuit.
Cujus rei fama statim undique percrebuit.

Poma B. Virginis
in Schuel
oblata volenti
auferre
quid evenerit

Claritas quaedam
apparuit juxta
imaginem nrae
Dnae de Gratia

Eodem anno in nocte solentatis Pontecostes ^(dictam) juxta imaginem apparuit multis
quaedam mirabilis claritas supercaelestis, quae cooperante Spiritu Sancto corda vidantium
et audientium in mirabilem et inspiratam accendit devotionem ad dictam imaginem
^{et vota et oblationes offerendas in tantum quod numerus visitantium}
visitandam ipsam illa die et infra octavas ejusdem, numerum decem millium
excedere per quos haec nova peregrinatio et visitatio ad notitiam longe et prope
distantiam in brevi ^{produ}ducta est.

Beata Virgo vult
in Schuech honorari
et Dna gratiae
appellari

Congregationes tres celebratae in refectorio Carmelitarum ad inquirendam
veritatem de miraculis B. Virginis in Schuech alias proposuerunt
Episcopus Cameracensis Joannes de Burgundia domunculam
destruere et imaginem processionaliter deferre ad Matricem Ecclesiam
S. Petri in Anderlecht. Quaedam mulier ibidem a deputatis perata
et examinata asseruit quod in supra dicta nocte Pentecostes circa
auroram in quadam visione apparuit ei semi dormienti ante
lectum suum una pulchra Domina velut Regina in camera
sua ambulans dicens ei: Tu mulier die populo Brusselensi
quod in Schuech volo honorari et Domina de Gratia appellari.
Luo audito mulier perturbata exurgit et praefata Dna
evanuit. Quae mulier per juramentum constantem affirmavit
se similem visionem tribus sequentibus noctibus continens
semi dormiendo habuisse.

Magister Dullaech praedicta contigisse scribit anno sequenti qui
fuit jubilaeus sed apparet contrarium ex diplomate dato per
Ill. Rmum Joannem Archiepiscopum Rhemensem sequenti anno
ubi concedit indulgentias visitatoribus Capellam Dnae de Gratia
que ubique inchoata esse debuit. Tgitur malui insistere vestigiis
V. P. Marcelli ~~Vosch~~ ~~Vosch~~ secundi Prioris ejus domus in libro
fundationis qui scribit haec anno contigisse quo supra narraui.
Insuper ad praedicta visionis et nuncupationis confirmationem
quidam honorabilis curatus de Herbecke nrae Dnae de Gratia
Devotus per visionem (ut putatur) doctus custodi. Imaginis se
Hermanus de Anderlecht onus dedit ut quondam parvam tabulam

cum imagine B. Virginis faceret ^{fieri} ~~sub~~ (quam ipse solvit) et sub eadem scribi
 titulum nr̄a dn̄a de gratia in Schuch quae appensa fuit pro fabro domus
 Culb^{et} postea capella. Nec pretermittendum quod cum domus haec in Caplo guli
 apud majorem Cartusian Ordini esset incorporata, magna fuit hospitalis de
 eju^s intitulatione et quod diversi super eius nominatione diversi modo descripsissent
 eandem domus B. Mariae de Gratia; alii domus gloriosa Virginis de Gratia; alii
 domus B. nrae de Gratia, alii alio modo. Quasi Sancto Spiritu inspiratum et
 nra B. nra cooperante, Capitulum unanimiter ordinavit quod domus ista per
 totum ordinem nominaretur nra B. nra de Gratia juxta Bruxellas. Haec fusius
 quam oportet.

Successu temporis recepta jam peregrinantium oblatione copiosa exiit paulo post
 oriri dissensio inter Curatum parochiae ⁱⁿ Molebeke~~ka~~ et Curatum et Capitulum
 Ecclesiae S. Petri Anderlechtensis sub cuius parochia dictus locus de Schuch
 esse sitatus quod si contingeret ut forum ibidem quaererent vel si ut Lazarum
 viderent non discepto. Sed per predictos Curas Anderlechtenses potiorum fundamentorum
 et firmitate ostensione quam per Curam Molebecensem voluntariam ~~ita~~ ^{litis} desistentiam
 satis comprobatur certum predictum locum infra metas parochiae Anderlechtensis esse
 sitatum. De hac lite et soluta, exiit oriri dissensio super recollectione oblationum
 inter predictum Capitulum ex una et Magistros Ecclesiae ex altera quae quidem
 partes adeo se proe invicem per concursum impediverunt quod totius apostolorum
 ordinatio, receptio et dispositio in protestate S. Romanae et Senatus apud di
 Bruxellensis tanquam in sequestro permanerent; et predicti sua discordia
 pro majori oblationibus frustrati sunt. Verissima est haec sententia:
 Concordia parvae res crescunt, discordia maximae dilabuntur. Scipio
 expugnata Humanitas rogavit byresium Brucensem qua de causa ex prius invicta

Jam capta et evicta esset? Respondit Gypsius: Concordia
victoriam, discordia certium prolebit. Jam castrorum translata
est ad parochiam Molencabenam cujus elemosinis pauperes
sustentantur. Atque ita crebrentibus signis maxima homi-
num frequentia locus iste colit, sed magis unum pro
ceteris dicam, quod a juratis testibus imo ab Isabella Brabantica
tum Ducissa auctoritatem et fidem habet: Videlicet quod
puella quadam casu subversa in aquis, cum parentes
pro ea votum B. Virgini nuncupasset, hostium vita reddita
fuit. Istud quoque quam stupendum fuit quod puer
suffocatus, ad vitam rediit. Hic energumenus quidam
a demone liberatus est; Cæci duo quorum alter cum esset
etiam claudus beneficio Virginis sanati sunt. Alia
mulier quodam non sine ingente vite sue periculo spiritum
deglutiverat ad invocationem ejusdem Virginis postquam bis
horas illum habuisset in gutture, subito eiecit absque
sensu illo doloris. Multi propterea qui infirmitatibus variis
detinebantur, usum officinæque corporis ^{hic} receperunt.

Sunt alia gravissima argumenta rerum gestarum que locum
istum et ^{divæ} ~~divæ~~ ^{divæ} Matris magnitudinem potentiamque commendant.
Hæc quondam Parthenia sive vocabantur, hæc erant logia
magne Matris, hic eorum molles flures, segetes letari, sive
ipse nescio quomodo de tanto ^u ~~u~~ ^u effusius gestire videbantur.
Hæc succincte ^{ur} Gerardus in Commentariis de fundatione ejus domus
quod cogitaveram ad longum describere, nisi quibusdam magis placuisse
simplicitas sermonis et consilium quod in initio hujus descriptionis posui.

Albertus Kinet
Cart. Scriptor moritur

Albertus Kinet Arnhemius Senior C^o Wesaliensis vir magna virtute
et fidei moreque innocenti scripsit reuendarium exemplorum. Obiit
hoc anno 17 Mai. Vide Bibliothecam Cart.

Capitulum gener.
laborat pro obtinendo
Jubilaeo.

Venuntiamus omnibus personis Ordinis nri quod Capitulum nrm
Generale intendit efficaciter laborare quatenus Sanctiss. G. N.
Nicolai V dignetur sua clementia solita, Indulgentias anni
jubilai proxime venturi dictis personis gratiose concedere,
sicut sui predecessores reverenda memoria digni praefatis
personis retroactis temporibus laudabiliter concesserunt.

Eoapropter oes nri ordinis personas in Dno exhortamus
Ut sint quieti, in bona praefati Capituli diligentia confidenter
memoriterque tenentes stabilitatem Sanctam quam Deo et Ordini
promiserunt.

Subsidium
Continuum pro
restauracione Cart
non tam imperio
quam preceperunt

Cum R^{mus} Pater noster Cartusid ^{exacta} ~~extrema~~ et solerti diligentia
circa instauracionem D^o inferioris combustae diebus invigilet
Sedque in proposito de presenti ^{ut} nihil a Domibus Ordinis exigatur
sed gratiose recipere quod a personis Ordinis ^{libenter offeretur} in Dno. exhor-
tamur Ea propter omnes Priores et Visitatores Ordinis in Dno
exhortamus quatenus praefato R^{mo} Patri nro compatiens aspiciam
suam intentionem contemplantes taliter in futuro se habeant pias
elemosynas erogando quod idem R^{mus} Pater praesumptius relevatus valeat
de gratia ipsorum merito consolari.

Laudatur & Joannes
Petri Belfhenis
professus Capelle

Hoc anno 1449 Obiit & Joannes Petri de Celys monachus prof. d. Capelle
quondam Vicarius nec non et Prior uno anno D^o Zixecod. hic fuit
notabilis Clericus ante ingressum Ordinis et multa contulit

116

1450

Domini isti tam in libris quam in aliis. In Religione valde
Devote et humiliter se habebat; et eodem die quo hic e vita
discessit receptus fuit ad osculum pacis L. Arnoldus
Kuerman, Sacerdos pariter Secularis. De quo postea
latius dicitur.

Filii fundatoris
S. Florentie
Abrevol. quandoque
legi
debit fore scribi
Accierol

In carta hujus anni obisse habentur nobiles et spectabiles
Dni Dni Benedictus et Laurentius filii magnifici
et potentis Dni Nicolai de Accierolis memoris recolende
fundatoris et dotatoris S. S. Laurentii prope Florentiam.

Anno 1450 Romae propter jubilaeum tanta compressio
populi fuit, ut se mutuo in magno numero suffocarent.
Non possum non subnectere copiam 13 ulla indulgentiarum
anni hujus jubildai Ordini nro Concessarum, quum
vidi alios monumentis Ordinis nri inseruisse et quum
Pontifex laudat Ordinem nram.

Jubilaeum
Nicolai V

Nicolaus Episcopus Servus Servorum Dei, Dilectis
filiis Francisco Priori domus Cartusia ac universis
et singulis Prioribus, fratribus, Novitiis consistis et
conversis ejusdem Ordinis ubique commorantibus
Salutem et Apostolicam benedictionem. Laudibus
et honore dignissima Cartusienis vestra Religio ab
ipsius institutione felici per latitudinem orbis terrarum
diversitate Virtutum semper emicuit et suorum
claritate meritorum oculis Ecclesie sacrosanctae infulsit.

laudat
Ordinem Cartusien-
sem

Non miror ergo si vos efficaci amore in Christo diligimus et gratiarum
muneribus ac specialibus favoribus prosequimur. Atque est quod nos
non ignari quam sit vobis et aliis utriusque sexus personis ^{vestri} Ordinis
perniciosum extra claustra locorum vestrorum ^{exire ac cupientes} ~~exire~~ ^{consulere cupiente}
hoc sanctissimo anno jubilei animarum omnium vestrorum ^{saluti} ~~consulere~~
vestris in hac parte supplicationibus inclinati vobis nec non omnibus
et singulis personis utriusque sexus regularibus et religiosis Ordinis vestri
Ut confessor idoneus quem vos aut quilibet vestrum, et illorum
communiter vel divisim duxeritis seu duxerint eligere. Dum omnium
peccatorum vestrorum, eorum de quibus corde contriti et ore confessi
fueritis aut fuerint semel tantum in prefato jubileo anno plenissi-
mam videlicet ^{indulgentiam} ~~vobis~~ et aliis utriusque sexus personis hujusmodi
in sinceritate fidei et unitate Sanctae Romanae Ecclesiae ac
in obedientia et devotione nostra et successorum nostrorum Romanorum
Pontificum canonice intrantium persistentibus concedere valeat
auctoritate presentium indulgentiam, Sic tamen quod hoc anno
jubilei duntaxat Presbyteri xxx missas quas voluerint, continuas
vel interpolatis diebus, ac eisdem diebus xxx vicibus psalmos peni-
tentiales cum litanis ac orationibus consuetis. Clerici vero non
sacerdotes xxx vicibus totum officium mortuorum Vesperas, lx
lectiones cum laudibus, more Ordinis vestri, ac totidem vicibus
psalmos penitentiales cum litanis et orationibus predictis dicere
Attendantur, similiter dicant Moniales dicere scientes. Conversi et
Conversae, sive comitti et comitae ac etiam laici infirmi ac impotentes
tam masculi quam feminae xxx vicibus lx pater noster et ave Maria

Dicere debeant. Et omnes Religiosi prefati xxx vicibus altare
 vel altera quod vel quod habent infra clausura monasteriorum
 suorum sive conventuum cum aliquibus orationibus sive
 precibus devotis visitare teneantur. Predicti tamen infirmi
 vel impotentes dictam visitationem cum ceteris orationibus
 prefatis, si commode adimplere nequeunt, ^{secundum Confessionum} ~~secundum Confessionum~~
 iudicio stare debeant. Alioquin haec nostra concessio nullius
 tibi roboris vel momenti. Nulli ergo hominum liceat hanc
 paginam nostrae concessionis infringere, vel ei ausu temerario
 contraire. Si quis autem hoc attentare presumpserit indigna-
 tionem Omnipotentis Dei et Beatorum Petri et Pauli Apostolorum
 eius se noverit incursurum. Datum Romae apud S. Petrum
 anno Incarnationis Dominicae (nisi sit mendum pro 1450) 1449
 12. Cal. Feb. Pontificatus nri anno tertio. Facta et collata
 de presenti copia cum proprio originali bullato die quinta
 Idai, anno MCCCCLX in domo majoris Cartusiae, sedente Capitulo
 generali ejusdem Ordinis, cum appositione sigilli ipsius de
 Cartusiae in testimonium praemissorum.

Revertor ad praecipuum nrae intentionis scopum qui est scribere
 de Doms Dominicae nostrae de Gratia.

Predictis igitur et aliis multis signis et prodigiis omnium
 ore divulgatis multa dona et oblationes auri et argenti, cerearum
 et aliarum rerum dictae Cuae nrae de Gratia per utriusque
 sexus homines oblatae et approbatae fuerunt ad ejusdem
 gloriam et honorem super quibus matura deliberatione
 habita visum est Dominis Romanis et Senatu Bruxellensi

Consilium
 Amani et Senatus
 Bruxellen. de
 Capella construenda
 in Schuch

quod honestum encl ut juribus et rationi congruum quod dicte oblationes jam date et in posterum appostandae ad Dei atque gloriose Virginis Mariæ honorem ut ad divini cultus augmentum in loco eodem deberent erigendi et converti et quod ad illum finem terra necessaria de eadem pecunia deberent comparari ut una & pulchra et notabilis capella in dicto loco construere et edificari possit. Quod Deo auxiliante factum est, et adhuc permanet monasterio quamvis e fundamentis everso.

Carolus filius
Philippi Ducis
Brabantie
primarium lapideum
Capella nra
Lona de gratia
posuit

Anno igitur 1450 omnibus necessariis ad dictum opus preparatis et habita prius a Bovesano et Duce Philippo et Capto ac parochia Anverlectensi licentia ut oportet, Metuendus Carolus de Charlois prout unicus heres et filius ejusdem Philippi, profesto Cathedra die Sabbati in jejuniis, primarium lapideum suis armis insignitum hujus capelle posuit. Et eodem die de consensu Episcopi Cameracensis primam Missam in parva Communica ibi stante, ut promissum est celebrari fecit.

Joannes
Archiepiscopus
Remensis
Innamram de
Gaska et largas
largitur indulgentias
Is fuit Joannes
juvenalis de Ursinis
Dni de Breisel
et Michaeli de
Vitry filius et
scriptor francie
Obiit 14 Julii 1473
Sepultus ante
magis altare
metropolitani

Post hoc in Aprili dum construeretur Capella venit huc in propria persona ad visitandum nram Conimam de Gratia et ad audiendum missam Joannes Archiepiscopus Remensis qui eorundem certis diebus per annum visitantibus dictam Capellam et ad ipsum edificium elemosynam tribuentis largas indulgentias ut patet ex subsequenti copia.

Joannes misericordie Divina Archiepiscopus et Dux Remensis
Jerimus per Francie ac sancte Sedis Apostolicæ legatus natus,
universis presentes litteras inspecturis salutem in xpo sempiternam.

Licet is, de cuius munere venit, ut tibi a Christi fidelibus
digne et laudabiliter seruiatur, et ad abundantia pietatis suae quae
merita supplicum excedit, et vota bene seruiantibus multo
maiora tribuat quam valeant promoveri. Nos tamen
nihilominus desiderantes reddere populum acceptabilem
proprio, ac fideles Christi ad complacendum ei quibusdam
illectivis muneribus Indulgentiis videlicet et remissionibus
invitamus ut reddantur eisdem Divinae gratia aptiores.
Cupientes igitur ut Capella ad honorem Gloriosae Virginis
Dei Genitricis Mariae in loco vulgariter dicto ten Schuch
extra muros oppidi Bruxellensis nostrae Provinciae ac Cambra-
ensis Diocesis noviter constructa magis assidue et quo
cultum Divinum congruis in posterum frequentetur honoribus
et eidem in suis officiis sibi necessariis una cum eorum
quae ad eundem cultum spectant largiri administratione
promptius succuratur. De omnipotentis Dei misericordia, gloriosaeque
Virginis Matris eius et Beatorum Apostolorum Petri et Pauli
omniumque sanctorum meritis et intercessionibus Confessi
omnibus vere poenitentibus et Confessis dictam Capellam
Visitantibus et eidem manus porrigentibus adplices, in
Nativitate Domini nostri Jesu Christi, Circumcisionis, Epiphaniae,
Pascae, Resurrectionis, Ascensionis, Pentecostes, Trinitatis,
Sanctissimi Sacramenti, Joannis Baptistae, Beatorum Petri et
Pauli, ceterorumque Apostolorum, atque Evangelistarum,
Beatae Mariae Magdalenae, Beati Laurentii Martyris,
Assumptionis et aliis singulis B. Mariae Virginis, Beatae Gertrudis

I. Michaelis Archangeli, Omnium Sanctorum, Beati Martini, Beatae Catharinae
atque b Nicolai festivitibus, ac earum octavis, quolibet diem predictorum ac
toties quoties uno eodemque die, dictam Capellam devotionis causa visitaverint
quadraginta de iunctis sibi penitentibus misericorditer relaxamus per presentes
Datum Brusellae sub sigillo nro Anno Domini. Millesimo quadringentesimo
quinquagesimo, mensis Aprilis die Decima sexta. *Ihesus* ^{sub signatum}
Q. Vide pro

Beatae Mariae
omnis Lauretanae
Celebritas
tempore huius subiecti

Quanta quoque lauretani templi celebritas, quantus cultus, quanta sanctorum
copia his temporibus fuerit Flavius Blondus historicus qui Eugenio IV
epistolis suis pulchre describit. Recandum inter ad Adriaticum mare paulum
a Mutione fluvio recedit celeberrimum totius Italiae, Et in aperto immunitoque
vico sacellum Gloriosae Virginis Mariae in Laureto appellatum. Quo in loco
Graecae supplicantium a Deo Genitricis suae intercessione exaudiri illud
maximum, certissimumque est argumentum, quod eorum qui votis emissis
exauditi fuerint ex auro, argento, cera, panis, veste linea, lanaeque
appensa denaria, magna luenda fructu, basilicamque omnes Graecae
conscientiae Episcopos Recanatusis in Dei Virginisque gloriam intacta
conservat. Fuit tamen haec domus ab anno 1294 huc delata.

Matria
Isabella Principis
maritus

Hoc anno 1450 sexto calendas Maii Brigis obiit Nicor Gondisalvi
ingenua matrona, Matria Illustrissima Principis nrae Isabella Lusitaniae
Sepulta est in eadem urbe apud Vestales S. Clarae.

Raso Groniensi Malenie Copurcha Antonio Crjacensi Herclam
justa Lovanium vendit. C. Linens lib. 1. c. 10. 13raub.

Qui ierunt
Roman
pro lucrando

^{Videamus}
~~Videamus~~ quid actum in Capitulo nro: Ordinamus inquit
diffinitores quod regressi Visitatores a Capitulo generali diligenter
se informent quae personae Ordinis in Provinciis eorum ierunt

122
non expectata
bulla puniuntur

pro indulgentiis anni jubilei consequendis, non expectata expressa
consultatione dicti Capituli, et quae motiva ad hoc faciendum habuerant
et in Capitulo referant. Et tunc ordinabitur prout saluti animarum
et bono totius Ordinis videbitur expedire. Et insuper quia contra
Dono Dei de indulgentia plenissima isto anno jubilei sanctissimi
Ordinis nro concessa si quod absit aliquod Ordinis personae in
futurum reperta fuerint Romam ire, volentes tanquam ingrati
indulto Apostolico recludantur.

Quia ut diximus anno 1441 Illustrissima Isabella Brabantia
Ducissa faciem. ~~vidi~~. cum altaribus duobus pulcherrimam
construxit curaverat in templo Cartusie Antuerpiense et alia
multa beneficia contulerat dicto Domini quod omnia
recessit S. Arnoldus Helinow Prior ejusdem loci, propterea
ne ingrati viderentur Religiosi petierunt licentiam a R^{do}
Patre et Capto generali se sese pariter ad quaedam beneficia
spiritualia obtinendi cujus concessionis basis est tenor:

Nos S. Franciscus (Maresme) humilis Prior Cartusie, ceterique
diffinitores Capli generalis Ordinis Cartusie auctoritate prefato
Capli approbamus et confirmamus universa et singula beneficia
spiritualia Illma D^{nae} Isabellae filiae Excellentissimi Regis
Portugaliae ac Dei Gratia Ducissae Brabantiae etc per Priorem
et Conventum beatorum Catharinae prope Antuerpiam Ordinis nri
prefati causa rationabili sponte liberaliterque concessa cum
ceteris obligationibus in litteris quibus praesentis affiguntur ad
plenum concessis in cujus approbationis et confirmationis testi-
monium sigillum dⁱ Cartusie praesentibus duximus apponendum. Anno
a Nativitate Dni 1450. Sedente prefato Caplo nro generali.

123
Domus SS Rogationis
& Donatiani apud
Hanches in Britan-
nia Ordini nostro
incorporatur.

Hoc sanctissimo et celeberrimo publico anno Domus quae Nancotes Ordini nro incorporata
his verbis: Novam plantationem juxta Nancotes civitatem in Britannia contemplatione
Illustrissimorum Comitum videlicet Ducis Britanniae fundatoris ejusdem et Dni
Comites de Richemont Dni de Fartenay et Comestabularii Francie Ordini nro incorporamus
in nomine Patris et Filii et Spiritus Sancti amen. Eam fundacionem ob ipsam ipsorum
devotionem domum beatorum Martyrum Donatiani et Rogationis appellamus.
Illustrissimus autem Princeps et L. & Franciscus Dux Britanniae hoc eodem anno
indulgentia et gratia obit (Cui fallor) 18 Julii.

Mutatio
Officialium

L. Henricus Joannes Heeswyck Prior domus Ultrajectinae absolutus fuit a dicto
officio per Capitulum generale et institutus Procurator. Sed ut infra dicitur obiit prior
L. Joannes Vos Belpheusis profusus dictae domus Ultrajectinae ac Sudum Procurator
absolutus fuit a Prioratu domus Brugensis et institutus Prior in domo sua
professionis, loco praedicti L. Henrici. Perseveravit in eodem officio usque ad annum
1458. Fuerat autem hic L. Joannes Vos Ordinis ^{Lehentonicorum} ~~Lehentonicorum~~ et commendator
unius commendaturae Ordinis ejusdem et vel Procurator Schaffemaer in domo
Ultrajecti.

Guilielmus
naturalis filius
Comitis Hollandiae
& Hannoniae
Redditus Ordinis nri

Hoc anno vita defungitur nobilis Comes Guilielmus naturalis filius Illmi
Guillemi sexti Ducis Bravariae Comitum Hollandiae et Hannoniae qui Sudum
aperta uxore cum omnibus hujus mundi pompis factus fuerat Clericus Redditus
Ordinis nri in domo Brugensi. Notavi alicubi illum fuisse primum Schazg
Communis.

Oswaldus
Anglus scriptor
Ordinis

Oswaldus Anglus vir moribus et doctrina insignis omnique eruditione genere
sua aetate excellens. Scripsit (Fossevio teste) tum Meditationes solitarias tum
de remediis tentationum. Vixit at hoc anno 1450

Moritur Paulus
de Rivo
Notarius Curiae
Leodiensis

Hoc anno 1450 in vigilia S. Laurentii sepultus fuit in C^a Leodiensi Paulus de
Rivo qui nris eratis multoties servivit et benefecit ac post mortem quatuor

benefactorum
hujus Provinciae

domibus Ordinis nri hereditate reliquit, ^{ven.} ~~et~~ fratribus Dⁿⁱ Hollandie
Dⁿⁱ Abutuensis et Dⁿⁱ de Zeelen domui vno Ledienti domum tuam
cum omnibus mobilibus legavit. Unde habuit plerumque 580. *griff.*

Externa

ANNO 1451 quarto idus Martias Fortegarius Epus Abtbatensis
visis litteris Apostolicis Davidem de Burgundia in Brevis
Archeusis Sacello iuxta Audomaropolim Bonacensem creat
Epum adstantibus Bullensi et Gobelensi Episcopis.
Hoc pariter anno Fredericus 3 Imperator Romae in Basilica
Vaticana 19 Cal. April. a Nicolao V Papa coronatus est.

Jubilaeum Abbeclinii
Celebratur
Cum Concursu maximo
Provinciarum Belgii

Hoc anno ad instantiam Isabella Ducissa Nicolao V concessis
indulgentiam jubilei pro qua lucranda statio posita est
Abbeclinii ubi maximus concursus fuit harum provinciarum
Amurates II Turcarum Rex VIII Hadrianopoli moritur, succedit
Mahometus II Turcarum Rex IX et primus orientis Imperator.
Lediensis rogati a Gandensibus pro fœdere et auxilio respondunt
pacem cum Joanne Duce a majoribus suis factam nolle rumpere
eos que hortantur ut cum Philippo principe suo modestius
agant. Meyerus.

Nicolao V
fanctus Ordinis et
benefactor Dⁿⁱ Paduane

In Capitulo ordinata missa de Spiritu Sancto pro S. D. N. Nicolao
Papa V qui Ordini nro valde affectus: Cui sanctissimo Dno
nro affectibus quibus possumus ad pedes tue Sanctitatis genibus
provoluti humiliter regretiamur pro largitione plenae indulgentie
anno jubileo toti Ordini nro gratuita et valde pie concessa, et
pro donatione eujusdam monasterii prope Civitatem Paduanam,
ad opus foundationis Bonus Ordinis nri Beatorum Hieronymi
et Bernardi sua gratia noviter erecta.

125
Obitus Amadai
Eps'i Sabiniensis
qui quondam Felix
dictus in schismate
electus Papa

1451

Hoc anno 7 Januarii Lausane obiit & Amadeus quondam Rex Sabaudie
postea Eps'i Sabiniensis et in paterno dominio legatus vicarius que perpetuus
Aerilitus fundator D^e Getri Castri quia predecessor ipsius Amadeus VI Sabaudie
Comes eam fundavit. obiit 1388. (Nota quod ^{hoc} anno 1450 Auctor anonymus
Speculum Carthusianorum ^{se} absolvisse scribat).

Tricennarium
pro parentibus
personarum Ordinis
Ordinarum

Honoris et piis rationibus permoti, seriose ordinamus quod amodo in carta
Capli generalis ponatur beneficium tricennarii pro omnibus parentibus,
benefactoribus recommendatis prout et amicis omnium personarum
Ordinis nri singulis annis in quolibet domo Ordinis persolvendum
cum prima oratione inclina famulorum et famularum et ceteris, et
in Missa omnipotens qui vivimus.

Obierunt de
genere fundatorum
D^e Moutellii de
de Padula

In carta hujus anni obisse habetur Magnificus et potens & B^e Manffredus
de Colalto Comes de Gremio, fundator (forte successor) D^e Moutelli in Buscia
Item & Aymericus de S^e Severino Comes Caputaci (vel forte de Caputacio)
et successor fundationis Domus S^e Laurentii de Padula: sic etiam nobis retulit
Ill^{l^{mo}} Lucius de S^e Severino Archiepiscopus Salernitani, Nuntius Apostolicus
apud Ser^{mo} Principes Belgii progenitores suos Barones S^e Severini esse fundatos
Domus de Padula.

et de Caputaquensis

Casus lamen-
tabilis in adificatione
Capella in Schuete
qui hoc anno vel
sequenti accidit
secundum Conferen-
tiam locorum et
Auctorum ad
inven

Existimo casum lamentabilem quem tangit S^e Marcellus in libro fundationis
ad longum describit M^o Adrianus Ballaert hoc anno accidisse non procedo uti
ut predictus bates describit quia si anno 1450 (ut ipse in quodam loco asserit
incepta est) Capella non potuit intra tam paucos menses absolvi et ad locum
usque produci. Accidit, inquam quod dum dicta Capella Creatori Virginiis cum
sculis in tecto cooperiri deberet tres operarii tectores videlicet Pater, filius et
nepos et eorum vel presummi potest negligentiam aut indiscretam custodiam
aut forte maligno spiritui cooperante, aura clara, queta et serena existente

Desuper et simul, unoque momento de eodem tecto ceciderunt in
 terram die mercurii in profesto Ascensionis Dñi: quorum unus ut
 putat pater in ipso casu in terra subito mortuus inventus fuit:
 alter autem, ut putat filius tribus diebus sequentibus supervivens
 poenitentiam agens, sacramentis S. Matris Ecclesie fulctus diem
 suum clausit extremum. Tertius autem ut putat nepos supervivens
 mansit tamen mutilatus. De quo lamentabili casu nihil aliud
 possum dicere quam quod iudicia Dei sunt abstrusa multa.
 Multam tamen tribuit materiam Dño Dullaert et aliis super
 hoc philosophandi.

Circa hunc annum obiit egria Dña Dña Johanna de Balthunia
 Comitissa de Ligny et de Guise ex genere fundatoris Vallis S. Petri
 et magna benefactrix et reparatrix dictae Domus.

Anno 1452 Cruelia proelia inter Philippum Ducem de
 Gaudenses; in quibus nullus servatur redemptioni sed ad unum
 omnes necantur.

Erasmus de Witten inter illustres Germaniae Comites vere
 fuit illustris quippe multo gloriosius suam illustravit familiam
 quod ex primaria sedis Coloniensis Canonico pauperculus Cartu-
 sianus sit affectus, quam si mundano inhaerens fastui, seculo
 diutius servivisset. Vixit vero in Coloniensi Cartusia partim
 in cella, partim in Prioratus officio. Annos circiter sex et viginti
 obiitque non sine insigni ritel sanctionibus MCCCCII.

Joannes Andogavensis Remati et Isabella Lotharingae filius,
 defuncta matre, Ducatum adipiscitur. Is ex Mariae Caroli Borbonii
 Ducis filia Elisabetham, Renatum, Joannem et Nicolaum liberos sustulit.

Sustulit

†
 Fundator Vallis S. Petri
 B. Raynaldus comes
 de Rosoy Anno 1140

Erasmus de Witten
 de genere Comitum
 Prior Coloniensis
 moritur

Domus Paduana
Ordini nro incorpo-
ratur.

Eodem anno 1482 Domus Paduana Ordini nro incorporata est his verbis per Cyprianum
Novam plantationem juxta civitatem Paduanam condempnatione R^{di} in Christo Patris
& Petri Donato quondam Episcopi Paduani fundatoris ejusdem et R^{di} in Christo Patris
& Fantasia Bandulo Episcopi Paduani moderni magni fautoris et promotoris prefate
fundationis Ordini nro incorporamus etc.

Ordinatio domitus
proficua

Sequitur et hac ordinatio que merito his temporibus reverenda et inculcanda est.
Cupientes dispendiis domorum Ordinis quantum possumus Deo auctore procarere
seriose prohibemus ne pecunia ex venditione et alienatione reddituum seu bonorum
immobilium domorum Ordinis pro emendis redditibus recipiatur ad ^{annuos} visus annos
quam ad perpetuos redditus etc, sub pena contenta in Statutis.

Memorable
miraculum
factum per
Bnam nram de
Gratia quamvis
forte hoc anno
provisse non
contigerit

Quaedam matrona habitans in Blesembete excessive patiebatur de calculo, nec
valens a medicis aut aliis invenire remedium, audiens de virtutibus per
nram Bonicam de Gratia factis, ~~vidit~~ quod 14 diebus continue eam
personaliter visitaret pro remedio salutari ab ea obtinendo. Quod quoniam
quatuor aut quinque diebus continuasset super locum dictum den
Hoochoutere album lapidem emisit ad imaginem fere unius ovi qui
die ^{2^{da}} factus prehendit in reticulo, in capella, quo emisso ab omni dolore
se sensim liberabat. Ex quo signo plures diversa patientes experient
similia vota emittere, et novem diebus continue eundem locum visitare
aut circa locum remanere, et omni die suas oblationes offerre. Est
quia pro tunc paucis hospitalia ibidem erant constructa in tentoriis et
pulpilionibus ex diversis partibus ubi jacebant, quibus pie mentes et
qui sedebant ad appropinquatum ex oblati necessaria victus providebant
precipue pauperibus et indigentibus. Unde propter maximum concursu
peregrinorum plura ibidem hospitalia constructa fuerunt. Sed usque
ad ~~remum~~ jam omnia sunt deposita. Ex quo miraculo novem
numerus commendatur.

Circa hunc annum obiit R^{mus} L. D. Joannes de Haricouria primo
Epus Ambianensis postea Cornacensis et deinde Archiepiscopus
Harbonen fundavit et dotavit unam cellam in Domo Capelle
et anno 1450 assignavit agros et redditus pro fundatione unius
celle in Domo Cornacensis quia fuit magnus amicus Ordinis.

ANNO 1453 Constantinopolis orientalis Imperii caput
et sedes diebus quatuor et sexaginta omnibus operibus impug
nata 29 Maii a Mahumete Burcarum Rege Capitur; et
Constantino Palaeologo Imp. in pugna occiso,
Christianorum in oriente Imperium finitur. Onufrius
ad annum precedentem hoc refert: Sed pro nobis faciunt
Onufrius, Stencas Silvius, Lesclavius, Mariana; et
quod Caput est Franciscus Posterus Veneticarum Dux
in sua ad Fredericum epistola anno 1453 Julii 27. data,
qua expugnatam describit Constantinopolim 29 Maii proxime
lapsi. Est autem capta Pentecostes feria secunda. Et
violata fidei quam in Concilio Florentino Joannes Palaeologus
Imp. dederat, mercedem agnoscat. Ex eo tempore urbs illa
Burgici Imperii sedes fuit, fuit copios et uris malis clara.
Observatione dignum videtur Imperium Constantinopolita
num auspicio Constantini magni in oriente excitatum, in
altero Constantino defecisse: Sic et Romanum in Occidente
Imperium, quod Augusto Casari initia sua debebat in
Augusto est extitum.

In Portugallia nummi aurei recens percussis imperium probi

R^{mus} L. Joannes
de Haricouria
Archiepiscopus
Harbonensis

Constantinopolis
a Burgis Capta
29 Maii Caput Im
peratoris Paleologi
lancoae infirmum
Spectaculo fertur,
filii ante ora paren
tum occisi Viri
nobilitate conspicui
tanganam bestie
mactati Sacerdotes
lammati Monachi
excarnificati Sacer
Virgines incestu
polluta et occisa
Divina altaria
protrita
Secleratus
Mahomet manus
in sanguine
Christianorum
lavat

cruciati ex eo dicti, quod per haec tempora, Lusitanis Venia a Pontifice concessa est quicumque ^{cruce} insigniti adversus Christiani ^{min} hostes arma sumerent.

Legiscentibus a Philippo Burgundiae duce et Flandriae Comite Gandensibus anno 1453 ad concipiendas eundemque facis leges. His Burgundio ^{Piclinii} ~~Legibus~~ colloquium indulsit, eoque ~~Stampanum~~ ^{Stampanum} Comitens ^{mis} ~~convenere~~ ^{quo etiam} Gandavensium nomine Prior Carthusiae ac novendecim ^{ordinis viri} ~~ordinis viri~~ ^{convenere} quamquam nihil ^{ex} ~~ex~~ potuerit concessu ab Gandensibus Comite impetrare

Consideranti at profundius intuenti casum hujus urbis mirum fortasse videtur quare Deus illam semisariam urbem quondam Martyrum tradiderit sine spe vel agra admodum recuperandi in manus impiissimi hostis, vel quare passus sit occidere funditus orientale istud imperium! Ratio fatalis hujus excidii non est alia quam Hierosolymitani, quamvis diverso fonte, fax et flamma Utriusque sit accensa, communis et una fere fuit Utriusque ~~patio~~ ^{patio} nimirum contumelia Graecorum ut dixi in Quiritum Sanctum, Judaeorum in Filium. Quod si quis excersionis antiquae Romae dicat eandem quoque fuisse causam, videlicet contumeliam in Deum Patrem, non aberraverit fortassis a Verbo. Nam propter reliquias idololatriae, sub Theodosio clarissimum terrarum Caput truncatum est teste Hieronymo et Baronio qui etiam hoc boni Gothos attulisse dicit Urbi, quod Urbem deliberaverint a cultu et ornata simulachrorum, cum hoc nullus ante id tempus Christianorum Imperatorum officere potuisset: atque ita procedente Dei Patris vindicta in Urbem Romanam ob idololatriam, urbs illa quae posita videbatur in superbiis Detractionem seculorum Detracta est in terram; Similiter indignatione Filii procedente et Commune^{oe} contra Hierosolymitanam urbs illa procul Dei Delata est, et posita in Styren, et Sibilum.

Plusquam Iudaei
processum
Spiritus Sancti
negaverunt

Erant nonnenti
Presbyteri in templo
S. Sophiae qui
divinum officium
die ac nocte sine
ulla intermissione
peragebant.

Hae novissime denique urbs haec, Nova Roma dicta et antiqua Romae
semper annula propter superbiam, quae toties Spiritui Sancto fuit
rebellis, et lumini, zelante pro se Spiritu Sancto, Victoris arbitrio
tradita est. Ex merito in ipsas urbes et capita orbis terrarum
animadvertit Deus Trinitas, utpote quae fontes essent malorum
omnium, ex quibus vitia derivabantur in subditos populos.

Dedicata fuit olim haec urbs anno Christi 330 et 1453 capta
quae postquam in potestatem hostium venit, accepit statim
aliam legem. Templum ipsum quod ^{totius Graeciae spoliis et demutatione}
fuerat erectum et ornatum post primam excisionem quae sub Anastasio
Imp. bello plebeio inter Byzantinos exorto facta fuerat, hoc demum
anno capta urbs receptum ac profanatum titulum et nomen amisit.

Pars Constantinopolitanae civitatis templi quae devicti statim omnes
totius orbis Provincias pervagata est, ad eum primum nuntium
Europaeus orbis ingenuit. Incluta Germania tota contremuit, horruerunt
Reges et Principes, Filii Regum et Principum eorum,
quorum dissidiis factum est, ut duo maxima Imperia braxerentur
et Byzantinum, quatuor Regna, viginti Provincias, ducentas
urbes basea nobis advenit.

Joannes Heinsbergius Praesul Leodiensis braxerentibus bellum
minatur, sed mox Philippus Dux Brabantiae negotium componit.

Gandenses rogati a Rege Galliae de pace inserenda cum Principe suo
Philippo tergiversantur quod illum nova et injusta vectigalia
introducere velle dicebant.

Circa hunc annum obiit Egregius et Magnus Bonifacius
Marchio ~~et~~ ex fundatoribus domus Casularum.

Obitus B. Laurentii: Hoc anno 1453 6 idus Jan. in exilium patriam commigravit B. Laurentius
Gastinianus

131

1483

184

Capellam vellet consecrare. Pro illa ^{vice} ~~vice~~ noluit consentire, sed eandem consecrationem distulit donec et quousque desuper ematurus cum prudentibus deliberatus esset.

Post hoc paucis effluxis diebus, caput vulgus aliquantulum in pristinam devotionem ad nostram Dnam de Gratia Spiritu S^{to} Cooperante reductum mediante certis personis dicere et Dnos de Senatu Bruxellen avisare quod locus circa dictam Capellam esset valde aptus et idoneus pro uno monasterio, in qua avisatione et forma quidam ^{presente} ~~pro~~ M^o. Adriano Dullaerh oppidi Secretaris Senatum Bruxellen adiit rogans instantius ut predictam Capellam cum suis pertinentiis eidem Senatui sibi dare et assignare vellet. Sed denegata petitione amplius non est reversus.

Similiter etiam instantiam dicitur fecisse quidam Ordinarius Cisterciensis professor D^s de Woluis, civis Bruxellen. Predicta omnia et singula in mente revolvens et considerans M^o Adrianus Dullaerh ^{prodictus} ~~prodictus~~ quod ~~devotus locus non debeat a mysteriosis futurarum gratiarum~~ et sperandarum rerum mysterio predicta prodigia signa et prosperitates Capelle usque ad illum stolum in tam parvo temporis spatio deducta non fuerunt. Et specialiter attendens ad verbum decreti quo dicitur quod devotus locus non debeat a mysteriorum gratia ^{divi} ~~vacuus~~ ^{vacuus} permanere, sed quod populorum frequentia que arde et distans contingebat ibidem servatis regulis ecclesiasticis et canonibus integram habere deberet probata firmata Religionis conventum. Attendens etiam quod dictus locus de Schuete esset campestris et satis longe ab oppido Bruxellensi distans, pro monasterio ^{Monialium}

132

impediret esse, nec profectus aliis monasteriis mendicantium qui in publicis incertum habent querere victum. Ascenderunt in cor meum recommendatæ vitæ probitas, morum honestas, excellens scientia ac antiqua honesta et scholastica Lovaniensis notitia venerabilis et constantis ac probatæ religionis viri Magistri Henrici de Loven in sacra theologia per rigorem examinis licentiati pro tunc Domus Cartusienensis Capelle de Horne extra Brugiam professi et Prioris.

Et potissimum quod illa Cartusienensis precebris vita que multos viros excellentes liberatos et beatos ac Sanctæ Sedis Apostolicæ ministros et Rectores ^{eruditissimos} ~~eruditissimos~~.

Et quod Ordo ille in Ecclesia militante propter ipsius constantiam et penitentiam ac regularis vite contemplativæ excellentiam specialiter extitit commendatus. Et quod Ordo ille Cartusien. in vicinis seu Districtu Bruxellen monasterium non haberet. Hæc omnia primitus detexit Cōs Amanus Bruxellensis tanquam Cōs et Patri suo predilecto quem scivit et cognovit suis era mente dictum ordinem Cartusiensem, et prospera dicti loci nræ Cōs de gratia cordialiter diligere. Cui hæc etiam in hæc verba respondit: Laudetur nunc ^{Deus} omnipotens ~~Deus~~, optinere ^{propositum} ~~propositum~~, nos eo et scio Ordinem Cartusiensem esse valde honestum et profectum isto loco, nec est Ordo quem prescriptum locum ^{quod diligere} ~~quod diligere~~ occupare præter illum.

Victus autem Amanus Dominus Joannes de ^{Angia} ~~Angia~~ alias de Nestergate magnum amorem genuit ad ordinem nostrum, et eo quod prædecessores sui aut de parentela sua fuerint ^{fundatores} ~~fundatores~~ fuerint Domus Cartusienensis in Herinis. Sicque proposito Magistri Adriani acquiri consulens, ut de Henricum Loven Priorem Capelle per litteras Bruxellam vocaret. Quo personaliter comparante habiti sunt diversis et repetitis vicibus sermones inter eum et Senm Amanum et quosdam amicos selege, qui tandem in hanc conclusionem convenerunt. Ut ipse Prior Capelle desuper

133

1453.

1454

loqueretur cum Magistro Jacobo Rubi Priore Cartusie Gandensis ac
 Provinciae Visitatore, locumque visitarent, an esset congruus
 monasterio edificando, cunctaque in proximo Capitulo R^o Patri
 et Diffinitoribus patefacere, sine quorum scientia, auctoritate
 et consensu in hac materia ulterius progredi non possent.
 Et presentem hoc tempore visitarent secunde predicti amici de modo
 forma et ordinatione fundationis futuri monasterii; et de
 annuis redditibus quibus septem fratres religionis sacerdotes, unus
 conversus, duo aut tres Donati rationabiliter sub observantia
 regule Cartusie ^{Vivere} Deo et B. Virgini servire possent.
 Hoc anno 1453 obiit B. Marianus in seculo dictus Nicolaus, patria
 Volaterranus qui ordinem nostrum ingressus est in Domo Florentie
 anno 1406, in qua Procuratorem eijt anno 1419. Post anno 1424 ordinatus
 fuit primus Prior Venetiarum, ac etiam Padua edidit insignem librum
 carmine heroico de Verbis Domini in Cruce pendentis. quem anno 1447
 dedicavit Petro Donato Episcopo Patavino, D^o ejusdem Paduae fundatori etc

+ Vide B: Biblioth. Cart.

Anno 1454 Philippus Princeps rebus Patrie compositis contra burcas
^{convocatis} moturus Artesie ordinibus centum viginti aureorum coronatorum mille
 stipendibus cunctis exposuit. Harum non amplius 56 (Meyer: 22) Ordines
 obtulerunt, hac tamen lege, ut nihil penderent, nisi in burcas profiscerentur
 Respondit Dux, nihil alias se velle. (Ex archivis Abbat. Lucius)

Magister Adrianus
 neglexit Ordinationem
 sibi commissam
 x mensibus

Quarundam Quatuor artium M. Adrianus commissionem scribendi modos
 et conventiones fundationis futuri monasterii in Schuetz acceptasse,
 tamen impediente diabolo et aliis causis lucrativis occurrentibus, spatio
 quasi decem mensium propeditus ^{penitus} neglexit. Tandem hoc anno 1454
 Dominica Reminiscere, tempore quadragesimali hac in animo

Exemplum penitendi

154
et negligentiam
recuperandi
sancto tempore
quadragesima

Respirando revolvens recognovit se graviter per hujusmodi negligentiam
Deum offendisse, sed ad cor rediens confitens et penitens Dei ac gloriosae
Matris invocatis auxiliis mox ac celeriter ad totius propositi ac ^{negotii} ~~regali~~ ^{regali}
ordinationem in solitudine rediens et rememorans ^{novit} ~~novit~~ ^{novit} Deo ac B. Virgini
se nullam aliam causam quantumcumque lucrativam accepturum aut
expediturum, nisi eadem ordinatione conscripta ~~et~~ ^{et} perfecta quod Deo auxiliante
primo et unico die perfecit. Luce visitata fuit per Ammanum et amicos
atque correcta, et per Mo. Adrianum eadem subsequenti nocte in mundo
redacta, lyreta omni Diaboli suggestione quae sibi et clerico gradanti ^{supervit} ~~supervit~~ ^{supervit}.

Altero die in hora Congregationis Senatus per eundem Mo.
Adrianum facta est in eodem senatu, humilis petitio, ut ipsi ^{Seni} ~~Seni~~ ^{Seni} de
lege praedictam ordinationem ad honorem Dei ac B. Mariae Virginis per
duos deputatos arisatam et conscriptam benigne audire et desuper deliberare
vellent, cui omnes consenserunt salvo uno qui suam causam ^{legi} ~~legi~~ ^{legi} coram
tunc pendentes decidi primo voluit. Praelecta igitur ordinatione dubitatum
fuit: an scilicet justum et honestum esset ac rationi consonum bona
septem fratrum Saccitorum ad usum foundationis novae plantationis Monasterii
Cartusensis in praedicto loco ^{Moni} ~~Moni~~ ^{Moni} de Gratia, applicare, et illa eisdem
fratribus Saccitorum auferre.

Dubitatio
quedam

^{praedictae} Praelectae autem dubitationi fuit incontinenti per os Mo. Petri de Obijmo
advocati oppidi responsum bona fratrum Saccitorum antiquitas originaliter
et primo fuisse instituta pro distributione elemosynarum pauperum
et peregrinorum transcurrentium, et per quosdam fratres S. Nicolai in Irenzella
eisdem peregrinantibus largita. Et illa postmodum successu temporis
per fratres Saccitorum ad suos proprios usus usurpata, et per Episcopum Came
recensem ordinatione oppidi sub conditione et spe reformationis fructum

Anno 1253

Hinc ex traditione
referunt Philippum
bonum dixisse optima-
tibus suis frequentius
Prædellas Venem,
si meos ibi Cartusianos
haberem. Ex hoc
suspendat lectur
quarum interit
Religiosis hominibus
Principes fautores
habere.

Contenit officiales
de peregrinis pauperibus
debitores esse.

Bona albarum
Dominarum respu-
entur a Cartusianis

Saccitorum pie commissa, quam cum non servarent neque alias condi-
tionis etiam Dei servitium et elemosinarum largitionem negligereut merca-
tis vacarent. Ideo non solum licuit uno ex Dei justitia debuerant
ad meliorem et sanctiorem utilitatem convertere. Atque ex speciali et
antiqua ordinatione potuerunt legistatores dicta bona conferre
in usum Cartusienicem maxime Summi Pontificis et Cameracensis
Antistitis consensu et auctoritate accedentibus et ad complacendum
Duci et Ducissæ qui multum Ordini Cartusienicæ afficiuntur et
in magna reverentia habent (qui fratres Cartusienos pro benefactoribus
illis qui bona Saccitorum reliquerunt (plusquam Sacciti fecerunt)
Ab eo toto oppido Deum Devotius et attentius die nocteque possunt
enotare, nec non etiam viatoribus et peregrinis pauperibus ad portam
ejusdem Monasterii juxta bonorum facultates elemosinas largiri.
Bona Saccitorum pro tunc valebant circa quatuor modios tritici
LXXXI modios Seliginis, XV modios avenæ....
Et quia bona dicta Saccitorum non sufficiebant intendebant amicus
addere bona Albarum Dominarum de Jherico ex quod minus
honeste regulariter que se gerebant. Sed quia dictæ Dominæ
approbata Religione S Victoris erant non consenserunt Priores Ordinis
turi quod propter Ordinem nostrum privarentur tunc hereditatibus
aut redditibus. Imo maluerunt esse contenti pro principio de bonis
Saccitorum sicut ob fuerunt.

Præscripta igitur ordinatio, ut præmittitur in Senatu admissa et conclusa
una cum aliis materiis in magno Concilio oppidi tunc temporis
ad numerum sexaginta personarum notabiliter congregato, publicata
fuit. Et quamvis aliqui ibi timerent a Simonio manducato

a de acquisitione bonorum et diciturum. Tandem tamen 22° ^{Marisii} Maii post
 ante Pascha post meridiem prescripta ordinatio erectionis et foundationis cum
 gloria, gaudio et honore a b. Maria Virg in dicto loco exaltatione approbata
 conclusa et confirmata est.

Quae omnia sicut gesta fuerant, cum retulisset R^o Patri et ceteris
 diffinitoribus Capituli Generalis, Prior Gandensis sirescripserant
 legislatoribus Opjidi Bruxellensis.

Honorabilibus et magne circumspectionis Conis Conis Burginagistri
 et Rectoribus inclyti Opjidi Bruxellensis Conis suis et fautoribus proecipuis.

Post labilis huius viae et vite cursum vitare consequi sempiternam.

Honorabiles Coni relatione v^{obis} nri Prioris Gandavi ac scriptis v^{obis}
 fratris nri Prioris Capelle, didicimus quod qualiter pro divini cultus
 affecti augmento, Abbatissimus haud dubium id Parte in corda
 vestra unam novam domum Ordinis nri non longe a manibus
 per orbem terrarum famati Opjidi vestri in loco qui dicitur nra
 dno de Gratia construere et fundare geritis in affectu. Vos igitur
 in huiusmodi Sancto proposito vestro non immerito laetificati, vestras
 Commendationes rogamus, et in visceribus Coni nri Jesu Christi hortamur
 quatenus tam sanctum propositum, quod Deo inspirante, concepistis,
 ad Omnipotentis dei et celestis Curiae honorem et gloriam ac salutem
 animarum vestrarum ad finem debitum perducatis, eternam remun-
 rationem ab eo expectantes in caelis, cuius laudes amplificare
 quaeritis in terris. Sed et si quid pro executione tam sancti nri
 propositi per personas Ordinis nri cooperari poterimus, vobis voluntarios
 nos exhibemus et paratos, prout et Venerabilibus fratribus nostris
 Prioribus Capelle, Gandavi et Antwerpiae commissimus desuper loqui

et conferre vobiscum. Altissimus vos conserveat et dirigat feliciter
cunctis in agendis. Datum C^a Sedente Capitulo nro Generali
Vigesima prima mensis Maii anno MCCCCLIII. Vestri Devotiorator
J. Franciscus Prior majori C^a ac ceteri Diffinitores Capli Generali Ordinis ejusdem.

Injuncta est mita pro Principe et Dno. D. Duce Montance et
Marchione Ferrarid qui nobilissimam fundationem Ordinis nri incepit
erigere circa hoc tempus. Ordinamus quod amodo Probandarii
in Ordine nostro non recipiantur nisi in manibus Priorum
suorum, coram tota~~o~~ Conventu obedientiam promittant et se
correctioni Ordinis submittant.

Nos Diffinitores Capituli Generalis attendentes solertes diligentiam
et labores continuos et fere importabiles nri R^{di} Patris Cartusie
Circu conservationem Ordinis nri et prosperi Status dicti
Capituli Generalis; et alias Visitatis per nos Diligenter omnibus
retroactis Computationibus ad ipsum Capitulum et ad totum
Ordinem spectantibus repperimus statum prefati Capli pro
his omnibus necessitatibus non esse sufficienter fundatum.
Ea propter eum utilitas publica plene fere preferenda sibi
utilitati privatae, ordinamus Teriose quod qualibet domus
Ordinis amodo solvat quolibet anno, ad minus, unum Ducatum
pro subsidio dicti Capituli innatis. Quorum Ducatum Visitatores
a domibus suarum Provicariorum habeant recuperare et solli. cito
exigere et tempore Capli ad Cartusiam apportare, ut transmittant. Et ex
tunc visa experientia quomodo res se habeat, Ordo poterit statum ipsius Capli
utilius dirigere et conservare isto modo vel alio conservare. Hujus Ordinationis

Inchoatio Cartusie
Ferrarie

Probandarii qua
conditione recipiendi

Subsidium pro
Caplo Generali
propter et commendatum
diligentia R^{di} Patris

Henricus IV
Castelle Rex

Habemus Declaracionem anno sequenti
Joanni II. Castelle Regi successore filio eius, Henricus quartus. Scribitur qui sunt
fundatores Cartusie de Nova Flores.

Successio
Pontificum

ANNO 1455 Nicolaus V Papa obiit nono Calendas Aprilis cum sedisset annis septem diebus novemdecim, atque post dies quatuordecim successit Calixtus III, Valentinus Alphonsus de Borgia dictus Joannis filius nobili genere natus. Unus omnium qui suo tempore scientiam juris profeceretur eminentissimus, et qui consilium Alphonsi Regis, in quo multis annis praesederat illiusque artes et cautiones praeserebat. Inito Pontificatu animo ad delendam bucarum a legem et gentem convertit, et toto, quod vixit triennio multis eos cladibus afflicto.

Quo tempore
inceptum est
monasterium
aedificari
in Schuch

Feria secunda post octavas Pasche scilicet 14 Aprilis hujus anni 1455 inceptum est operari pro construendo monasterio fratibus Ordinis nri in Schuch quo Prior Casella f. Godfridum Conversum miserat. Et intendere operi faciendo, et quarenter primam regnam Dei inceperunt a domo Dei Casellam hanc aedificio prolongantes ex elemosinis fidelium et apportatu peregrinorum.

Obitus
Confundatoris
Partis Dei

In Carta hujus anni invenitur obiisse circa hoc tempus G. Joannes de Guerra confundator domus partis Dei: Et Dna Paroneta filia Joannis de Blonnay militis uxor eius.

Secreti Concilii
origo apud Belgas

Philippus Bonus Belgarum Princeps magno suorum commodo perpetuum instituit concilium cui Praesidem ac Procuratorem Praecipis (Generalem vocant) sedit, suamque semper senatores aulam sequi voluit, hac ratione subditorum lites per appellationem cognituris et quae alienius ferent momenti suo iudicio finiturus. Cum antea pugnis et atrocibus discordantibus inter se homines jus suum tutari essent soliti, inferiores vero a potentioribus semper opprimerentur. Senatus et Curia Parisiensis (Parlamentum Franci vocant) egerunt

Divisio

institutionem novi Concilii talem quod Flandriæ atque Artesii magno
 jurisperitorum Parisiensium quæstus in ejsus urbis Curia per appellationem
 litigare essent conducti. Verum Bonus in proposito persistit
 nec tamen cuiquam appellare ad Parisienses prohibuit, Secretarius
 hoc Concilium vocari voluit. Crescentibus successu temporis
 lictibus anno 1805 Philippus Austriacus in Hispaniam
 proficiscens hujus Concilii Levatores divisit, et fixam cuique
 parti sedem assignavit. Una Machliniæ (indito Concilii
 supremi nomine) Principis fuisse sedem figente ad quam
 e Provincialis ^{riis} ejsus Flandriæ, Artesii, Hollandiæ, Zelandiæ
 Frisiæ et Lemburgiæ appellatur: altera in urbe Bruxellensi permanente
 servato arcani Concilii nomine unicuique Præsides ac Procuratores
 attributo. Hæterum.

Declaratur Ordinatio
 facta anno præterito
 pro subsidio
 Capituli Generalis

Licet Josephus 2us (Pars 19) Constituit Judices tunc in cunctis civitatibus
 Judaæ nuntius per singula loca se præcipiens iudicibus: Videte
 ai! quid facitis non enim hominis exercetis iudicium, sed
 Domini: et quomodo cumque iudicaveritis in vos redundabit etc
 De Concilio Belgico transiens ad Cartusiam in quo hæc Diffinitores
 interfuerunt: Declaramus quod ordinationem anno præterito factam super
 Ducato a quolibet domo Ordinis solvendo pro subsidio Capituli: innovatio non
 fuit nec est in presentiarum intentio Prioris Cartusie nec non
 Patrum Diffinitorum quod illa solutio Ducati habeat perpetuari, nec aliam
 per multum temporis durare, maxime si illa quæ Pater Cartusie qui
 concepit in favorem Capituli prout speratur venerint ad effectum. Ideo pro
 pace communi omnium et quiete, Nos Diffinitores una cum Patre C^o matricem
 istam salutem et intimamus omnibus Provinciis Ordinis nri quod res ipsa

modicum habet durare, et si antea occurreret melius in favorem ipsius Capli poterit dictus Ducatus in totum relevari. Et nos Definidores erimus valde gaudentes et prefatis Provinciais quam citius intimare.

Instantia de
consecranda
nova plantationis
Ecclesia

Post impetratum consensum Sni Cameraensis super rectione et fundatione nove plantationis monasterii Ordinis Cartusienſis loco saepe narrato, ipsum oppidum ^{suos} per ~~se~~ deputatas ultimus institit apud eundem, ut eandem capellam que nundum erat consecrata ac aliud edificium eidem annexum quod quotidia fiebat in quantum futuris fratribus erat necessarium consecrare vellet ^{per se} aut per alium altorius Diocesis # cui supplexa

Suffraganeus
Lodienſis
rogatus ad
consecrandum

titoni etiam gratiose annuit. Et per missivam rogavit Suffraganeum Lodienſem & Dionysium Hoffensem Episcopum ut nec epus in consecrando dictum locum supplexa vellet. Ead missiva scripta fuit hoc anno 1455 25 Augusti.

Non incongrue
igitur in predicto
festo Nativitatis
Celebratur Dedicatio
Sacelli novi
intra civitatis
muros

Igitur per dictum Episcopum in solemnitate B Virginis Mariae que in ^{hunc} mandum nota fuit 7^{bris} consecrata fuit Capella cum choro fratrum et parvo cimiterio presentibus Prioribus Cartusienſis Ordinis Bonis de lege et Caplo Auderbetensi quod cum Decano aliquam queremoniam et protestationem fecerunt retro altare super jure quod habebant in dicta Capella, qui verbis dulcibus et personis discretis intervenientibus placati, quod de his postea tractarent et concordarent, reversi sunt ipsi et ceteri alacres et laeti ad sua.

Conditiones
habentur in parti-
culari littera et
in libro fundationis
fol 14

Altera die a dictis tribus Prioribus in parte Ordinis Cartusienſis et ad usum epus, dicta Capella et locus cum sua fundatione accepti sunt et recepti ad constituendam novam domum dicti Ordinis ^{secundum} omnes conditiones per oppidum Bruellense prescriptas quod et S. Suffraganeo exiens ad iteris solvit.

Non abs re putari debet quoniam Suffraganei Lodienſis mentionem fecimus si de Epō etiam narrationem historiam prosequamur. Hoc eodem anno Joannes de Heysberde qui Episcopatum Lodienſem

suffraganeum, cum pro presenti proprium non haberet, permitteret consecrari,

1155

Episcopus Leodiuensis
Philippo Buci
reconciliatus
Ludovico Borbonio
Episcopatum
resignavit

prudenter et magnifice recessit annis circiter triginta sex. Nescio quo tactus
instinctu aut sponte vel coacte pertesus (ut aiēbat) curarum quas
in presulatu sustinebat resignavit et reprodavit in manus D. Ludovici
de Bourbon pro tunc Praepositi S. Donatiani Brugensis aetate pro
tunc annorum circiter octodocim qui studiorum gratia Lovanii
agebat. Presulatum suum admirantibus multis, cui tamen resignavit
summus Pontifex prima facie probere volebat assensum. Eandem
per medium Regis Aragoniae, ubi famabatur pro tunc residentem
apud Neapolim, approbavit quod factum fuerat. Ad dicit
Cardinalis Gicelominus Papientis quod cum eodem tempore
praecipuum Pontifici studium esset parandae classis in Curcas, Philip.
pro spondebat missurum se terra et mari grandia ad conceptam opus
subsidia. Credidit Saxes Culistas civitatisque tam populosa
administrationem juvare, credidit numerum Ecclesiarum omnino
inexperti, ostensans animum francorum jacturam emolumento
tanti boni pendari aequo animo posse.

Quidam anno sequenti dictum Praesulem Heynsbergi mortuum
et sepultum fuisse anno aetatis suae 59. Verum Zantfliet
fidelissimus et diligentissimus scriptor dicit obiisse dominum
1459 die octobris 18. Hic et heu! Episcopus quem (cum
pro eodem Dionysius Carl, post mutatas in festo S. Catharinae
Virginis, in cella vigilans, oraret) vidit a duobus terribis
gigantia formae Spiritibus ante se adductum et circa ventrem
et genitalia ejus immentum agmen serpentium et bufozum
qui miserum corrodabant. Fucral enim, in vita propter vanitates alias Episcopus indignus
in concupiscentiis familiarum virginum stuprator. Expressit vehementer in
sanctus, admirans aequitatem judiciorum Dei, et cogitans illud quod potentes
potenter tormenta patiuntur.

Philippus Princeps Lilla in S. Petri Sacello Virgini Matris nuncupato superbis
 nummum mauseolum Majoribus suis Ludovico et Margareta Flandriae
 atque Artesie Comitibus, Jacobo Bruxellensis episcopi curam elevari.
 Anno 1456 secunda Maii idem Philippus Princeps apud Hagam
 Comitum in Batavis ubi ager convocatus Velleris aurei Equitibus
 Comitum novum celebrat, in quibus de mortuorum partes suscepere
 Joannes Burgundus Comes Stangrensis, Antonius natus Burgundiae
 comes Rochensis in Ardenna Adolphus Clevisis Ravertini Regulus.
 Borbonius Praesul confirmatione a Pontifice obtenta ingreditur Lodivm
 mense Julis ipso die B. Margareta. Verum huic solemnitati neque Sux
 ipse Philippus neque filius eius Carolus praesens interest. Uterque
 enim tunc temporis in expeditione erat suscepta contra Darentricenses
 et Davidem Philippi filium Episcopum constituerent. Ultrajectinum
 cui civitates Brassulanae potissimum resistebant.

Introitus
 feria IV hebdo-
 mada sancta
 flexis genibus
 inchoandus

In Capitulo generali hoc celebris ordinatio facta est: Ordinamus ut
^{Cantore}
~~Cantore~~ Chori stante more solito et incipiente feria IV post festam
 Palmarum introitum missae qui die incipit: in nomine domini ^{omne} ~~omne~~ genu
 flectatur, omnes ^{super} formidabiles pecuniarum quousque predictae seu
 dictiones ejusdem introitus finitae sint sic manentes.

Indulgentia
 Calixti tertii

Item intimamus omnibus personis Ordinis nostri quod sanctissimus in
 Christo Pater et D. N. Calixtus Papa III erga totum Ordinem nostrum sui
 gratia charitatis affectu sincero permotus ex dono singulari et novo concessit
 omnibus personis Ordinis plenam Indulgentiam ad instar anni Jubilaei
 certis sub conditionibus motivis et respectibus prout et quemadmodum
 in litteris patentibus R^m in Christo et S. Ablani Cardinalis Avinionis
 vulgariter nuncupati desuper confectis et super annum R^{do} Patri Cartusiae

Duo noster exhibitis, et est talis. Alanus misericordie Divinae tituli.
 S. Praeedit Sacrosanctae Romanae Ecclesiae Praebyter Cardinalis Avinionis
 vulgariter nuncupatus etc. Et nihilominus pro successu prospero
 profati S. D. N. Papae Calixti et suorum desideriorum ferre
 conservando, et in favorem Christianitatis per amplius adaugendo
 et pro felici triumpho universalis Ecclesiae Sanctae Dei citissime
 obtinendo contra istos Turcas pessimos Christianae fidei inimicos
 fiat in quolibet domo unum biceannarium de Spiritu Sancto
 cum penultima oratione omnipotens sempiterna, Deus, in cujus
 manu sunt omnia potestates in quolibet missa ipsius bicean-
 narii dicenda. Et nihilominus continetur praedicta oratio in
 omnibus missis de vivis conventualibus et privatim. Exhortantes
 Superinde omnes personas Ordinis et sinceris affectibus procurantes
 ut in suis peculiaribus et secretis orationibus et devotionibus
 maxime tempore nocturno contemplationi Dispositis habeant
 dictum S. D. N. Papam et statum militantis Ecclesiae propensius
 commemorat.

Preces contra Turcas

Contigit in festo
 M. Magdalenae
 Victoria de Turcis

Nec ipse sua frustratus est optimus Pontifex, nam hoc eodem anno
 VIII idus Augusti, in Pannonia Joanne Vaisoda Duce et adhortatore
 ad pugnam Joanne Capistrano Minorita circiter sexaginta
 millia Turcarum caesa Mahomete Tyranno saevio ac feroce
 salutem querente, ob eam victoriam festum Transfigurationis

Festum Transfigurationis
 institutum 6 Augusti
 quod aptior dies non vide-
 retur.

Quo instituit eodem die celebrandum. Idem Pontifex et quidem
 diei ecclesiasticum ordinavit officium, non tamen prout hoc
 ipsum quod jam habemus, quia aliud ^{antiquius} invenitur in quibusdam
 domibus Ordinis.

145
 Mahumedi
 postea respiciat
 postea Pius a
 quem potens
 si Deus Christia
 norum, ubi non
 semper potentiam
 suam ostendit

Obsidebat Mahometes Belgradum quod nunc Solliam vocant, cum exercitu
 150 000 hominum. Christianis qui intus erant, muros, turres et in venia fortiter
 defendentibus. Verum Turcis ad muros cum machinis audacter prosperantibus,
 nostri exhortatione Joannis Capistrani ordinis minorum de observantia (ut dictum
 est) Viri docti et religiosissimi ad pugnam pro christiana fide animati
 portas civitatis erumpunt. Joanne Cardinali Tiberiensi legato Apostolico
 Vexillum S. Crucis proferente, Turcos que ~~cum tanta~~ tam fortiter cum tanta
 audacia invadunt, cedunt, percutiunt, omnes que mox fugam convertunt,
 quod pro nimia festinatione multi eorum in flumine submersi fuerunt.

Joannes
 Bolhusem
 Cartusianus
 Gandensis alter
 hujus seculi
 Antonius

Joannes Bolhusem Cartusie Gandensis Vicarius omni virtute Clarus
 Cunctorum fratrum quibuscum visis testimoniis sanctus. Fuit austera
 vite et sicut durus sibi, ita et aliis affectu charitatis lenissimus estitit.
 In disciplina eruditus, in oratione assiduus, in contemplatione fervidus
 quem cum diabolus supplantare nequirit, frequenter ei varia objecit
 terribilia animalium, ubi presertim formam induens, cujus
 ille conatus omnes allicit ad Christum. Obiit hoc anno.

Aggrosabris
 et elemosyna
 minuuntur
 in Schiacti

Ex eo quod fama publica euevit in plateis quod oppidum Bruxellense
 predictum novam plantationem Ordinis Carb. fundavit et quod sic idem oppidum
 de sua pecunia publica ipsum monasterium velut Patronus faceret edificari
 (quod et verum et satis justum et congruum rationi videbatur) homines parant
 aut nihil conferre curabant cum tamen contrarium sperabatur per elemo
 syas et apportatum peregrinorum posse constitui et edificari monasterium.
 Etiam tunc temporis populus affectus fuit peste, fame, nec non bello.
 Igitur in senatu per amicos propositum fuit an predicta edificia jam
 incerta ruina dimitterentur subjacere, an ^{pecunia} de publica edificia perficerentur.

146

Oppidum Brussellense
contribuit in edifica-
tionem Monasterii
libro fundat. fol. 18

Nota calamum
scriba velociter scri-
bentis.

Et tandem consilium et conclusum est magis ad Dei et B. Virginis
 florem. Reuerentes de arario publico ad opus predicta ^{levis} ~~firmis~~
 structura dari et persolvi deberent et notantur fii homines quod altero
 die sequenti ejusdem anni et mensis scilicet 26 aprilis anni 1456 extitit
 ordinatum biceuarium de Spiritu Sancto pro benefactoribus dicte nove
 plantationis. Valde enim fuit nuntius, seu Spiritus illo qui corda Rectorum
 et Consiliorum oppidi Brussellensis ad hujusmodi pecunia per refectionem
 uno die et altero corda Patris C^o et Diffinitorum Capli ad compensationem
 et retributionem perlustravit ac promovit hinc verbis: Pro Rectoribus
Consiliariis oppidi Brussellensis et omnibus factoribus et operariis
gratis laborantibus et manuum adfutricem porrigentibus circa novam
plantationem, per dictos consiliarios et Rectores preconceptam et fixata
dictum oppidum de novo erigendam fiat in qualibet domo Ordinis
unum biceuarium de Spiritu Sancto, lego quidem in monumentis
 hujus domus hanc ordinationem factam hoc anno 1456 sed alibi
 in chartis notavi annum precedentem. Sed non audeo affirmare nisi quod
 utramque ordinationem, sic credam, eodem tempore sicut narratur
 contigisse, factam fuisse.

In eodem Capitulo hujus anni 1456, Committis Data est Visitatoribus
 et Prioribus Antuerpiis quatenus evocare valeant personas
 compositas de domibus Provincie sine Priorum et Conventuum suorum
 contradictione cum pactamen, Vocandum ad honorem Dei et
 Ordinis in nova plantatione prope inscliptum oppidum Brussellense
 Collocandas.

Item anno predicto mense Augusti decessit Dni Legislatores ultra

praedictam summam quingentorum Renensium ad opus emptionis utensilium pro
fratribus proxime venturis centum ^{Florensis} Renensium et tractatum est de Priore Casella
G. Henrico Loen in Rectorem novae domus instituendo. Quare ad instantiam ipsius
alii Priores Commissarii certum nuntium direxerunt ad Cartusiam cum litteris.

Visio
Cujusdam
Matronae

Quaedam devota Matrona Bruxellensis Margarita Vuyten berghe,
uxor Wilhelmi Mesmakers, in visione nocturna videbat ipsos fratres
Cartusios cum eorum habitu venire ad dictam novam plantationem,
et ut fertur, dictum est ei quod iidem fratres consolarentur eam in
suis necessitatibus et infirmitatibus quas crebro proterebatur. Cum
postea Rector sive Procurator hujus Domus venisset ad eam visitandum
retulit eis quod per omnia ejusdem habitus erant fratres qui eidem
in visione apparuissent. Unde miram et valde magnam ^{capit} devotionem
ad hanc plantationem, in qua cellam constructam fecit, et propter alia
beneficia in esculentis et proculentis Mater Domus dicta sit.

Ludovicus
postea Rex
Galliae hujus
nominis XI
profugus apud
Principem
Belgarum

Ludovicus Galliae Belgicus Patri Carolo VII Galliae Regi infensus
ad Philippum Principem confugit, et annos quatuor apud Belgas
humanissime est habitus. At magno nostro malo et damno quod postea
sensimus, non sine praesagio ipsius Regis qui (ut fertur) dixit Philippum
recepisse vulpem quae postea gallinas ipsius devoraret.

Ad hanc igitur, Electus Leodienis quoniam susceptor suus ille erat
proculandi, ergo Bruxellas cum splendidissimo comitatu adolevit,
ubi aliquandiu versatus, Leodium tandem reversus est.

Prima missa
quae fuit de
Spiritu Sancto
in vigilia Nativitatis
13 Martii qui dies
est natus Stephanus
Episcopus Sienensis

In ipsa ^{vigilia} Nativitatis gloriosa Virginis Mariae, congregatis Patribus et fratribus
inceperunt secundum modum Ordinis a missa de Spiritu Sancto (quam
cantavit Prior Antuerpiae G. Arnoldus de Helmont cujus Diaconus
fuit G. Arnoldus Harman) divinum officium